

Daphne

Takže ta moje práce je zaměřená na Aarhuskou úmluvu a srovnávám ji s českou praxí, to znamená správní řád a všechny ty zákony speciální.

Já teda abych řek pravdu, tak moc o tý Aarhuský úmluvě nevím.

No, jakoby vy o tom zas tak vědět nemusíte, tam jde spíš o to, jak už se to pak naplňuje v tý praxi a to už se pak zase odráží v tom, jak je to upravený v zákonech. Takže Vy jste teda říkal, že vy nejste vyložene nevládka, která se nepodílí na správním řízeních, tak kdybyste to mohl nějak specifikovat.

Přesně tak, my jsme nevládka, která se profiluje spíš odborně, takže my se nezapojujeme do žádných správních řízení, protože se právě zaměřuju na nějakou spíš odbornou práci, na nějaký studie, posudky, koncepce, spolupracujeme poměrně dost se státní správou a v tuhle chvíli si myslíme, že kdybysme se my přímo měli zapojovat do správních řízení, že by to pro nás přineslo určitý komplikace. Protože přece jenom se na to nekouká úplně pozitivně, protože jakmile se někdo zapojí do správního řízení tak už na to spousta úřadů kouká, sleduje jako že dělaj obstrukce. Takže naši takovou vizí, kterou se snažíme teďka zrealizovat, je vytvořit nevládku novou – vytvořit tu nevládku jako občanský sdružení odbornějších subjektů, takže další nevládky, akademická sféra, třeba AOPK, ČIŽP nebo takhle, ty lidi aby tam byli z těchle organizací plus ještě ze správ CHKO třeba a takovýdletí lidi, který se o to zajímaj, udělali bysme nějakou pracovní skupinu, nějaký webovky, nějaký informační portál a tohleto občanský sdružení by se mělo zapojit do správních řízení. A my teda se zabýváme spíš vodními toky, takže ochranou vodních toků, ochranou koryt vodních toků, nezajímáme se moc o stojatý vody (...) a do čistoty vod se taky moc neženeme.

No, vy jste říkal, že o tom něco víte...jestli teda s tím máte nějaký zkušenosti...

Já jsem dělal na úřadě teda, na vodoprávním úřadě...původně.

Aha, a na kterým?

V Liberci, na magistrátě...

Jo aha, tak to byste mi to mohl ukázat takhle z druhý strany zase.

No, takže právě vím něco o tom, jak to funguje.

To by bylo dobrý, já jsem totiž původně chtěla jít za úředníkama i za těma nevládkama, abych neměla jednostranný informace, ale říkala jsem si, že se se mnou nikdo nebude chtít bavit ...a jestli, tak mi neposkytne informace pravdivý...nebo se na to budou koukat... no, těžko říct.

Pokusím se Vám poskytnout co nejvíce pravdivých informací. .. Na jednu stranu jsem zaujatej trošičku proti tý státní správě, protože vím, že dělá to, co by dělat neměla a nedělá to, co by dělat měla.

No, tohle přesně tam taky sleduju v tý své práci, jak se ta legislativa aplikuje v praxi a jestli to je jen ta šedivá teorie nebo spíš zelená teorie...

Dost často to tak je...Většina úředníků na vodoprávních úřadech neví, že existuje nějaká rámcová směrnice o vodách.

Aha, fakt?

No, i na těhdlectěch větších, jako je právě ...libereckej magistrát.

A vyloženě ti co dělaj v tý oblasti ochrany vod?

Jo.

Jim chybí tyhle ty informace...

Jim chybí prostě základní znalosti z hlediska ochrany těch vodních toků, protože oni maj nastudovanej stavební zákon, oni maj nastudovanej vodní zákon, podle kterejch jedou, oni rozhodujou všechno na žádost, takže rozhodujou na základě stanovisek správců toků, správců povodí, který zase maj trošičku...nebo s tím jejich přístupem se ne vždycky úplně ztotožňujeme, takže oni tam jakoby svůj vlastní úsudek ... je tam poměrně málo prostoru a oni ho neuplatňují, protože prostě je to pro ně pohodlnější...

Takže to nejsou ani odborníci?

Jo, jako, v dost velký míře jo, ale...

Takže prostě jenom vezmou nějaký ty rozhodnutí, daj to dohromady...

Přesně tak, takový psací stroj...proto jsem odtamtud taky utek...

Jo jo, takže ta ochrana vody nebo ochrany nějaký jiný složky prostředí tam u nich nehraje nějakou velkou roli...

Tahlecta ochrana vod zase funguje trošičku...nebo vodních toků...já budu mluvit asi furt spíš o těch vodních tocích, protože o těch ostatních věcech nevím jestli Vám budu schopen poskytnout dost informací...takže to spadá spíš do kompetencí orgánů ochrany přírody. Takže na těch úřadech bývá vždycky nějaký odbor, oddělení ochrany přírody, který chrání ten vodní tok jako významný krajinný prvek nebo jako biotop nějakého druhu, jo. Takže se to chrání jenom na základě ochrany té ochrany nějakého významného krajinného prvku nebo ochrany druhu, který tam žije.

Jo, ale to už je pak ochrana na základě....nebo to vychází z té 114.

114, Jasně.

Jasně. Jo, tak já tady pak mám spíš připravený otázky pro představitele těch nevládek, takže to budu muset obrátit.

No, my teda se právě nezapojujeme, v tuhle chvíli nejsme zapojení do správních řízení, ale protože vytvoření takovýhle pracovní skupiny, vytvoření nějaký tý nový nevládky, je prostě otázka spousty peněz. To rozjetí a to, že jsme to už zkoušeli několikrát podávat do různých grantovejch schémat,

do...prostě projetky jsme na tohle zkoušeli podávat, ale bohužel se to zatím ještě nesetkalo...zatím se nám to nepodařilo protlačit, takže v tuhle chvíli je to projekt, kterej je hotovej a kterej se vždycky ...

Jo, nějak zatrhne. A vy jste se jako zástupce nějaký nevládky nikdy nepodílel na řízení, vždycky jenom z té druhý strany?

Přesně tak, vždycky jenom z té druhý strany. A třeba spolupracujeme s českým rybářským svazem, což je taky nevládka a trochu se jim snažíme v něčem radit, pokud jde o nějaký věci, no, ale jako přímo zapojený nejsme.

Jo, tak já tady mám otázku, jak by člověk, kterej se účastnil těch řízení, vykreslil typického úředníka – po těch zkušenostech. Tak spíše...co si teda myslíte, že dejme tomu tadyhleden úředník, který pak rozhoduje o tom povolení, nebo jestli ho vydá, tak o co vlastně usiluje? Jestli o to, aby to co nejrychlejš skončilo, nebo aby z toho měli nějaký zisk ta konkrétní oblast nebo...?

Je to různý. Zase je to případ od případu, ale ve většině případů ty vodoprávní úřady celkově toho maj...ta agenda je poměrně velká, takže toho maj dost a prostě snažej se to mít co nejrychlejš z krku. Takže si nechtěj přidělovat práci, nechtěj prostě řešit... I když prostě zase, je to případ od případu - jsou lidi, který...znám spoustu úředníků, který se tomu fakt věnujou, který sice pořádně ani neznají správní řád, ale dělaj prostě pro dobro věci a snažej se, jo. Takže sice spousta věcí jim potom schoděj, ale spousta věcí se jim podaří dotáhnout do konce. Pak jsou právě ty úřady... Nebo takhle, ještě abych to řek od začátku, myslím si, že problém úřadů ...dost úřadů... je, že se nevykládá smysl zákona, ale dikci zákona. Že prostě jedou písmenko po písmenku, místo toho aby řešili smysl toho zákona.

Jo jo, to je ta litera a duch... takže nechápou duch zákona. No, Vy jste říkal, že někde třeba ani neznaj...neví o rámcový směrnici a tak dále...Myslíte si, že v těch českých zákonech se většina těch úředníků orientuje?

Já si myslím, že v těch českých poměrně jo. Ale myslím si, že ani ta směrnice v leckterech věcech, právě co se týká zapojování těch nevládek a ochrany vodních toků, že asi není ideální...že by to mohlo bejt lepší, ale ...ale i tak by tam prostor byl pro tu ochranu, i tak by se měli ti úředníci o co opřít, kdyby chtěli.

Jasně.

Tady je problém taky v tom, že oni nejednají z vlastního podnětu. Čili jenom prostě jakmile si někdo o něco požádá, tak to vyřeší, ale prostě oni chodí okolo vody a nevidí, neslyší...aby to nemuseli řešit.

Aha. Takže myslíte, že by sami mohli někde vidět problém a začít prostě...oni by mohli zahájit to řízení.

Určitě, určitě mohou zahajovat řízení z vlastního podnětu.

A to se neděje.

To se moc neděje, protože tohle dělá ČIŽP a dělají to ty krajský inspektoráty, krajský ředitelství nebo něco takovýho ty by měli dělat všechno, ty by měli dělat kontroly, ale zase...většinou jakmile dostanou nějaký podnět, že si někdo stěžuje, tak to potom řeší. Ale aby oni sami kontrolovali, tak to ne.

Hm, hm. A to mluvíte o tom libereckém kraji?

No, třeba ten libereckej kraj je v tomhle dost specifickéj, že tam opravdu se něchtěj do ničeho pouštět a nechtěj nic dělat.

A...takže tadyty procesy, jak maj probíhat, kdo je účastníkem řízení, koho maj povinnost přizvat, to ty úřady ví?

To si myslím, že z větší části probíhá bez problémů, v pořádku, prostě tam ty problémy nejsou z hlediska tý správní stránky, z hlediska toho správního řádu.

Hm, takže i třeba ví, že maj nevládce poslat, když se zahajuje řízení...

Vědí to. A pokud je tam nějaká nevládka přihlášená, tak to dělají. Zase, není to ve stoprocentech, vždycky to záleží na člověku.

Hm, takže tuhleto teorii dodrží, ale jak myslíte, že většinou na ty nevládky se dívají?

No, většinou na většinu nevládek koukaj jako na potíživisty, problémisty, prostě že dělaj obstrukce. Ono ve spoustě případů to tak je. Spousta nevládek se přihlásí do správních řízení jenom proto, aby dělaly problémy, to je například v ústeckém kraji, kde je přihlášený občanský sdružení Spup se jmenuje, a to se přihlásilo ...ona to je organizace, která chtěla stavět v Krušných horách elektrárny větrný a protože se jim to nepovolilo, tak se přihlásily do správních řízení a dělaj prostě jenom obstrukce. Takže vlastně tohleto tam je, taková je demokracie.

Takže vlastně tam se přihlásily ti, kterým se nepodařilo prosadit ty větrníky...

...Svoje zájmy, tak prostě si řekly, že budou škodit i ostatním.

Jasně, takže vlastně nedá se říct, že všechny nevládky hájí veřejné zájmy.

Ne. A třeba Český rybářský svaz, je to taky nevládka, takže se může přihlašovat do správních řízení, u některých správích řízení je i ze zákona účastníkem, pokud tam má rybářský revír, takže jsou dost často přizváváno, ale oni dost často hájí svoje zájmy a ne veřejné ...ten jejich zájem je trošičku jiný než ochrana přírody.

Ale třeba zrovna ty nevládky, který maj ve stanovách ochranu životního prostředí, tak myslíte si, že jsou vedeni i nějakými svými soukromými zájmy?

Já si myslím, že většina jo.

Jo?

Hm. Ale je problém, že těch nevládek je do vodoprávních řízení zapojeno strašně málo. (...) A zase je to v regionech, kde je nějaký problém. Takže Labe, splavnění Labe, tam je nějaká nevládka, pak je tam nějaká ta nevládka pro řeku Moravu...

No no, Unie pro řeku Moravu.

Takže u takovejhle problémových věcí, nebo jakmile se má stavět, jak je v tom plánu oblastí povodí... jak jsou ty přehrady, tak tam, kde prostě je nějaká přehrada navržená, tak tam bejvá většinou nevládka, která je zapojená do správních řízení, ale zase tyhle nevládky bojujou jenom proti tý určitý věci, jo, jenom proti tý přehradě.

Takže to není nějaká systematická činnost.

Bohužel právě ne, proto jsme chtěli něco takový udělat, ale zatím...

Jo, takže ten Váš plán by bylo vyloženě hlavně se zaměřit na účast v těch řízeních a ovlivňovat.

V řízeních, která rozhodují o zásahu do koryta vodního toku, protože se zabýváme poměrně dost ichtiologií a ochranou ryb a prostě vidíme, že ta opatření, která se dělaj na těch vodních tocích, spousta těch technickejch úprav je naprosto zbytečnejch a že opravdu že naopak škodí, než aby pomáhaly. Takže tohleco bysme se chtěli do toho zapojit a tady je ten prostor.

Jasně, a proč myslíte, že se tak málo těch nevládek zapojuje do těch vodoprávních řízení?

Tak ono, tohleco není problematika, která by někomu zas až tak vadila. Jakmile máte ve městě stromy, který se kácej, tak prostě ta zeleň zajímá každého, tam se každěj kouká, takže tam vždycky jakmile se má cokoli dělat, nějaký stromy kácet, tak se tam prostě ty lidi daj dohromady a semknou se. Kdežto když se má někde betonovat kus potoka, tak prostě je to všem více méně tak trochu jedno, možná si někdo řekně, zakveruluje, že je to zbytečný, ale tím to skončí.

Hm, takže ta voda je taková trochu na ocase... Pak jsem tedy měla takový zaměření...já totiž bych chtěla zkoumat na tom, jak vlastně funguje demokracie tady. A já bych chtěla zkoumat, jak vlastně ti účastníci řízení jsou schopni nějak se prostě domluvit a i když maj různý názory a kolikrát jsou prostě v konfliktu... Vy jste se nějakých těch řízení účastnil, Vy jste tam byl u toho přítomnej...

My jsme spíš když někdo nám položí nějaký dotaz, tak jim poradíme, pomůžeme jim něco napsat, ale ...a oni nás většinou vyrozumí o výsledku, že nám daj vědět...

Jo. A když jste teda byl na tom úřadě, tak to jste vyloženě tam u těch řízení nebyl.

Jo, byl.

Byl? Tak jestli si ještě pamatujete, jak to tam probíhalo. Jestli to byl fakt nějakej hroznej boj a nikdo nebyl schopnej ustoupit ze svých požadavků, ze svý perspektivy, nebo jestli se fakt někdy dospělo k nějakýmu řešení, se kterým byl spokojenej třeba aspoň trochu každěj.

V dost případech...nebo zase, tohleco vždycky záleží...je to bohužel takový, že to záleží strašně moc na těch lidech, který tam jsou. Jsou prostě lidi, který povolej úplně všechno, jen aby neměli problémy a starosti s tím. A potom jsou lidi, který zase řešej na druhou stranu všechno přes správní řád, všechno přes zákony, takže prostě to trvá všechno strašně dlouho, protože tam jsou ty správní lhůty, všichni prostě se odvolávaj a prostě potom to stejně většinou ten kraj nebo ten nadřízenej orgán shodí, jo, protože se tam vždycky udělá nějaká procesní chyba.

Jasně.

A já jsem byl takovej ten neúředník správněj... a spousta lidí je takovejch, kór na těch menších městech, že prostě to je takový: hele, když uděláš támhleto, tak prostě ti to povolím...

Jo jo, neformální.

No, přesně tak. Většinou to funguje takhle neformálně, že se prostě dohodnou: ty ustoupíš z tohodle a já ti to povolím, Bez jakéjkoliv papírů to funguje, nebo: když to neopravíš...to se týče toho vypouštění odpadních vod často...prostě: bububu, když s tím něco neuděláš, když to nezastavíš, tak dostaneš pokutu. Takže takhle neformálně se to řeší, ty lidi většinou si řeknou a sakra, tak asi musím něco udělat a dopadne to.

Jo jo jo. Takže to je mezi tím úředníkem a tím, co vlastně žádá o to povolení. A když je tam právě že víc těch účastníků, když je tam právě nějaká ta nevládka, jestli fakt to je nějaká čirá nenávist nebo jestli jsou schopný nějakýho dialogu?

Většinou ... co jsem se setkal zase já ... tak většinou ty nevládky, tím, že se berou jako potíživí, tak se s nima snažej prostě vyběhnout, tak se snažej ty jejich připomínky, jejich námítky, prostě nebrat v potaz.

Hm, takže už prostě apriori k nim přistupujou jako k nějakým bláznům...

Hm, dost často. Bohužel, no. Ale právě to by asi vyřešilo nějaká koalice nebo nějaký sdružení, který by vystupovalo odborně. Protože teďka, když tam je nějaký...nemyslím právě Unie pro řeku Moravu nebo právě ty pro kaňon Labe, ale ty takovýty maličké nevládky, který nemaj odborný znalosti, tak prostě nejsou schopný argumentovat věcně a potom argumentujou opravdu jenom demagogicky a potom se těm úřadům na jednu stranu zas není co divit.

Jasně.

Když neklade někdo adekvátní připomínky, tak ty úřady to radši zametou pod stůl.

Jasně, takže si myslíte, že kolikrát ty připomínky nejsou brány v potaz, protože ani nemůžou.

Přesně tak, protože nebyly dostatečně odargumentovaný a dostatečně zdůvodněný. Když někdo napíše „Mně se to nelíbí“, tak ...

To se taky stává?

...tak to je sice hezký, ale ...

Takže si myslíte, že ta odbornost, chybějící odbornost je...

Určitě, u těch nevládek chybí ta odbornost.

U nějakých třeba ne, ale už maj zkaženou tu reputaci.

Samozřejmě. Takový ty velký nevládky jako je Hnutí Duha, Arnika, Děti Země, Greenpeace, tak ty...jenže ty řeší zase velikánský kauzy. A ty maj tu odbornou základnu, ty jsou schopný

argumentovat, ale s nimi... k nim se přistupuje jako k těm potíživším, takže se jich trochu úřady boje, což je dobře, protože oni potřebují mít strach z něčeho.

No to jo, to jo. Ale zase ten strach, to je taky špatný, že jo, lepší by bylo, kdyby ...

No ideální by byl dialog.

Dialog nebo prostě aby se považovali za partnery. A zároveň kdyby ty nevládky zase byly schopný ... zase neříkám, že jsou to svatoušci, že kolikrát jdou hlavou proti zdi a možná, že fakt nejsou schopný ustoupit ze svých požadavků a ti potíživši to asi dělají, že jo?

Když ona pravda je na obou dvou stranách, není to černobílý.

Hm, dobře. No a co myslíte, jaký je další důvod, proč nejsou často respektovaný jejich požadavky, kromě tohoto? Proč myslíte, že se na nevládky kouká jako na nějaký blázný?

Hm. No, protože je to obecný povědomí. Když se řekne „studuju životní prostředí“, tak „já, ty seš ten aktivista“.

No, to se mi stává...

No, takže takhle to prostě funguje a bohužel, ta společnost na tyhle lidi nahlíží obecně už takhle trošku.

Hm, takže společnost jak se staví k ochraně životního prostředí obecně.

No, oni, že jo, lidi chtějí si chránit to životní prostředí, ale pro ně je to životní prostředí zeleň, ty lesy. Ale ta voda je moc nezajímá.

Možná i třeba jako „chrání“ životní prostředí, ale nechtějí pro to nic udělat. Nebo to brání těm ekonomickým zájmům, takže radši je odmítnout.

To je taky pravda.

Dobře. No, pak mám další otázku, jestli je spíš problém v tom nastavení a vedení procesů, nebo spíš ve věcném rozhodnutí?

Já si myslím, že nastavení procesů je taky špatný. Prostě tam je obrovský prostor pro nějakou demokracii. A díky tomu každý se může vyjádřit ke všemu, každý se může desetkrát odvolat... to všechno děsně zdržuje a třeba u té ochrany vod je většina těch věcí potřeba vyřešit hned, a ne že se to vyřeší za rok, za půl roku. Takže když to právě někdo řeší opravdu tak, jak má, prostě všechno svolat, sepsat protokoly, nějaký závěr, zahájit řízení, dát všem právo na vyjádření, pak vydat rozhodnutí, to jsou měsíce.

Takže vlastně si myslíte, že ... no, v tom případě by bylo lepší z toho tu veřejnost skoro vyloučit. To by pak bylo nejrychlejší.

To samozřejmě nejde, no.

Nebo jak tohleto řešit? Tohleto je právě taky častý argument i ze strany veřejný správy, že vlastně je to strašně zdlouhavý, drahý a kolikrát to ani nemá řešení, protože si každéj myslí něco jinýho.

No, to je dost častý, no.

Tak co byste navrhoval třeba?

Já si myslím, že by ty úřady měly mít větší slovo. Aby měli prostě... to jejich rozhodnutí...měli by bejt víc uznávaný, ta jejich autorita by měla bejt vyšší. Zároveň, to souvisí s tou jejich odborností, jo. Protože když by byla vysoká jejich odbornost, když by se obecně úřady jenom nepomlouvaly, když by se prostě budovala ta pověst toho úředníka, jako že to je někdo, kdo tomu rozumí, kdo prostě o tom něco ví a kdo to umí rozhodnout, tak prostě ty lidi by taky...prostě ta autorita tam chybí.

Jasně.

Jo, třeba v Německu, tam opravdu ten úředník je NĚKDO, je to odborník, je velmi dobře zaplacený a prostě jakmile má někdo nějaký problém, tak třeba zase se to řeší s právníkem, není to takovýto dohadování se...prostě s právníkem nebo nějakým jiným odborníkem. Prostě argumenty na jedné straně, na druhé straně ten úředník to dá všechno dohromady a vydá rozhodnutí.

A myslíte si, že ty nevládky to tam víc nějak respektujou nebo že jim třeba věří a oni se pak nemusí...

Určitě, určitě. Prostě ta autorita těch úředníků je vyšší. A ta důvěra v ně. Samozřejmě, že tam jsou zase kauzy, který taky nejsou čistý, nejsou košer, kde jsou problémy, ale takovejch je zlomek. A ty lidi v ně maj důvěru hlavně. Já si myslím, že spousta lidí se na ty úřady neobrací i z toho důvodu, že nemaj důvěru v ně.

Hm, takže ty nevládky, že to ani nezkouší do toho chodit...

Protože to nemá cenu... si řeknou.

No, tohle je zajímavý. Že vlastně je problém v těch úřadech. To říká i pár autorů, že demokracie se nedá budovat bez vzájemné důvěry.

Ale zároveň musej tady bejt ty authority.

A myslíte si, že ta autorita je tak nízká jejich zásluhou, nebo že je to nějaký stereotyp?

Je to částečně jejich zásluhou.

Hm, a jak by se to teda dalo řešit? Asi najímat nějaký schopný lidi, že jo.

Přesně tak. Určitě. Protože ty schopnější lidi si tam udělaj po škole praxi, něco se tam naučej a jdou. Já třeba, co jsem tam byl, za ty dva roky co jsem tam dělal, ten obor ŽP měl 28 zaměstnanců a z toho 35 lidí se tam otočilo za ty dva roky. Takže ta fluktuace je vysoká ... já jsem se naučil něco až po roce, po roce a půl, prostě takovýto oddělovat to důležitý od toho nedůležitýho.

Jo. Takže rychle jdou někam jinam a ani se nenaučí, nic tam nezapustí.

Protože nejsou dobře zaplacený a i na spoustě úřadů ta atmosféra je zkosnatělá... je to dost zkosnatělý ten systém řízení. Ty lidi nějaký karierní růst tam necejtí, že by mohli jít dál, finanční – to taky ne.

Hm, hm, takže je to nemotivuje.

Spíš je to demotivuje. Opravdu... jakmile rostete na základě tabulky nebo nejdřív vám daj nějaký peníze navíc kromě tabulky, pak vám je postupně sbíraj, jak rostete v tý tabulce, aby vám nemuseli dát víc.

Aha.

Jo, že vám stojej za zadkem a furt vás kontrolujou, jestli nevoláte moc, jestli si neotvíráte svoje internetový stránky jiný, jestli si namailujete s někým, jestli náhodou nepoužíváte služební auto k jiným účelům... Ale zase je to úřad od úřadu. Ale já prostě mám zkušenosti s tímhle tím.

Takže tam třeba i chybí mladý lidi, který na to maj...?

Oni ty mladý lidi tam jsou, tam jsou právě hlavně mladý lidi, ale jenom po škole. Tam je většina mladejch lidí a pak je tam pár starejch lidí, který prostě... tam zůstávaj.

No, možná i bude problém v tom, jak lidi na ně vlastně nazíraj, že jo?

Je to takovej začarovanej kruh. Takže je to na dlouhý lokte, tohleto změnit. Myslím si, že to není na deset let, ale –

No, to ještě naše demokracie trošku nezvládla... No, tak tohle je zajímavý. To jsem ráda, že jste to zmínil.

A ještě k tomu i ty úřady, ty úředníci furt nadávaj na to, jak maj hodně práce, jak prostě jsou nespokojený v tý práci, jako že oni sami z tý práce nemaj dobrej pocit, prostě tam chybí ta motivace.

Takže je to nebaví, tak se to snaží udělat co nejrychleje. No tak zase na internetu surfovat nemůžou, tak měli by se víc věnovat tomu, čemu by měli... A vy jste tam měl teda konkrétně jakou funkci?

Já jsem byl normálně referent vodoprávního úřadu...odborný referent.

Takže to byla jako nějaká administrativa nebo jste...

Tam to funguje tak, že buďto je to rozdělený podle nějakých témat, takže třeba je to na studny, čistírny, vodovody, kanalizace, pak tam jsou rybníky, právě nějaký revitalizace toků atd. A takže buďto to maj ty úřady rozdělený tematicky, že každéj má nějakou skupinu, anebo jako to bylo u nás, že všichni dělaj všechno v nějakým svým území. Protože ono do tý gesce vodního zákona spadá obrovský spektrum (...), takže přírodní věci i vyloženě technický.

Hm hm. A proč jste teda odešel? Z toho magistrátu?

Já jsem tam necejtil žádnou motivaci a ...

Takže stejný důvody, jako jste uváděl.

No, právě proto jsem uváděl ty důvody.

Hm, a myslíte, že Vám to nějak pomůže ... tadyhle ty znalosti potom zase z té druhé strany?

Určitě.

A v jakém smyslu to využijete? Jaká bude Vaše strategie?

Tak samozřejmě vim, jak na ty úřady. Víím, co na ně platí.

Takže co na ně platí?

Platí to, že nikdy nemůže člověk komunikovat přímo. Jakmile podá jakýkoli podnět, jakmile si na cokoli stěžuje, tak většinou když to řeší jenom s jedním úřadem, tak ten úřad se snaží to zamést. Vždycky to musíte řešit jakoby s víc úřadama. Nebo dát to na vědomí dalším a třeba i jejich nadřízeným, aby o tom věděli o těch kauzách, a oni se potom o to zajímají, jak se řeší ty kauzy.

Hm, jasně.

Anebo taková ta zásada písemnosti. Že cokoliv komukoliv řeknete po telefonu, tak buďto na to zapomene, anebo to prostě řešit nechce.

Hm.. A pokud jde o tu odbornou stránku? Protože to je asi důležitý, aby Vás nějak brali.

Určitě. Je zase potřeba správně definovat ty problémy. Odkazovat se na zákony, za legislativu, protože oni se opíraj jenom o zákony. Oni prostě tam ... u těch úředníků je poměrně malej prostor pro nějakou vlastní úvahu. Takže opřít to o zákony.

Jasně, takže v tom je tedy taky problém, že nemaj prostor, takže to by se mělo taky změnit.

Zase...ono zase ale jakmile se řídí pouze zákonem, maj minimální míru a prostor na to seberozhodování, tak se tam zase zmenšuje prostor pro korupci. Takže prostě ty lidi by se museli změnit trošku, aby k tomu přistupovali trošku zodpovědně. Jakmile ty lidi budou odborní a budou k tomu přistupovat zodpovědně, tak se jim může dát větší prostor.

Ještě by mě zajímalo, jestli plánujete někoho... to bude na zaměstnanecký poměr?

Zaměstnanecký, ano.

Jestli plánujete někoho, kdo se bude vyloženě zabývat jenom studiem té legislativy kolem, sledováním téhdletých novin, protože přeci jenom těch novel a všeho je strašně moc.

Jasně, tohle bohužel není v silách nevládky. Prostě nevládka si nemůže dovolit zaplatit jednoho člověka, kterej se bude zabývat jenom studiem materiálů. To by na to musel bejt jedinej nějaký grant. To je spousta peněz a ten člověk musí bejt všestrannej. Takže my plánujeme, že bude jeden člověk, koordinátor, který právě bude přijímat ta oznámení, bude vždycky oslovovat... se to u něj sejde, osloví nějaký regionální nebo jiný odborný subjekt, ten řekne: ano chcem se do toho zapojit, nebo nechcem a

potom ve spolupráci s tím regionálním člověkem nebo odborníkem na to téma to prostě budou řešit a budou působit přes toho jednoho člověka v rámci toho správního řízení.

Hm. A myslíte si, že ta znalost té legislativy je klíčová, nebo že se v tom dá nějak „bruslit“ i bez toho, abyste si třeba četli tu Aarhuskou úmluvu nebo...

Nejsem si jistej, nebo jak říkám, já o tý Aarhuský úmluvě moc nevím, ale myslím si, že je důležitá základní orientace v právních předpisech a jakmile tam není tohleto...protože vždycky si to ten člověk může dohledat.

Hm. A jak jste říkal, že chcete nějak se odvolávat na ty zákony, protože i oni se na ně odvolávají, tak zrovna třeba v tý Aarhuský úmluvě, která také ve věnuje tý účasti veřejnosti, i když obecnějc, ale jsou tam určitý práva, který třeba v českém právním řádu nejsou, jako třeba právo na to mluvit s tím žadatelem o povolení ještě před tím, než to řízení začne a nějak jako od něj už něco vyzjistit. Tak myslíte si, že je důležitý se s tímhletem seznámit a potom s tím nějak argumentovat?

Já nevím, jak je závazná ta Aarhuská úmluva.

No, je závazná. Právně závazná. Je to instrument...

Je to jako mezinárodní smlouva.

...ano, mezinárodního práva.

Tak potom je nadřazená český legislativě, že jo.

No no.

Takže pokud správní řád není v souladu s tou úmluvou, pak je nadřazená ta Aarhuská úmluva českému správnímu řádu nebo tomu vodnímu zákonu.

No, oni jsou o tom pořád různé spory, protože ona je hodně obecná, takže by bylo potřeba jí převést do těch zákonů českých, ale zároveň má i rys tý právní působnosti přímý, takže jsou o to různé spory, soud obvykle to odmítá uznat... nějaký nevládky se přímo odvolávají na ní, třeba v souvislosti s letištěm Ruzyně, takže...

A jak to dopadlo? Soud to potom uzná...

No, zatím ještě ani jednou se to nepodařilo uznat, že má platnost u nás takhle přímou, ale dá se tím třeba argumentovat a kolikrát právě že ty český zákony nestačí. Tak jestli si myslíte, že to teda má nějakou velkou roli?

Já si myslím, že by měli být tyhle ty dokumenty implementovaný do český legislativy, ale...pokud jsou nějak obecný hodně. Prostě se musej nějaký ty judikativy soudní a nějaký výklady od těch příslušnejch ministerstev a orgánů státní správy, prostě budou ty výklady muset vycházet jako závazný dokumenty a jakmile bude na něco jasnej výklad, třeba na tu Aarhuskou úmluvu – na jednotlivý ty odstavce, paragrafy, jakmile bude jednoznačnej výklad, tak zase s tím nemůže mít nikdo problém. Ale zase ne na všechno se dá udělat výklad a ne všechno se dá do toho výkladu schovat.

To zase závisí na těch lidech, jak to jsou schopný nějak...

Jenže tohleto už právě potom je dost často... to nejsou schopný ty úředníci tohleto vzít, mít takový spektrum, aby tohleto použili.

No. Jestli vůbec ví o tý Aarhuský úmluvě teda, jak jste říkal o tý...

Já si myslím, že 99% ne.

No. Teda. To je docela síla.

Ale je to problém zase těch centrálních orgánů. Že prostě tohleto nešířej. Že prostě ty informace o tom nepouštěj dolů. Protože ty lidi jsou dost úzce specifikovaný na to, co jim dá to ministerstvo, co jim dá ten kraj za informace a to berou jako podklady. Prostě těžko pětapadesátiletá ženská, která má dvě děti, prostě je ráda, že vypadne, tak si nebude doma studovat Aarhuskou úmluvu...

No, jasně, je to tak.

...jakmile o ní nebude vůbec vědět nebo nebude googlovat. No a ještě k tomu jí nepustěj na internet...

No. Tam může bejt problém i z týdle strany. Ještě, často se stává, že nějaký ty nevládky tam nejsou vpuštěný, protože úřad vydá nějaký rozhodnutí, že není dotčenej zájem ochrany přírody, a proto se nemůžou účastnit. Máte s tím nějaký zkušenosti nebo tam se to nestávalo?

S tím...my jsme žádný občanský sdružení zapojený neměli.

Aha.

A je pravda, že občas se nějaký občanský sdružení vyloučilo jako třeba na ochraně přírody, protože opravdu ta jeho působnost byla někde úplně jinde, jo, že bylo 50 km někde jinde, bylo to úplně v rozporu s tím, co oni...

Hm, takže oni působili...ochranu přírody měli ve svých cílech a stanovách, ale někde jinde, to tam vyloženej měli v těch stanovách, takže na základě toho se nesměli účastnit u vás.

Se vyloučili, hm. Ale zase. To vyloučení se dělá rozhodnutím, a proti tomu rozhodnutí je odvolání. Takže potom krajskej úřad, nejčastěji krajskej úřad, rozhoduje o tom, jestli to rozhodnutí je v pořádku, nebo ne. A ty krajský úřady z 90% prostě rozhodnou – si myslím – správně, prostě se tomu věnujou, jsou tam odborníci.

Hm. A to už nevíte, jestli se odvolávali, nebo to už jste pak nesledovali?

Dost často se odvolávají. Pokud jim o to opravdu jde o tu věc, tak se odvolávají. Protože vědí, že ten kraj je pro ně opora. Jako ta zvláde toho úředníčka, a ty krajský úřady, tak že maj prostě nějakou obranu.

Takže ten krajskej úřad někdy rozhodl, že se můžou účastnit ?

Jo jo.

Jo? Takže pak se třeba i účastnily. Ale to už vlastně bylo řízení asi skončený, ne?

Ne ne ne. To rozhodnutí potom nikdy nenabyde právní moci. Protože neobdrželi to rozhodnutí všichni účastníci řízení. Takže když to rozhodnutí nenabyde právní moci, tak není vykonatelný, takže to rozhodnutí nikdy jakoby nevyšlo v platnost.

Hm, takže to má nějakou váhu.

Má to určitě, no. To je hrozně důležitý.

Kolik tak, dokázal byste odhadnout, v kolika řízeních se tam účastnila ta veřejnost ve formě těch sdružení?

Jako v tý naší územní působnosti z hlediska vody žádný.

Takže tohleto jak jste mluvil, to byla ochrana přírody a krajiny.

To bylo za ochranu přírody a krajiny, ano. A podle zákona o ochraně přírody a krajiny.

Takže u tý veřejnosti to byly spíš nějaký obce, nebo...?

U tý veřejnosti to jsou účastníci řízení podle zákona. Takže většinou nějaký sousedi nebo právě dost často i obec, nebo lidi, který...protože ten správní řád říká, „osoby, jejichž práva by mohla být dotčena“. Takže oni se přihlásí prostě tamhle sousedi ob barák, že si myslí, že by jejich práva mohla být dotčena, nemusejí být občanský sdružení a potom buďto je úřad vyloučí, protože zhodnotí, že do toho nemají co mluvit, a nebo jsou standartní účastníci řízení, kde se na jejich názor musí dát. A zase mají právo se odvolat k vyšší instituci, takže zase je tam ten opravný prostředek.

Hm. Takže ty nevládky, ty občanský sdružení vůbec se v tom nějak neangažovaly.

A co jsem se setkával s kolegy z jiných obcí nebo z jiných měst, tak tam toho bylo minimum, minimum. Právě jak říkám, to byla právě ta Unie pro řeku Moravu.

No, ty mi psali, že jsou docela aktivní, ale taky víc dělají tu 114.

(...)

Na MZE je vodohospodářský portál, a tady je vodoprávní evidence a tam by měli být všechny vodoprávní rozhodnutí; tam je vidět, čeho se týká – nejčastěji odběry vody, vypouštění odpadních vod. (...) Úřady by měly všechna rozhodnutí zveřejňovat na tomhle webu. Ta rozhodnutí by měla být veřejně přístupná, všem. Ale to se vždycky neděje.

No, moc veřejný to teda není, jak tak koukám.

No, tam je právě problém s tou transparentností. (...) A tady jsou ti účastníci. Je jich poměrně dost. Tohle jsou účastníci řízení podle stavebního zákona, to jsou správcové podzemních sítí. Vždycky účastníkem vodoprávního řízení je povodí – podnik povodí, potom když se to týká správce toku, tak správce toku, pokud to není povodí, pak většinou sousedi a město je ze zákona taky, v jehož katastru

to leží... a potom sousedí, jichž by se to mohlo týkat. (...) Potom jsou tam třeba dotčený orgány státní správy, pokud se jich to nějakým způsobem týká. Tady je to třeba CHKO Jizerský hory.

Ale tak ty tam teda hájí zájmy ochrany přírody.

Ano, ano. Ale dost často ty zájmy ochrany přírody se týkají ochrany těch vodních toků.

(...) Ten odbor ochrany prostředí na MŽP podle nás nefunguje tak, jak by měl, ale to je prostě jen čistě náš názor. Ale zase spousta krajů funguje dobře a ve spoustě věcí ten odbor funguje dobře, třeba příprava legislativy, tak to funguje výborně.

No a myslíte si, že na těch krajských úřadech je to co se týče účasti těch nevládek, že je to tam vůči nim příznivější?

Jako myslíte, jak k nim přistupují nebo že je jich tam víc?

No, jak k nim přistupují.

Já si myslím, že k nim přistupují trošku líp.

Protože tam jsou už víc ty odborníci nebo že...?

Že se snažej je víc vyslyšet trošičku, a tím že ono na tom kraji – řekněme si popravdě – že ty práce na většině krajů... nejsou tak strašně zavalené prací, jako na těch obcích, tak oni mají víc času se věnovat. Takže oni se tomu víc věnují, víc se tím zabývají, snažej se hledat řešení. Kdežto na těch obcích... A ještě na těch krajských úřadech, už jsou tam lidi s větší praxí, odborně si myslím, že jsou taky zdatnější. Ale ... většinou i tam potom... bejvá tam různý spektrum lidí. Bejvají tam – co jsem se setkal s ústeckým krajem a libereckým, a trošičku s královéhradeckým, tak tam jsou lidi, který jsou takový ty betonáři zarytý, ale zároveň na tom stejném oddělení jsou i ochránáři, který prostě se tam o tom dohadují, a tam se najde nějaký kompromis většinou.

Takže mezi těma jednotlivěma úředníkama.

Takže ten kompromis se dá najít.

Aha. To by bylo možná zajímavý jednotlivý ty kraje porovnat...

Já si myslím, že na těch krajích vám toho řeknou hodně. Oni samozřejmě trošičku ty úřady, který jsou pod nima, chráněj. Oni mají za úkol je metodicky vést, takže jim poskytují jako ochranu. A můžou se ... většina těch měst se může o ten kraj opřít případně. Ono v tom Liberci to bylo trošku jiný, protože tam obecně krajskej úřad magistrát neuznával, protože magistrát měl takový zvláštní výklady všeho, většina věcí, který byly sporný, tak nebyly košer a někde tam byl nějaký jiný zájem než veřejný, takže proto kraj byl zaujatý proti libereckému magistrátu a šel trošku proti němu, ale co se týče těch malejch měst, malejch obcí, většinou je podržej, protože oni zavolaj, domluvěj se, poraděj se.

(...)

Děti Země – Brno

Tak já bych vás poprosila začátek, jestli byste mohl představit Děti Země, jaká je její hlavní činnost, kolik má zaměstnanců a od kdy se účastníte řízení.

Děti Země pracují ve třech programech: Doprava, Věc veřejná a Příroda, v tom programu Doprava se zabýváme samozřejmě vlivem dopravy na životní prostředí, zejména vlivem dopravních staveb na přírodu než třeba emisemi nebo hlukem, pořádáme třeba Den bez aut v září, program Příroda, tam ta hlavní činnost spočívá v ochraně dravců (...) a v programu Věc veřejná je hlavní činností anketa Ropák roku za anti ekologický čin a za anti ekologický výrok. Cílem Děti Země je samozřejmě ochrana životního prostředí, ochrana přírody a krajiny, ochrana práv spotřebitelů a nejen ochrana životního prostředí, ale i třeba zvířecích práv, protože jedna z těch aktivit je, že se zúčastňujeme i rozhodovacích procesů u velkochovů drůbeže, prasat a krav, takže životní prostředí a zvířecí práva, samozřejmě osvěta – ekologická osvěta, vydávání letáků, brožur a poskytování informací přes internetové stránky. V současné době máme jednoho zaměstnance a asi takových 10 dobrovolníků v – tuším – osmi nebo devíti pobočkách (...). Účastníme se těch řízení asi tak od roku 98 až doteď.

Hm. A Děti Země byly založeny?

Vznikly jsme v září 89.

A proč jste vlastně až po deseti letech se začali zúčastňovat těch řízení?

No, tak ten zákon umožňoval se účastnit těch řízení od roku 92, ten zákon 114 a 244 z roku 92, takže ty kauzy v té době ještě neexistovaly. My jsme se teda procesu EIA účastnily v roce 96, na dálnici D8 před česká Středohoří, ale ty další správní řízení až potom v roce 98. Do té doby jsme prostě dělali spíš osvětu a kampaně, třeba blokády Temelína, prostě jiný věci než správní řízení.

Hm, dobře. A v těch řízeních, jak byste to charakterizoval, ta Vaše nevládní organizace či zájmy tam hájí?

No, hájíme jakoby veřejné zájmy, ne jakoby, ale hájíme prostě podle nás veřejné zájmy, což jsou dva subzájmy, jeden zájem je, aby ty záměry byly vybudovány s ohledem na přírodu a krajinu a životní prostředí lidí a druhý zájem je, aby ty záměry byly vybudovány nebo schvalovány podle zákonů. Takže sledujeme ekologičnost těch staveb a sledujeme zákonnost těch rozhodování.

Jo jo. Dalo by se nějak procentuelně odhadnout, jaká část té Vaší činnosti spadá na účast v řízeních?

No, tak já v Brně se zabývám, řekněme ze 70% své činnosti účastí v rozhodovacích procesech, to znamená proces EIA, proces SEA, územní plánování a správní řízení. Takže moje činnost je tak 70, 75%, kolega třeba z Plzně má třeba z poloviny. A jiný pobočky se sporadicky účastní, tak pěti deseti procenty.

Jasně. A třeba za nějaký rok byste dovedl odhadnout, třeba za loňský rok, kolik jich bylo řádově?

Jo, tak počet účastí v rozhodovacích řízeních, v roce 2007 to bylo 30 správních řízení a asi 10 řízení k procesu EIA. V roce 2008 jsme se účastnily taky 10 procesů EIA a dokonce 63 správních řízení. Takže v odhadu ten průměr kolem 40, 50 řízení od roku 2001.

Hm. Můžu se zeptat, jestli to bylo pro vás složité, nebo naopak to bylo bez problémů, se do toho nějak „dostat“? Musel jste si nějak složitě studovat ty zákony a ptát se právníků, nebo to pro vás bylo naprosto pochopitelný, jak to s těma řízeníma funguje už jenom z toho, že jste si přečetl ty zákony?

No, v podstatě jsem si přečetl zákon 114, který umožňuje účast v řízení, pak jsem si přečetl správní řád, naučil jsem se ho a v podstatě tak nějak přirozeně jsme do toho vpluli a pak jsme některý věci konzultovali třeba specifický s EPS, kterej v té době existoval, takže postupně nějak konzultacemi a vlastní snahou člověk do toho se dostal, no. Protože to není nic složitýho, to je v podstatě jeden zákon 114 nebo zákon o procesu EIA nebo vodní zákon a pak správní řád, takže není nic složitýho... nebo zákon o IPPC, takže je vždycky jeden ten odbornej zákon a správní řád, takže to není nic složitýho. Podle mě teda, no.

Jo, tak to je dobrý. A ta Aarhuská úmluva, četl jste jí nebo víte o ní něco?

Celou jsem jí nečetl, jenom jednotlivý pasáže, který se nás týkaj, to znamená o účasti dotčené veřejnosti, to jsou někde ty paragrafy na začátku, jak se veřejnost účastní a jakou má nějakou soudní ochranu, že ta ochrana má být třeba včasná, efektivní a že každý pak může podat žalobu, kdežto u nás v ČR může podat žalobu jenom občanské sdružení anebo majitel nemovitosti, který je dotčený, kdežto obecně člověk nemůže podat žalobu

Jo, takže jste si tam všiml nějakých těch rozporů.

Jo, jako sleduju, sleduju samozřejmě, jak ČR se snaží nějak akceptovat ta ustanovení té Aarhuské úmluvy postupně.

A sledujete třeba nějak i novely těch zákonů, protože jsou docela častý? Je to pro vás těžký nějak se v tom orientovat?

No, tak musím, musím to sledovat, no.

Jo, takže na to koukáte občas, nebo každěj tejdě?

No, tak pokud se účastníme těch řízení, tak že jo, musíme vědět, znát ty aktualizace. Samozřejmě někdy třeba se stane, že nějaký paragraf třeba se změní a my na to přijdeme třeba pozdě, ale to není nic tragickýho.

Hm. Mohla bych se zeptat, jaký máte vzdělání?

Vysokoškolský vzdělání přírodovědeckýho charakteru.

Dobře, díky. Tak, teďka tady je taková pasáž, která se snaží zjistit, jak je to Aarhuská úmluva versus praxe. Já nevím, jestli zkusit nějaký to konkrétní řízení, ale nevím, jestli si to budete pamatovat, ale můžeme to zkusit.

No, tak zkusme.

Tak jestli si pamatujete, jestli jste obdrželi ty informace o tom, že se zahajuje řízení a o tý vaší možnosti se na tom podílet?

No, tak informace přijdou poštou, že se zahajuje řízení anebo sledujeme úřední desky a vybíráme si, do kterých řízení se přihlásíme.

Jo, takže tohleto funguje dobře.

V tom žádný problém nevidím. Samozřejmě někdy se stane, že jsme opomenutý, takže potom podáváme odvolání a buď se to vrací zpátky nebo podáváme žaloby. Ale to je v ojedinělých případech, že jsme opomenutý.

A vlastně za jak dlouho potom začne to řízení? Máte na to dost času se připravit nebo...?

No, závisí, jak to řízení vede ten správní orgán, takže většinou do osmi dnů se přihlásíme a pak nám dá nějakou lhůtu, 15 dní, na vyjádření.

Hm, a je to pro Vás dostatečně dlouhý čas?

No, podle mě to není dlouhý, podle mě to je krátký čas, ale možná, že tím, že těch správních řízení dělám tolik, tak těch termínů mám velkou spoustu, ale podle mě by to mohlo být třeba dvacet dní.

Takže to už by Vám pomohlo.

Protože některý kauzy jsou jednoduchý, některý složitý. Pokud má člověk nastudovat celý spis, jako dojet do spisu, prostudovat, poradit se s právníky, poradit se s odborníky, tak prostě 15 dní může být krátká doba, no.

Takže jak dlouhou dobu byste uvítal?

No, já bych řekl tak 20, 30 nejlíp, no. Protože stejně my se vyjádříme, a pak to tam leží 2 měsíce na správním orgánu a nic se jako neděje.

Jasně. Vzpomínáte si, jestli součástí té informace, kterou obdržíte, je, jak bude celý ten rozhodovací proces probíhat, takže o místě, o času, o tom úřadě, který o vede, o těch orgánech, kam můžete podávat ty svoje připomínky atd.?

No, většinou je to tak, že je nám oznámeno, že bylo zahájeno řízení a že se můžem do osmi dnů přihlásit. A pak v druhém kroku, až v dalším dopise, až se přihlásíme, je napsáno, že je možné se vyjádřit do 15 dnů k podkladům, a že podklady jsou na tom úřadě k dispozici k nahlédnutí.

Jo, ale nejsou tam tyhle všechny podrobné informace.

No tak, samozřejmě to řízení musí být nějak popsáno, takže na stránce je napsáno vedeme řízení o dálnici odtamtad' potamtad', žadatel podal žádost, dodal nějaký podklady, ty tam jsou buď vyjmenovaný nebo ne, to je různý a je v podstatě na nás, jestli pojedeme do spisu, anebo do spisu nepojedeme, jestli nám ty informace stačí nebo nestačí. Jako samozřejmě ten orgán musí popsat nějak tu stavbu, o co jde.

Hm. A jsou tam teda nějaký ty „environmentální“ informace?

Ne ne, tam není nic. Tam jsou jenom právní. Jaká stavba, kdy byla podána žádost, že jsou podklady, kdo je žadatel nebo koho zastupuje, žádný jiný podklady tam nejsou. Ty jsou všechny ve spisu. Jako samozřejmě když se jedná o kácení dřevin, tak je to ekologický téma, když se jedná o stavební řízení na dálnici, tak tam žádný ekologický údaje nejsou.

No, tak to třeba ten Aarhus taky požaduje, aby to bylo rovnou už v tom dopise.

Jo.

A je tam třeba jestli to podlívá proceduru EIA?

To tam myslím takový údaje nebývají. Prostě buď v tom spisu je stanovisko EIA nebo není. A jelikož já dělám dopravní stavby, tak stanovisko EIA nebo teda procesem EIA to musí projít v 99%. Jako někdo může dělat sousedovi garáž, tak tam na to EIU nepotřebuje, ale já dělám stavby, který mají vždycky EIU.

Hm. A to je tam nějak už napsaný?

Ne, není není, nebývá.

Hm. Dobře. Tak řekl byste, že se účastníte už v té v rané fázi povolování? Jestli máte pocit, že tím něco fakt ovlivníte, ještě když jsou – jak říká Aarhuská úmluva – když jsou všechny alternativy otevřené?

No, závisí na tom, čeho se účastníme. Když se účastníme procesu SEA, to znamená strategická posuzování...

No, u toho IPPC.

U IPPC, no, tak tam žádný strategický rozhodování není, tam už je jednoznačně daný záměr, kterej prošel třeba procesem EIA, takže varianty byly vybrány, a teď se řeší, jestli ten záměr lze realizovat v souladu se zákonem, tak jak si ho žadatel naplánoval. Takže tam se dá akorát ovlivnit to, aby ty vlivy byly eliminovaný a pokud to nejde eliminovat nebo snížit ty vlivy, tak prostě ten žadatel musí změnit projekt. Ale pochybuju...nesetkal jsem se, že by žadatel chtěl odsířit elektrárnu a podal žádost tak špatnou, že by to musel vrátit zpátky, většinou zná ty limity a ví, co tam má být. Takže tady v těch řízeních o IPPC jde spíš jenom o to, zda jsou zohledněny všechny ty aspekty toho vlivu na životní prostředí, pečlivě a podrobně, a pokud ne, tak se podávají ty námitky a ten žadatel to prostě doplňuje a upravuje. Takže se opravdu jenom řeší snižování těch vlivů, případně se požaduje nějaký kompenzační opatření, když se někde něco staví, tak třeba se zničí kus louky, tak se navrhne, že musí postavit v rámci areálu nějakou lepší louku.

Hm, hm, jasně. Takový shrnutí, Aarhuská úmluva stanovuje, že veřejnost má být informována přiměřeně, včas a účinně, tak myslíte si, že to takhle je v těch vašich případech?

No, tak v podstatě asi jo, spíš jsou takový technický problémy, že ten zákon říká, že máme sledovat zahájení řízení na úřední desce elektronicky, dálkově, což je dobře, akorát že tam je problém v tom, že tam je lhůta osm dní od zveřejnění, a ne osm dní od doručení, takže pokud se něco vyvěšuje veřejnou vyhláškou 15 dní, tak lhůta na doručení je osm dní, tak by to bylo celkem 23 dnů od zveřejnění, ale takhle máme jenom osm dní, což je strašně krátká lhůta. Takže ta lhůta ... přihlásit se do osmi dnů je

podle nás strašně krátká, ta by mohla bejt taky třeba těch 15 dní a vyjádřit se by mohlo bejt, v prvním kole aspoň třeba 30 dní a potom, pokud se ty řízení pokračují dál, tak v dalších fázích se vyjadřovat třeba v 15denních intervalech, jako patnáct dnů nebo i kratší, ale první lhůta by měla být delší, aby se člověk seznámil s celým problémem. No, takže největší problém vidím v té osmidenní lhůtě, ta je poměrně krátká, to nezvládá podle mě ani úředník něco řešit do tejdne, natož občanské sdružení. Samozřejmě námitka může být taková, že když to to občanské sdružení nezvládá, tak ať to nedělá, no. Je to dobrovolné, dělá to dobrovolně. Ale poměrně to není přiměřené, protože těch informací je tolik a ty problémy jsou tak komplexní, že se rozhodnout za osm dní, zda se účastníme nebo neúčastníme řízení je náročný pro ... vůbec pro kapacitu sledovat ty řízení.

Myslíte si, že je to záměr jenom těch osm dní, aby se ...

No, určitě. Já si myslím, že jo. Protože dřív to bylo tak, dřívější zákon 114 říkal, že se to musí do osmi dnů přihlásit od doručení, dopisu, takže člověk měl aspoň dopis a mohl se rozhodnout do osmi dnů. Takhle musíte sledovat úřední desky každý týden. A pokud ty pracovníci nebo dobrovolníci nezvládají tu denní periodu nebo mají nějaký jiný aktivity nebo jedou na dovolenou nebo jsou nemocný, tak osm dní proběhne strašně rychle, kdežto když přijde dopis, to máte na stole a můžete se rozhodovat v ruce.

Hm, a vy teda sledujete jak často?

Já musím sledovat každý týden úřední desky, no. Nebo někdo, když nemůžu já.

Hm. Dobře. Potom je tam ta možnost vlastně tý nevládky seznámit se se všema dostupnýma informacema a tak bych se chtěla zeptat, jestli žádáte o ten přístup ke všem informacím, které jsou vlastně k dispozici ... k těm podkladům, a jak to probíhá, jestli vám to opravdu umožní, jestli je dostanete na vyžádání, zdarma?

No, co se týče správních řízení, tak tam každý účastník má právo nahlížet do spisu, tak ...

Takže to využíváte tu možnost.

Takže když potřebujeme, tak jdeme do spisu, požádáme si o kopie, kopie nám udělají nebo nám dají věci na internetu, teda z céděčka, když jsou elektronicky, takže tady zatím nějaký problémy nevidím, i když v minulosti se objevily případy, kdy chtěli za kopii 15 korun jako správní poplatek za stránku, tak jsme museli těm úřednicím vysvětlit, že nejsme komerční firma, ale že jsme občanské sdružení, které je od poplatku osvobozeno.

Jasně. Takže to nevěděly, takže po vás chtěly peníze.

No.

Hm, a to se nestává často?

No, to se stane tak jednou za tři roky. Ale to bylo v minulosti, teď už si to myslím nikdo nedovolí po občanském sdružení žádat 15 korun za kopii. Někdy se může stát, že chceme třeba nakopírovat 100 stránek a třeba nám to zpoplatní za korunu, což jako teoreticky se dá akceptovat, ale v poslední době už většina těch podkladů bývá na CD, takže to získáme prostě elektronicky, případně napíšeme ... pokud máme s těma úředníkama dobřej vztah nebo se známe dýl, tak někdy stačí poslat emailem

žádost po posláni těch informací emailem anebo poštou, takže nemusíme ani třeba do toho spisu jet, když něco chceme.

Jasně. A součástí tadyhletěch informací jsou třeba i významné dopady na ŽP nebo to opatření, jak snížit ty negativní vlivy? Je tam popis nějakých možných variant, je to tam všechno, co pova...

No, závisí na tom řízení. Pokud se máme týkat vodního zákona nebo IPPC, tak samozřejmě zákon to vyžaduje, takže tam ty podklady nějaký jsou, u toho vodního zákona tam se tím životním prostředím moc detailně nezabývají, sice tam samozřejmě jsou nějaké údaje o vlivu nějakých látek nebo té stavby na vodní toky nebo tak, ale detailně zas jako ne, spíš jsou tam ty technický věci. U toho IPPC samozřejmě tam musí být podle zákona vlivy na ovzduší, na hluk, prach a tak dále, tak tohle pak je v tom spisu samozřejmě.

Hm. Ještě – nevím, jestli o tom víte – že je tam možnost ty nevládky už před tím, než se zahájí to řízení, nějak diskutovat s tím investorem nebo tím žadatelem a snažit se s ním třeba nějak dohodnout, ještě před tím, než vlastně se spustí ten povolovací proces. Víte o týchletý možnosti?

No tak jako nevím o týchle možnosti a problém je, že nevím, co se bude žádat, že jo, no tak já když dělám dálnice, tak vím, že investorem je Ředitelství silnic a dálnic, ale nevím, když se někde staví továrna nebo skládka, já to nevím ani neznám toho investora, takže se nemůžu ani dopředu ptát a pochybuju, že by soukromá firma poskytovala nějaké informace mimo zákon.

Jasně, no. Ono to není upravený v zákoně, ale...v Aarhusu to je.

Prostě u těch státních institucí se dá očekávat, že když se zabývám nějakou kauzou dlouhodobě, tak můžu odhadnout, že nějakou dálnici...já vím, který dálnice se plánují, to já vím, ale nevím, v jaký fázi jsou, protože jestliže v plánu je napsáno, že se má stavět silnice někde kolem města, tak já nevím, jestli je to v procesu EIA, územním nebo jakým řízení. Samozřejmě můžu podat žádost o informace investora na Ředitelství silnic a dálnic a oni mi řeknou, že připravují třeba proces EIA, no, ale kdy bude, jestli bude za rok nebo za pět let, to oni nevědí, a tím pádem nemůžou nic poskytnout.

No, to zatím není moc ošetřený, no, to máte pravdu.

Samozřejmě když potom běží správní řízení, tak aspoň víme, v jaký fázi to je a můžeme žádat nějaký doplňující informace, jo. Když už jako se účastníme. Ale ty investoři zase se tomu brání, takže vznikají obstrukce při poskytování informací, takže informace dostanem třeba až za rok, jo. To už nepotřebujem.

Dobře. Tak teďka tady mám otázku, proč jste do toho řízení se rozhodly vstoupit, v čem byl ten problém a co jste vlastně požadovaly. Nevím, jestli to vzít nějak obecně, ale ono se to asi hodně liší, tak kdybyste třeba mohl vybrat nějakou kauzu...

No, tak teď jde o to řízení podle IPPC nebo vodního zákona?

To si vyberte, které chcete.

Jo, tak já vezmu asi nějaký to IPPC. (...) No, takže my jsme se účastnily řízení IPPC na cementárnu ve Štramberku v roce 2003 až 2004. Tady mám takový různý kroky, jak jsme se účastnily a v podstatě řešilo se vybudování cementárny a my jsme tam namítaly, že ta technologie je zastaralá, že může mít

vlivy na ovzduší, pak jsme tam upozorňovaly na vlivy na hluk místním obyvatelům u dovozu těch materiálů do závodu z hlediska vlivu železniční tratě a aut ... a to bylo asi tak všechno. Pak jsme se účastnily u té stavby územního řízení, kácení dřevin, a tak dále, krajinný ráz, takže jsme u té cementárny se účastnily asi šesti ... ještě stavebního řízení ... šesti správních řízení celkem. Procesu EIA, kácení dřevin, krajinný ráz, IPPC, územní řízení, stavební řízení, v podstatě všech těch šesti základních řízení.

Hm. A jak teda probíhala v jednotlivých fázích ta účast, když teda vezmeme jenom to IPPC? Předkládaly jste nějaký svoje rozbor, námítky nebo jak jste vlastně postupovaly?

Jo. No, v podstatě jsme si nastudovaly obrovskou spoustu materiálů a vycházely jsme ze stanoviska EIA, který mělo asi 100 podmínek, takže jsme vycházely z toho, vycházely jsme z údajů nějakých expertů, který jsme získaly a s kterežma jsme to konzultovaly a porovnávaly jsme to s tím žadatelem a s tím posudkem, který předložila ta Agentura integrované prevence ČÚ Praha, která sepisovala ty nějaký připomínky. No, a pak Krajský úřad v Ostravě povolil tu výstavbu cementárny, my jsme se odvolaly na nějaký procesní problém, který tam byl, že nebyly zohledněny naše námítky, vypořádány naše námítky, že to jakoby odbyli nebo udělali to povrchně, a odvolal se Svaz výrobců cementu, že není prokázáno, že ta technologie je ta nejmodernější podle toho zákona. No a MŽP teda potom rozhodlo tak, že zrušilo to rozhodnutí, vrátilo to k novému projednání a rozhodnutí a důvodem bylo to, že k omezení těch oxidů dusíku nebyla použita nejmodernější technika, takže se to musí ještě upřesnit. Pak tam byl problém, jakým způsobem se budou monitorovat ty vlivy na životní prostředí během výstavby nebo během provozu té cementárny a pak ještě nebylo jasné, zda efektivně se využívá ta energie a ty suroviny. My jsme tam namítali, že ty vápnité částice, které se tam mají používat, se spíš hodí pro lékařství, že jsou tak cenné, než pro spalování nebo pro výrobu cementu, takže jde o neefektivní využití přírodní suroviny do chemie místo do lékařství. Takže ministerstvo to vrátilo, ať se to upřesní, která frakce toho vápence se má používat. A pak tam byly ještě nejasné podmínky na ochranu ovzduší, že tam chyběly konkrétní limity, který má ta cementárna splnit. Takže to rozhodnutí MŽP mělo asi 10 stran a v podstatě nám dalo za pravdu, že nebyly přezkoumány ty naše námítky plus tam ještě našlo nějaké další problémy, které tam objevilo. Takže tam potom proběhlo teda další ústní jednání, další vyjadřování, žadatel doplnil spis, doplnil ty podklady, my jsme namítaly, že i když má od výrobce napsáno, že ta technologie na omezování oxidů dusíku splňuje limity, tak jsme namítaly, že to není garantováno nějakým nezávislým posudkem, protože ten výrobce může garantovat jakoby co chce, ale není to garantováno nějakým znaleckým posudkem. No, pak jsme tedy podaly druhé odvolání právě na tuhleto garanci a MŽP už to zamítlo, že to není odůvodněné, takže celý ten proces IPPC probíhal od února 2003 do června 2004 jakoby celý rok.

Jo, takže kdybyste to měl posoudit, tak řekli byste ale, že ta účast k něčemu byla?

Já myslím, že jo, že jelikož je to nový zákon a ty úředníci se to jakoby učili, tak jsme se učili i my, nicméně čím víc názorů a podkladů a ještě k tomu se zapojil ten odvolací orgán, tak se to stanovisko nejen zpřesnilo, ale dokonce se o několik stránek prodloužilo, aby to bylo co nejpřesnější, aby se nic nedalo zpochybňovat, aby žadatel si nevymýšlel potom později, že to myslel jinak nebo že to stanovisko tvrdí něco jiného, než potom má být, tak aby to nijak nepochybňoval. Ironií osudu teda je, že tahle cementárna dodneška nestojí.

Ne? Jakto, ono se tam něco stalo?

No tak, nedali jim stavební povolení v roce 2004 a prostě investor pak zjistil, že ta investice je tak náročná a neefektivní, že asi od toho ustoupil nebo tu dokumentaci prodal jiné firmě. V podstatě došlo

na naše názory, že ta cementárna ve Štramberku je zbytečná, protože nejbližší cementárna je v Hranicích na Moravě, ale 20 km, že ta frakce toho vápence je lepší pro lékařství než pro výrobu cementu, takže jakoby některé námitky se potvrdily, ale opravdu nevím, nevíme, jaký byl záměr žadatele, zda chtěl jenom získat dokumentaci a pak jí prodat, nebo jestli chtěl opravdu stavět cementárnu, to nevíme, ale ... my jsme se účastnili všech těch řízení, jak říkám, procesu EIA, to trvalo dva roky nebo rok, rok trval krajinný ráz, územní řízení trvalo dva roky, no, kácení dřevin trvalo 4 měsíce, to IPPC to trvalo rok a stavební řízení to trvalo ¾ roku. Takže v podstatě on začal 2001 a skončil 2004, dohromady 3 roky se to připravovalo a pak, že jo, dneska je 2009, to je po pěti letech ta cementárna nestojí, no.

Ale tak dalo by se říct, že to bylo z vašeho pohledu úspěšné.

No jasně, z pohledu toho, že jsme zaprvé tu cementárnu nechtěly, tak to se splnil tenhle cíl, i když jako to je náhoda, a za druhé ta cementárna, tím, že jsme se zúčastnily všech těch hlavních řízení, tak si myslím, že ta cementárna byla jakoby z hlediska zákona podrobena pečlivému posuzování ze všech hledisek, kdy za kácení dřevin jsme požadovaly obrovskou náhradu, což nám bylo vyhověno, takže trojnásobný počet stromů se třeba vysazoval, takže z našeho pohledu jsme udělaly maximum, aby ta cementárna měla minimální vlivy, aby se zohlednily i ty námitky občanů z hlediska hluku a emisí a prašnosti, no a nakonec se to nestavělo, takže dvojí úspěch, no.

A co obecně považujete za úspěšné řízení? Určitě nepočítáte s tím, že se asi podaří prosadit všechno, nebo třeba i ano?

No, závisí, co člověk čeká od toho řízení. Většinou od toho řízení nemůže očekávat, že se nějaká stavba zastaví, protože prostě investor chce stavět. Pokud je soukromý investor, ta pravděpodobnost, že nebude tu stavbu realizovat, je větší, protože má nějaký podnikatelský záměr a pokud zjistí, že než získá všechny povolení, tak trh už se změnil a ta stavba není pro něj zajímavá, tak třeba od toho upustí nebo ten projekt třeba zmenší nebo změní; ten soukromej investor musí reagovat prostě pružněji. Kdežto když je tam státní investor, tak tomu je to jedno. Ten prostě má rozhodnuto od politiků, že se to má stavět, tak je mu jedno, jestli to bude stát pět miliard nebo deset miliard, jestli to bude za rok nebo za deset let, jemu je to v podstatě jedno. On prostě jde tak daleko, že si jde za svým cílem bez ohledu na nějaký námitky. Takže tady u těch řízení u státních investorů je samozřejmě snaha ovlivnit tu stavbu tak, aby měla co nejmenší vlivy na ŽP, málokdy se stane, téměř se snad ani nestává, že by státní investor od stavby upustil. Většinou se ta stavba trochu změní v jiný variantě nebo zmenší se její objem...

Ale to je ten váš cíl...

Ono naše cíle jsou jako obojí, ale závisí, jak u který stavby.

Jasně.

Takže když mi teďka třeba řešíme silnici R55 na Jižní Moravě, která prochází ptačí oblastí, tak my se tady snažíme, snažili jsme se v procesu EIA, aby se posoudila varianta mimo ptačí oblast. To se nepovedlo, tak jsme podali stížnost Evropské komisi, a ta řekla české vládě, že to je chyba, že se to mělo posoudit i varianta mimo ptačí oblasti nebo varianty, které ty ptáky nezničí. Takže po dvou letech teďka aktivit se přistoupilo k tomu, že probíhá nový proces EIA s tunelem přes tu ptačí oblast. No, nicméně podle našeho názoru je opět chyba, že se neposoudila varianta mimo ptačí oblasti, ale z hlediska nějakýho kompromisu je ten tunel samozřejmě lepší než netunel, takže třeba toto je

rozjednaný. Uvidíme, jak tohle dopadne. Takže, zopakuju, motivace jsou většinou ovlivnit ty stavby, aby byly co nejméně škodlivé, a v některých případech je snaha, aby ta stavba se nerealizovala v předložené variantě, ale třeba v jiné variantě. Takže se překládají ty varianty. Ale v případě procesu IPPC a vodního zákona tak tam už o variantách se nedá mluvit, tam už se jenom omezují ty negativní vlivy.

Dobře. Jak – to jste vlastně už částečně říkal – jak byly vypořádány ty vaše námitky? Takže moc ne v tomhleto případě asi, že ano?

V tom řízení IPPC na Štramberk tak v tom prvním případě to bylo jakoby ne důsledně vypořádány, takže jsme s tím odvoláním uspěly samozřejmě.

Jo a myslíte si, že to byla jejich lenost nebo...?

Nepřikládali tomu význam, no, nebo že to je důležitý.

Hm. vy jste říkal, že ještě se tam na tom učili, tak jestli to třeba nebylo jen tím, že byli....

No, tak to je moje verze. Samozřejmě oni ti úředníci mají těch řízení více než já a já těch řízení o IPPC jsem se účastnil asi dvou nebo tří a takže já mám minimální zkušenosti se samotným zákonem. Ale samozřejmě když laické sdružení napíše nějaký námitky, tak by se ten úředník tomu měl věnovat stejně, jako když napíše ty námitky třeba obec nebo dotčený orgán. Takže většinou ty úředníci podceňují ty námitky těch občanských sdružení.

Jo, takže je podceňují, protože jsou to občanský sdružení a zároveň protože nemaj tolik času a nechce se jim se tím zabývat?

No, nebo považují ty námitky třeba za laický nebo neodborný, takže se jim podrobně nevěnují, no.

A myslíte si, že jsou odborný? Vy jste říkal, že spolupracujete...

No, závisí na různých občanských sdruženích.

To vaše?

No, my se snažíme získat maximum informací o té kauze, ale nemůžeme během 15 dnů sehnat všechny informace, nemáme ani peníze, ani kapacity, ani čas, takže ty informace, který seženeme, použijeme.

Hm.

Tak samozřejmě obecně se dá říct, že občanský sdružení nemůže disponovat vysoce kvalitními, odbornými znalostmi, pokud ten člověk v tom občanském sdružení není přímo ten odborník nebo s nima nějak spolupracuje. Ale postupem času, pokud třeba my, pokud se specializujeme na dopravní stavby, tak si za tu dobu nastudujeme mraky různých technických studií a biologických průzkumů a hodnocení krajinného rázu, takže se člověk naučí, jak se to posuzuje, jaká je metodologie, čím se argumentuje, takže se dá potom už porovnávat. Anebo získává samozřejmě velkou spoustu těch rozhodnutí, tak už může argumentovat na základě svých zkušeností, aniž by byl odborník.

Hm, a vy jste říkal, že teda spolupracujete s právníky a jinými odborníky. Na základě čeho funguje tadyta spolupráce, vy jim platíte nebo to jsou nějaký kamarádi nebo....?

Je to dělaný v podstatě tak, že žádáme...posíláme dotazy ekoporadně, právní ekoporadně, anebo spolupracujeme ... Ekologický právní servis má svoje programy, takže některý ty věci sleduje z hlediska právního a my to sledujeme z hlediska věcného, takže ta spolupráce je tam těsná. Třeba řešíme silnici R 52 do Vídně, je zajímavá právní stav věci, nás ten odborný, že ta dálnice je zbytečná. Takže ta spolupráce je normální, bezproblémová, právníkům neplatíme nic. Prostě buď je to postavený na tý ekoporadně, která je bezplatná anebo Právní servis s náma spolupracuje, nebo my s nima spolupracujeme na těch kauzách, který jsou prostě společný.

Takže je prostě požádáte o radu...

No, no, požádáme o radu buď tu poradnu anebo konkrétního pracovníka, který s námi dělá nějaké ty konkrétní kauzy.

Hm. A v nějakém tom řízení, byla tam třeba i jiná nevládka? Že byste se třeba domlouvaly nebo koordinovaly postup?

No, tak v řadě řízení ty nevládky jsou, třeba v tom řízení o tom Štamberku, to IPPC, tam byli účastníky Občanské sdružení za záchranu Štamberka a Občanské sdružení Hájenka, takže tam byly dvě místní sdružení. A pak tam byl ten Svaz výrobců cementu ČR, s nima jsme si jenom tak vyměnily pár dopisů, že jsme se informovaly o těch podáních a o těch odvoláních než to přišlo potom do spisu.

Jo. A tady s těma malejma jste nějak spolupracovaly?

Tam jsme si ujasnily, co kdo, co každá požaduje, tak jsme se jakoby vzájemně podporovaly. Oni samozřejmě řešily ty místní věci, jako jsou ty emise, prach, hluk. Nám šlo zase spíš o tu technickou stránku, to znamená oxidy dusíku, efektivnost těžby, problém monitoringu a tak dále. Takže každý z nás řešil určitý segment toho problému.

Dobře. Myslíte, že by se dalo říct, jak často ta řízení pozitivně – z vašeho pohledu – pozitivně ovlivníte? Jak často tam máte nějaký úspěch alespoň částečný?

No, závisí, co je cílem, že jo. Pokud je cílem prostě ovlivnit to řízení, to rozhodování, aby bylo podle zákona a aby se prosadily nějaký ekologický parametry, který si člověk tam napíše, tak tady ten minimalistický cíl může být splněnej z velké části. Pokud si člověk řekne, že cílem je zastavit ten záměr, tak to je téměř nerealistický cíl. Takže samozřejmě účelem účasti ve správních řízeních je především ovlivnit podobu tý stavby, jak už jsem říkal, aby měla minimální negativní vlivy a aby se rozhodovalo podle zákona. Takže tyhlety minimalistický cíle se dají naplňovat téměř u každého řízení. Třeba se nám přesto stává, že napíšeme nějakou námitku, třeba kácení dřevin, že chceme pětinasobek, že je to obvyklé, a úředníci nám napíšu, že vysázet pětinasobek nejde, protože nemají volné plochy. Jo, ale zákon právě říká, že každá obec má mít seznam volných ploch, že to má být aktivní, ta obec se má aktivně starat o ty plochy a ne říct, že my žádný nemáme. Každá obec má podle mě nějaké plochy. Takže musíme potom vyargumentovat, že třeba vysadit dvojnásobek je málo, když se tam kácí třeba padesátiletý, stoletý stromy, tak vysadit dvojnásobek nějakých malejch stromků není ekologická újma, takže tam vznikaj ty různé třenice spíš odborné, co je přiměřená ekologická újma. A my tady řešíme IPPC a vodní zákon, tak tam jsou už opravdu ty technický problémy, kde buď prosadíme náš jakoby laický názor, anebo ne, tam je to takový hop nebo trop. Protože my nejsme zas takový

odborníci, abychom všechno znaly. Ale takže zkoušíme prostě různé trošku nadstandartní ekologické parametry, aby ta stavba měla.

Hm. Říkal jste ale, že obvykle je dosaženo aspoň částečně toho, co požadujete...

Já jsem si dělal analýzu nějaký úspěšnosti před asi sedmi lety, a zjistil jsem, že ta úspěšnost je tak z 50-65% , že ty námitky byly zohledněny, že odvolací orgán nebo soud nám dal za pravdu, takže ta úspěšnost je minimálně poloviční.

Aha, dobře. Tak, účastníky řízení se vlastně mohou ty nevládky stát, jenom když maj ve svých stanovách ochranu životního prostředí, a občas se stává, že je tam ten úřad nechce pustit, protože prostě podle něj nejsou dotčený zájmy toho sdružení. Tak stalo se vám to někdy?

No, tak stávalo se to v minulosti. Jelikož se zabýváme dopravníma stavbama, tak tam ten vliv je nezpochybnitelný, ale v minulosti se stávalo, že nás Ministerstvo dopravy třeba nevpustilo do stavebního řízení na dálnici, takže jsme potom podaly žalobu, tu jsme vyhrály, ale mezitím se ta stavba začala stavět, že jo, takže pak už ta účast byla ryze formální, téměř zbytečná. Krajský úřad v Hradci Králové tam rozhodl o stavebním povolení na nějakou přeložku silnice a tvrdil, že v žádosti jsme měly napsáno, že nás zajímá dálnice a silnice první třídy a že tohleto byla nějaká přeložka polní cesty. No a my jsme argumentovaly, že jsme tam měly silnice první třídy, včetně doprovodných staveb. Takže i přeložka byla součástí stavby. No, takže soud nám dal za pravdu, oni podali potom kasační stížnost a ta byla zamítnutá Nejvyšším správním soudem, že to je hovadina. Takže některý úřady to samozřejmě zkoušely na začátku, ale za tu dobu, co to děláme, těch deset let, tak už jako málokdy se stane, že by tvrdili, že ty vlivy nejsou.

Možná i proto, že jste známi.

No, samozřejmě, že už prostě... zaprvé jsme známý a za druhý vědí, že se nedáme, tím, že to táhnem až k žalobě.

Hm, dobře. Tak pak tady mám takovou část, která se zabývá hlavně vztahem vaší NNO a veřejné správy, takže taková otázka: jak byste charakterizoval typického úředníka po těch vašich zkušenostech s těma řízeníma? Jaké jsou jeho zájmy, jaké obvykle hájí zájmy a jakou motivací je veden, jestli co nejrychleje to skončit, nebo opravdu má zájem tu věc prostudovat. Jestli teda se to dá takhle generalizovat. Jaké máte prostě zkušenosti s úředníkama?

Jasně. No jelikož já dělám dopravní stavby, tak mám pocit, že úředníci to berou jako nutné zlo, to znamená, oni dopředu vědí, že to rozhodnutí musí vydat, a teď už je jen otázkou času kdy. A jelikož naše námitky se jim nechce nijak studovat, tak je většinou odbydou. My se odvoláváme jednou, dvakrát, oni to pořádně nestudují ty podklady, prostě to chtěj mít rychle za sebou, vědí, že to rozhodnutí musí být vydáno, no a pak podáme žalobu, s tou uspějeme, takže se to zase vrací. No, beru to tak, že ty úředníci berou účast toho občanského sdružení jako nutné zlo, které je zdržuje od práce, protože mají přehnané požadavky nebo mají laické názory, a oni se tím musí zabývat a rozepisovat ty důvody, proč to zamítají, je to ztráta času a nikam to nevede, protože oni stejně musí to rozhodnutí souhlasně vydat. No, takže to je takovej celkovej dojem, já vždycky píšu v těch řízeních ... na konci těch námitek vždycky napíšeme, že aktivní má být žadatel, ne správní orgán. Pokud teda my namítáme, že chybí podklady, nebo některý jsou nekvalitní, tak správní orgán nemá za žadatele vymýšlet důvody, proč jsou kvalitní nebo proč nejsou potřeba další, prostě má přerušit řízení a požádat žadatele, ať to doplní nebo opraví. Takže ten správní orgán s tím nemusí mít žádnou práci,

prostě je to spor mezi žadatelem a účastníky řízení, ale podle mě ty úředníci místo toho, aby to takhle řešili, tak to řeší tak, že za toho žadatele, kterej napíše třeba dvoustránkovou žádost, napíšu potom pětistránkový odůvodnění, který buď mu ten žadatel napíše nebo si to musí vymyslet, a tím se zbytečně zatěžuje.

Aha. A proč myslíte, že to ty úřady takhle neřeší?

Nevím. Já nevím, proč to nedělají. Já jsem dneska dostal tady tři vzrušující rozhodnutí MŽP, který ... jsme řešily zásah do biotopů chráněných živočichů, a většinou je tam napsáno, že žadatel prostě neobhájil svoji žádost. A správní orgán to napsal za něj. Nevím, proč to dělá. Moje verze je taková, že pokud tady má od účastníků řízení zadarmo podklady, tak stačí, aby je přečetl a ty námitky prostě vzal a napsal žadateli, ať se s tím vypořádá. Nevím, proč ten úředník se s tím vypořádává on. Jako to je moje verze. Samozřejmě některý věci musí ten úředník vypořádat sám, protože musí rozhodovat na základě všech podkladů, ale podle mě drtivá většina věcí, námitek se vedou vůči tomu projektu, tomu záměru, a na to má zodpovědět žadatel. Pokud žadatel nezodpoví, tak to řízení přeruší a pokud nezodpoví, tak prostě zamítám, no. Prostě ten žadatel musí být aktivní. A ještě jedna poznámka, žadatel napíše žádost, účastníci se vyjádří včetně NNO, správní orgán zjistí, že jsou nějaký nedostatky, tak požádá investora o doplnění žádosti, o nějaké třeba studie. Dá mu lhůtu třeba půl roku, žadatel to doplní, ten správní orgán zase napíše, ať se k tomu všichni vyjádří, včetně třeba Děti Země, zase namítáme, že třeba něco chybí nebo že předchozí žádost podklady nebyla vyřešená a ten správní orgán místo aby to přeruší, tak už se mu zdá, že je to dlouho, tak prostě to zamítne, no.

Hm, aha.

Takže žadatel většinou to dělá tak, že prostě je nečinný a čeká, co mu orgán napíše. Ten jako do spisu nechodí vůbec.

Hm. A vlastně státní, nebo obecně veřejná správa, by vlastně měla hájit veřejné zájmy. Myslíte si, že se to děje často nebo že existují úředníci, kteří mají jiné zájmy nebo ...?

No, to se tak paušálně nedá říct. Obecně samozřejmě úředník má splňovat... základním úkolem úředníka je, aby on sám dodržoval zákony a aby ostatní dodržovali zákony a veřejným zájmem je dodržování zákonů. Ale pokud já u těch dálnic vidím, že spíš se snaží vyhovět žadateli a zkouší to bez ohledu na ty zákony, to znamená nevypořádá se s našimi námitkami pořádně, nebo když požadujeme nějaký podklady, který by zjistily, zda je opravdu nutné kácet nějaké stromy, tak se k tomu třeba nemá, nebo řekne, že to není podstatný – když žadatel chce pokácet všechny stromy, tak se pokácí všechny stromy. Takže jako úředníci mají tendenci zpochybňovat námitky laiků nebo občanských sdružení, protože předpokládají, že žadatel přece ví o tom projektu nejvíc, udělal to co možná nejlíp s ohledem na přírodu, takže není dál co řešit. Takže někdy se stane, že ty úředníci jdou na ruku hlavně žadatelům, podle nás, podle těch zkušeností. Ale některý úředníci jsou zase přístupný, možná na základě těch našich dlouhodobých aktivit. Že vědí, že se prostě jen tak nenecháme odbýt. A samozřejmě a skončím tím, že buď úředníci jdou na ruku žadatelům, a nebo jdou na ruku politikům, který jim prostě řeknou, že potřebujou co nejrychleji vydat nějaký rozhodnutí a úředníci teda to splní bez ohledu na to, že to řízení není kvalitní.

Řekl byste, že máte v úředníky vesměs důvěru, nebo si myslíte, že tam hraje vliv třeba korupce nebo něco jiného. Jak je vnímáte?

Závisí s jakýma úředníkama člověk jedná. My děláme těch 50 řízení za rok, takže těch úřadů, se kterýma se my stýkáme, je třeba 15, 20 těch správních úřadů, takže někdy u malé části úředníků je vidět, že to berou vážně a zodpovědně, že s námi komunikují, posílají nám informace, snaží se vyhovět, ale většina úředníků je lhostejná. A ta motivace, jestli politik jim řekl, co a jak nebo byli podplaceni, tak těžko říci. Ale jsou lhostejní k tomu výsledku, je jim to prostě jedno. Žadatel si podal žádost a oni maj za úkol jí vyhovět. A jaká je motivace, to já neumím posoudit, těžko říct.

Ale tak oni by mu nemuseli přece vyhovět. To jim někdo řekne...?

No, takhle. Když ten žadatel podá žádost a je v souladu se zákonem, tak mu musí vyhovět. Ale pokud my namítáme, že jsou tam nějaké chyby, tak by to měl zohlednit tak, až ta žádost bude kvalitní. Takže cílem toho správního řízení je, aby ten záměr byl v souladu se zákonem. Takže když si investor vymyslí postavit tankodrom na Václaváku a bude to v souladu se zákonem, tak proč ne. To správní řešení neřeší, jestli ten tankodrom je dobrej nebo špatnej, jestli tam je potřebnej. Prostě pokud žadatel má ty pozemky, chce tam stavět, tak zajistí hluk, emise, vlivy na životní prostředí, tak proč ne – proč ne na Václaváku. Na Václaváku taky je dálnice (*smích*). Takže ten úředník prostě má ten úkol, aby ten záměr byl v souladu se zákonem, on bohužel nemůže zkoumat, zda ten záměr má smysl. To si musí rozhodnout ten žadatel. Ale bohužel u těch státních zakázek, my namítáme, že ten záměr nemá žádný smysl. Třeba stavět silnici přes ptačí oblast je podle nás nelogický, když může se postavit silnice vedle ptačí oblasti.

Asi je to dražší, no.

No to je jedno. Vždyť cílem silnice je, aby doprava nebyla v obcích. A jestli to je drahý nebo levný, tak to není podstatný podle nás. Cílem je, aby auta nejezdila přes obce. Tak nejlevnější je samozřejmě dát tam značku zákaz vjezdu, to stojí tři tisíce korun. No a úředník nemůže rozhodnout, jestli je lepší tahle varianta nebo tahle varianta, protože žadatel mu předložil tuhle variantu přes ty ptačí oblasti. A my namítáme, že úředník může právě rozhodnout, že tam zakáže, když zasahuje do těch ptačích oblastí, tak může říct, tahleta varianta je tak škodlivá pro ty ptáky a ty ptáci budou tak zlikvidovaný, že nepřipouštíme. Ale toho se třeba úředníci bojí, protože jsou pod tlakem politiků, který chtějí rychle něco stavět a tlačí na to, ať se to rychle rozhodne.

Jasně. Chápu.

Nekonečný boj... Politici prostě rozhodnou a úředníci to mají udělat tak, aby to fungovalo. A když to nejde podle zákona, tak je to jedno.

Tak jdou přes to.

Tak jdou přes to, protože než to soudy rozhodnou, tak už je to postavený. To je takovej dost pesimistický pohled.

Hm. Realistický, no.

Zase se někdy dá něco ovlivnit postupem času, no.

No, tady na to už jste v podstatě částečně odpověděl : jak k vám úředníci přistupují, jaké je to vaše postavení? Jestli třeba existují úředníci, který opravdu vás vidí jako zdroj nějakých cenných informací nebo alternativních informací nebo někoho, kdo nabízí jiné pohledy na věc a vidí vás jako možnost, jak

ten proces zkvalitnit, anebo jenom jste pro ně ten obtížnej hmyz, kterej ale je tam potřeba, protože je to v zákoně?

Hm, teoreticky to se musí řešit každý řízení různě. Můj odhad je, že tak 20% těch úředníků to právě vnímá tak, že se prostě zkvalitní ten proces, že ty nevládky tam dodají nějaký názory, obce dodají nějaký názory, fyzické osoby nějaké názory, dotčené orgány, prostě každěj má právo napsat svoje zájmy, na ochranu svých zájmů nějaké námitky a on prostě to nějak zohlední, udělá nějakěj průsečík a prostě vyhoví jakoby každému v něčem. Těch úředníků může být třeba 20%. Neberou to nějak osobně, ale prostě to berou normálně objektivně. Ale pak je 80% úředníků, který to podle mě berou strašně osobně, že když jim tam přijde žadatel, dodá spoustu nějakějch materiálů, a teď přijde nevládka a teď se v tom hrabe... Těch 80% úředníků to berou prostě jako nutné zlo a teď se toho chtěj zbavit teoreticky, no, ale tím, že nepřihlížej k našim námitkám, tak to řízení trvá několik měsíců, odvolací řízení probíhá, potom žaloby, takže si to dělaj sami, že prostě je jim jedno, co ty občanské sdružení tam píšou.

Takže ten jejich argument, že vlastně ty nevládky to zdržujou a protahujou, tak ztrácí trošku smysl.

No, to je právě nesmyslný, protože každěj účastník má právo se vyjádřit a správní orgán má povinnost se s tím vypořádat. A pokud se s každým účastníkem vypořádá, jak s dotčenými orgány, investorem, obcema, tak stejným přístupem by měl přistupovat i k těm nevládkám, tzn. brát ty námitky, i když jsou laické, brát je vážně a prostě se tím zabývat. Samozřejmě většinou se stává, že v tom řízení připomínkují pouze nevládky. Protože všechny dotčené orgány už připomínkovaly předtím, a to připomínkovací řízení třeba trvalo rok, než ten žadatel to s nima vykomunikoval, a s obcema taky komunikoval před tím, takže ono to řízení spočívá v tom, že žadatel dá žádost a jediný námitky dávaj občanský sdružení, protože ty se k tomu teprve poprvé mohly vyjádřit a nikdo už nebere, že ten žadatel rok nebo dva roky komunikoval s dotčenýma orgánama, s obcema, několikrát, pracovní schůzky, dopisy, rok, dva roky to zdržovali oni, a teď má občanské sdružení na to 15 dní, aby se, aby jako laik se vyjádřilo k obrovské dokumentaci. Což je úplně nelogický, že jo. Samozřejmě pokud je podnikatel, žadatel nebo firma seriózní, tak by měla stejným způsobem komunikovat s tou nevládkou potenciální, od správních orgánů může zjistit, které nevládky maj žádosti, a mohl by je dopředu informovat: je v plánu tohleto, můžete se k tomu vyjádřit dopředu, samozřejmě jako nadstandard. Ale to on nedělá, protože ví, že názory nevládek stejně se neberou vážně. Pak samozřejmě jsou v médiích ty články, že nevládky to zdržují. Přitom jejich právem je se vyjadřovat, takže nemůžou nic zdržovat. Zdržuje to pouze správní orgán, kterej ty námitky neřeší, anebo je zahlcanej a neodpovídá.

Myslíte si, že k tomu jejich pohledu na nevládky jako na laiky nebo nějaký prostě rebely může přispívat i to, že se profilujete jako ekologická nevládka? Protože tady je nějaký to povědomí ve společnosti, že ty ekologové jsou prostě nějaký blázni, který jenom hájí zájmy nějakých žabbiček a nejde jim o „rozvoj“ společnosti?

No, já myslím, že hlavní kritika se snáší na účastníky řízení jako jsou nevládní organizace, protože to je novinka po revoluci, a pak další kritika se snáší na majitele nemovitostí, kteří jsou účastníky, který maj ty pozemky třeba ve stavebním řízení a maj taky svoje námitky, protože poprvé se k tomu dostanou. Takže tyhleto dvě skupiny: první skupina nehájí veřejné zájmy, ale chtěj se zviditelnit a maj přehnaný požadavky. A druhá skupina, ti hájí zase naopak tak úzké zájmy a chtějí vytřískat z toho co nejvíce peněz, takže žadatel a politik prostě kritizuje tyto dvě skupiny, který se poprvé dostanou do toho řízení k těm podkladům a poprvé se mohou vyjádřit. Takže oni prostě to dělají podle mě schválně, protože chtějí zdiskreditovat veškerý zájem o ty řízení. Prostě, že se dotčený orgán, nějaký úředník vyjadřuje jednou, dvakrát, třikrát, trvá to rok, to oni prostě úplně přehlíží. A že obec má

nějaký nesmyslný požadavky, že chce vybudovat tamto nebo tamto, to se bere jako normální, kdežto zájmy občanských sdružení a soukromníků, který jsou až ty poslední, tak to prostě berou jako zbytečný. A jak z toho ven já nevim, protože když prostě zákon umožňuje se k těm řízením vyjadřovat, tak by nikdo v médiích neměl psát, že to někdo zdržuje. Když není žádný termín. Účastník řízení má pouze možnost nahlídnout do spisu, vyjádřit se. Má pouze dvě možnosti a zákon neumožňuje jiný. Kdežto ten dotčený orgán může napsat nějaký námitky, žadatel zohlední, podá nově dopis, tam ta komunikace probíhá neustále bez termínu, tam žádný termíny nejsou. Takže to je podle mě schválně diskreditace lidí nebo laické veřejnosti, kteří tomu nerozumí anebo majitelů, který mají přehnaný požadavky na peníze nebo na to, aby ta stavba probíhala tak, aby nebyli během stavby třeba rušeni, takže mají přehnaný požadavky jenom kvůli svému pohodlí. Takže na jedné straně nevládky hájí nedefinovatelný veřejný zájem a na druhé straně ty, co hájí svůj zájem, tak ty to zase hájí přehnaně.

No a vy jste tady na to narazil – ten nedefinovatelný veřejný zájem. Jak byste teda definoval ten veřejný zájem?

No, veřejný zájem musí definovat ten správní orgán, ten to musí definovat. Já jako nevládka můžu pouze tvrdit, že mně zajímá, zda ta stavba má vliv na životní prostředí a na přírodu a samozřejmě ta stavba musí splnit nějaký limity nebo zákonné normy, ale jako já jako laické občanské sdružení můžu požadovat nadstandartní námitku. Tzn., jestli má někdo vykácet 50 stromů, že chce postavit továrnu, tak já můžu říct, no tak tu továrnu postavte třeba trošku o metr vedle a budete kácet jenom 20 stromů, tak to nekácejte v tom lese. Kdežto úředník řekne, když ten žadatel řekne, že udělá náhradní výsadbu 500 stromů, tak ať to klidně vykácí, prostě ta ekologická újma odpovídá tomu kácení. A my můžeme třeba tvrdit, my nechceme žádný kácení, obě dvě námitky jsou legitimní, obě dvě jsou podle zákona, ale každá trošku řeší něco jiného. To, že někdo něco vysadí, kdoví, kolik se jich uchytí, kolik těch stromů doroste do sto let, jo, to je něco jiného než něco kácet. Takže my samozřejmě můžeme říkat, takže zájmem je, aby se tady udržovala nějaká příroda, aby byly ty limity hluku splněny třeba více, ne pod limit, jestliže limit je 55 decibelů, tak ať to splní třeba 45 decibelů. Samozřejmě to nemůžeme nárokovat, ale my to tak můžem namítat.

Jo, ale stejně tak třeba uznáváte, že ta stavba tam má být. Že nepovažujete jenom zájem životního prostředí za veřejný zájem. Že je potřeba to nějak skloubit?

Jo jo. Samozřejmě s některýma stavbama můžeme souhlasit, ale pak se jim nevěnujeme. Nevládky neřeší všechny stavby v ČR, řeší jenom některý. A u těch některých chtějí právě ten nadstandard nebo chtějí sledovat, jestli vůbec to je podle zákona, protože mají podezření, že se tam neděje něco dobrého. Takže to sledují i z tohoto hlediska. Takže pokud ty nevládky si vyberou jedno promile všech staveb v ČR nebo jedno procento, tak tam prostě se na to zaměří detailně a u těch staveb chtějí buď, aby ta stavba nebyla nebo asi se zásadně změnila nebo aby ty podmínky pro tu výstavbu byly tak přísné, aby prostě měly ty NNO pocit, že jejich názor byl zohledněn z hlediska životního prostředí a přírody. Neřeší nějaký jestli mají být trubky z PVC nebo z betonu, ale řeší, jestli se má likvidovat orná půda, která je nejcennější.

Jasně. Pozorujete v tom vnímání ze strany úřadů vůči vám nějaký vývoj?

No, tak ten vývoj je u DZ asi v tom, že postupně berou ty námitky, respektují ty námitky postupem času. Hrozně pomalu. Tím, že děláme systémově dopravní stavby, věnujeme se těm řízením od procesu EIA, přes krajinný ráz, kácení dřevin, územní, stavební řízení, tzn. celý ten proces sledujeme

od začátku do konce, tak postupně tomu úředníkovi dojde, že prostě to nepustíme jen tak tu stavbu, že nemůže nic zanedbat, nemůže si dovolit něco ignorovat, protože jsme tady stále na stráži.

Jasně. Takže to není hlavně tím, že by vás považovali za někoho, koho je dobré respektovat, nebo za partnera, ale spíš se vás bojí?

Ano. Je prostě výhodnější nám vycházet vstříc než s náma bojovat. Takže já když napíšu vyjádření ke kácení dřevin, tak z 95% nám vyhoví.

Hm. Ale tak třeba v tom taky trošku bude, že vás začali považovat víc za odborníky nebo...

No, no, to je právě ten problém, že oni nás nemusí považovat za odborníky, oni prostě řeknou, než abych s nima bojoval, tak jim radši vyhovím.

Myslíte že je to hlavně takhle?

Jo, nevím to, motivaci já nemůžu znát. Jestli jsme odborníci, nebo ne, prostě úředník pracuje efektivně, řekne si: proč já bych měl řešit, jestli náhradní výsadba bude 100 stromů nebo 200, tak jim dám 200 a budu mít klid. Protože předpokládá, že se odvoláme. A bude to muset znovu někdo řešit, zase jinej úředník, ten tam třeba najde jiné chyby, tak zase se to vrátí...

Hm, takže ta aktivita nevládky je jedním z možných řešení, jak se prosazovat, prostě pořád za tím jít.

Pořád to sledovat systémově, dělat určitý segmenty správních řízení, aby se ta nevládka stala profesionální. Protože dělat všechna řízení je neefektivní, protože ta NNO na to nemá kapacitu a nemůže znát všechny problémy, takže nejlépe je se zaměřit na kácení dřevin, spolupracovat s odborníky na dřeviny, nebo se zabývat třeba dopravou nebo odpadama, prostě to, co ty nevládky v současné době dělají, že se specializují na určitý segment a ještě se specializují na IPPC nebo na vodní zákon nebo na kácení – ještě na určitý typ správních řízení. Nebo proces EIA.

A vy to teda děláte tady v Brně sám?

Já to dělám jako profesionál sám a když potřebuju poradit, tak někde napíšu, zavolám a nějak to takhle funguje a samozřejmě spolupracuju s místními nevládkama, s místními občanama, který se nám ozvou. Takže my prostě děláme jednotlivce nebo děláme místní občanská sdružení, která se nám ozvou a řešíme jejich kauzy anebo samozřejmě řešíme kauzy, který mi považujeme za důležitý, takže třeba postupně se k nám přidávají místní lidi, když zjistí, že se tím někdo zabývá.

Hm. Pak bych se chtěla zeptat, jestli ty úřady se vám snaží tu účast nějak usadnit, jestli vám nějakým způsobem pomáhají nebo jestli vám prostě jen pošlou to oznámení, že se to zahajuje a tím to prostě končí a už je to na vás.

No, tak z 90% to tak je, prostě posílají dopisy, že se řízení zahajuje, že je možné nahlídnout, přerušuje ... prostě taková ta klasická práce. Asi tak 10% úředníků ... prostě když zjistím úředníka, který se třeba zajímá o naši účast, tak prostě mu napíšu email, jestli nemůže nějaký podklad, kterej vim, že byl dodanej, tak jestli mi to může poslat poštou nebo emailem, abych tam nemusel kvůli tomu jezdit... Takže u některých úředníků, když vidím, že ten zájem tam je, tak samozřejmě zkouším využít emailů nebo faxů, ať mi to pošle. Těžko říct, kdybych to požádal u všech úředníků, zda by mi vyhověli, ale oni nejsou povinni mi takhle vyhovovat, protože mám si přijet do spisu nahlížet.

Dobře. Ty ostatní účastníci řízení a úředníci mají asi dost často odlišné názory než vy. Mně by zajímalo, jak tadyty různé pohledy nebo konflikty vnímáte? Jestli vás to třeba naštve nebo je vám to líto nebo to považujete za úplně normální a jestli v tom třeba vidíte nějaký přínos, že vlastně ty názory jsou odlišný?

No, tak bohužel demokracie je taková, že jsou různé názory na různou věc, takže závisí, jak je člověk přesvědčivější nebo jaký má silný argumenty, jak je vytrvalejší, po té věci jde, takže někdy se stane, že prostě jsme překvapení, že někdo rozhodl nějakým způsobem, přitom logika říká, že to je úplně hovadina, takže nás to může namíchnout, že zase s tím máme práci, zase psát odvolání, žaloby, když ta věc je úplně jasná a že to je prostě zbytečný, ale nedá se nic dělat, pokud ta moje motivace... nebo naše motivace je ten problém řešit. Pokud samozřejmě si řeknu, že se musím nějak za den zabavit, tak si řeknu, že při prvním neúspěchu prostě končím a neřeším. Takže člověk si musí říct určitou míru, která kauza do jaké míry má smysl dělat důsledně více nebo méně. Protože řada těch kauz se rozroste do takových rozměrů, že pak už není v silách časových ani finančních řešit všechno, tak jak by člověk chtěl, tak musí vybírat samozřejmě. Musí vybírat priority, jestli se má odvolat na nějaké kácení dřevin kvůli tomu, že se bude kácet třeba ne od října do března, ale i v dubnu, no tak pak mávne rukou a řekne, no tak ať si to vykáčí třeba i v dubnu. Takže zopakuju to krátce tak, ta motivace je, když už to člověk dělá, aby to mělo nějaký smysl, to znamená buď ty námítky musí být aspoň trochu zohledněny, anebo když ne, tak aby ta argumentace měla nějakou logiku. Takže já když jsem teďka dělal vodní řízení podle vodního zákona, když jsme namítali, že má být havarijní plán před vydáním toho souhlasu, tak nám to zamítli a napsali, že havarijní plán se bude řešit až ve speciálním řízení, který bude až potom a že se to teď v tomto řízení neřeší. Takže s tím já nic dělat nemůžu. Napsat odvolání samozřejmě můžu dát, můžu to zdržet, ale je to ztráta času, ničeho bych nedosáhnul. Kromě toho, že bych to zdržel. Samozřejmě to můžu napsat, ale proč bych to dělal, když mým cílem není nic zdržovat, ale mým cílem je, aby ta stavba byla v pořádku.

Hm, jasně, takže to prostě vidíte jako rys demokracie a takhle to prostě je, ty různé názory...

Beru to tak, že nic není jednoduchý v životě. Ani v práci, ani doma, ani v koníčkách. Vždycky jsou nějaký překážky a prostě názory jsou různé, jiný motivace, tak se s tím člověk musí smířit, takže si musí sám v sobě říct, do jaké míry za tím jde, jak časově dlouho, jak finančně, jak odborně, kolik tomu věnuje a jestli potom bude spokojenější s tím výsledkem. Pokud si myslí, že to nemá cenu, tak to samozřejmě nemá cenu dál v tom řízení pokračovat.

Hm. A stalo se vám někdy nebo stává se vám, že během toho řízení třeba pochopíte nebo uznáte, že jste v něčem udělaly chybu? Nebo prostě že pochopíte pohled někoho jiného a třeba se s tím nějak smíříte? Víte co myslím, když si vyslechnete ty názory jiných, tak si třeba řeknete, jo, on má v tomhleto pravdu?

No, tak v řadě těch rozhodnutí prostě dál už nejdem do odvolání, no, nebo když jdeme do odvolání, tak už nejdem do žaloby. Já když dělám 60 řízení za rok, tak podám třeba – já nevím – 4 žaloby.

Ale jestli je to tím, že už na to nemáte třeba kapacitu nebo je to ...

Ne, tak to může být různý. Může to být, že prostě si řeknu, podali jsme odvolání, odvolání bylo uznáno, vrátilo se to, oni to opravili, další odvolání neřešíme. Nebo podáme odvolání, že něco chybí, ten žadatel to dodá, ten odvolací orgán nám umožní se vyjádřit, my zjistíme, že to je v pořádku, tak odvolání je zamítnuto, ale byly jsme úspěšnější v tom, že nám ty naše námítky byly zohledněny.

Ale třeba když vám nejsou teda zohledněny?

Tak to závisí opravdu na kauze, na různých kauzách.

No, a třeba že se vám někdy stalo, že jste si říkali, no oni maj vlastně pravdu?

No, to se může stát z 50%. Jestliže z 50% uznám, že nejdu dál, že maj pravdu, tak to neřeším, že jo. Ale většina... no, z 50%... z 50% jsme úspěšní v našich námitkách, to znamená těch dalších 50 % nejsme a už to dál neřešíme. Ale my máme ty námitky většinou takového rázu, které jsou snadno splnitelné, podle mě, nebo snadno řešitelné, to nejsou nějaké, podle mě, přehnané požadavky. Samozřejmě když žádáme, aby dálnice nevedla přes ptačí oblast bez dlouhého tunelu, tak to je samozřejmě téměř nerealistické požadavek, no ale tak prostě se ... třeba se to... teď se to řeší, že tam bude tunel po dvou letech, tak některý ty požadavky musí bejt trochu nereálný, aby se vidělo. Pokud narazíme na zeď, tak si řeknem... dál už to neřešíme. Nic není jednoduchý v životě.

A myslíte, že jsou třeba nějaký nevládky, který opravdu to vysvětlujou, proč k nim má ta veřejná správa takovejhle postoj a opravdu to blokujou a maj přemrštěný ty požadavky a třeba úplně neadekvátní?

Nevím, těžko říct. Můžou se najít nevládky, který napíšou vyjádření na pět řádků, že s tím nesouhlasí, pak prostě se vydá rozhodnutí a oni napíšou, že s tím nesouhlasí a podaj odvolání. Takový laici můžou bejt, ale otázka je, k čemu to píšou. Když tam nemaj žádný argument, tak... proč je to baví? Proč to dělají? Stavba se dá kdykoli zdržet, tak se to postaví o rok pozdějš, no. Samozřejmě někdy může bejt riziko, že ten investor nebo stát má na to nějaký dotace a ty vyprší, takže to už je potom blbá směla, že jenom kvůli tomu, že se tam někdo formálně odvolal, aniž uvedl pořádný důvod, ale jak říkám, poslanci tady pořád diskutujou v parlamentě a výsledek žádný. A neustále mění nějaký zákony, jenom kvůli tomu, že jeden lobbista chce změnit paragraf 5 a další lobbista za půl roku paragraf 8. Tak se s tím člověk musí smířit, no, nic není jednoduchý.

Jaký je teda hlavní důvod, podle vás, proč nejste úspěšní v těch řízeních nebo proč nejsou ty vaše požadavky splněny? Co za tím vidíte?

No, tak může to být buď, že nemáme přesný informace, který se nám nepodařilo sehnat, takže nám bylo zamítnuto, nebo prostě nevíme, že něco může bejt řešeno nějakým jiným způsobem, viz že existuje nějaký jiný řízení o havarijním plánu. Takže nejsme tak odborně na výši, že nevíme všechno, k těm informacím se třeba nedostaneme, pak se vyjeví, že ty informace třeba jsou. No a pak je samozřejmě nechuť vycházet vstříc laikům, kteří nemůžou všemu rozumět a nemůžou být chytřejší než správní orgán, který je odborník, je školenej, zná správní řád, zná ty zákony, tak ten přece nemůže být hloupější než laické občanské sdružení. Takže názory občanských sdružení přece nemůžou bejt tak významný, no.

Myslíte si, že ty úředníci znaj dobře ty zákony? Že se v tom dobře orientujou?

To se nedá říct, ale prostě měli by je znát líp než já, teoreticky.

No, teoreticky.

(Smích) Ale pokud já jsem úspěšnej z 50% jako laik, tak ten zákon, když člověk používá pořád, tak se stane profesionálem stejně jako ten úředník. Ale ten úředník chodí na školení, kde mu vykládají, jak se vykládá zákon, takže by měl vědět víc než já. Takže já můžu mít nějaký názor, že tento paragraf znamená tohle, ale ten úředník by měl opravdu vědět, že nějaký advokát nebo předkladatel zákona mu vysvětlí, že ten paragraf znamená to, to a to. A buď já do toho zapadnu do těch důvodů anebo nezapadnu. Pak to samozřejmě všechno řeší soud, kterej je ten poslední, kterej má ten zákon vyložit nejpřesněji.

Dobře. Takže když byste měl říct, jestli spíš je problém v tom nastavení rozhodovacích procesů a jejich praktickém naplňování, nebo spíše v té věcné stránce, že ty úředníci nejsou ochotný vás nějak akceptovat nebo prostě špatně rozhodnou, tak co myslíte, že je ten hlavní problém?

No, možná se zopakuju, prostě to berou tak, že první věc, co předpokládaj, že žadatel to má v pořádku. Druhá věc je, že se to musí rychle zprovodit ze světa to řízení a třetí věc, že účastníci jsou většinou laici, který ničemu nerozumí a mají přehnané požadavky. No, takže v podstatě vyjde to tak, že vydá rozhodnutí, aniž čte třeba ten podklad pečlivě, aniž se seznámí s námitkami a pak se diví, že prostě mu to odvolací orgán zruší nebo na žalobu soudce rozhodne. Takže když k tomu ten rozhodovací orgán přistupuje tak, že žadatel má vždycky pravdu, já mám vždycky pravdu a účastníci řízení nemaj téměř nikdy pravdu, tak potom to řízení dopadne tak, že probíhá několik měsíců, odvolací řízení, žalobní boj. Přitom stačilo brát to tak, že žadatel má jednu pravdu, účastníci řízení mají druhou pravdu a já mám třetí pravdu, ale já rozhoduju. A musím rozhodovat tak, aby mě nenapadnul ani žadatel, ani účastník. A všichni máme jakoby stejný práva, ale já jako orgán mám tu větší zodpovědnost, protože já dávám kulatý razítko, já jsem garant, že to je podle zákona. A nesmí k tomu přistupovat tak, že jedni jsou ti zlí a jedni jsou ti hodní.

A myslíte si, že kdyby teda veřejnost měla větší postor v těch rozhodovacích procesech, tak že by ty vaše požadavky byly lépe naplňovány?

Tak já myslím, že ten prostor tady máme. Můžeme se účastnit celého rozhodovacího procesu, procesu SEA, EIA, územní řízení, stavební řízení, podkladová řízení...

Takže nenapadá vás nic, jak byste to zlepšil?

Takže jediný, aby byly delší lhůty, co se týče zákonů delší lhůty, a pak samozřejmě už je to jenom na vývoji demokratického právního státu, kdy úředník bude brát veřejnost jako partnera v rámci řízení stejně jako žadatele, na stejnou úroveň. Že prostě občanské sdružení má právo se vyjádřit stejně jako žadatel má právo podat jakýkoli záměr a musí se brát rovnocenně.

Takže ty procesy jsou podle vás nastaveny dobře?

Procesy v pohodě, no. Samozřejmě námitka ještě byla, aby na úředních deskách to bylo ne osm dní od vyvěšení, ale osm dní od doručení. Takže tady se jedná spíš o nějaký lhůty, ale jinak ty procesy jsou pohodě. Jako nepřipadá mi, že by tam bylo nějaký omezení, co se týče správních řízení.

Tak výborně. No, já nevím, jestli ještěbysme mohli nějaký to vodoprávní řízení, jenom prostě o co tam konkrétně šlo a co jste předkládaly...

Vodoprávní řízení pro naše sdružení je takový marginální, nepodstatný řízení. Těch řízení vodoprávních, kterých mi se účastníme, je takovejch 5% z těch řízení.

Jasně. A ty IPPC to jste říkal...

Ty jsme dělaly dvě. To je prostě minimum. Jedno bylo na cementárnu Štramberk a druhý bylo na v Nošovicích Hyundai, co dělal EPS hlavně.

A to bylo v jakém roce?

To bylo 2006-7. No, tady máme nějaký vodoprávní řízení na dálnici D8, kdy zapomněli nám říct, že běží řízení. To byl souhlas s nějakou výstavbou zdi podél potoka, tak jsme se to dozvěděli až v rámci stavebního řízení, že tam je ten souhlas, tak jsme podali odvolání, krajský úřad odvolání zamítl, že je to nepřípustné, že nejsme účastníky, ale potom v přezkumném řízení uznal, že jsme nebylo osloveni, takže uložil vést nové řízení. No, magistrát Ústí nad Labem teda obnovil to vodoprávní řízení, nechal nám lhůtu na vyjádření, napsal jsem tady 5 námitek. To bylo v září a teďka v listopadu za dva měsíce vydal souhlas, že 4 námítky uznává a jednu námítku o havarijním plánu zamítl, protože se dělá až ve speciálním jiným řízení. Takže tady vyšlo potom třístránkové rozhodnutí a předtím bylo jenom dvoustránkové. A předtím mělo 4 body, a teď má 7 bodů. Takže výstup je takovej, že těch podmínek má teďka žadatel 7, já jsem se dověděl, kdy se dělá havarijní řízení, ale podstatný je, že ten správní orgán si dá teďka pozor, že má obesílat občanská sdružení, která mají žádosti.

No, to jsem se chtěla zeptat, vy teda máte podanou žádost...

My tady každý rok podáváme žádosti, a v podstatě by to znamenalo, že k ničemu. Že ty žádosti tam pošleme a orgány to hodí do koše nebo co já vim. Takže správní orgán teďka ví, že má nás obesílat, protože u toho vodního zákona, pardon, u vodního zákona není povinnost to každým rokem obnovovat, tam to leží v podstatě od začátku. To se obnovuje pouze podle zákona 114. (...) A u IPPC, tam ani žádost se neposílá. A u vodního zákona tam se podá jenom žádost a tím to skončí.

A vy teda si podáváte kam všude tu žádost?

Posíláme ty žádosti podle těch oblastí, který nás zajímají, takže já jako DZ Brno podávám žádost na všechny krajský úřady, na Ministerstvo dopravy, na MŽP a potom ve vybraných městských úřadech, kde řeším ty územní řízení a tam, kde jsou ty kauzy.

Takže vy máte působnost po celý ČR?

Já řeším jakby paušálně celou ČR, ale speciálně má vytypovaný mraky různých kauz, kde musím obeslat obecní úřady kvůli kácení dřevin a musím obeslat městský úřady kvůli územním rozhodnutím a stavebním povolením a vodoprávním rozhodnutím. Protože krajský úřady jsou odvolací orgány anebo Ministerstvo dopravy je odvolací orgán. Takže závisí, jak která nevládka se zajímá, někteří nevládka se zajímá jenom o jejich město, takže podá žádost na město nebo na obec, některá třeba celým krajem a některá řeší i to Ministerstvo dopravy.

Mohla bych se ještě zeptat, jak to děláte prakticky s financema? To musíte brát nějaký peníze z grantů?

No, tady na stole mám sedm hromad, tak někdy si říkám, že nemusím dělat všechny ty kauzy, co mám, ale bohužel je to tak, že když začnete dělat nějakou ptačí oblast, silnici, tak postupem času se to

rozroste na související řízení, takže ono to nabyde – z jedné stavby toho nabyde věcně i právně i mediálně tolik, že jedna stavba je prostě na jeden projekt na sto tisíc na rok.

Ale na tohle vy peníze nedostáváte, nebo ano?

Je několik možností, no. Tak letos jsme nedostaly žádný peníze na správní řízení, takže teď děláme jako dobrovolníci a máme třeba granty na ekoporadenství. Takže v rámci ekoporadenství já se tomu můžu věnovat, protože když radím někomu, jak se účastnit v řízení, tak tím, že se účastním já, tak mám ty zkušenosti. Ale obecně nikdo nepodporuje moc účast ve správních řízeních. Ani stát.

Jasně, ale dá se na to vůbec dostat nějaké granty?

No, tak pokud nadace nebo stát to uzná, tak poskytuje. Někomu – nějakým nevládkám – dal ty peníze, tak třeba *Nesehnutí* dělá supermarkety, tak jim dal peníze na supermarkety, ale já nevím, do jaký míry tam mají osvětu, přednášky nebo letáky nebo infostánky a do jaký míry mají účast ve správních řízeních. Protože o ty věci můžete psát články, zkoumat, získávat informace nebo někdo se může věnovat konkrétnímu případu 20 let.

Mně jenom překvapilo, že toho máte hodně...

Já se na to specializuji, no. Možná se za chvíli zjistí, že to je slepá ulice, že to je zbytečný.

No, doufám, že ne.

Já nevím. Třeba psát články, to je jednodušší. Takže samozřejmě každý si musí najít nějak tu motivaci z hlediska věčnosti i času. Samozřejmě když jsem podal letos 10 žalob nebo během dvou let jsem podal 15 žalob, tak ke každé žalobě se musí člověk jednou, dvakrát, třikrát vyjadřovat, takže to už máte další kapacitu, takže ono to narůstá a člověk musí prostě někdy říct, že dál už to nemá cenu rozrůstat.

Hnutí Duha Olomouc a Unie pro řeku Moravu

Tak já teda začnu dámou. Tak kdybys mi mohla, prosím, představit svojí nevládku a říct, jaká je její hlavní činnost a cíle, kolik má zaměstnanců nebo dobrovolníků a odkdy se účastníte řízení – těch vodních.

R: Takže nevládka se jmenuje Hnutí Duha Olomouc, fungujeme už víc než deset let tady v Olomouci, teď aktuálně je tam kolem devíti – dejme tomu – kmenovejch zaměstnanců, který jsou na různě velké úvazky. Hlavní činnost se vyvíjí tady ve městě, ekoporadenství pro veřejnost, to jsou teda ekospotřebitelský rady teda jako hlavní část, pak se věnujeme dalším činnostem jako třeba ten monitoring velkých šelem v Beskydech a osvěta v téhle oblasti. A správní řízení tvoří možná třeba 10% činnosti z pohledu teda teď aktuální činnosti, víc jsme se tomu věnovali dřív, když jsme tam měly právníčku na plný úvazek zaměstnanou, to vypadalo trošku jinak. A z těch 10% je třeba polovina, která se týká vody – ale účastníme se toho většinou podle zákona 114, takže jsou to často ty zásahy do VKP, prostě vodní tok a jeho niva.

Takže podle toho vodního zákona je to menšina?

R: Já si teď snažím vzpomenout, podle čeho to přesně je. (...) Ale drtivá většina je ta 114.

Hm, dobře. Jestli bys teda mohl to samý u vás? Cíle, počet zaměstnanců a správní řízení.

M: Tak Unie pro řeku Moravu je občanské sdružení, které se zabývá ochranou řek, Povodí Moravy a jejích niv, čili jsme taková specializovaná nevládka tady s tímhle zaměřením na vodu a zároveň vytváříme takovou síť, která spojuje další nevládky, máme asi 25 nevládek, jakoby svých členů a asi 45 členů jako individuálních. A úvazky máme podle toho, jestli se nám podaří získat nějaký větší granty nebo ne, takže asi tak jeden a půl úvazku, průměrně, plus další pracují dobrovolně nebo podle toho, jestli je nějaký zdroj financí, nějaká zakázka.

Hm, a ty jsi zaměstnanec?

M: Já jsem teď zaměstnanec a předseda organizace.

A těch řízeních se účastníte... nebo kdy vznikla ta vaše nevládka?

M: My existujeme asi 15 let a asi od počátku se účastníme i tady těch řízení, no.

Tak jak byste definovali zájmy, které ta vaše nevládka hájí v těch řízeních? Čí zájmy a jaké?

M: No, tak naším cílem je prostě, aby řeky vypadaly v nějakým přírodě blízkým stavu a plnily ekologický funkce a zároveň byly pro lidi. Čili my se snažíme, aby nějak vypadaly, a to jak ve volný krajině, tak ve městech, kde se třeba účastníme nějakých řízení nebo záměrů na protipovodňový úpravy a tak.

Takže jsou to nějaké veřejné zájmy?

R: Tak v zásadě to je veřejný zájem.

M: Tak myslím si, že to jsou i veřejné. Zvláště tady v těch městech, tady konkrétně jsme se hodně účastnili tady v Olomouci, kde byly povodně v roce 97 a od té doby se nějak koncepčně připravovala protipovodňová ochrana města. My hodně děláme tady do nějakých těch koncepcí protipovodňové ochrany, přírodě blízké, a i vlastně na Olomouc jsme měli studii zpracovanou jako vlastní řešení a souběžně s tím město si zadávalo svoje vlastní koncepční řešení, čili vlastně od počátku hodně před těma různěma řízeníma jsme se do toho snažili vstupovat a nabízet prostě různé návrhy a tak, ale to v podstatě nebylo bráno v potaz, čili teď je už ta fáze, kdy probíhají ty jednotlivé etapy, jedna už je realizovaná, ty jsme teda se neúčastnili v rámci těch řízení, a teď se vlastně připravuje ta druhá etapa, ta je rozdělená na A a B a to Áčko toho jsme se hodně účastnili a tam to trvalo dva roky. My jsme to vlastně pozdrželi, protože ty věci, který jsme tam navrhovali, nebyly zase vzány v potaz, bylo vydáno územní rozhodnutí, a to vlastně ty naše věci nezahrnovalo a nebo zahrnovalo velmi vágně, tak jsme podali odvolání proti tomu územnímu rozhodnutí a mysleli jsme, že to donutí tu druhou stranu, aby zasedla za ten stůl nějak vážněji, ale žádná reakce v podstatě nebyla, počkali až na rozhodnutí o tom odvolání, který odvolání zamítlo, takže jsme podali potom správní žalobu k správnímu soudu, a to byl potom takovej asi větší signál, že je potřeba něco změnit a zároveň ale potom začalo i řízení ke zvláště chráněným druhům čili čistě přes 114, čili potom v rámci tadytoho řízení jsme si vymohli tadyty věci, který vlastně jsme sledovali. Mezitím doběhl ten správní soud, který teda nám dal za pravdu.

Hm. A vy teda máte taky vodní zákon a 114.

M: Vodní zákon a 114. Ale asi v podstatě všechno je podle té 114. Tak protože ono ve vodním zákoně jsou povolení ke stavebním dílům, to je v podstatě až ten závěrečný proces. Připravíte stavby a nakládání s vodami, to se sice někdy třeba dělá jako dřív, ale většinou je x těch řízení ať už územko před tím stavebním povolením nebo té 114 nebo ty řízení z hlediska té 114, třeba ty zvláště chráněné druhy, tak tomu předcházejí. To člověk musí si hlídat... My ideálně bychom chtěli do těch záměrů, který se týkají těch řek, vstupovat, ještě když se tvoří.

R: Konceptně zasahovat do toho...

M: Konceptně, ale zatím jsme se na tom prostě s Povodím takhle nedohodli, no, takže se nám to nedaří.

Dobře. Tak tadyta část otázek je zaměřená na Aarhuskou úmluvu a na to, jak v praxi je dodržována. Tak já nevím, jestli to vzít spíš obecně nebo jestli se zaměřit na nějaký řízení – nevím, jestli to takhle máte úplně v hlavě. Zajímalo by mě, o jestli jste obdrželi ty informace o tom, že se zahajuje to řízení, jakou formou jste to dostali, jestli to bylo všechno v pořádku, jestli tam bylo...

M: Já ani se přiznám neznám tu Aarhuskou úmluvu a co zajišťuje, jaký práva...

R: Konkrétně. Víme o co jde...

M:... a myslím si, že to neznají ani ti úředníci a oni prostě postupují podle správního řádu a třeba 114 anebo vodního zákona a my postupujeme stejně.

R: Podle toho, no.

Takže nečetli jste ji?

R: Ne.

M: Tady je nějaká obecná mezinárodní úmluva, která u nás platí, ale ten úředník, když vede nějaký řízení, tak nemá otevřenou a nejede podle té Úmluvy, ona musí být prostě implementovaná do těch zákonů a podle toho ten úředník postupuje. Ale musíme prostě se přizpůsobit formě toho řízení, jak je vedeno čili ani já těmhle otázkám nerozumím nebo je nepokládám za dobře položené.

Jasně, no, protože to není v těch českých zákonech, takže vás to vlastně nemusí zajímat.

M: No.

Ale oni už třeba nějaký nevládky se odvolávaly na tu Aarhuskou úmluvu a bylo jim i několikrát dáno za pravdu. Takže ona je sice hodně obecná, ale zároveň má takový zvláštní postavení, že v něčem má tu přímou působnost a jakmile to není v tom českém zákoně, tak ty nevládky by si na to mohly stěžovat

R: My jsme to většinou řešili, co nám umožňuje ten správní řád a většinou jsme nějakým způsobem dosáhli svého nebo aspoň byl naplněný ten zákon, takže jsme k tomu nikdy nesáhli, že bysme to používali, že by nás to napadlo: zkusíme to přes tuhle Úmluvu.

Hm, jasně. A obdrželi jste ty informace....?

R: Protože máme prostě tu přihlášku. Takže nám to chodí automaticky každé zahájené řízení.

A pak máte nějakou tu dobu na to se tam přihlásit, těch osm dní.

M: No, osm dnů na přihlášení.

A co si myslíte o týchle lhůtě? Jak vám to vyhovuje? Je to dost dlouho, je to akorát, je to krátký?

M: Tak jako třeba čistě na to přihlášení, abysme řekli, že chceme být účastníci řízení, tak to jako stačí.

Ale jestli to třeba někdy nepropásnete kvůli tý lhůtě?

R: Takhle, to je zas na druhou stranu náš problém do určitý míry, a taky protože ty účastníci další nebo taky ten žadatel o tu výjimku, případně o cokoli, tak taky běží mu termíny a potřebuje to v nějakým rozumným čase stihnout, takže přijde mi to jako relativně takovej kompromis.

M: No, ale zároveň některý ty úřady podle správního řádu zároveň s tím oznámeným řízením, kdy vlastně nás informují o tom, že se můžeme přihlásit a stát se účastníky, zároveň stanoví lhůtu, do kdy je možný podat to vyjádření a to tam daj podle svýho uvážení často, takže to je třeba 8 dnů nebo 15 dnů, a těch 8 dnů už je pro nás hodně málo. Taky záleží pochopitelně, jak je to složité ta věc, o kterou v tom řízení jde.

R: Nebo když je to někde mimo, není to přímo na území města a spadá to pod město...

M: Taky závisí, jestli to člověk zná v tom terénu, nebo se tam musí jet podívat a podobně.

R: No a nebo třeba ty výjimky pro ty zvláště chráněné druhy řeší krajský úřad a je to celkem velká plocha, kde se to může potenciálně řešit, člověk tam musí nějakým způsobem dojet, projít si to, popřemýšlet, než něco dá dohromady. Vzhledem k tomu, že to děláme často, já to dělám třeba dobrovolně tohle.

Jo, takže ten čas se liší ... A ty úřady vám říkaj, kolik máte času?

M: No někteří ten čas ani neomezujou.

A je to tam napsaný?

M: Bývá to většinou napsaný v té informaci, no. A ta podoba té informace je taky velmi různá.

R: To záleží na úředníkovi, kterej to zrovna poslal.

M: No, na praxi těch úřadů jednotlivěch.

Takže tam třeba nejsou všechny informace o dopadech na ŽP?

M: Ne.

R: Jenom co se děje, kde, co...

M: Někteří tam prostě napíšu jenom název toho, o co je žádáno, bez dalších informací, a záleží, jestli si já tam zavolám a zeptám se...

A když zavoláte, tak to vám řeknou ty informace?

M: Jo, to jo.

R: No, asi by to telefonicky sdělovat nemuseli, ale máme rozhodně právo nahlížení do spisu, ale to zas člověk se musí vypravit třeba jako do tý Mohelnice. Když je to tady na magistrátě, tak celkově to není problém, ale někam dál už to může být složitý.

Ale abyste k tomu mohli připravit nějaký ty vlastní podklady, tak by to bylo dobrý, to obdržet hned.

M: Ona je prostě ideální forma ... já jsem dřív taky pracoval jako úředník... a dělal jsem to tak. Některý úřady dělaj pro ty nevládky extra papír, že se zahajuje to řízení a tam toho napíšu buď víc,

anebo míň, a podle mě je to úplně zbytečný – přece té nevládce můžou poslat přímo to oznámení řízení, kde většinou se vlastně uvádí těch informací mnohem víc a jsou stanovený, který se tam maj uvádět. A přitom mně to připadá složitější, že jako úředník musím psát extra papír pro tu nevládku, tu informaci, místo abych jí dal jenom do rozdělovníku toho oznámení.

R: Jak kdo, no.

M: No, ale dělá se to prostě různě, no.

R: Spíš záleží na konkrétních lidech, než na těch úřadech, mi někdy přijde. Někdo to posílá tak a někdo tak.

M: A taky teď podle nějaké poslední novely 114 je možný – a dělaj to některý správy CHKO, ty větší – že ty řízení vůbec neobesílají a maj to prostě na internetu, na úřední desce a to je naprosto šílený, protože když mi teď třeba v rámci toho grantu máme obeslanej celej olomouckej kraj – no většinu toho povodí Moravy a všechny ty CHKO na Moravě – čili já bych musel každý týden se podívat třeba na deset internetových stránek. Kdyby to tak dělal každej úřad, tak vlastně to úplně paralyzuje tu možnost té účasti.

Ale oni by vám to měli poslat, že jo, to je v tom zákoně. Když si podáte tu žádost...

M: Tam je v té novele 114, teď nevím přesně tu formulaci, nějak prostě dálkovéj přístup nebo nějak tak je to tam napsaný. A to je teď jako novinka a to si myslím je pro ty nevládky takový špatný, no.

No a kolik tak času byste třeba potřebovali na tu přípravu adekvátní, abyste tam třeba líp prosadili nějaký svoje požadavky, abyste byli úspěšní? Asi vám to nestačí ten čas, co jste tady naznačili.

R: Myslíš jako lhůty?

No no, na to vyjádření.

R: Když to je velmi různý, někdy je to prostě složitá věc, jako je třeba to zkapacitnění koryta v Olomouci, kde musíme trochu s nima i jednat a brát ohled, že tam je spousta sítí třeba podél řeky a nejde úplně všechno dělat tak, jak bysme si představovali a oni samozřejmě někdy nám vyhověj a někdy ne. A někdy jde třeba o úplně obyčejný kácení na břehu vodního toku, kde jim řekneme: jo, dobrý, ty křížence topolů vykácejte a nechejte tam náhradní výsadbu takovou a to je práce na půl hodiny a to dám prostě do formuláře na hlavičkovéj papír, no.

Jo, takže u těch složitějch věci vám to nestačí a potřebali byste delší ten čas a někdy je to v pořádku.

M: Hm.

R: Asi. Možná tak, no, nevím. Některých se taky neúčastníme, protože je evidentní, že to není problém nebo není to negativní zásah do životního prostředí nebo je to prostě zdůvodněný tak, že je potřeba to udělat.

Takže se rozhodnete, že nebudete...

R: Že nebudeme se účastnit, protože není to potřeba.

A kolik jich tak je?

M: No tak těch je většina.

R: No, samozřejmě.

Jo, ale ne z těch důvodů, že byste to třeba nestíhali, ale vyloženě, že je to v pořádku?

M: No, prostě buď je to v pořádku, anebo člověk se musí rozhodnout, jestli tomu má vůbec cenu věnovat ten čas.

R: Jakoby není to dost velký problém na to, abysme se tomu věnovali, my máme taky omezenou kapacitu.

M: Pro mě je taky takový kritérium, když to může bejt třeba nějaká akce, která by mohla být negativní a bylo by potřeba ji nějak opravit, tak sleduju, jestli ten orgán ochrany přírody si to přímo je schopen a ochoten nějakým způsobem ohlídat a usměrnit, a i když by to třeba nezměnil v tak velkém rozsahu, jak bychom si to třeba představovali my, tak tím, že už to nějak usměrní, tak to nechám prostě na něm a do toho řízení se nepřihlašuju a když vidím, že naopak tohle neudělá, a to jde odhadnout, tak do toho vstupujeme, protože pak už to tam nikdo kromě těch nevládek neovlivní.

Aha, dobře. Takže celkově shrnutí, Aarhuská úmluva požaduje, aby veřejnost byla informována přiměřeně, včas a účinně...

R: Tak záleží na tom, co je veřejnost. My jsme v dost specifickém postavení, protože se v tom vyznáme – pravidelně anebo profesionálně se toho účastníme. Myslím si, že veřejnost jako taková je informována velmi málo. Ale do značné míry to asi lidi nezajímá.

Když vezmeme dotčenou veřejnost, nevládky.

R: Ukládá to správní řád, no, tak nám to prostě přijde.

Jasně, ale myslíte si, že je to včasné, přiměřené, účinné informování?

R: Dá se říct, dá se v zásadě říct, že jo, nebo si od nich prostě ty informace vyžádáme konkrétně nahlížením do spisu nebo oni jsou prostě povinni nám vyhovět, když tam prostě s tím přijdem, že jsme účastníci řízení, tak nám dejte spis a je to. Ale třeba ohledně těch úprav Moravy tady v Olomouci, si myslím, že by měla být velká veřejná diskuse kolem toho, že by lidi měli vědět, co se děje a proč se to děje. A to nikdo neví, to víme my.

R: Tak jak jsi to říkala, to je hrozně obecně naformulováno a asi by to mělo být prostě nějak usměrněno, nějak dále konkretizováno, ale to je hodně otázka výkladu a to se taky může případ od případu lišit.

Každej na to má asi jinej názor.

M: No.

S tou možností nahlížet do spisu, tak s tou není problém? To vám prostě umožní?

M: Hm.

R: Jo, jo, bez problémů.

Třeba s kopírováním, jak je to? Chtějí po vás peníze, nebo je to zadarmo?

R: Já mám pocit, že oni mají právo to po nás chtít, ale nikdo to po nás nechtěl, nebo aspoň se to nepamatuju, že by to někdy po nás chtěli.

M: Nevím... po mně to nechtěli.

Protože mělo by to být zadarmo, ale někdy se stává, že to po těch NNO chtěj, ale pak se to nějak vysvětlí... Tak teď tu mám pár otázek zaměřených na ta konkrétní řízení. Proč jste se tam rozhodli vstoupit? To se asi nedá říct obecně nebo možná by se to dalo – na základě čeho se rozhodnete, že tam do toho půjdete?

R: Dejme tomu, že podle našich vědomostí, znalostí, našeho určitýho i citu a toho, jaký je rozsah té stavby, úpravy nebo zásahu, tak máme pocit, že by teda mohlo dojít k nějakýmu negativnímu zásahu a buď to chceme pojistit, aby k tomu skutečně nedošlo, anebo to usměrnit, anebo se snažit tomu přímo zabránit, aby prostě nedošlo k poškození životního prostředí, tak jak to vnímáme podle našeho vzdělání a zkušeností.

Hm. Můžu se ještě zeptat na tvoje vzdělání?

M: Já jsem vystudoval tady Pedagogickou fakultu – biologii, občanskou výchovu.

Aha. A ty máš jakej obor?

R: Ochrana a tvorba životního prostředí tady na Univerzitě Palackého v Olomouci.

Dobře, díky. Takže u vás to bude asi podobný – negativní zásah do životního prostředí?

M: Hm.

A pak nějaká ta konkrétní kauza, o co tam šlo, co jste tam předkládali?

M: No, my teď máme nový webový stránky a bude tam i jedna část aktivity a pod tím budou kauzy a tam budou ty správní řízení veškerý zpřístupněný. Budou tam i ty naše stanoviska a nějaký prostě úvod napsanej neformálně, proč se tomu věnujeme a co tam chceme.

Jo, tak skvělý. Mně by třeba zajímalo, jak to šlo po těch fázích, co jste tam předkládali, s jakým se to setkalo ohlasem ...

R: To je fakt řízení od řízení. Záleží na tom, o co jde, jestli jsou tam do určitý míry zájmy i někoho jinýho, nebo jestli opravdu více méně jenom jednáme my s tím magistrátem. Já teď zabíhám i do těch, co jsou .. třeba územka, který se přímo netýkají vody, ale je evidentní nebo dost evidentní, že tam jsou politický zájmy nebo developer přijde a chce cosi a tak se mu dost vyhovuje a nám se to nezdá. Účastníme se taky podle 114 a netýká se to třeba přímo vody.

Takže tam vidíte velký rozdíl, když je tam politický tlak?

R: Ano. Může to být velký rozdíl.

Takže ty úřady prostě chtěj rozhodnout pozitivně, a spíš vás berou tam jako něco navíc?

M: No, tak to bylo třeba v případě tady v Olomouci, při vydávání toho územka, kdy oni nějak spěchali, aby to měli do konce roku, protože to mělo zase návaznost na nějaký finance na tu vlastní realizaci, tvrdili. A měli mít předtím stanovisko k tomu VKP vyřízený nebo vyřízenou výjimku k těm

zvláště chráněným druhům, a to prostě přivřeli oči na tom magistrátě, že to jako nepotřebujou, řekli, že to bude až v jiném řízení a my jsme to pak vlastně napadli a tady na té formální věci se to vlastně shodilo, na té výjimce k těm zvláště chráněným druhům. Takže oni se vlastně snažili tomu investorovi vyjít vstříc, protože ten investor je jednak Povodí a jednak přímo i město.

No a jak byli – nebo jak jsou – vypořádávány ty vaše připomínky v tom rozhodnutí? Jestli bychom mohli zase obecně, co se teda týče ty vody. Nějak třeba v procentech, jakou máte úspěšnost? A co vlastně považujete za úspěch v tom řízení?

R: Tak to je taky případ od případu, že. Záleží na tom, o co jde. Někdy se pak třeba dohodneme, že skutečně naše pohledy se lišily a tak se domluvíme, že tak, anebo často se snažíme, aby tam byla dodaná podmínka, konkretizovaný třeba náhradní výsadby, když je třeba kácení podél vodního toku, tak my se snažíme velmi to specifikovat, aby tam skutečně se sázely druhy, který tam patří, může to být někdy i dost pozitivní, když vykácej akáty a nasází se tam potom původní topoly, tak to pak v celku není problém. Ale snažíme se, aby bylo upřesněný kolik, pokud možno kde, aby to skutečně pak bylo zrealizovaný podle těch podmínek a připomínek a i proto, že nám dělá problém ta zpětná kontrola, jestli to fakt bylo provedený, protože my už nemáme kapacitu na to tam dojít a zkontrolovat, jestli je to udělaný rozumně a případně se s nima dál o to nějak přetahovat.

Jasně. Takže někdy jde jenom o konkretizaci těch parametrů...

R: Aby to bylo doplněné o ty konkrétní výhrady, aby skutečně nedošlo k zásahu do životního prostředí, resp. poškození, zhoršení kvality životního prostředí. Aby to bylo aspoň obnovený anebo případně zlepšený, pokud to jde. Ale někdy s náma taky tak elegantně vyběhnou, že napíší, že Hnutí Duha má stanovisko takový a takový, ocitujou tam odstavec, co jsme jim tam my napsali, ale s tím nelze souhlasit a tečka.

A neodůvodní to?

R: Nějak se o to nesnažej ani.

M: Často nijak. Třeba tady krajskej úřad, tam je to poměrně vágní, a pak se k tomu odvoláme a pochopitelně jim to zruší.

A to máte jakou úspěšnost v těch odvoláních?

M: Ale celkem vysokou, si myslím. Ale když už se něčemu prostě věnuju, tak si za tím celkem jdu a ten úspěch potom často se dostaví.

Takže často se stává, že nejste vypořádáni, tak jak byste si představovali?

M: U toho krajskýho úřadu tam jsou takový tendence těm investorům vyhovovat a jednak je to dáno typem úředníků, který tam pracujou a jednak prostě taky, že se tam prostě zohledňujou ty různý mocenský a politický obchodní zájmy a tak. Kdežto třeba na těch správách CHKO tam pracujou víc takový lidi, kteří jsou na tu ochranu přírody zaměřený a jsou víc jako ty organizace nezávislý, čili to probíhá lépe. (...)

Takže se stává poměrně často, že nejste spokojený s tím, jak se s tím vypořádali a pak se s tím dál nějak potýkáte...

M: Hm.

R: Hm. Ono relativně často ... nebo aspoň některý ty úředníci fungují tak, že jedou jenom fakt podle dikce toho správního řádu, teda něco si tam napíší a jako...

M: ... co nejrychleje se toho zbaví.

R: ...takový okecávky, prostě co nejrychleje... my jsme další účastník řízení navíc a teď ho bude muset obeslat a pak máme případně nějaký připomínky, který bude muset vyřešit.

Takže vás vidí jako nějakou přítěž.

M: My jim přiděláváme práci.

R: Rozhodně. Kdybysme tady nebyli, tak ...

M: Třeba bylo nějaký řízení na kraji, který trvalo třeba dvě hodiny, tu první hodinu se hodně jednalo opravdu o té věci a pak tu další hodinu se to už čím dál tím víc rozvolňovalo a už mluvilo mimo a to bylo zrovna v době, kdy jsem neměl žádný příjem, kterej by mi mohl vlastně hradit tu věc, že tam přijedu, věnuju se tomu. A všechno to byli úředníci a státní zaměstnanci, tak jsem je přerušil a řekl jsem, jestli mají ještě něco k té věci, ať jako se tomu věnujeme, ale že toto už je nad rámec a mimo, a že teda oni jsou sice možná za to placení, ale já ne, že já jsem tam za své peníze. A ta úřednice řekla: no, já se vám divím, že sem jezdíte, nebo něco v tomto smyslu a bylo vidět, že není vůbec ráda, že tam jsem.

R: Ono možná někdy to funguje tak, že oni jsou rádi, že mají svojí teplou židli, ze které teda posílají ta oznámení tak různě, něco si tam vyřizují nebo nevyřizují a nechtějí si přidělávat problémy a podle toho to vypadá.

M: No, já jsem jí řekl: no, kdybych sem nepřišel, tak byste to povolila. A přitom ona osobně na to měla názor, že by to být povoleno nemělo, ale neodhodlala by se k tomu to nepovolit.

R: Někdy ale to funguje naopak ta spolupráce, že se dejme tomu domluvíme. S někým, záleží na lidech.

M: Záleží, jak kdo, no.

R: Oni se pak můžou odvolat na někoho nezávislýho úplně, jako že my jsme prostě mimo...

M: Někdy jsou rádi, že prostě tam maj tu podporu.

Jasně, takže někdy se třeba i shodnete a oni jsou nakonec rádi, že vás tam maj...

R: Jo, oni pak můžou říct: ale Hnutí Duha říká tohleto. Někdy to je, že Hnutí Duha říká cosi a prostě nezám, ale někdy je to Hnutí Duha říká a to a někdy to používají jako argument, takže jo.

M: Někdy to překroutí, i když proti tomu nejsme. Jak se jim to hodí.

A třeba na těch vodoprávních úřadech myslíte si, že ty úředníci mají zájem o tu ochranu těch vod? Nebo představovala bych si to tak...

R: Tam jsou víc úředníci a míň ochranáři. Lidí, kteří skončí jako úředníci většinou nejsou ochranáři anebo je to možná tak trochu utluče časem taková ta úředničina. A ještě takový ty alternativnější skončili někde jinde, třeba na těch správách a nebo na Agentuře ochrany přírody a krajiny a tak, ale mám pocit, že na to, že to maj bejt orgány činné v ochraně životního prostředí to tak často moc nefunguje.

M: No a taky třeba ti úředníci třeba v těch obcích s rozšířenou působností, který dělaj tu ochranu přírody, tak třeba někdy maj na to to vzdělání a nějaký to odborný zázemí a věnujou se tomu, ale u těch vodařů, tam je to mnohem širší a ta jejich znalost té části, která se týká přírody je mnohem omezenější.

R: Když je to inženýr z technický univerzity, má nějaký – dejme tomu – vodohospodářský obor, tak o ochraně životního prostředí moc tušit nemusí.

M: A často nemaj ani to. To může dneska dělat kdokoli.

Jasně. A jinak jak jsi říkal, že by se třeba neodhodlala, i když s tím nesouhlasila, to nepovolit, tak čím si myslíš, že to je?

M: Tak zkomplikovalo by jí to pozici na pracovišti. A pak dotyčný investor zavolá její vedoucí nadřízené a ona sprdne potom referentku...

R: A ona potom by musela na kobereček, no.

Takže tou hlavní motivací je pohodlí, mít tam to svoje místo jistý.

R: Prostě je to jako úředník, úředník. Jako stroj.

On ten úředník může mít docela moc ale. On shromáždí všechny možný názory a pak by měl mít tu autoritu a rozhodnout – správně, ve veřejném zájmu.

R: Nemám moc pocit, že by to takhle fungovalo. Bohužel není to tak nezávislý, jak by mělo bejt, protože to podléhá různým tlakům politickým nebo finančním. Investor řekne něco...

M: Úředník by to měl posoudit, že jo...

R: Ale nemám pocit že by to moc posuzovali.

M: ...ale nikdo to moc neposuzuje. Nejhorší je to na stavebních úřadech, který posuzují třeba rodinný domy nebo tak. I třeba – teď odbočuju od našeho tématu – jak vypadaj nebo jestli se hodí do té lokality, ale ten úředník na stavebním úřadu to čistě kontroluje jako nějaký počítač administrativně, jestli to má všechny potřebný vyjadřovačky kladný, jestli s tím všichni souhlasí, jestli je projekt orazítkovanej kulatým razítkem od autorizovanýho projektanta, ale jestli ten dům vypadá takhle nebo ne, jestli se tam hodí nebo ne ... Pokud tam má všechny ty vyjádření, tak to povoluje, automaticky. A tak podobně to chodí i trochu v těch jiných řízeních.

R: A když to funguje takhle, tak my tam fungujem jako písek v soukolí. Všechny kulatý razítka a jiný razítka jsou v pořádku a my tam prostě teď naběhnem a říkáme, že teda to je pěkný, že razítka tady jsou, ale není to úplně optimální. Někdy se třeba snažíme spolupracovat s lidma, který třeba to kulatý razítko mají nebo je známe – co já vim – spolužáci nebo odjinud a snažíme se po tý odborný stránce s nima dohodnout. S někým to jde, s nikým ne, no. Rádi bysme měli dobrý vztahy, a i pro nás to může být nebo pro obě strany dobré, že se dohodneme, domluvíme, vyjasníme si stanoviska, můžeme k něčemu dojít.

To je dobrý, když jsou ty spolužáci na úřadech.

R: No, u některých spolužáků mám pocit, že skončí jako ty úředníci, že za dvacet let budou kontrolovat, jestli maj všichni odškrtnutý všechny ty kolonky.

A třeba ta spolupráce ... spolupracujete s nějakýma dalšími nevládkama nebo se nějak radíte nebo máte nějaký právníky? Jakto zvládáte takhle kapacitně?

M: Tak já jsem dělal vlastně na správě CHKO, takže mám praxi.

R: My máme tu neocenitelnou pomoc v tý Dominice Kovaříkové, která nám – vlastně i s Michalem se znají a spolupracují – a třeba nám to kontroluje nebo přeformulovává, aby to bylo fakt neprůstřelný a fakt správně napsaný, protože ona je víceméně unikum, protože je to prostě právnička, která dost

dobře se vyzná v té ochraně životního prostředí, v té praktické ochraně i z toho právního hlediska, protože ona rok studovala i tu ochranu a tvorbu životního prostředí souběžně, ale pak to nechala být a dodělala ty práva, ale to je velká naše pomoc, rozhodně.

A spolu taky nějak se radíte? Spolupracujete nějak?

R: Jo jo jo. Spousty věcí se účastníme spolu nebo vydáváme i společný stanoviska za dvě organizace a nebo chodíme spolu na ty řízení.

To asi vypadá pak i líp, ne?

M: No, tak určitě, když je nějaká těžká věc, tak vypadá líp, když tam těch organizací do toho mluví víc.

R: A i víc lidí přijde, ne že bysme je přečíslili, ale lepší než když je tam jeden člověk. Protože když tam za magistrát přijde za každou ten odbor jeden člověk, za tu věc další a pak jsou tam čtyři projektanti a ještě vedoucí odboru, tak je to docela nepříjemný, když je tam člověk sám a někdy nejsou zrovna příjemný, no.

Jasně. A třeba s lokálníma sdruženíma taky máte něco do činění, nějak spolupracujete?

R: Tady... on tady není nikdo adekvátní partner na stejné úrovni. Spíš naopak my jim pomáháme s něčím, třeba i s tím zakládáním, Dominika to hodně dělala, jako spíš my jim pomůžeme a nebo když se to přímo týká jich a třeba přijdou, tak my se toho buď účastníme za sebe, nebo spolu, a oni dají podnět nějaký. Ale nejsou partneři. Jako fakt partneři – to jsme tady jenom my dvě tyhle organizace, no.

A jak je to se zákonama? Vy jste si je museli přečíst, nastudovat a nějak sledujete i ty novely a vyhlášky? Nemáte právnícký vzdělání, tak jestli to pro vás bylo komplikovaný nějak se do toho dostat?

M: Tak pro mě je třeba teď komplikovanější třeba ten správní řád, protože je novější a je hodně složitější a těžké a jako úředník jsem ještě používal ten starší, kterej byl teda celkem primitivní, čili teď teda moc ten správní řád nepoužívám nebo se radím s bývalýma kolegama na správě, když třeba něco potřebuju. Ta 114, ta celkem jde...

No, ona ta účast tam je v podstatě jednoduchá...

R: Ta účast... to je prostě... máme na to více méně formuláře: podle zákona, odstavec, paragraf bla bla se účastníme. A já teda protože tyhle formality znám, tak většinou používám svoje odborné znalosti z pohledu toho životního prostředí, jakože tohle je problém, tohle není problém a tak. Případně to pak konzultuju spolu nebo s tou Dominikou.

Jasně. Jak jsme teda mluvili o těch úřednících, tak řekli byste, že hájí veřejné zájmy? Nebo jaká část hájí veřejné zájmy? Jestli jste poznali úředníky, kterým opravdu šlo o tu věc, že by se snažili fakt shromáždit ty různé názory na věc a nějak z toho prostě vyjít s nějakým kompromisem nebo prostě rozhodují bez nějakých zájmů ekonomických a politických?

M: Ale jo, tak určitě řada jich je.

R: Anebo je řada neproblematických věcí, kde moc ty tlaky jiný nejsou, a tak se teda jako na to podívá a dobrý... Když jde do tuhého, tak je to trochu slabší, mi přijde.

M: Teď jsem se účastnil třeba jednoho řízení, který vede město Zábřeh na záměry jedné nové vodní elektrárny, což je taková věc, kterou nevidíme rádi, když na vodním toku se dělá nový jez a vlastně nový vzdutí pro to energetický využití, který je ... se sice říká, že to je čistá energie, ale tím, že se tam vytvořil nový jez a udělá to vzdutí, tak ta řeka se vlastně – když to zjednoduším – zničí v tom úseku. A bylo tady závazný stanovisko k tomu VKP. A je to takovej úředník, kterej má o tu přírodu zájem, ale zároveň taky není v tom úplně pevně. Předtím bylo ještě řízení na kraji, který se stornovalo k zvláště chráněným druhům, a on už jel na to řízení na kraji, byl přizvaný a tam ještě se vyslovoval pro to a pak když dělal to svoje vlastní řízení, tak to vedl celkem si myslím solidně, že si nás tam přizval a řekl, že jsme odborná organizace a zároveň takhle s AOPK, ty tam taky přizval. A my spolu s tou Agenturou jsme se vlastně vyslovili proti tomu a když přišlo to rozhodnutí, bylo negativní, to závazný stanovisko. Přitom já jsem si myslel, spíš to vypadalo, že prostě dá souhlasný stanovisko s nějakýma třeba i nesplnitelnýma podmínkama nebo nějakýma těžkejma podmínkama a nakonec dal to negativní a trochu mě to i překvapilo. Ale zase vidím, že ta účast v tom má smysl, protože bez toho by to stanovisko bylo rozhodně souhlasný. Protože už se mi u něj taky stalo, to byl zas jinej případ, kdy na správě se dělalo řízení k zvláště chráněným druhům, že tam taky byl přizvaný za ten dotčený městský úřad a na tom jednání se vyslovil proti tomu záměru, ten záznam se pak dělal zpětně na dálku, že každěj se k tomu napsal, tak tam to potvrdil do toho záznamu jako to negativní a pak prostě asi dostal masáž od nějakýho nadřízenýho a došlo k tomu, že opravili ten zápis, kterej pak zněl úplně jinak.

Aha. Ale tak často jsou ty vaše připomínky zohledněny nebo často ta vaše účast má smysl, ne?

M: Jo jo.

R: Hm.

Jako že máte pocit, že to k něčemu je, nějak se to promítá do toho konečného rozhodnutí.

M: Jo, to jo.

R: Ano. Často. Anebo se jim snažíme nastítnit, že to naše vyjádření není prostě: nechceme to, ale nechceme to proto a proto nebo případně nějakou kompenzací, tak se snažíme je v tom směru „vzdělávat“, proč je to dobré, nebo proč to není dobré.

M: To je podle povahy věci. Někde prostě se lze dohodnout na nějakých kompromisech, obě dvě strany ustoupí a není to třeba optimální, ale lze to, a některý jsou principiální, že když tam ten jez postaví, tak to těžko vykomenzuju nějakým kompromisem.

Jasně. Takže tam je pak váš cíl prostě, aby to nebylo.

M: Nebylo, no.

R: Záleží na tom zásahu.

A to už je asi těžší změnit?

R: Hm.

Dost často se stává nevládkám, že je ten úředník ani nevpustí do toho řízení s tím, že řekne, že třeba nebudou dotčeny jejich zájmy. Stalo se vám to někdy?

M: My děláme hlavně ty řízení k ochraně přírody, takže tam se to stát ani nemůže. Mohlo by se to stát v nějakým vodoprávním, ale taky se mi to nestalo. Víím, že mi to říkala Dominika Kovaříková, když se věnovala tomu Hornbachu, tak tam bylo akorát kácení nebo co a oni tvrdili, že to nemá vliv na ŽP, čili

tam takový tendence asi byly, ale my vlastně děláme ty řízení přímo přes tu ochranu přírody, takže tam to vlastně tak je a tam se nemůžou snažit někoho vystrnadit. Podle té 114 to nejde.

R: No, tam je to jasný...

M: A podle toho vodního zákona, říkám, to moc neděláme, protože se to snažíme zachytit už před tím, to nějak ovlivnit a vyřešit tu kauzu. Čili buď to tam ani nedojde, protože se to zarazí, anebo se problém vyřeší už předtím a už to tam proběhne hladce ta vodoprávka.

Ani teda Duze?

R: Ne. Ona ta 114 je dost jasná, jednoznačná, prostě oni nás obeslat musí, my musíme mít možnost vědět

M: Tak tam to je podle nějakého požadavku a týká se to z povahy ochrany přírody.

R: Nedá se z toho vyklouznout.

M: Čili to jako při těch územkách může nastávat, že jo, nějak je vystrnadit při těch stavebkách ...

Dobře. Tak teďka ještě, jak byste zhodnotili to svoje postavení v těch řízeních? Jak se tam cítíte, jak si myslíte, že vás vnímají ty ostatní účastníci řízení, hlavně teda ty úředníci? Jako nějaký potíživý rebel, nebo jestli to nějak akceptují, berou vás jako nutný zlo, anebo jestli vás třeba berou jako nějakou možnou zdroj inspirace, informací, jestli i s tímhle se setkáváte?

M: Úplně s celou škálou těch případů.

R: Jo, kompletně. Fakt všechno úplně.

M: Já tam spoustu lidí znám na těch úřadech, jsou to kamarádi nebo známe se a podporujeme se nebo i když se třeba tak neznáme, tak to berou tak, že to je pro ně podpora a vítaj to, až po ten úplně opačný případ, kdy nás berou jako potížisty a jako přítěž a tak. A mezi tím, že to berou neosobně, takže celá ta škála.

Hm. Ale zároveň jste se setkali teda s tím, že jsou rádi za to, že vás tam mají a berou vás jako nějakou inspiraci třeba.

M: No, třeba zavolaj, ať se tomu věnujeme nebo ať nezapomeneme na to stanovisko a tak.

R: Taky, no.

Jo, ale to je na základě nějakých předchozích vazeb nebo jsou to nějaký kamarádi...

M: Tak, no. Ale taky se mi to stalo, neznám toho člověka, ale byli rádi, že jsme se do toho řízení přihlásili a zaurovali nebo si prostě oveřili, že to stanovisko další, protože tam to bylo navíckrát, podáme, nebo ne. Protože taky to bylo na vázkách. Já se věnuju...když je prostě jasný, že to ten orgán nepovolí nebo to prostě nějak ohlídá, tak ta nevládka se tomu nemusí věnovat, protože to dělá prostě ten stát a basta. Ty případy, kdy je to na hraně a většinou v praxi by to skončilo tak, že se to povolí a něco projde, co by nemělo, tak tomu je potřeba se věnovat a ohlídat to. Prostě fungujeme jako ti hlídací psi, no.

Hm. No a ty úřady vám s tou účastí třeba nějak pomáhají, nebo se to fakt jenom redukuje na to, že vám pošlou ty informace o zahajovaném řízení a basta, pak už se s tím nějak poperte? Jestli vám to tam prostě nějak usnadní v tom řízení?

R: Tak v rámci prostě normální komunikace nám prostě poskytnou ten spis. Když to mají elektronicky, tak jsou většinou ochotni nám to prostě normálně poslat.

M: No, prostě když to mají, tak nám to pošlou.

R: I tím, že se snažíme fungovat nebo působit jako spíš odborný organizace, který teda maj zájem v ochraně životního prostředí, nejsme kverulanti za každou cenu a snažíme se působit my jako partneři a chceme, aby nás jako partnery brali. I to, že nejdeme úplně přes mrtvoly – jenom pokud teda jde o něco hodně závažného, jako byla třeba ta Morava, že jsme se pak i odvolávali dál, protože to bylo potřeba, protože to nešlo jinak. Takže prostě snažíme se tu pozici postupně vydobýt, no, ale jde to ztuha.

Ale tak někdo vás už za ty partnery považuje...Nebo vás berou jako: nevládka, nějaký laici?

M: No, jak říkám, to je různý, no

R: Ale často je to takový trochu skrz prsty.

M: Hm.

R: Ale to je spíš problém toho, jak je všeobecně vnímaný životní prostředí nebo ochrana životního prostředí spoustou těhle lidí. Že je to něco i nazaplatitelného nebo těžko ohodnotitelného, těžko se to uchopuje, takže tím pádem ... nechci teda narážet na něco jako že by byla nějaká korupce, ale nic z toho neplyne. Pokud tam ten člověk fakt nebydlí, tak pro něj to jakoby nic nepřináší. Spousta lidí vnímá takovej ten systém „ne na mým zádním dvorku“. Jo, když to bude o 1 km nebo 20 km jinde, tak to mi nevadí. Ale když je to tady, tak ten problém mám. Takže my se tomu věnujeme, ačkoli nejsme úplně odsud nebo bydlíme někde úplně jinde, tak je to takový, že nás vnímaj tak divně nebo někdy maj možná pocit, že my v tom máme nějaký jiný zájem. Kde se nám to stalo, že nás někdo osočil, že co z toho vlastně máme z té ochrany životního prostředí?

Hm. A co?

R: No, jestli něco, tak maximálně dobrej pocit (*smích*). A občas nervy nadranc. Jinak nevim.

Jasně. No, protože oni ze všeho musí něco mít, tak si myslí, že i ostatní musí.

R: Asi jo, no. Protože my to děláme z velkým částí ve svém volným čase, jsme x hodin v kanceláři nebo x hodin se prostě tomu věnujeme za ... (*smích*)... i by je naše platy třeba pobavili.

No, a když se teda účastníte už „nějakej ten pátek“ těch řízení, tak pozorujete tam nějakej rozdíl v přístupu těch úřadů vůči vám? Že vás třeba začali víc akceptovat už tím, že jste na tom poli delší dobu, už jenom tím, že se s váma setkávaj častěji, že ví, že tomu trošku rozumíte...Nebo prostě je to stejný?

R: Možná spíš v osobní rovině bych to viděla, že se víc známe. Michal se v tom pohybuje rozhodně dýl.

M: Tři roky.

R: Aha, takže to je nastejno.

Třeba co říkal ten Mirek Patrik, tak prej na začátku to bylo: já, nevládka, nějaký prostě laici, a ted'ka je v tom 12 let a že už ho začali víc brát, že z něj maj trošku strach, že ví, že to nenechá bejt a zároveň že už ho tak prostě berou jako, že on tam prostě bude, tak k němu budeme tak přistupovat, a je to potřeba. Takže že tam docela ten rozdíl byl, ale jestli je to jen tři roky, tak tam se asi ten trend nijak vysledovat nedá.

M: No, tak u mě osobně je to tři roky, ale Unie se tomu věnovala i dřív a to jméno, tu značku, tam má. A taky záleží, jestli už jsi s nějakým úřadem komunikovala, nebo ještě ne.

Takže setkáváte se s obojím, že vás berou jako profesionály i ty „ekoteroristy“. Nebo vy se neprofilujete jako vyloženě environmentální nevládka, ne? Vy jste spíš jako odborná? Vidí vás jako ekology?

M: No, to jo.

A nemůže být i problém v tom, že je to pořád ještě takový pejorativní v té společnosti?

M: Tak určitě. Teď jsem se dolechl, že management Povodí Moravy nás má za ekoteroristy, Unii pro řeku Moravu. Někteří lidi aspoň tam. Teď jsme dělali jednu zakázku pro město Brno, mapovali jsme v celých republice městský revitalizace a oslovovali jsme i podniky povodí, tak nám z Povodí Moravy přišel na krásném bílém křídovém papíře, barevně tisk, technické ředitel podepsaný, tam napsal, že velmi oceňují naši aktivitu, snahu a tak a blablaba, že to je jako nádherný, ale od nich že žádný informace nedostaneme. *(Smích)*

A stalo se vám někdy, že byste dostali to vypořádání těch vašich námitek a že byste si třeba uvědomili, že maj pravdu, a už jste to dál neřešili a brali jste to jako odpověď, se kterou jste byli spokojení? Mám n mysli, jestli se vám prostě stalo, že jste změnili svůj názor, protože jste neměli pravdu. Nebo jste prostě pochopili, proč oni to takhle chtějí a tak jste se s tím smířili, že to nemůžete prosadit.

M: No, jako vim, na co se asi ptáš, ale zas těch případů asi nebylo tolik a tyhle případy moc nenastaly. Jako teď jsem třeba pustil jedno řízení k zásahu do VKP, nějaký kácení, kde jsem se snažil trochu omezit ten rozsah a nepovedlo se to, ale takový efekt byl, že tam udělali velkou náhradní výsadbu, tak jsem to prostě pustil, no. Jsem si říkal, byla by to moc velká práce to ještě nějak zlomit...

Jasně. On někdo je fakt radikální a jde trochu „přes mrtvoly“, a zajímá mě, jestli když ty nevládky vidí názor někoho jinýho, jestli třeba jsou schopný ten svůj trochu stáhnout, nějak upravit. Ale vy asi o ten kompromis se snažíte usilovat od samýho začátku.

M: Hm.

R: A někdy jde a někdy nejde. Když je ta stavba nebo ten zásah natolik velký nebo dost zbytečný, aby se to nedělalo, takže kompenzační opatření jsou sice pěkná věc... viz třeba ten jez je úplně klasický případ.

M: Ten investor tam vymýšlí ty kompenzační opatření...

R: ...a oni tam pak vysázejí cosi po břehách a já nevím, co ještě, ale prostě...

M: ... jo, jako různé obtoky takový ekologický, přírodě blízký a tak...

R: ...rybí přechody tam budou

M: ...a že to je zároveň i rybí přechod a tak. Je to jako krásný, ale z našeho pohledu to nikdy nenahradí tu řeku. Byla sice historicky upravená, ale mezitím se zase už trochu zpřírodnila sama. Čili nějak se to kompenzovat dá, ale nikdy ne na tu původní úroveň.

R: Je to prostě kompenzační opatření.

M: Čili říkám si, že na jedné straně pomáhám zdokonalit ten projekt, čímž si trochu vlastně pracuji proti sobě, že pak už to bude tak dobrý, že pak ten orgán si řekne: no, ale oni už udělali všechno, co se dalo jo a povolí se jim to. Ale zase si říkám, že se může přece stát že by jim povolili i ten původní záměr, kterej byl hrozně bez těch kompenzačních opatření, čistě bez těch zlepšování a tak, ale teď už je to vylepšený až až a teď se to už snažíme jenom zarazit, no. Ale kdyby se to nepodařilo zarazit, tak

...

Chápu, no, aspoň něco.

M: ...aspoň to nebude takovej průser, jak by to byl, no.

Takže i když se vám nepodaří ten váš hlavní cíl, aby to tam vůbec nebylo realizovaný, tak se snažte prostě ty kompenzace, aspoň něco.

R: Hm.

M: Je to sice takový trochu...

Takže se nenaštvejte a nejdete od toho radši pryč, když jste neprosadili ten svůj cíl.

M: No, to ne, no. Je to lepší než nic.

R: Lepší kompenzace než vůbec nic, no. Než se jako urazit a říct si, když teda není po našem úplně. Aspoň něco.

M: Pokud to aspoň nějak jde, no, vymyslet nějak ty kompenzace. Tady je taky případ pod Olomoucí, s elektrárnou, taky tam dělaj takový jako kompenzace, ale ty se mně teda vůbec nelíbí. Prostě chce to v takové míře a rozsahu, aby to bylo aspoň trochu přijatelný, tak jako u toho Zábřeha.

R: Anebo když to jsou třeba kompenzace na ty zvláště chráněný druhy, tak když jim prostě naprosto zničej životní prostředí, tomu živočichovi a úplně se změní charakter toho toku, tak ty ryby nebo raci tam prostě vyhečpaj, protože tam nemaj jak přežít, když najednou je z koryta polopřirozenýho betonová vana, no tak tam asi nebudou. Ale je tam kompenzace, že udělaj elektroagregátem odlov a to je jako pěkný, no ale co, řeka je nanic jako biotop, no.

Když teda máte docela asi často odlišný názory než ty ostatní účastníci nebo než ty úřady, tak jak to vnímáte tady ty rozpory a konflikty? Jste z toho smutný, nebo jste naštvaný, nebo to berete jako prostě normální věc, se kterou počítáte, anebo že to má nějaký přínos, vidíte v tom nějaký smysl, že ty názory jsou odlišný?

R: Spíš než že máme jiný názory, to by ani nebyl z mého pohledu problém, ale spíš to, že to životní prostředí je bráný furt jako něco navíc. Nemám problém s tím, že má někdo jiný názor a myslím si, že tohle by měl být zájem všech postupovat citlivě. A i kvůli tomu... ne změnit názor kvůli mě, ale kvůli tomu životnímu prostředí. Nebo nemám nic proti odborníkům v jakýmkoliv oboru, ale prostě životní prostředí je tady pro všechny, nejen pro všechny nás jako lidi, ale pro sebe samo a tuhle hodnotu často neuznávají. Ale myslím si, že tím bysme v tomto směru ztratili práci, i když bysme byli jediné rádi, kdybysme mohli fungovat jako ta odborná organizace – my víme o tom to a to, tak vám můžeme s tím poradit, jak to udělat, ale oni by sami od sebe měli mít zájem na tom, aby se chránilo nebo postupovalo citlivě. To by byla krásná situace.

M: Já jsem tu otázku pochopil jinak, když třeba přijdeš na to jednání, kde je těch 15, 20 úředníků a teď tam přijdeš sama nebo dva a vidíš ty pohledy, že jo, a teď ještě to řízení vedou tak, že člověk se třeba nedostane hned ke slovu a vlastně berou tu přípravu podle sebe, která se ti od začátku nelíbí a teď se třeba hodinu vlastně řeší to a člověk do toho musí vlastně vstoupit a říct, když se dostane třeba na řadu, a říct, tak teď na všechno zapomeňte, co jste tady řešili celou tu dobu, my se na to koukáme úplně jinak a je potřeba to dělat takhle.

Jo a jaká je třeba pak ta reakce?

M: No oni jsou zmrazení nebo se začnou bouřit, čili reakce jsou velké.

A jak to neseš? Ty už sis asi zvyknul.

M: Jo. Tak já to беру jako hru.

R: Michala to baví (*smích*)

Je to taková prostě výzva...

M: Emoce tam taky vyskakují, ale celkem se mi s nimi daří pracovat a někdy je i prostě využiju, že se na ně rozlítím, jako když oni na mě, tak já taky na ně, i když já to používám jako nástroj. Mně to neunáší, ale když vidím, že je potřeba si něco vyřvat, tak si to taky vyřvu. Protože oni používají to samý, čili člověk nemůže jenom furt sedět a donekonečna to omílat, když jsou k tomu hluší, odborně a věcně, ale musí používat i jiné prostředky.

A takhle při těch diskusích, je vám z toho jasný, kdo tam hájí či zájmy nebo je to jenom takový tlachání, který to má spíš zakrýt? Jestli odhadnete, už z toho, co ty lidi říkají, o co jim opravdu jde? Nebo se tam jenom skrývají za veřejný zájem a přitom si tam mastí vlastní kapsu. Protože ta diskuse by měla být smysluplná a měli byste vědět, co každé chce.

R: Někdy těžko asi poznat, jestli ten projektant nebo s kým jednáme, je prostě ... teď to řeknu, oni nám říkají zelený mozky, tak my jim říkáme betonový mozky. Jestli má představu, že to má téct takhle, že ta řeka má být rovně v tom korytce a jestli si hájí tenhle svůj zájem proti těm zeleným mozům, který mají pocit...co já vim, jaký oni mají představy o nás... samozřejmě na sebe tak jako nevrážíme. A někdy těžko říct, jestli je to proto, že betonářská firma ta a ta nebo realizační firma ta a ta potřebuje proinvestovat, postavit někde něco. Někdy se to těžko pozná.

M: Tak jistě, že to neřeknou.

R: To se člověk domákně vyloženě náhodou nebo můžu mít takovej dojem, no. A to je i to, že se nás ptají, co my z toho vlastně máme.

M: A třeba k té Moravě v Olomouci, tam to tak naznačil ten úředník z magistrátu, že vlastně řekl: vždyť to je zájem toho a toho – já nevím ani koho myslel. Jsem ho přerušil: mně vůbec nezajímá, čím je to zájem, mně to je volný (*smích*). To nechápal. On si musí hlídat to svoje místo a je tady v tom a nechápe, že my máme tu svobodu a to je to důležité, že ty nevládky sice můžou někde dělat skutečný problémy a skutečně, tak jak je jim vyčítáno, zdržovat, ale myslím si, že většinu případů se to tak neděje a že to má skutečně význam v té občanské společnosti, protože jinak každé je ovlivnitelné, když je někde zaměstnané a jsou různé tlaky a způsoby a nástroje a páky, jak věc tlačít a ty nevládky jsou ta neřízená střela, která prostě tam může být tím posledním na to to nějak ohlídat.

Hm. Takže ty nevládky hájí veřejné zájmy?

M: Jsou to třeba zároveň naše osobní zájmy a ty cíle, který nás osobně zajímají, baví a tak, ale ochrana přírody je obecně veřejný zájem.

Tak třeba nějaká nevládka v tom má i nějaký finanční zájem. Třeba někde chtějí postavit větrný elektrárny, tak to prostě hájí...

R: No, tak jestli jsou dost velký profesionálové, tak by měli být rozumný a neprosazovat to za každou cenu, vědět proč jo, proč ne, proč tady ano, nebo ne.

M: Někde jsme slyšeli, že existuje nějaký účelový sdružení, že se dali dohromady nějakí právníci a vstupují do těch řízení a blokuju ty investorům ty jejich záměry a bokem je oslovujou, že když

jim zaplatěj, tak jim to pak pustěj. Takže to takhle vlastně využívaj tu účast na rozhodování čistě účelově. Ale asi to je okraj toho celého...

Tak možná proto se vás potom ptaj, jaký máte zájmy...

M: Ale to si myslím, že se většina lidí s tím vůbec nesetkala.

R: My se snažíme bejt maximálně nezávislý na komerční sféře, co to jde, a teď je velká snaha mezi více nevládkama, tak i na Duhu to před několika lety došlo, že když jsme vázaný na granty nebo dotace, který žádáme formou grantu, tak i to nás omezuje v činnosti, protože samozřejmě jsme závislý na penězích. Dobrý, když pět let studuju, tak to můžu dělat a taky na to mám trochu času, ale když to chci dělat profesionálně, tak potřebuju mít nějaký plat. A když musíme realizovat to, na co ty peníze jsou, na co jsme my schopný je dostat – a taky je nemusíme vždycky dostat – tak teď je velká snaha dostat ty drobný dárce, jednotlivý lidi, individuální fundraising.

A to se vám daří?

R: Duha jako centrum to dělá několik let, relativně se jim to daří, ale rádi by měli třeba polovinu rozpočtu, kterej je řada milionů ročně, tak se snaží aspoň polovinu rozpočtu získat od těch jednotlivců, což je ta maximální nezávislost. Greenpeace to dělají hodně, protože ty jsou vyloženě profesionální organizace, tady většinou fungujou dobrovolníci. Tak tam pak funguje taková možná větší loajalita lidí vůči nám, protože oni poznaj tu činnost ...

M: No, to můžou dělat tyhle ty velké organizace, Greenpeace nebo Hnutí Duha, který maj značku.

R: Jo, takže my se snažíme v tomhle si tu nezávislost trochu budovat, protože je problém s penězma permanentní a jsme tím i omezovaný. A takhle jsme vlastně zodpovědný jenom lidem, jenom těm našim dárčům. A myslím si, že když už nám někdo dá a děláme tu práci dobře a děláme jí transparentně a snažíme se s nima to komunikovat, tak jsou vůči nám loajální a ty peníze nám dají.

A máte třeba i granty na ty správní řízení?

M: Jo, máme.

R: Michal má, no, nám se to těžko shání.

M: Já to mám přes Nadaci rozvoje občanské společnosti. Ale já ten grant mám složený z takových dílčích částí. (...) Takže ta účast na rozhodování je ani ne tak ta jedna třetina.

Takže to tak nějak pokryje ty náklady?

M: To jo, to asi jo. Po tu dobu, kdy je ten grant.

R: Rok.

M: No, mezitím třeba zas žádnej není.

R: No, my v Duze to máme spíš přidružený k ekoporadně. .. my to děláme spíš dobrovolně, lidi, který to dělaj, tak to dělaj ve svém volným čase a potom jsou placený z něčeho, třeba za nějakou jinou práci konkrétně. A já to dělám úplně dobrovolně třeba. Ale samozřejmě od města na to nedostanem nic, no. Za to nás platit nebudou.

M: Já to dělám tak, že si na to prostě seženu peníze, anebo si neseženu, no.

Takže pak to děláš dobrovolně, nebo to neděláš?

M: No, dobrovolně. Ale musím to omezit.

Takže kdybych to měla shrnout, jestli vidíte spíš problém v tom, jak jsou ty procesy nastavený, že třeba nemáte dost práv, anebo je to spíš v těch rozhodnutích těch úředníků nebo v nějakých těch tlacích? Co je ta hlavní příčina toho, že se vám třeba nepodaří prosadit to, co byste chtěli?

M: Tak v rámci těch řízení si myslím, že ty práva jsou dobrý, no. Teď nevím, jak je to s těma stavebkama a účastí v nich, protože nějaký ty úřady nepouštěj ty občanský sdružení do těch řízení. Ale že většina ještě po staru je tam pouští. Ono je to tam nějak na výkladu, a některý prostě si řekli, že ne. No a tak to závisí, jak to nastaví politici ty zákony.

A myslíte si, že kdyby byly fakt dodržovaný, tak jak je to v tom zákoně, tak že máte docela...

M: No, tak ono to je tak dodržovaný asi, no. Když to není, tak je pak možnost se bránit. Nám by spíš pomohlo, ale ono to asi nejde uzákonit, abysme se k těm záměrům dostali dřív, no. Když se k tomu záměru člověk dostane, když už je zpracovanej projekt, tak už je na tom utracenejch spousta peněz, času a práce a každěj investor se už snaží to v této fázi tlačit a už nechce přemýšlet, jestli to jde udělat nějak trochu jinak. Protože to trochu jinak znamená další náklady. Často velký.

A jak tohle vyřešit?

M: My se snažíme tomu Povodí říkat, že když nás k tomu přizve dřív, tak by na tom mohlo vydělat v tom smyslu, že může podobu těch projektů tomu přizpůsobit během vzniku těch projektů. Zatím to tak nevidí, ale snad se nám to někdy povede. Já na to mám tu strategii, že se jim vždycky jednou za rok takhle ozvu s nějakou nabídkou spolupráce a zatím to bylo bez úspěchu a mezitím když jim prostě zablokují pár významných věcí, jako tady ta Olomouc, to má být stavba za půl miliardy a pokud jí ohrožuju, tak si říkám, že oni sice teď nadávaj na ekoteroristy, ale někdy si třeba řeknou: tak teď jsme se nakonec dohodli. Tak oni by pak mohli vidět, že jsme se mohli dohodnout už dávno.

Hm. Bylo by to nakonec pro ně taky výhodnější.

R: Bylo, no.

M: Snad to pochopí a naučí se to.

Advokát

Tak abych Vám to bliž vysvětlila, mám to zaměřený na nevládní organizace a na to, jaký maj zkušenosti se státní správou a s dodržováním zákonů, so se týče účasti veřejnosti. Takže jestli jsem to správně pochopila, tak vy jste tam zastupoval ten Ateliér pro životní prostředí?

No, Ateliér zrovna ne, ale jiný sdružení jsem zastupoval v různých řízeních. Jedno sdružení z Veltrus a jedno z Braškova plus sem tam nějaký drobnější konzultace

A mohl byste říct jména těch sdružení?

To bylo Ekologický sdružení obce Braškov a Občanský sdružení Veltrusy nebo tak nějak.

A jak ta spolupráce začala? Oni vás nějak oslovili nebo se nějak znáte nebo jak jste se k tomu dostal?

Já jsem advokát, já je zastupuju (...)

Jasně, takže vás osloví...

Normálně hledají právní pomoc, tak si najdou advokáta a to mc lidí nedělá, tak se nějak dostanou ke mně.

(...)

Dobře. Tak jestli byste mi mohl říct, kolika řízení jste se účastnil?

No, tak ono jich zas tolik není, spíš jde o to, že s každým řízením je obvykle hodně práce. Vyloženě ty, co jsem dělal od A do Z, tak to jsou dvě řízení, ale to jedno řízení už trvá asi pět let. Dvě jsem dělal naplno, že jsme chodili na ty jednání a tak...

Jo, tak tohle jsou spíš otázky pro ty nevládky...

Jako můžu vám něco říct z pozice těch nevládních organizací, obecně nějaký věci. Tak se zkuste ptát....

Tak četl jste Aarhuskou úmluvu?

Ano.

A vy jste tam vystupoval za to sdružení?

Ano.

A ty úředníci věděli, že jste vzděláním právník?

Tak věděli, že jsem advokát.

Hm, dobře. A jak k vám přistupovali? Na ty vaše argumenty. Nebo to sdružení vám řeklo, jaký maj zájmy nebo jaký cíle?

Tak dílem to, dílem to. Většinou to chodí tak, že přijde ten klient, řekne ten problém, který má, který ho dovedl k tomu, že se těma věcmi začal zabývat a požádá mě, abych já se na to podíval, případně tam odhalil nějaký další nedostatky, který ta věc má.

A to odhalíte?

No, tak většinou...

No ne, jestli ty nevládky už samy to odhalí většinou...

No, tak ono je většinou něco trápí v souvislosti s tím podnikem. Teď mluvím obecně. Tak třeba, že tam z toho jde hluk nebo zápach třeba. Takže většinou nějaký problém. Tak dozví se, že většinou je to ve fázi toho integrovaného povolení, tak se to začne řešit v tomhle jeho rámci, no. Co se týká přístupu úředníků, tak ten není úplně ideální. Já teda mám zkušenosti bližší s krajským úřadem Středočeského kraje, že jsme se teda vždycky setkali s poměrně hodně nepříjemným přístupem.

Mohl byste to nějak přiblížit, v čem to bylo problematický?

Tak obvykle to funguje tak, že člověk přijde a začne upozorňovat na problémy, který má ten záměr a ty úředníci se na vás netvářejí nikde, ale tady to bylo fakt extrémní, že opravdu byli takoví nepřijmený, že někdo si dovoluje vůbec něco chtít po nich. Obecně zkušenost z toho IPPC je v tom, že jestliže myšlenkou toho procesu má být komplexní posouzení toho záměru a stanovení nějakých specifických podmínek toho provozu toho zařízení, s tím, že samozřejmě v tom IPPC se musí řešit minimálně to, co by se řešilo, kdyby se to bralo odděleně ty jednotlivé složky, s tím, že teda to je to minimum plus by k tomu mělo ještě přijít něco navíc s ohledem na ty specifické podmínky a podobně, tak většinou se to ještě redukuje pod tu hranici. V podstatě v obou těch případech, kde jsem se vyloženě účastnil, tak ten úřad si dovolil třeba vůbec neřešit problematiku vod. Prostě to neřešil, prostě vypustil z toho IPPC rozhodnutí, aniž by řešil něco, co tam řešit musí. Úplně nadsrso a pak se divili, že jim to soud zrušil.

Jo takže vy jste se odvolávali potom.

No, tak samozřejmě plus jsem podával žaloby k soudu.

A čím teda myslíte, že to je, že k vám takhle přistupovali?

To já nevím, jestli se zrovna tady koncentrujou nějaký zvláštní úředníci, nevím.

A máte teda zkušenosti jenom s tímhle úřadem?

Bližší jo, no.

Právě u těch nevládek je častej problém, že na ně koukaj jako na laiky, tak jsem si myslela, že u vás by to mohlo být jinak...

On problém je v tom, že vlastně skutečně pro člověka, kterej to nezná pořádně, tak je obtížný pochopit, co v kterým procesu se řeší a jaký námitky tam mají prostě místo. Takže tam přijdou ty lidi, teď oni začnou říkat něco, co třeba k tomuhle procesu nepatří, co se má řešit v územním řízení nebo někde jinde. Takže ono je to hodně nepřehledný ten proces a vyžaduje to určitý odborný znalosti na to, aby se člověk dokázal tam efektivně účastnit.

Takže proto vlastně vás oslovují, že pak bude ta účast efektivní.

Ano.

No, ale mně třeba překvapuje, že ani k vám se nechovaj jako k odborníkovi...

Mně to taky překvapilo, no. Jinde jsem se s tím nesetkal, jenom tady v tom řízení o IPPC.

A jiný řízení, třeba podle 114, to taky děláte?

Jo, taky děláme, všechno, no. Nejvíce co pálí ty občanský sdružení, tak jsou ty věci týkající se přírody a krajiny.

Jo, pak ještě jsem chtěla prozkoumat, jak to bylo s dodržováním toho zákona, jestli byla zveřejněna včas ta informace, kolik bylo dní na to vyjádření...

Co se týká formálního hlediska, tak většinou ten proces IPPC celkem jako jde, že to ten úřad celkem zvládá, z toho hmotněprávního hlediska je to ale špatný, aspoň teda v těch případech, který já jsem zažil.

Hm, takže ten proces více méně správně funguje...

Tak samozřejmě jsou tam nějaký vady, ale tam generálně jsou spíš problémy teda ty hmotněprávní, než procesní.

Hm, a ty vady, v čem byste je viděl? Kde myslíte, že to nejvíc skřípe v nastavení těch procesů?

Třeba v tom, že problém je dostat se k informacím. Mají být zveřejněny na portálu veřejný správy a tam nejsou.

Nejsou?

No, jsou někde na nějakým jiným portálu. Ale tak podle zákona mají být na portálu veřejný správy. Tam se odkazuje na ten zákon o veřejných systémech, a to tam není, to je na nějaký speciální stránce. Není to prostě úplně přehledný ten systém a na to jsme upozorňovali třeba. Ale tak to nejsou nějaký zásadní věci. Na internetu to bývá, akorát je to špatně dohledatelný.

(...)

Hm. Tak jestli bych se ještě mohla zeptat, na ten přístup k informacím? Vlastně, že ta nevládka má přístup k podkladům toho rozhodnutí, tak jestli jste tohle nějak využívali a jestli s tím nebyly problémy?

No, tak úřad má povinnost ty žádosti rozeslat, takže většinou poslali tu žádost, takže s tím většinou problém není.

A v tý žádosti byli tam nějaký podrobnosti, třeba o vlivu na životní prostředí, nebo to bylo jenom: bude se konat řízení toho a toho dne?

Většinou ten úřad vzal tu žádost tak, jak mu přišla v několika kopiích a takhle jí poslal, takže pak přišel celej ten šanon s těma přílohami. No a kromě toho je to samozřejmě na úřadě k veřejnému nahlédnutí, takže tam může přijít úplně kdokoliv.

Jo, takže ty informace, který tam ten žadatel k tomu dal, tak to poslali i tý nevládce?

Ano.

Hm. A když jste teda chtěl k tomu třeba nějaký ještě další informace? Nebo to už jste nepotřebovali, to vám stačilo to, co vám poslal ten úřad?

Ale ne, taky bylo potřeba zajít do spisu, no.

No, a tak na to jsem se chtěla zeptat. To bylo v pořádku?

No, tak to musí být v pořádku.

No, tak tam taky se dá setkat s problémy, že třeba chtěj zaplatit...

Za co?

Že si z toho pořizují kopie.

Tak to je ale zase jiná věc. To oni můžou, akorát sdružení jsou osvobozený.

No právě že to chtěli po těch sdruženích.

No, ale to jsou věci, který se většinou nějak vysvětlí, no.

No jasně, no, ale komplikujou to. Ještě kdybyste mi mohl přiblížit, v čem spočíval ten problém tam, nebo proč se do toho to sdružení rozhodlo vstoupit? Jaké byly ty jeho cíle?

Tak většinou jsou to negativní vlivy toho zařízení, no, třeba hluk. Nejčastěji to bývá ten hluk.

Jo a jejich cílem bylo nějak upravit ty parametry?

No, tak ano. Jenže ono většinou to nestačí a tak je třeba namítat i věci, který s tím vyloženě nesouvisí, aby ten úřad viděl, že má něco dělat.

A dopadlo to jak? Nebo jak často jste byli spokojeni s tím rozhodnutím?

No, nikdy samozřejmě.

Nikdy, aha.

Vždycky ten úřad v těch kauzách, co mám... to jedno řízení pořád ještě běží, to není ukončený, a tamty řízení, tam soud zrušil to rozhodnutí a další osud těch řízení mi není známý. Takže ve všech těch řízeních, kde jsme byli, jsme měli pocit, že je to v rozporu se zákonem.

A když jste se odvolávali, tak se vždycky zrušilo to rozhodnutí?

No, když ne úřad, tak soud.

(...)

A jak dlouho už v téhle oblasti děláte?

Asi 7 let.

A myslíte si, že bez právnického vzdělání je těžký se orientovat v těch procesech?

No, tak to určitě.

Takže vy jako právník vidíte, že to je docela komplikovaný...

No jasně, to každopádně. On ještě ten právní problém není ten hlavní, hlavní problém jsou ty odborné věci. Ale jako když nemáte ani ty právní, ani ty odborné, tak jste v podstatě ztracený. Pakliže to není nějaká jednodušší věc.

A takový shrnutí, v čem vidíte hlavní důvod, že ty nevládky obvykle neuspějí?

Neúcta k zákonu bych asi řekl, no. V zákoně je něco napsáno a spousta lidí si to vykládá, že to tak být nemusí. Já jsem teď četl nějaký rozhovor s Karlem Schwarzenbergem, a ten říkal, že největší problém v naší společnosti, který vidí, je neúcta k předpisům a korupce, a to platí se obávám i tady.

Myslíte si, že ty úředníci tak nejednají z nějaký nevědomosti nebo lenosti, ale že je tam ta korupce?

Nevím, tak někdy to tak ... když úředník rozhodne v rozporu se zákonem, tak je několik možností: buď to neumí, nebo se mu nechce, nebo dostal zapláceno. Nevím, jaká varianta je v jakém případě, to většinou nevíme. Nicméně jsou to často podniky, ve kterých se točí velký peníze.

No. Takže myslíte, že kdyby byly dodržovány ty zákony, tak že by ta rozhodnutí vypadala jinak?

Jo, určitě.

Jo? Protože přece jenom ten úředník musí nějak rozhodnout a prostě vypořádá ty připomínky nebo námítky a může to být podle zákona, ale stejně to je špatně. Nebo naopak si myslíte, že pokud jedná podle těch norem, tak je to eliminovaný ta možnost, že by se třeba nerozhodlo ve prospěch životního prostředí ... nebo veřejného zájmu? Jako že ty zákony jsou nastaveny tak dobře...

No, tak samozřejmě ideálně nastaveny nejsou, ale obvykle ten problém je, že ten úředník prostě nerespektoval to, co mu ten zákon ukládá.

Jasně. Kdybyste měl zhodnotit, jak se tady implemenovala Aarhuská úmluva nebo jak je naplňovaná, tak jak na to koukáte jako právník?

No, tak když to vezmu úplně globálně, tak je problém s tou účinností té ochrany. Že ty procedurální věci tak nějak jsou zakotveny, ale celkově to nevede k tomu, k čemu má ta Aarhuská úmluva vést. To znamená k účinnému přístupu ke spravedlnosti, k informacím a ke všem těm třem pilířům. Moc nefunguje tak, aby to bylo účinný.

Hm, takže problém je v Aarhuský úmluvě nebo v tom, jak se pak realizuje?

V obojím. Není to nastavený tak, aby to bylo účinný. Je to nastavený tak, aby to vypadalo, že to je, ale není to účinný a samozřejmě pak ještě když se to dostane do té reálné situace, tak to ještě klesne na úroveň, když to pak dostane do ruky nějaký ten úředník, konkrétní.

Ono je zase problém, že je to mezinárodní úmluva, takže ono to asi nejde úplně zkonkretizovat ...

V Aarhuský úmluvě problém není. Jde o to, jak s tím nakládáme.

Takže ... Aarhuská úmluva, kdyby se dodržovala...

No, tak to je to, co jste vlastně říkala. Dodržovat se tak nemůže, protože je obecná. Kdyby se ty cíle, ke kterým byla přijatá, respektovali a chovali jsme se podle toho, tak by to bylo dobré.

Jasně. Takže ty zákony těch jednotlivých států k tomu nevedou.

Není to tak, jak by to mělo.

Hm, jasně. Takže zrovna v tom IPPC vidíte taky mezery...

Zrovna tam ne v tom IPPC, protože tam ten přístup k tomu řízení je. A za to, že ten úřad to nedělá – tam jsme říkali, že ten problém je spíš hmotněprávní, než procesní. To znamená, že tam ale za to ta Aarhuská úmluva nemůže za tu hmotněprávní stránku.

A ta 114 teda, co se týče efektivní účasti, tam si myslíte, že to je v pořádku?

No, tak procesně asi jo v těch správních řízeních, problém je v přístupu k tomu soudu – ten sice je, ale ta žaloba nemá odkladnej účinek, takže většinou když je podaná žaloba, tak ten záměr už je třeba realizovanej a vede to k tomu zániku toho předmětu toho řízení, to je poměrně zásadní problém.

(...)

Zdravé životní prostředí Běchovice

Tak já bych vás poprosila, jestli byste mi na úvod mohla představit to vaše sdružení, kdy vzniklo, kolik má zaměstnanců nebo dobrovolníků?

No, tohle sdružení Zdravé životní prostředí Běchovice vzniklo v roce 2004 čili krátce, ale vzniklo na základě takový akce, kterou jsem se snažila obejít lidi. Prostě se měla stavět blízko nás jakási velká hala a časem jsem pochopila, že je to slabé, že takhle ničeho nedosáhneme a že musíme založit občanské sdružení. Takže jsme byli dva, pak jsme přibrali ještě jednoho kluka a vzniklo občanské sdružení toto tedy, vzniklo se svými stanovama a tak dále a je teda složené z laiků, úplně laiků a asi jsem měla štěstí vždycky, že tam byl jak někdo, kdo rozumí stavbám, tak někdo, kdo rozumí právnickým věcem, takže vlastně s tou halou to dopadlo dobře, ta se tam nestaví.

Aha, a to bylo jaký řízení?

To bylo řízení přes Magistrát, přes stavební odbor, městská část Běchovice ta to usilovně chtěla, dokonce v tom byl zainteresovanej i bývalej pan starosta i jeho syn dokonce, který dělal nějaký plány k tomu nebo byl nějakým částečným finančníkem při té projekci. No, nicméně jsme to vyhráli, hala SETOP u nás nestojí. Tam to bylo takový dost jasný, protože my jsme přišli na to, že to místo, kde má údajně stát, tak je určeno pro něco jinýho podle územního plánu.

Aha, takže jste dali tuhle námitku...

Ano. Takže to byl takovej první úspěch a my jsme docela dostali chuť v tom směru. Podotýkám, že jsme jenom laikové. Ono totiž Běchovice, to bych měla ukázat jak hrozně vypadají, fakt je to hrozná záležitost (...) Tady Štěrboholská, to je 75 Decibel. A tady je ten potok, kterej se vyliil. Prostě je to

hrozba. Hrozbou je železnice, hrozbou je Českobrodská, hrozbou je nová ta 511 (...), takže hrozbama je spousta věcí a my jsme si řekli, že buď úmyslně nebo nevím, co se děje, ale ty starostové předcházející nechali se sebou ... a když není nikdo, kdo je aktivní....Ta aktivita je opravdu velmi důležitá. Myslím si, že lidi, který se dostanou k politice, že už to nestojí za nic.

Že moc korumpuje?

Já nevím, možná jim to stoupne do hlavy taky ...no, vidíte to, co se děje teď na Magistrátu.

Hm hm. Takže vy jste vznikli v souvislosti s halou a pak teda jste pokračovali...

Ano, pokračovali v tom, co se týkalo nás. Čili i ta záležitost s tím potokem. Jedna firma tam postavila areál domů a problém byl s tou vodou, která by tekla do toho potoka. Jak už jsem předtím říkala, my jsme se tam topili v roce 2002 a předtím ještě asi dvakrát (...) On tady nejvíc oběhuje tuhleto oblast, tady je to záplavový území, takže je to moc špatný a tady všechno jde do toho počernického rybníka, protože ono to jde vždycky zpátky, prostě se to zanesou, nikdo to nečistí, jsou s tím jenom problémy. Je to takový, nesmíte se nechat od těch lidí unavit, takže jsme se nenechali unavit a řekli jsme, že když teda chtějí tady něco dělat, byli jsme účastníky řízení v tom Újezdě, tak jsme řekli, že ta voda to navýší a to je katastrofa pro nás, čili oni měli nějaký retenčky a my jsme řekli, že teda ne, že se budou muset udělat nějaký ty věci na tom potoce a oni během té krátké doby, během několika měsíců najednou byli osvětleni a zjistili, že je tam tolik písku, že tam žádná retenčka být nemusí a může se to pustit rovnou vsakem. A to jsme požadovali my tenkrát na tom řízení v Újezdě. To je další vesnice – ty vlastně mají stavební odbor, u nás není, takže to běží přes ně.

A to vodprávní řízení, to je jenom tadyta jedna kauza?

Ano ano. (...) A aby ta voda nešla zpátky, tak se tady do těch polí udělali takový vrypy, aby teda ta voda se nejdřív rozlila tam.

A to jste teda požadovali vy a oni toho si nevšimli předtím?

Ne, vůbec. To všechno vyplynulo z naší aktivity.

A to řízení začalo na váš popud?

No, my jsme byli účastníci řízení a nebyli jsme spokojeni s množstvím vody, který by šlo do potoka. I z té retenčky, protože to by šlo najednou. (...) Víte, člověk zjišťuje, že jestliže se čehokoli zúčastní, tak vždycky jsou tam problémy, vždycky jsou tam chyby, vždycky. Takže opravdu ta právnička teďka říká: vždycky se tam něco najde. (...) To je takovejch kauz, že abych já to zvládla a ještě komunikovala s úřadem.

Vy nejvíc komunikujete s kým?

S měskou částí a s Magistrátem a taky s ministerstvem, momentálně to naše odvolání ve věci té křižovatky je na Ministerstvu pro místní rozvoj. Protože Magistrát si vymyslel, že tady udělá hlukový pásmo jako je u letišť! A lidi o tom nevěděli. Takže shodou okolností jsem já četla o Vánocích rozhodnutí o tom, že tam bude hlukový pásmo, tak jsem všude zburcovala a v posledním momentě jsme se odvolali. (...) A Ministerstvo pro místní rozvoj chtělo vyjádření od Ministerstva zdravotnictví, co s tím hlukovým pásmem a Ministerstvo zdravotnictví se postavilo na naši stranu a řeklo: nepřichází v úvahu. Takže my teďka čekáme, co bude. A nás vybudil Suchdol, který má ten stejný problémy s tou

přistávací plochou tam a jim to zamítli na Ministerstvu zdravotnictví a s náma souhlasili! Takže tady vznikaj takový tlaky, takovej blázinec v tom je.

Kdybych se vás zeptala, jaké zájmy to vaše sdružení hájí, tak jak byste to definovala?

Já bych řekla, tak jak to říká ten název. Chci aby to životní prostředí bylo zdravý v tom okolí. No vlastně tím chráním zdraví lidí, protože já považuju zdraví za jednu z nejcennějších deviz, která existuje pro život člověka.

Tak ještě bych se zeptala, vy jste říkala, že jste laici více méně. Máte problémy se orientovat v těch zákonech, nebo jste se do toho prostě nějak dostali, protože jste museli a nemáte s tím problém?

Dá se to tak říct. Odpověděla jste na to. Jak jsem říkala, já mám štěstí teďka dokonce se objevila v Běchovicích právnička, která je i přímo ohrožená...

Hm. Takže máte nastudovaný vodní zákon, další speciální zákony...?

Dá se říct, že jsem se i já – laik – na to koukala. Na internetu.

A nemáte problémy to chápat, chápete ty procesy?

Dá se říct, že ano. Já trošičku jdu i takovou intuicí.

Hm, pak bych se ještě zeptala Aarhuskou úmluva jestli znáte?

Známe, známe, snažili jsme se jí v něčem uplatnit, protože někteří od nás byli na jakémsi školení asi před dvěma lety, ale ona je taková ne... prostě ty orgány státní jí odmítaj, takže jsme se jí snažili, myslím zrovna v tom vodním zákoně, někde uplatnit.

A vzpomněla byste si, na co konkrétně jste se odvolávali?

Myslím si, že abychom byli účastníky nebo tak něco to bylo. Ale pro ten Újezd to vůbec neplatilo, vůbec. Ona sice existuje, ale všeobecně není nijak akceptovaná a dokonce bych řekla, že teďka proti těm občanským sdružením se snažej jaksi vymyslet, aby občanská sdružení neměly tu možnost se zúčastňovat a tak dále. Ale ona naštěstí se vyvinula situace, že nejsou peníze a naše silnice jsou předražené, takže to nám nahrává. Ale nevím, jak to dopadne. Asi to bude muset až k tomu soudu.

Takže vidíte mezi tou Aarhuskou úmluvou a těmi zákony nějaký rozpor?

Já jsem to zas tak abych se přiznala nestudovala. Protože my vždycky jsme se snažili, abysme se přihlásili do těch osmi dnů a byli účastníky. A vždycky jsme aspoň poslední den všechno zachraňovali.

Jasně. Tahle lhůta – jak na ní koukáte? Je to dostatečně dlouhá doba nebo s tím máte problémy?

Mně to problém zatím nedělá. Pro mě nebyl problém komunikovat se státníma úřadama, protože já jsem dělala na sociálním, takže mně to nedělalo problém. Takže komunikuju s nima a každej v podstatě děláme něco.

Aha, takže vy sledujete ty veřejný vyhlášky, koukáte na internet...

Ano, ano.

Jak často?

Já teď momentálně každé den. Protože čekám na ministerstvo co bude, na Újezd se koukám, ale my sledujeme i ty kroky u nás toho úřadu. My jim šlapem na paty (...) Oni mají ty zastupitelé zastupovat lidi, ale oni to nedělají, oni nic neví, oni čerpají od nás.

Takže vy máte podanou žádost a koukáte na tu desku a když se vám něco nelíbí, tak se přihlásíte jako účastník řízení. A máte nějaký zkušenosti s tím, že by vás chtěli odmítnout?

No, tak odmítnout nás chtěli i při tom vodním zákoně dokonce. Tam je řečeno, že i když nemá v těch stanovách slovíčko vodní, tak jako občanské sdružení má právo se přihlásit. Takže tam byl takovej trošku renonc .

Aha. A působnost máte kde?

Jenom v katastru Běchovic. My jsme uvažovali i o větší oblasti, ale my bysme to už nezvládli. Protože takových aktivních lidí v tom sdružení není moc.

Kolik jich zhruba je?

Ve sdružení je nás asi 40, ale těch aktivních je málo.

A najímali jste si třeba právníky?

Zatím nenajímali, zatím ne, zatím to ještě zvládáme po to ministerstvo, ale pokud by ministerstvo nás odmítlo a my bysme si byli jistí, že hájíme právo, tak bysme si museli najmout a to bysme si asi najali EPS.

Hm, takže máte tyhle kontakty, v případě, že budete potřebovat...

Jo jo, ta aktivita tady je, musí bejt.

Ještě na toho pana Kužvarta jsem se chtěla zeptat. Já jsem četla, že vás někde zastupoval. Jak to tam je ten vztah s ním?

My jsme si ho najmuli, to se týkalo tý vody, myslím. No, ale samozřejmě peníze a my, my nemáme peníze. Takže to nějakým způsobem usnulo na tom, že oni splnili všechno, že tam nebylo, co jim namítnout, protože oni splnili vlastně to co jsme chtěli – že udělali ten vsak do písku.

Takže jste byli spokojeni s výsledkem toho řízení, nebo ne?

No. Abych tak pravdu řekla, s tím řízením jo, ale ne s tím potokem Protože ten potok, to je problém, protože potok není čištěn už asi 50 let.

A to jste se taky snažili v tom řízení namítnout?

To jsme se snažili, ale oni nás odpinkli v tom Újezdě, protože řekli, že to je záležitost správců potoků. (...) Tak uvidíme, co bude. Pan starosta nechtěl na to dát peníze. On si naplánoval ve své hlavě, že propojí Běchovice 1 a 2, má velký urbanistický plány, ale tady je potřeba zeleň, všude, aby to tu ochránilo před těma všema....prostě jsme s ním v rozporu... nemůžeme od něj čekat nic dobrého. Je to problém.

Ještě bych se chtěla zeptat, jak probíhalo to získávání informací. Jestli vám přišlo to oznámení o zahájení řízení, byli v pořádku lhůty?

Ano, v podstatě ano, protože oni jsou si toho vědomí a nakonec: už jsou vycvičený od nás. Dřív prostě ty lidi v Běchovicích nevěděli, co se kde děje, třeba ta křižovatka se připravuje už x let, ale ty starostové ty lidi o tom neinformovali, ale až teď, když vlastně je tam to aktivní sdružení... tak to z toho vyplývá. Mají před náma strach. Ale přesto se tolik nebojí, bojí se víc právníků. Mají strach: tam je nějaká právníčka!

Jasně. Takže vám přišlo to oznámení, že se zahajuje řízení?

Ano, a my jsme se ho účastnili. Připravili jsme si námítky samozřejmě už předem.

Hm, a tam je nějaká ta lhůta na vyjádření. Stačilo vám to? Jste s ní spokojení, nebo nejste?

To vám ani takhle neřeknu, jestli jsme nebo nejsme, mně se zdá, že těch osm dní, když už jsme účastníky... Takhle, když je to veřejnou vyhláškou – jako většina věcí je veřejnou vyhláškou – a honem do těch osmi dnů to nafrovat, tak to dá docela práci. Ale já jsem se přesvědčila, že právníčky tady na Magistrátu, že to je slabota. Třeba nevěděli o nějakých lhůtách atd. (...) Oni opravdu nevědí a když s nima mluvíte, tak zjistíte, že jsou úplně mimo. Jako já mám pocit, že je Magistrát slabej, i slabší než některý městský části.

Vzpomněla byste si, jestli bylo součástí té informace, že se zahajuje to řízení, informace, který úřad to vede, jestli tam byla informace o dopadu na životní prostředí ...?

Jako myslíte, jestli nás dobře informovali? V podstatě by se dalo říct, že asi jo.

Stačilo vám to, abyste si mohli připravit ty námítky?

No stačilo, ale my jsme se museli připravit. My jsme prostě museli zkoumat ty zákony, museli jsme se koukat na to všechno, protože jsem si vědoma toho, že člověk není dokonalejší, takže ani ten úředník není ideální, ani nemůže vědět všechno.

Takže to akceptujete?

Docela jo. Asi jsme si zvykli na ten systém, protože vidíme, že někteří úředníci jsou vstřícní, někteří ne, tak se s tím tak jako vyrovnáváme.

Hm. Jak to bylo s nahlížením do těch spisů?

Není problém, není problém.

Takže to využíváte, abyste se mohli připravit...

Určitě, určitě. Chodíme.

A nechtěj po vás peníze za kopie?

Takhle, chtěli, v Újezdě například vůbec nevěděli, že je nemají chtít, takže zase jsme je museli poinformovat, že teda to ne.

Jo, takže vy je takhle informujete.

Ano, my je vlastně vzděláváme. My vlastně vzděláváme toho našeho starostu, snažíme se, aby se choval normálně.

Hm, dobře. Ta Aarhuská úmluva stanovuje, aby byla veřejnost informována včas, účinně a přiměřeně. Tak řekla byste, že ty informace se k vám takhle dostávají?

Jako mezi běžný lidi určitě ne. A myslím si, že lidi jsou tím otrávený. Ale my, který už jakoby známe tu situaci, tak už jsme ve střehu.

A když už jste v tom střehu, tak ty informace, který dostanete, jsou dostačující?

Ano, dá se říct, že pro nás jsou dostačující.

(...)

Když se vrátím k tomu řízení. Tak oni vlastně tu námitku vaší přijali?

Ano, ano.

Takže tam jste se neodvolávali?

Já jsem tam psala jakýsi věci, protože se mi nelíbilo jednání toho pracovníka jednoho vodoprávního úřadu, protože on přišel v tom rozhodnutí, že prostě to bude tak a tak, nic se nebude dělat, žádný čištění, prostě nic. Ale když oni splnili, udělali ty vrypy tam, tak jsme se radili s jedním, a ten říkal, že něco bysme mohli, ale v podstatě splnili všechno, co jsme namítali. Je to stejně nedodělaný, protože oni chystaj další stavbu, tady blíž... takže zase budeme pilný. Pokud podají žádost o územní řízení, zase! Pojede se znova. Jako říká jeden člen našeho sdružení: mafie. (...) On ten územní plán je strašně důležitěj – co se tam teďka vloží... Proto my jsme takový aktivní.

Takže jste si vědomi, že čím dřív se účastníte, tím víc toho ovlivníte?

Ano, ano.

Tak ještě se zeptám na tu formu. Dostali jste to výsledný rozhodnutí, vypořádání námitek?

Ano, to bylo v pořádku.

Dobře. Taková obecná otázka, co považujete v tom řízení za úspěch?

No, jsou to ty myšlenky v těch našich stanovách...ochrana zdraví člověka všeobecně, mně vadí i kdyby něco tady dělali. (...) Tak je to i u jiných sdružení – v tom Suchdole nebo Arnika, to samý. Jim nejde o to, že to maj za barákem, ale oni chtěj, aby to nebylo tamhle tamhle, aby se nedělali věci a prostě myšlenkově jsou jinde.

Když třeba nedosáhnete všech cílů, který máte v tom řízení... když třeba podáte osm námitek a šest z nich je vyřízených tak, že s tím souhlasíte nebo jste s tím spokojený a dvě ne, tak jste ochotný postupovat dál, nebo se s tím smíříte?

Takhle, pokud je něco v rozporu a nějak vidíme, že i ta druhá strana je taková, že neví, tak se snažíme o nějakou dohodu. Protože vím, že když jeden si trvá na svém, druhý si trvá na svém, tak se nedohodnou. Ale když jeden pustí trošičku: tak dobře, my uděláme tohle, tak zase my zas nejsme takový, že bysme striktně nechtěli ... třeba tady v Běchovicích tu přeložku.

Chápete, že tam musí bejt.

Ano ano.

Ne že byste to blokovali.

Ne, to nejsme zase nějaký fanatici. To ani není normální. Člověk asi je člověkem pro to, aby myslel.

Dobře. No, potom bych se chtěla zeptat víc na ty vaše zkušenosti s těmi úředníky. Jak byste charakterizovala typického úředníka po těch vašich zkušenostech? Jestli to vůbec jde...

Já se domnívám, že ten úředník, kdyby měl postupovat podle své duše, tak, jak to cítí jako člověk, tak je nám nakloněn vždy. Ale jelikož musí postupovat podle toho, co je raženo v tom konkrétním úřadu, co prostě možná i ten zákon mu dovoluje, tak postupuje proti nám, by se dalo říct.

Takže myslíte si, že když postupuje podle zákonů, tak ...

Jsou tam zádrhele, taky taky...Ale zase na druhou stranu jsme poznali... a já jsem taková, že komunikuju s lidma, tak na tom Ministerstvu zdravotnictví tak s těma lidma se dá normálně mluvit, že to jde prostě. I ty pracovníci na tom Ministerstvu pro místní rozvoj – my jsme na ně slušní, ona na nás velice slušná.

Takže nemáte pocit, že by s vámi nějak opovrhovali, koukali na vás jako laiky, rebely?

Možná si to myslej. Ale já se snažím, abysme udělali dobrej ten první krok. To je strašně důležitý. I při setkání dvou lidí je strašně důležitěj ten první krok, já jsem si toho vědoma.

Takže se snažíte nějak prezentovat jako odborníci? Nebo jak se snažíte navodit ten dobrej dojem?

Částečně jako odborníci, ale odborníci v tom smyslu ochrany toho zdraví člověka. Ne že bysme tvrdě tlačili třeba jako... my nejsme právníci, nebo já nejsem právník... takový ty vychytávky – ne: ochrana zdraví, ale: to napsali špatně, tam se opíraj o to. Ale možná že by to tak mělo být, protože v tom sdružení by měl být někdo, kdo je opravdu ten „suchej“ právník, kdo opravdu by tlačil, někdo, kdo

tomu zase tak neozumí, protože tam je nás většina, a někdo, kdo to kočíruje tak, aby tam furt byl ten fenomén toho zdraví. Já to cejtím tak.

Takže vlastně se snažíte nějak ukázat, že to nebudete nějak blokovat nebo jak se vlastně snažíte?

Ano, ano. Taky taky. Ale ono vždycky ve všech věcech ty úředníci nebo ten představitel toho nějakýho orgánu nebo podniku vždycky porušuje zákon. Takže my vždycky v tom najdem prostě tuhle věc, no. A vždycky se ptáme lidí, na jiným konci, můj muž se byl ptát tady lidí, jestli jim vadí Českobrodská a oni prostě: nám je to jedno.

Aha. Nejsou všichni aktivní.

Vůbec! Tyhle vůbec. Tyhle ano, protože se jich to dotklo. Jejich majetku se to dotklo. (...)

O co byste řekla, že ty úředníci v tom řízení nejvíc usilují? Co je vlastně jejich zájmem?

Myslím, že nedá se to vůbec říct jednostranně, protože někteří se snaží najít teda tu správnou cestu. Myslím třeba MŽP, tam s nimi je dobrá komunikace. (...)

Co byste konkrétně změnila v zákonech, co se týče účasti veřejnosti – nebo teda občanských sdružení?

Já nemám takovou zkušenost, abych vám to takhle v kostce řekla. To spíš byste se dozvěděla od toho Ateliéru, kterej je už x letej, kde pracujou právníci.

No, ale jestli si třeba myslíte, že jsou špatně nastavený ty procesy, že ta veřejnost tam nemá prostě tolik místa?

No, to stoprocentně. Ale odvisí to už od toho nejnižšího článku, od té městský části, od toho starosty, od jeho zastupitelů, od toho, jak komunikuje s lidma, jaká je tam spolupráce, protože vidíte, že my je musíme tlačit a doslova za ně i nějaký věci píšem a oni to pak trošku obměňej a pošlou to potom taky. Vždycky jsme je žádali: musíte nás podpořit, protože my sami to nedocílíme, vy máte tu rozhodující pravomoc.

Myslíte si, že úředníci hájí veřejné zájmy?

No, někteří jo, někteří ano. A ti, kteří hájí, tak lidi za nima jdou zase, mají je rádi a tak dále.

A dovedla byste odhadnout, kolik těch úředníků je schopných se s těma lidma nějak domlouvat a snažit se?

Míň, stoprocentně míň.

Tak třeba pět procent? Nebo dvacet?

To vám nedokážu říct.

Ale je jich málo?

Hm, hm.

A myslíte si, že tam v tom je korupce? Nebo jsou líný rozhodovat? Nebo...?

Nezájem. To vidím tady na těch Běchovicích.

Hm, takže veřejné zájmy asi moc tam roli nehrají...

To záleží opravdu na těch lidech. Jako třeba bych uvedla příklad toho pana starosty Hejla, kterej zastupuje ten Suchdol, tak ano, to je příklad správnýho, takovýho seriózního starosty.

Hm. Dokázala charakterizovat ten veřejný zájem? Jak si ho předsatvujete? Co to je veřejný zájem? A myslíte si, že vy hájíte veřejný zájem?

No, moje prioritita je zdraví těch lidí, a vlastně tomu bych skoro podřídila všechno. Takže mám asi jiný priority než ostatní.

Takže když má každé jiný priority, tak je těžký, tak veřejnej zájem definovat.

Jako u lidí, kteří třeba mají nějakou ambici vstoupit do politiky, tak jdou hlava nehlava a nezáleží jim na tom.

To znamená, že třeba nějak vyřídí ty vaše námítky, protože to je potřeba, ale jenom tak, aby vás odbyli.

Ano, dá se to tak říct.

Takže nedokážete odhadnout motivy těch úředníků v tom řízení, co je vede k tomu rozhodnutí?

Dokážu. Já se domnívám, že ano, mám takovej pocit, nebo intuici, že to vycítím, o co jim jde. Takže vycítím, kde mám být aktivnější, kde mám tlouct hřebíček na hlavičku a kde to nemá vůbec cenu, kde se nemám namáhat.

Jo, takže to vycítíte, ale oni to sami nějak neprezentují, neřeknou třeba: tak mě jde o tohle, tak budu...

To ne, to určitě ne.

Takže se tam nijak nevyjevují ty jejich zájmy?

Ne ne.

Dobře. Setkala jste se s úředníky, kteří vás brali jako nějaký cenný zdroj informací nebo alternativní pohled na věc, který vlastně obohacuje ten rozhodovací proces?

Myslím, že ano, a navzájem jsme si ... i když třeba to nebylo oficiálně, tak prostě to sklouzlo v úplně jinej rozhovor.

Jo, takže spíš takovej neformální?

Neformální, ale i že vycítíte, o co mu jde tomu člověku, jak je třeba fundovanej, jak je nervózní, jestli je to jeho pracovní náplň nebo jestli musí splnit nahoře toho šéfa a musí jet podle těch intencí. A jako já ho pochopím zase na druhou stranu.

kdybych to shrnula, jestli jsem to dobře pochopila, tak někteří prostě nemaj zájem, jsou rádi že maj to teplý místečko, a někteří vás chápou a třeba vám i fandí, ale prostě jsou plný různých...

Povinností...

...povinností vůči tomu nadřízenýmu a lobbistům...

Ano, ano, myslím si, že jo. Protože kdyby se postavil proti, tak s ním nebudou spokojení, neplní to, co by měl a je to špatný tam pro něj, no. Ale tak taky jsou určitě takový neohrožený, třeba na tom MŽP, to už ten název napovídá, co hájí.

Hm. Vy už teda existujete nějakých 5 let, tak bych se chtěla zeptat, jestli pozorujete nějaký posun v tom jejich přístupu?

Určitě. V té naší oblasti 100%. Protože opravdu nás berou. Že existujem a že...jako...

Už vás berou jako jednu z částí...

No, jako toho, který má zájem o ty lidi tam, takže jsme součástí toho řízení. (...) Prostě už nás berou.

A myslíte si, že je to tím, že z vás maj strach, anebo ví, že se nedáte, anebo třeba pochopili, že třeba nevim nejste nikým placení a že opravdu třeba hájíte zájmy ...

Nevim, možná na začátku to byl strach, ale teďka už vidí, co je takovým naším zájmem hlavním a myslím si, že nás berou. Je to člověk od člověka, to nelze paušalizovat. A právě ten zákon, aby to vyjádřil ... ale on těžko vyjádří... Ale když si určím jednu prioritu, a to je to zdraví, takže kdyby na to mysleli všichni, tak určitě by to tu vypadalo úplně jinak.

Jasně. A u vás je to ještě takový specifický, že vy hájíte zájmy oblasti, kde oni taky vlastně žijí...

Ano. Protože ta oblast je strašně zatížená a v budoucnu chystají velký zatížení, takže když cítíte protitlak, tak je větší akce reakce, takže je to přirozený.

Pak jsem se chtěla zeptat, když jsou tam různé konflikty, různé názory... Jak to vnímáte? Berete to jako normální věc, nebo vás to rozlítostňuje nebo...?

Mně to aktivuje na jednu stranu, protože já jsem si vědoma toho, že hájím správnou věc a oni vědí, že mám zájem o to.

Tak jo, už jsme skoro u konce, tak jenom takový zhodnocení. Co byste řekla, že je největší problém, proč nejsou respektovány ty vaše požadavky nebo ty vaše cíle, co vlastně je největší překážka?

Je to minulostní nános v těch lidech a osobní zájmy. Osobní zájmy, který přehluší všechno ostatní. To všechno ale vyplývá z vlastností lidí, z vlastností jednotlivého člověka, takže to se dostáváme úplně někam jinam.

No ne, to s tím pořád souvisí.

Ale některý lidi to nepochopí. Tam jeden pán, ten bydlí hned tady u té silnice, ten mi říkal: proč hájíte Běchovice 2, když bydlíte v Běchovicích 1? No, tak to vysvětluje úplně všechno.

Takže nějaký nastavení společnosti, lhostejnost? Jak těch lidí, tak úředníků?

Hm, hm. Záleží na každém individuálně. A taky záleží na tom přístupu. Když jednáme, tak záleží fakt na tom jednání, jestli se tomu člověku koukáte do očí, jestli se na něj usmějete, když vejdete, prostě všecko.

Hm. Takže vidíte větší problém v těch zákonech, který jsou špatně nastavený, nebo spíš...

No tak nastavili si je tam ty lidi, který prostě...ale zase u někoho je ta představa dobrá. některým to myslí až za roh, tak to zas bych je neházela do jednoho pytle.

Takže ty zákony nejsou tak špatný jako kolikrát to rozhodování konkrétních těch úředníků...

Přesně tak, přesně tak. No oni taky kolikrát se dají obházet, to je těžký.

Ještě kdybyste mi mohla říct, jaké je vzdělání těch lidí v tom vašem sdružení?

Tak já mám středškolské vzdělání, jinak je tam právníčka, pak je tam inženýr, pak jsou tam obyčejný lid jako středoškoláci, ale jsou to většinou lidi, který zajímá to prostředí. To bych zase nebrala. Ono určitě rozhled je nutný mít, ale hlavně ten zájem, protože tohle jsou věci, který pochopí i malý děti. bych řekla.

Jasně. Ale přece jenom ta právníčka se asi víc angažuje v těch kauzách...

No, to určitě. V té křižovatce 100%. Hodně nám pomáhal i ten Ateliér, ten nám hodně pomoh a i ty právníci z toho EPS a i knížky, protože jsme aktivní, tak čteme o tom hluku a tak dále, ale to zas odvisí od té aktivity té právníčky, protože ta se ptá a účastní se a třeba jde se mnou a lidi se ptaj, vysvětlujeme.

Hm, takže ta aktivita je důležitá.

Ano.

Ale bylo by to pro vás těžší, kdyby tam nebyla ta právníčka a ten inženýr?

Určitě. Víte, já mám takový štěstí, že vždycky tam je stavebník, v případě té haly, nebo kdo rozumí té vodě, já tomu nerozuměla a teďka zase na té křižovatce ten inženýr a ta právníčka. Ty lidi my přijdou v ústrety, ta tam nebyla na začátku ta právníčka. To je až nenormální (*smích*).

Občanská liga

(...)

Občanská liga vznikla vlastně kolem všebořické skládky. (...) Na konci 80. let to tady se životním prostředím vypadalo opravdu tragicky. Když vynechán teda smogový situace, tak chemička byla dramaticky největším znečišťovatelem a mj. tady byla v provozu taková hororová skládka v Chabařovicích, která byla založena někdy za 1. republiky, za Němců, v 50., 60. letech se tam ukládalo bůhvíco a byl to jeden z bodů, symbolů, jak vlastně to tady vypadalo. Ta situace už byla neudržitelná na konci 80. let vlastně chemička začala uvažovat o tom, že postaví novou skládku ve Všebořicích a tam měla mít nějaký parametry a z důvodů cenovejch ani jeden parametr nesplňuje. Ta folie, která tam je, je třeba látkama leptaná, čili je k ničemu, jílová vrstva pod tím je desetkrát víc propustná, než by měla být a celý to jde do podzemní vody. Takže Liga tenkrát říkala, že je to z bláta do louže a z hlediska budoucnosti to představuje velký potenciálně daleko větší riziko. (...) A v podstatě na tomhle vzniká Občanská liga.

Nějak kolem toho roku 91?

90, 91. To byl přelom. To se scházelo několik desítek až možná stovek lidí a určitý lidí z Ligy byli i v radě města a ta komunikace byla poměrně zajímavá. Dalším bodem, kde se OL nagažovala, byl Ústeckej most. (...) Liga je asi zajímavá tím, že až na tu výjimku v roce 2001 a 2002, kdy jsme nějaký sponzory měli, tak vlastně jsme si všechno platili z vlastních peněz, případně jsme využili zdarma služeb EPS. Liga je asi atypická v tom, že od začátku měla poměrně široký rozpětí lidí s různěma zájmama a poměrně silný zastoupení lidí, který se zajímali o to město jako takový, ať už to byl pan architekt Novák nebo dodneška pan architekt Gabriel a další lidi. Dneska je našim členem i paní Mgdalena Jelínková, což byla tehdy asi před šesti lety starostka městského oboru Ústí nad Labem město. Tehdy když se jednalo kolem chemičky, tak ona asi z těch politiků byla jediná, která byla ochotná se s náma sejít a normálně si povídat. V každým jiným rozhovoru člověk cítil, že pokud ho někdo přijal, tak to bylo maximálně z formálních důvodů a jestli tam bude 5 minut nebo 30 sekund, že to je úplně jedno. (...) Ona OL je specifická v tom, že nefunguje jako klasická ekologická neziskovka, my prostě s prominutím kecáme do toho, co nás zajímá. Chemička dělala většinu naší administrativy, ale nejenom chemička, to byla taková ta nechci říct rutinná práce, ale studium materiálů a podobně, ale zabíjeli jsme se možná narozdíl od jinejch organizací i o jiný věci – mostem počínaje, ke strategii rozvoje města jsme se vyjadřovali, tady poměrně dlouhodobá akce byla výstavba bytů na Bukově, kdy stát dával dotaci na výstavbu bytů a zajímavý je, že na to nedosahovaly obce, ale na to dosahovaly firmy, který tam měly určitý kontakty a ty těm obcím zprostředkovávaly, že jim zařídí dotaci (...) No, tak já můžu něco vybrat, co se týká tý vaší diplomky.

No, já to mám zaměřený na vodoprávní řízení a řízení IPPC.

No, tak to IPPC, to byla ta Spolchemie. Tak když to vezmem podle toho vašeho dotazníku... tak jaké zájmy vaše NNO hájí?

No, vy jste tady říkal že „kecáte“ do všeho. Tak jaké zájmy hájíte?

No, my jsme ten vztah k životnímu prostředí nebrali jako životní prostředí odděleně, ale prostě životní prostředí člověka. V podstatě jsme kolem chemičky říkali, že největší okamžitý poškození životního prostředí tady poměrně úspěšně byly odstraněny začátkem 90. let, samozřejmě chemička emituje komplex mnoha různých látek, jejichž celkové dopad na člověk nikdy nebyl kompletně prozkoumanej, ale co nám vadilo zcela zásadně je, že chemička představuje akutní riziko ohrožení života, ne řekněme nějaký pravděpodobný zvýšení rizika rakoviny nebo nějaký alergie, ale to, že shodou určitých okolností nebo teroristickým činem nebo jakoukoli jinou událostí tady celý Ústí může

být okamžitě vyhlazený. A to souvisí s existencí dvou typů výrob ve Spolchemii – ono je to sice provázaný, ale jde o to, že se tam nakládá na jedny straně s extrémně jedovatými látkami, a to především s chlorem, a skladují se tam ve velkém množství, relativně velkým množství, a vedle toho samozřejmě jsou výroby, který jsou výbušný, hořlavý a může tam docházet k řetězovým reakcím. A my jsme vlastně poukazovali na to, že ty základní věci by měly vést k odstranění těchto nebezpečných výrob, resp. k jejich konverzi, což se dneska, vlastně z dnešního pohledu zdá, že by mohlo být velice snadno proveditelný. A hlavně zpočátku 90. let členové Ligy říkali, že jestliže stát věnuje obrovský peníze na konverze armádních výrob, tak podobný peníze, podobnej úkol celospolečenské, stejně jako se věnovali peníze na odsíření elektráren, tak by měla být i konverze nejnebezpečnějších výrob, aby tyto rizika nebyly. Takže to bych řekl, že byl základní motiv přístupu ke Spolchemii a to, že Spolchemie emituje látky, bych řekl, že bylo až na druhém místě. Nicméně asi to není úplně nepodstatná věc, protože Spolchemie bejvávala opravdu hodně komplexní podnik (...)

Takže vaším cílem bylo vůči Spolchemii konkrétně co? Vy jste nechtěli asi zastavit výrobu?

Kdž si vezmete, že tady na začátku 90. let v chemičce pracovalo pět tisíc, přes pět tisíc lidí ve Spolchemii a řekněme, že je tady nějakých x desítek tisíc průřezového obyvatelstva a x desítek tisíc lidí v produktivní věku, tak vám vyjde, že každý třetí čtvrtý v rodině pracoval v chemičce. Takže ty vazby tady byly logicky obrovský a samozřejmě ty vazby nejde tak jednoduše škrtnout a říct: chemičko stop, prostě ty tady vyrábět nebudeš. Druhá věc je, že ta chemička sama o sobě tam měla opravdu spoustu zastaralých výrob a výrob, který prostě se neslučovaly se základními legislativními požadavky, takže bylo jasné, že dřív nebo později z velké části ty pracovníci budou muset odejít a i postupným nahrazováním starých výrob nověma technologiemi s menším počtem zaměstnanců bylo jasné, že chemička v budoucnu uživí řádově třeba desetinu. Tam nejpodstatnější je chlorová chemie. Na počátku 90. let se nabízela možnost, že by chemička přešla z rtuťový na membránovou elektrolýzu, takže z počátku 90. let lidi z Ligy hodně tlačili, to byl asi jejich základní, hlavní krok. Bylo to směšný až tak daleko, že když si tady bývalí šéfové koupili Hondu, Hondy, tak byli obviňovaný chemičkou, že je platěj Japonci, protože Japonci měli tehdy jediní membránovou technologii a že teda jim dali Hondy, aby prosazovali membránovou technologii. Takže to se táhne jak nit, že pokud někdo má nějaký názor, za něco tlačí, tak automaticky je podezřelý, protože za tím musí bejt nějaký další soukromý zájem. Je to nepředstavitelný, že by to moh dělat z jiných důvodů.

Jasně, to mi říkali i ostatní.

Samozřejmě s tím souvisely věci ohledně výbušných látek, kdy jsme řešili, aby věci kolem skladování propylenu byly řešeny. Tady byly od 70. let bání propylenu na Ovčím vrchu a on se asi deset let vůbec nenašel nikdo, kdo by i za komančů to zkolaudoval, až se našel pan dotyčný, který tam dodnes pracuje, a ten to dokázal zkolaudovat takovým způsobem, že se napsaly podmínky bez termínu splnění, že teda je to podmíněčný provoz s těmi báními, ale že musejí být odstraněný a zapracovaný do pracovních zásobníků někde v areálu Spolchemie. K tomu samozřejmě nikdy nedošlo, čili ty zásobníky byly provozovaný na hraně, nebo za hranou povolení a to byl s ohledem na ty nebezpečný výroby asi jeden z našich největších cílů, aby se ty největší zásoby propylenu nějakým způsobem odstranili. A samozřejmě s tím souvisí i potom výstupy z provozu nebezpečný výroby tetraerperu, kdy ty zbytky jdou do spalovny a vlastně se tady spalovaly ve spalovně, která byla kolem roku 2000 modernizovaná a na těch řízeních kolem modernizace jsme se účastnily.

Takže vyloženě v těch řízeních IPPC kolem ty Spolchemie šlo o co? Oni museli dostat nějaký nový povolení?

Já bych to vzal takhle. Je tady nějaká výroba chloru, která je ve světovém měřítku na spodní hranici efektivnosti, i v evropském měřítku je někde u té spodní hranice, je málo výroby, který mají míň. Většina jich má třeba prostě sedmi, deseti násobně víc. Výroba – na začátku je sůl, sodná nebo draselná, z ní se rtuťovou elektrolýzou vyrábí louh na jedné straně, na druhé straně louh sodný a draselný – hydroxid sodný a draselný a jako ve všem, tak prostě Spolchemie, což se jim nedá opravdu upřít, má fakt odborníky a v rámci těch možností, který měli, tak si myslím, že asi dokázali z toho vytěžit maximum, protože Spolchemie vedle toho, že vyrábí chlor, tak vyrábí jedny z nejčistších hydroxidů na světě, což z té výroby chloru byl jakási odpad, ale oni ho posunuli na jinou úroveň. Z chloru se vyrábí chlorhydrin, z chloru a propylenu se vyrábí epichlorhydrin a to je vstupní surovinou pro výrobu většiny pryskyřic, který se vyrábějí ve Spolchemii. A pryskyřice je jedna z tradičních výrob Spolchemie a počátkem 90: let až i prostě po roce 2000 se Spolchemie rozhodla, že se tímhle směrem bude ubírat a že se zaměří na tyto výroby pryskyřic a stanou se jejich dominantním produktem. Neskromně si myslím, že to je i díky našemu tlaku, protože není to tak, že bysme tady byli jenom my, ale v okamžiku, kdy jsme jakž takž fungovali, tak se spousta lidí, který o tom předtím nevěděli, tak nás pasivně podporovali. Takže tady určitě byla obrovská mlčící opozice vůči Spolchemii a obrovské tlak. A my jsme poukazovali v řízeních na to, jaký Spolchemie představuje riziko a co vypouští do vzduchu a Spolchemie se snažila prezentovat, organizovala plesy, jak chce být bezpečným podnikem v centru města a zázemím v době, kdy s těmito výrobami nechtěla nebo nemusela nic dělat. A zajímavý je, že Spolchemie pod tíhou toho tlaku – nechci říct jenom našeho, ale je prostě skutečnost, že Spolchemie je v centru města a tak blízko (...) A tím chci jenom demonstrovat, že to není jenom náš tlak, ale zajímavý je, že Spolchemie vyvinula unikátní technologii, při které se dokáže obejít jak bez chloru, tak bez propylenu. A ona vlastně vyvinula jedinečnou výrobu epichlorhydrinu na základě glycerinu a kyseliny chlorovodíkové. (...) A kyselina chlorovodíková je ve srovnání s chlorem opravdu ve velkých uvozovkách „neškodná“ látka. (...) Čili v tom IPPC šlo i o to, aby my jsme je donutili říct, že ta výroba epichlorhydrinu není nejdostupnější technologií. Oni prezentovali tu svou výrobu, že je ekonomičtější, má lacinější vstupní suroviny, je méně energeticky náročná výroba – řádově, řádově má menší emise atd. Takže po všech stránkách ta výroba byla lepší. To je ale podstatný, že oni tu technologii vymysleli, takže určitý argumenty byly, že není vůbec rozšířená a není možný ji považovat za nejlepší dostupnou.

To byly vaše argumenty?

To byly naše argumenty, nejsem si jistý, jestli to byly argumenty používané přímo v tom procesu, ale určitě to s ním souviselo. My jsme v každém případě chtěli, aby tyhle dvě výroby byly zastaveny, pokud chemička bude chtít nadále vyrábět chlor, ať ho vyrábí membránovou technologií, ale tam pak se dostáváme k tomu, že náhrada rtuťové technologie membránovou tady v Ústí n. Labem je neekonomický řešení. Čili proti nim nestojí nějaká Liga nebo další lidé, ale ekonomické parametry. Protože ty vstupní náklady na zavedení technologie jsou tak vysoké, že se na druhé straně musejí ... takhle, ty fixní náklady jsou obrovské a ty náklady, který se vztahují k tomu samotnému množství, už nejsou tak velké. (...) Takže dokonce i po rozhovorech s tehdejší ředitelem Procházkou jsme se otevřeně bavili o tom, že tady v republice byly dvě výroby – Spolana a Spolchemie a obě vyráběly poměrně malé množství. Takže z ekonomických důvodů by bylo nejjednodušší, kdyby se ten chlór vyráběl v jedné továrně ve větší množství. (...)

Jo a to jste si nějak uvědomili během toho řízení?

No ne, tohleto bylo jasné dlouhodobě. Z našeho pohledu, ale nikdo to otevřeně nemoh říct, tak výroba chlóru v Ústí nemá perspektivu. A jediný, co je výhodný, je když už tam ta chemička jednou stojí, tak co nejdýl jí provozovat, aby ještě mohla vydělávat. A chemička se odvolávala na to, že to není

kontinuální proces, že na začátku jsou ty vstupní suroviny a na konci vám vyjde třetí. Tam to jsou prostě spojené procesy a tam vzniká celá škála produktů a surovin a další látky, který vzniknou, jdou buď na začátek té výroby anebo když jsou nevyužitelné, tak je nějak odělit a využít je nějak jinak a když už je neumím využít, tak spálit. A oni vlastně v průběhu těch řízení – a teď nevím, jestli to je v těch řízeních nebo jestli to bylo na ústních hovorech s nima, protože vždycky když byla nějaká veřejná prezentace, tak pak na konci několikrát se stalo, že už jsme tam pak zůsatli jenom my a ani a domlouvali jsme se, co vlastně my chceme a co jaký jsou vůbec technologické možnosti. Čili nevím, odkud ty informace jsou, jestli to jsou oficiální argumenty natvrdo využívané v těch řízeních nebo to jsou polooficiální argumenty, byly to, že ta jejich stará výroba jim zároveň tím, že na konci je uzavřená tou spalovnou vlastně likviduje odpadní produkty i z jinejch. Takže argumentovali tím, že je to uzavřená komplex a unikátní technologie (...) a že to je součástí té stávající výroby (...) Takže to byla asi ta nejdůležitější část k tomu IPPC. Ale samozřejmě s tím souvisejí i ty další akce, tzn. když se povolovaly znovu zásobníky nebo se měly stavět nové zásobníky, tak jsme se samozřejmě postavily proti tomu a řekli jsme, že to je proti územnímu plánu, protože jsme měli představu, že když jim znemožníme zásobníky a vedle toho je tlak na ukončení výroby chloru, že oni budou muset opravdu udělat něco s tím, aby opravdu tu novou unikátní technologii očistili od toho balastu kolem a ty věci propylenové odstranili. Takže my jsme úspěšně argumentovali, odvolali jsme se ke krajskému úřadu, ten jako jeden ze světlejších okamžiků řekl, že to Spolchemie neprokázala ty věci kolem bezpečnosti a hlavně věci kolem územního plánu, protože to bylo opravdu v rozporu s územním plánem. No a k čemu došlo? Ten jeden projekt rozkrájeli na menší, dali ho přímo na stavební řízení ...

Salámový efekt...

... bez toho aniž by prošlo územním řízením, areál Spolchemie prohlásili za jednu stavbu a v rámci té stavby ohraničený nějakýma parametrami oni si můžou dělat cokoli, aniž by mohli připustit nějaký občanský iniciativy, aby jim do toho kecaly. A ve spolupráci s magistrátníma úředníkama toto provedli. A všechny tyhle věci se sešly v jeden okamžik. To jsme řešili bezpečnostní zprávu, kdy jsme soudně vyhráli to, že bezpečnostní zprávu nelze rozsalamovat (...), vedle toho IPPC na epitetru, vedle toho řízení na zásobníky a ještě nějaký řízení. Všechno to plus mínus spolu souviselo a bylo součástí jednoho problému. A postupně jsme si prošli v těch řízeních ty základní kolečka v rámci správních řízení a došli jsme do situace, kdy jediný řešení by bylo čtyři žaloby. A to byl jaksi trošku konec naší činnosti, byli tam nějaký zdravotní a osobní problémy, takže do těch soudních řízení už jsme nešli a od té doby Spolchemii už nemáte v hlavních zprávách.

Jasně, no.

A tím se vrátím zpětně, že tím jak Liga fungovala a že každý měl nějaký svoje zájmy, svoje zaměstnání, svoje podnikání, tak to bylo těžké (...) Tím, jak fungovala Občanská Liga, tak pak fungovala i nadále, nechci říct diskusní klub, ale prostě sházeli jsme se vždycky na několik hodin a tam jsme řešili ideově, čím vlastně se zabývat.

Hm, a těch aktivních členů bylo kolik?

Těch aktivních členů, který třeba něco napsali nebo někde vystupovali, tak řádově to bylo opravdu čtyři pět lidí. Kolem té chemičky jsme to dělali fyzicky já s panem Kaiserstadtem.

Vy jste dělali ty řízení?

Řízení ano. (...) Takovým tím motorem byl pan Kaiserstadt: už jste něco napsali?, vždyť jsme se domluvili, že uděláme toto a toto. Jakmile člověk má zaměstnání a má nějaké aktivity, tak ne každé má tu energii dlouhodobě. Takže pak to fungovalo tak, že prostě jsme si s panem Kaiserstadtem nastudovali ty materiály a prostě tak nějak víceméně vzájemnou spoluprací jsme to dali dohromady.

A vidím, že se dobře vyznáte v chemii. Jaké máte vzdělání?

Nevyznám se v chemii (*smích*). Spíš jde o to, že chemie je krásnej předmět, je krásně logická. A pokud se týká těhle věcí, tak to nejpodstatnější bych řekl, že je logický uvažování, což mi dala matika na střední škole.

Takže vám nedělalo problém rozumět tomu všemu kolem Spolchemie?

No, to musel člověk samozřejmě nastudovat. Sedět u internetu, zjišťovat si, chodit do knihovny. Řek bych, že pro mě to bylo maličko jednodušší, že jsem k tý chemii měl časově blíž než pro pana Kaiserstadta. Ten už je starší a to tam hraje nějakou roli.

Jo, takže když jste měli jednání s tou Spolchemií, tak jak k vám přistupovali? Koukali na vás jako na nějaký víceméně odborníky, se kterýma se dá jednat?

Tak odborníky určitě ne.

Tak nějaký aspoň partnery, se kterými se dá na úrovni mluvit, nebo nějaký prostě laiky?

Já mám pocit, osobní, že to poměrně bylo, na to jak dneska funguje společnost – samozřejmě jsme byli naštvaní, jaký je to nefér jednání – ale v principu tam byly určitý prvky férovosti a rytířskosti. Bez ohledu na to, jak ty řízení potom byly ovlivňovaný v zákulisí. Zas to byly i takový divoký doby, kdy se vyhrožovalo každou chvíli trestním oznámením a lidi, který chtěli dodržení územního plánu a chtěli, aby za jejich humny, kde si postavili rodinný domky stály zase rodinný domky místo paneláků, tak starosta je označoval za zelený ekoteroristy, který chtěj, abysme zpátky lezli na stromy. Ale ty doby byly takový, že když tady byl starosta, tak ten starosta měl určitěj vliv a bylo jasný, že to jsou zároveň i určitý představitelé tý politický moci. Dneska tady máte na radnici kašpárka, kterej je téměř nesvéprávněj a je to loutka, kterou tahá pan Oulický a další lidi. Tehdy bylo i jasný, že ty lidi, který byli činný veřejně, tak zároveň seděli v nějakým orgánu Spolchemie. Takže to propojení města a Spolchemie tu vždycky bylo. Ale na druhou stranu prostě...samozřejmě, my jsme nebyli odborníky v té chemii, takže nás nařkávali z demagogie a podobně, ale kolem těch základních věcí ohledně tý bezprčnosti těžko se proti těm našim argumentům dá postavit něco kloudnýho, protože to prostě je fakt. (...) Lidi tady pořád vědí, že to riziko tady je, ale nějakým způsobem se s tím naučili žít (...).

Jasně. Takže na těch jednáních neřekl byste, že se vás snažili nějak ošidit nebo lhát vám? Nebo spíš jestli to bylo fakt jenom formální – aby se neřeklo – že mluví s občany, anebo že vás opravdu brali jako zástupce občanů a že je dobrý s nimi mluvit?

Když pak člověk šel do detailů, zajímavý je, když se třeba schvalovala ta bezpečnostní zpráva, převzala to agenda krajského úřadu a já jsem se tam byl podívat a hledal jsem nějakou informaci, tak ten úředník, kterej mezitím prošel celou řadou školení, takže dneska asi by mě třeba informacema strčil do kapsy, tak se mě ptal, jestli tomu rozumím. On člověk po těch zkušenostech si za hodinu v tom najde, co potřebuje. Já tím směřuju k tomu, že prostě v těch technickejch informacích, v těch jejich materiálech, bylo opravdu tolik, že když se tím člověk nějakým způsobem prokousal, tak si byl

schopnej na konci dát dohromady to, že se závěry poněkud neslučujou s předkladama. Oni na 200, 300 stránkách říkaj A, někdy A -, ale na konci řeknou na B, ale C. Že tam určitý problémy jsou, ale ty problémy jsou marginální. Čili na nedostatek technické a vstupních údajů v naší argumentaci jsme si nemohli vůbec stěžovat a v principu přes všechny peripetie tak nějak jsme to vždycky dostali. Některý úředníci nám dávali materiály, takže my jsme běžně dostávali CD a některý úředníci, který ty řízení běžně dělali, tak už si zvykli s náma dělat, že se bralo automaticky, že nám daj podklady. Samozřejmě tam byly věci, kdy nechtěli nám dát přístup k informacím, chtěli, abysme platili za všechny kopie.

Jo, stalo se vám to?

To se samozřejmě všechno stalo, ale když je člověk potom umravní nějakým odkazama na judikáty nebo prostě nějaký paragrafy, až po to, že to třeba nějakým způsobem ty největší prasárny zveřejní. Tehdy Spolchemie byla poměrně častý téma tady v Ústí. Každých 14 dní nebo měsíc vyšel článek o Spolchemii, nějaké více či méně problematické, co se děje, takže to, že tady někdo je proti tý Spolchemii, to se běžně vědělo a reálně: každý má svoje zájmy, někdo je posera, někdo je totální prostě neschopnej člověk, ale mám pocit, že vždycky jsme se k těm informacím dostali přes nějakýho sympatizanta a opravdu v těch materiálech jsme se dobrali těch věcí, po kterých jsme šli, který nás zajímali. A potom, když byl posudek EIA, tak ten dotýčeň z těch předpokladů udělal něco jinýho nebo se odvolával na něco, co tam třeba chybělo. Neřeknu vám ani tak, ani tak. Ale z dnešního pohledu si myslím, že to byly férovější doby než dneska. Protože dneska prakticky ty zákulisní manipulace jsou takový, že v podstatě jediná šance pak je to soudní řízení.

Jasně. Takže ty férovější doby to byly ty 90. léta, přelom století.

Mám pocit. Jako nás to tehdy do obrovský míry štválo, že prostě dělaj proti nám zákeřnosti a že prostě nás hanoběj a dělaj úplně něco jinýho, než říkaj. Ale v principu jste věděl, kdo je strana A a kdo je strana B. Dneska když se nezačnete zajímat o to, jak funguje to zákulisí, tak nevíte, jak ta radnice funguje, proč vlastně najednou...ty rozhodnutí nejsou politický, ty jsou ekonomický, ale ve smyslu ekonomickýho zájmu konkrétních osob, který ale už nejsou veřejně činný, ale jsou někde v pozadí. Je to takovej skrytej mafiánskej systém.

Mafie, no. Takže nemáte moc důvěru k k těm úředníkům. Nebo existují ještě úředníci, kteří naopak...?

Ale samozřejmě, teďka jsme se bavili o politickém vedení. Nemluvil jsem o úřednících. Samozřejmě když bych řek, tak třeba místní vedoucí stavebního odboru, na něj bych nenašel jediný slušný slovo. Ale to neznamena, že na tom stavebním odboru pracujou lidi, který chtěj dělat křivárny. Nebo životní prostředí, to samý, když vám dotyčná osoba řekne: víte, já mám dvě děti na vysoký škole a už to do důchodu nemám moc daleko, tak já tyhle věci si nemůžu dovolit říct. Ale přesto v rámci toho řízení aspoň nesabotovala ta paní a v určitým směru opatrně i dělala to, co by měla. Samozřejmě ty věci, který my jsme říkali naplno, tak ona říct nemohla, protože její šéf jí stanovuje odměny a nad jejím šéfem je tajemník a ten je přímo podřízenej politickému vedení. Takže ta představa, že (...) je tady nějaké přenesenej výkon státní správy ze státu na obce a úředníci, který jsou placený Magistrátem, přímo honorovaný lidma, který jsou přímo podřízený politickému vedení, že tyto osoby jsou nezávislý, je prostě velká chiméra. A když budu citovat svýho bývalýho šéfa, taky člena Občanský ligy, on se nikdy nebál ozvat a říct svůj názor i za tu cenu, že to bude mít konkrétní následky, a když jsme se tak o tom bavili, tak jsme dali dohromady zajímavou věc, že ta doba se posunula tak někam, že dneska jediný měřítko úspěchu jsou peníze a nikoho nezajímá, jak jste k nim došla, to je úplně nepodstatný. A jestliže vy neděláte věci, který vedou primárně k tomu, že si vyděláte peníze, tak musíte bejt nějakéj divnej nebo nechopnej. A nebo za tím musí být něco jinýho, že třeba jste měli

nějaký podnikatelský záměry a ty vám nevyšli, a proto dneska říkáte to a to. Zatímco před tím 89 malinko platilo to, že když se někdo trochu ozval, a když člověk se ozýval ne úplně tím ne extra nekonformním způsobem jako byl Havel a Charta a spol, ale prostě ozýval se a argumentoval aspoň trochu proti jejich systému a měl s tím třeba určitý problémy, tak ve svém okolí požíval určitý vážnosti, že to je člověk, kterej se nezpronevěří okamžitě za nějakou mrzkou protislužbičku.

A teď myslíte, že to neplatí?

Dneska jediný měřítko jsou peníze. Takže buď jste úspěšnej, a to znamená, že jste bohatěj, což je synonymum, anebo jste divnej, když děláte v oboru, ve kterým jste úspěšnej a ten vám nenesou peníze.

Jasně. Takže ty úředníci, i kdyby třeba chtěli a opravdu byl jejich zájem ten veřejný zájem, tak ani skoro nic nezmůžou, protože se bojí o svoje místo.

To je moje jednoznačná věc. Pokud nenastane nějaká souhra šťastnejch okolností v ten danej okamžik, kdy proti tomu konkrétnímu rozhodnutí nestojí žádněj ekonomickěj nebo politickej zájem konkrétní vysoko postavený osoby. Což si myslím, že tady v současný době nemůže nastat, až na nějaký výjimky, protože právě ty nový záměry jsou nejdřív prolobovaný na těch správnejch místech a největší korupce je při přidělování evropskejšch fondů. A zajímavý je, že to všichni vědí (...)

Pozorujete – nebo pozoroval jste – u úředníků nějaký vývoj ve vztahu k vám? Vzhledem k tomu, že jste už nějakou dobu existovali, že jste se nějak etablovali. Jestli se to nějak projevilo?

V minulosti budu mluvit, protože poslední dva roky fungujeme jenom jako diskusní kružek, že se sejdem dvakrát do roka a řeknem si, co a jak se tady děje a do konkrétních řízení jsme nevstoupili za poslední 2 roky. Ale měli jsme pocit, asi všichni, že taková ta nejdivočejší doba v tom, jak vůči nám vystupovali, byla opravdu od 95. roku. Ale s blížícím se vstupem do EU a hlavně se zaváděním zákonů a se zavedením správního soudu se postup řady úředníkům měnil k lepšímu. V tom smyslu, že byly doby, kdy se s náma nikdo ne bavil a evidentně prostě okatě nás vyřadili z řízení tím, že nám prostě nedali vědět. Uběhla osmidenní lhůta, nebo jaká tehdy byla...

Takže vás vyřadili z řízení.

Tehdá začátkem 90 to zařídili tak, že Liga se nemohla stát účastníkem řízení. Zatímco když už pak prokážete, že vám nedali včas vědět a že vás takhle primitivně obešli, tak je obrovská pravděpodobnost, že i v tomhle tom státě ten soud vyhrajete, tak jaksi ty základní procesní věci probíhaly čím dál tím slušnějš a dle zákonů civilizovaného světa.

Takže s tímhle už pak nebyly problémy...

S tím samotným oznámením nebyly problémy.

Takže vám fakt přišly všechny ty informace ...

Ano. Občas samozřejmě něco bylo, museli jsme sledovat vývěsky, ale my jsme věděli, že kdybysme něco včas nedostali...my bysme to třeba dostali, ale většinou se veškerý řízení zahajovaly začátkem července a koncem prosince nejlépe od 18. do 23. 12. Takže my jsme věděli, že v tenhle ten okamžik musíme chodit každej tejděn na Magistrát se dívat, protože bysme to taky dostali na poslední chvíli a už bysme to nestihli.

Ono vlastně u toho IPPC nemusíte dostat dopis. Vy jenom jste museli sledovat tu vyhlášku.

Já se omlouvám, že kolem toho IPPC teďka konkrétně neznám tu legislativu, ale říkám: z drtivý většiny až na výjimky jsme se k těm informacím vždycky dostali a účastníkem řízení jsme se stali, až na to, že jsme byli někdy účastníci řízení a odvolací orgán se nevypořádal s našima námitkami, označil nás od počátku jako neúčastníky řízení, čili on jako odvolací orgán druhého stupně rozhodl prvoinstančně a pak člověk nevěděl, co dělat, jestli podat žalobu proti rozhodnutí, nebo pokračovat. No, byly tam samozřejmě zádrhele, člověk se naučí s tím nějakým způsobem žít, počítat s tím a mám pocit, že i řada těch úředníků a i řada novinářů byla spíš lidsky na naší straně než na straně chemičky. Teď jsem se bavil s jednou paní redaktorkou a ona říkala: víte, vy jste byli pro ty naše noviny vždycky příliš složitý (...).

Ještě jste se zmínil o tý lhůtě osm dnů na přihlášení a pak těch 30 dnů na vyjádření. Jaký jste s tím měli zkušenosti? Stačilo vám to na to, abyste se s tím fakt dokázali dostatečně seznámit a nějak se na to připravit?

Bylo to samozřejmě vždycky na krev, ale tím, že my jsme tu Spolchemii dělalí dlouhodobě... když přijdete k tý bezpečnostní zprávě, která má 300 stránek a uvidíte jí porpvy, tak nebudete vědět vůbec, která bije. Když už se tím začnete prokousávat a hlavně od určitého okamžiku se seznámíte s tou strukturou Spolchemie a víte, jaký zhruba to postavení ta nová výroba v chemičce má a většinou šlo vlastně o znovupovolení starejch výrob čili ty výroby tam byly a nebo šlo o modernizaci, takže ty vazby byly nějak těsný. Ale samozřejmě jako pro nechemika to bylo na krev.

Jasně. Takže by bylo lepší, kdyby byla delší?

Představte si jako laik, který se o to dlouhodobě nezajímá, tak si myslím, že nemá absolutně žádnou šanci. Tady je jediná možnost takový to osobní nasazení. Já mám teďka taky rodinu, takže člověk nedělá jenom na sebe, ale vedle toho ještě další věci.

Jasně. Takže pro nějakýho normálního občana...

Já myslím, že věci, kterýma jsme se zabývali, tak kdyby se jima měl zabývat normální obča, tak je to absolutně nepředstavitelný a potom ty jeho argumenty jsou i snadno sestřelitelný, protože on prostě to pozadí nemá.

Myslíte, že je to nějakej záměr, že je to tak kráky, aby to lidi odradilo, nebo to tak prostě je?

Záměr, no. Buďme rádi, že aspoň něco. Já teďka nevím, jestli je to v tom IPPC nebo v jiným řízení, jestli EIA? Ale šlo tam ty věci potom doplňovat.

Ještě jak jste říkal, že ten přístup úřadů vůči vám se změnil k lepšímu, tak myslíte, že to bylo víc tou legislativou nebo ...?

Já si myslím, že to bylo nejvíc jednoznačně tou legislativou. Tady mám tu bezpečnostní zprávu Spolchemie.

Jo a to jste si kopírovali?

Ano, to jsme si kopírovali. Konkrétní pozitivní příklad – ty úředníci si zvykli, že nějakým dlouhodobým způsobem fungujem a máme nějaký cíle, takže i ty úředníci vlastně jaksi bez ničeho, a nemuseli, prostě vzali ty podklady a takhle nám je dali a řekli: když mi je dáte za dvě hodinky, tak mě to stačí. My jsme k tomu dostali i CD, ale zkuste se v tomhle materiálu prohrabávat na CD. Takže nám to okopírovali v Copy centru a pak jsme se tím začali zabývat.

Myslíte si, že tam hrála role i ta vaše dlouhodobější činnost? Že vás prostě brali, že jste součástí...

Určitě, určitě. Jestliže opakovaně chodíte pro ty materiály, chodíte to studovat k jednomu úředníkovi a on zjistí, že když se spolu bavíte, tak že nejste žádný belzebub zelenej...

Jo, takže ne že by z vás měli strach. Myslíte, že vás třeba nebrali jako zdroj nějaký inspirace, alternativního pohledu?

To zas nevím.

Takže spíš nutnost?

Ale brali to jako součást nebo ... určitý typy, řekněme ty výkonný úředníci, který psali potom nějaký to vyjádření a to konkrétní řízení zabezpečovali po tý správní stránce, dávali dohromady podklady, samozřejmě to jejich stanovisko muselo projít nějakým schválením právě těch lidí, který jim dávali ty odměny. Takže jako to, co oni tam napíší a co ne, tak oni o tom většinou až do konce nerozhodovali. Ale lidsky si nemůžu stěžovat. Až na výjimky.

Dobře. Ještě by mě zajímalo, tam asi bylo hodně rozepří a konfliktů při těch jednáních, jak vy to vnímáte? Jestli vás to rozesmutní, nebo máte vztek, nebo vám to přijde normální?

To je věcí každého...každý má nějaký pohled na svět...

No no, to ano. Mně by zajímalo, jestli reprezentanti – dejme tomu – veřejnosti jsou schopný vidět, že někdo má třeba jiný názor a je potřeba to nějak skloubit, najít tam nějaký kompromis, anebo jestli to, že si někdo myslí něco jiného v nich vyvolá lítost a zlost a snaží se jít prostě za tím svým a ostatní pohledy jsou pro něj nepochopitelný.

Ty řízení, drtivá většina řízení, který se týkaly Spolchemie, a řekl bych, že těch řízení, který probíhaly na životním prostředí nebo nějak spadaly do sekce životní prostředí, tak ty fungovaly velice korektně v tom smyslu, že ten dotyčný z úřadu tam fungoval jako jakýsi mediátor, který řídil diskusi a Spolchemie něco předložila, my jsme dávali proti tomu nějaký náš názor a teď oni něco obhajovali, my jsme se jich ptali a oni napadali naše názory atd., ale v principu to byla moderovaná diskuse. Ty moje zkušenosti – každý to vidí jinak určitě – tyhle věci kolem chemičky tam bylo vždycky minimálně 10, 15 lidí, takže tam ani nešlo, aby tam byla nějaká extrémně konfrontační atmosféra. Když došlo na absolutní rozdíl: já říká A a ten druhý říká: A je lež, tak ten výsledek byl, že Občanská liga konstatuje toto, toto, toto, dalo se to do zápisu a on se s tím pak nějak vypořádal, většinou více či méně ve prospěch chemičky. Ale já to neberou opravdu za řadu neúspěchů vedoucí k velkému neúspěchu. Já mám opravdu pocit, že prostě jsme tím soustavným tlakem, vyvíjeným na ně i mediálně i tím... my jsme byli vlastně přítomný ve všech těch řízeních kolem chemičky...

Kolik jich tak bylo, řádově?

Řádově? Když beru řízení jenom u základního stupně a odvolací, tak bych řek tak kolem dvaceti. Ale kdybych pak řek, že to má nějaký návaznosti na opakovaný podání, tak těch jednotlivých ... tak na začátku máte EIU, pak máte integrovaný povolení, územní řízení, příp. územní povolení a ještě jsou tam nějaký věci kolem životního prostředí, takže to je na jeden provoz určitě 4 řízení, minimálně 3 na každé provoz, který spolu souvisely. Takže tak 3, 4 do roka.

Takže to vlastně tvořilo vaši hlavní činnost?

Ano. Ale pak tam byla i ta činnost kolem městských věcí, kdy tam skutečný řízení nebylo, ale prostě bylo nějaký veřejný projednání (...)

Přesto se stávalo, že se podařilo nějaké ten kompromis dosáhnout?

No, kompromis. V rámci Spolchemie jsme asi žádnýho kompromisu nedosáhli.

Tim, že jste je tlačili do té jiný výroby, tak jste říkal...

Já mám pocit, že to podstatný bylo z našeho pohledu – my si musíme nějak vnitřně odůvodnit, že tady děláte 4 roky nebo 5, 10 let věci, který nemaj úplný výsledky – aspoň to, že tady existoval nějaké soustavné tlak, i když jsme třeba v tom, o co nám šlo vůči té chemičce – nějaký ty nebezpečný věci – ničeho moc nedosáhli. My jsme ale nebyli sami. (...) Poměrně úzce jsme spolupracovali s Arnikou, nějakým způsobem jsme koordinovali ty naše stanoviska. Oni věděli, že se zabýváme spíš tím a tím a oni nám k tomu dopředu třeba poslali nějaký stanoviska.

Takže jste spolupracovali.

Takže jsme v tomhleto směru spolupracovali. (...) Spoustu věcí jsme se od nich naučili, dozvěděli atd., takže jsme fungovali nechci říct úplně jako tandem, ale vedle sebe, komunikovali jsme spolu, no.

Takže myslíte, že spolupráce nevládek zvyšuje možnosti prosazení požadavků?

Určitě. Já vám řeknu krásnou věc. Jednu dobu Spolchemie měla velké průšvih, chytla jim výroba pryskyřic. A to tehdy bylo před vánocema a shodou podivných meteorologických souvislostí byla tady duchna a byla tady inverze v tom smyslu, že opravdu bylo poměrně čistý ovzduší, který se hromadilo pod jaksi duchnou a nad tím někde na horách bylo krásně. A v tu dobu začal hořet provoz pryskyřic, který byl napěchovaný i spoustou hořlavých látek a ten provoz pryskyřic na jedné straně byl oddělený komunikací od skladu barev a další spousty chemických látek a na druhé straně byl oddělený vlečkou od Spolchemie. A v tu dobu to chytlo a chytlo to tak našťastí intenzivně, že to prorazilo tu duchnu a všechno to vyletělo ven a tam se to prostě rozptýlilo až někde po celý Evropě. A lítaly prostě hořící reaktory až za ty koleje a tam po dalších desítkách metrech byly prostě sklady chloru a podobně. Druhé den když jsme se bavili na tiskové konferenci s bývalým tiskovým mluvčím Spolchemie, tak tak bílýho a rozklepanýho člověka jsem fakt dlouho neviděl. Nicméně zajímavý je, že ono je to ekonomicky zachránilo, oni na tom úžasně vydělali, technologii chtěli zavřít, tak jim shořela, náhodou jim shořela, náhodou to zavinil jejich zaměstnanec, že údajně používal neautorizovaný postup (...) no a náhodou to měli tak úžasně pojištěný, že měli zadarmo novou výrobu. Ale to byl takovej jaksi katalyzátor veřejného mínění, v tu dobu se začalo opravdu veřejně mluvit o vymístění určitých provozů. A byly tady určitý petice, byly tady pokusy o referendum atd., až řekl bejvalej hejtman: až tady bude na náměstí stát deset, patnáct tisíc lidí, tak s tím opravdu zítra něco udělám... on to takhle neřek, ale: pokud tady bude stát tolik lidí, tak my se takto zachováme. Čili ano, čím větší je

tlak, čím větší je spolupráce, tím víc to nabere ten směr, tu pravděpodobnost. Pokud někde budete izolovaná osoba bez podpory veřejného mínění, tím spíš, pokud nebudete zběhlá ve všech vyhláškách, postupech a řízeních, tak s váma zatočej takovým způsobem, že prostě vás příště odradí. Příště si sakra rozmyslíte než se někde ozvete.

Hm. Myslíte si, že je důležitý, kolik členů má ta nevládka, nebo jak je známá? Že třeba Greenpeace nebo Arnika, tak už fakt zní a ty malý, to jsou spíš takový ty, co je otravujou?

Určitě jo, tohle bylo třeba úspěchem i Paleníka, oni šli někdy až za hranu – pro nás – za hranu přijatelných postupů, kdy oni měli vlastně několik typů členství a poslední byly jakýsi sympatizanti, který posílali peníze a on měl obrovskou škálu adres, kdy okamžitě moh je požádat a okamžitě se podepsala petice. Takže jemu se opravdu podařilo tu mediální stránku věci dobře zvládnout.

Hm, takže i ty média hrajou roli.

Ty média určitě hrajou roli a i pro tu věc získat spoustu lidí.

Hm. Pak ještě by mě zajímalo, jestli se vám někdy stalo, že vás nevpustili do řízení na základě toho, že nebudou dotčeny zájmy ochrany přírody?

Ano, to se nám stalo, že oni řekli, že zájmy ochrany přírody nemůžou být v tomto řízení dotčeny, takže nejsme účastníky řízení.

Takže vy jste se proti tomu odvolali?

No, to bylo téměř až na konci ohledně propylenu, kdy v podstatě tadyhleten barák měl jít na územní řízení, obrovské proces povolení stavby a pak následuje stavební řízení. A oni tu velkou stavbu, kdy nejdřív šli do toho územního řízení, tak to rozsekali na tři a řekli: je stavební řízení a vy nejste účastníky řízení, protože to jsou jenom opatření vedoucí ke zvýšení bezpečnosti provozu propylenu. Výsledkem je novostavba podzemních zásobníků v místě, kde se nic stavět nesmí bez územního řízení. A pak už máte jenom jedinou možnost – podat soudní žaloby. My jsme vedli asi tři, čtyři, tu jednu jsme vyhráli, jedna zmizela do ztracena, protože to jsme tady fungovali s nějakým právníkem, nevíme, jestli to utopil schválně nebo jestli se neangažoval ... jako když to vezme Kužvart nebo EPS, tak ony věděj, jak to funguje v těhdle kauzách.

Jo, to je zajímavý, takže vy taky využíváte služeb právníků, kteří by vám pomáhali po tý právní stránce?

Takhle jednou jsme využili služeb místního, aby to za nás napsal. Právníky využívat je... nebo organizace typu EPS jsou skvělé, ale vy jim musíte dodat ty technický věci. Oni fungují v tomhle smyslu jako každej normální právník, že vy si tu argumentaci logickou musíte připravit, musíte vědět, čeho chcete dosáhnout a oni vám k tomu napíšu úžasnou věc po tý právní stránce. Myslím že to pro nás bylo i ten soudní proces velkou školou v tom smyslu, že jsme se jaksí víc naučili i ty naše podání už strukturovat tak, aby byly téměř připravený na to, že když to nevyjde, tak jsou celkem dobrým podkladem pro soudní žalobu – velice exaktně popsany i s odkazem na paragrafy, kde spatřujeme rozpory atd. Jaksí my jsme pak už byli až tak bych řekl daleko, že jsme odkazovali na porušení zákona, vyhlášek atd.

Jasně. Takže jste četli všechny ty zákony, který se týkaly týchle problematiky, tzn. stavební zákon, zákon o IPPC, tohleto všechno jste měli nastudovaný...?

Ano, ano. A všechny navazující vyhlášky a samozřejmě vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu, kde se třeba definovala toxicita nějakých látek atd. Takže to všechno samozřejmě člověk musel tehdy znát.

Jo a bylo to pro vás jednoduchý, když nemáte to právnícký vzdělání a ty zákony – to není úplně jednoduchý. Vyznali jste se v tom?

No tak aby člověk s tím moh nějak žít, tak se v tom musel nějak zorientovat. Nebylo to nemožný. Dá se s tím nějak vyrovnat.

Tak to je dobře. Mně to přijde pro člověka, kterej se v tom moc nevyzná, nemá v tom vzdělání, nemá základy, taková spleť síť.

To je, ano. Pokud někde v nějaký malý lokalitě, se něco takhle velkého záměru v takhle složitým posuzování dělá, tak člověk, kterej to nikdy nedělal, tak nemá téměř šanci se tím prokousat. Takže to, jak oni říkaj, že by se ekologický organizace měly zajímat jen o místo, kde žijou nebo kde bydlej, tak jediným cílem je ty lidi, který věděj, kam se podívat, tak odstranit z těch řízení, odstranit jakoukoli oponenturu. V malý vesnici těžko seženete někoho, kdo by tomu rozuměl po tý technický stránce a někoho, kdo by byl schopnej okamžitě nastartovat a tu technologii toho řízení nějakým způsobem zpracovat.

Hm. A co se týče té účasti veřejnosti ještě existuje Aarhuská úmluva, která se týká účasti veřejnosti. Četli jste ji?

Nečet jsem jí, omlouvám se. Ale ta představa, že úřad to zveřejní a zprezentuje takovým způsobem, aby se kdokoli moh k tomu vyjádřit a někdo, kdo je laik, aby na jeho názory a obavy byl brán zřetel, tak to je v našich podmínkách absolutní chiméra.

Jo, takže i ty rozhodovací procesy špatně fungujou u nás, myslíte?

Pokud nemáte za sebou obrovskou sílu podpisů, abyste dodal tomu váhu nebo nemáte tu druhou možnost, po který jsme šli my, to znamená odkaz přímo na konkrétní porušení zákona, paragrafů a rozporů v jejich dokumentaci, tak nic nezmůžete. To je něco jinýho než naše tradice rakouskouherská: poslouchat, poslouchat. To je tradice protestantská, kdy člověk by se měl o sebe postarat a zároveň ta společnost si víc pomáhá.

Vy jste říkal, že zrovna ta část poskytování informací, to je taky v tý Aarhuský úmluvě a je to vlastně předpokladem úspěšný účasti, že docela fungovala...

Ne, fungovala jenom proto, že my jsme se o to dlouhodobě zajímali a že my jsme tady na to tlačili a v principu jsme nějakýma zástupcema byli a vím i od pár lidí, že vlastně oni věděli, že tady někdo takovej je, tak si zase rádi potom o tom něco přečetli, jaký jsou naše názory na to. Takže se aktivně nezajímali. Ta představa, že když sleduju jenom ústeckej deník nebo občas stránky Magistrátu, když bych vysloveně se nezajímali o tu chemičku, že bych vysloveně narazil na něco, co mi dává město k prezentaci, tak to ne. Ale to souvisí i se zadáváním veřejných zakázek, že nejde o to zadat tu zakázku nejtransparentněji, dozvědět se názory na zástavbu daný lokality nebo prostě na cokoli jinýho, ale jde

prostě o to tu konkrétní zakázku dát konkrétní firmě, která to navýší tak, aby příslušnej podíl plynul do něčích kapes (...) Vim o konkrétní investici přes konkrétní dceřinku města. (...) No, a ta zakázka stála dvacet, ale skutečná cena byla 40 milionů. Politickým rozhodnutím přišlo, že se má navýšit na čtyřicet (...).

Jo, takže nějaký aktivní zveřejňování tady nefunguje, oni nechtěj moc informovaný občany...

No, to souvisí s politickou situací.

Jasně. Ale vyloženě když teda už jste byli účastníky řízení, tak nebyl problém se získáním těch informací.

Ne, když jsme byli přihlášený do toho řízení, tak bych řek, že se s náma docela rozumně bavili. Téměř všechno poslali. Ono díky tomu rozsahu Spolchemie toho bylo hodně a ono kdyby nám posílali opravdu všechno, tak by nás tím reálně zahltili. Neposílali nám všechno, posílali nám to, o co jsme se zajímali. A v principu nás těch pár úředníků, který to měli na bedrech, nějak zásadně nepodrazilo.

Jo. Takže tohle víceméně fungovalo. Problém potom byl pak v tom jednání a v tom rozhodování.

Řek bych v tom rozhodování, protože opravdu to je natolik jaksi složitá problematika, že dokážu si představit, že i zčásti oni mají pravdu, až na tu primitivní věc toho okamžitého ohrožení na životě, vždycky je to tam někde mezi. Ale říkám, my jsme vlastně drtivou většinu těchhle řízení prohráli. (...)

Takže si myslíte, že největší problém, proč nebyly prosazeny vaše požadavky, je v čem? V těch procesech, v tom jak jsou nastavený, že tam není dost prostoru pro veřejnost nebo to je...?

Ne... jako nikdy ten zákon nepostihne úplně všechny situace a jestliže i veřejně se můžou v určitým smyslu zákony, pro všechny jasné, ohýbat tak, že se zdá, že to jasné není, tak prostě v takovýhle typech řízení je to možný ohnout samozřejmě daleko snáze. A ve všech těch zákonech vždycky tam je odkaz na nějakou smysluplnou ekonomičnost, a to v českých podmínkách znamená, že je dovolený prakticky všechno. Pokud někde není napsaný, že je konkrétní limit a ten není prostě překročen, tak pak jestli se bavíte obecně o zvyšování emisní zátěže, tak to je takovej jako obecně ... oni doložej, že udělali maximum – reálně opravdu třeba, že použili nastandarntní odlučovače a že na konci těch emisí je opravdu v rámci legislativy třeba ještě míň, než povoluje legislativa, tak mají jednu část pravdy, naše část pravdy z naší strany ale je, že je tady nějaké emisní zatížení a oni k němu – byť třeba relativně zanedbatelně – ale přidávaj další hřebíček. Takže když budete dělat díry do lodi a bude jich víc, než ta pumpa bude schopná vyčerpat, tak prostě ta loď se potopí. I když tady máme územní plán, který říká, že se tady nesmí zvyšovat emisní zatížení. A oni řeknou: my jsme tady snížili zatížení takto, takže my ho tady jen zvyšujem. Ale oni spojujou hrušky s jabkama. (...) Záleží to na lidech a tak jak fungujou dneska ty řízení, tak je to jenom odrazem dalších řízení ostatních – čili když se podíváte jak funguje zadávání zakázek, obsazování řídicích postů... Z mýho pohledu je to ta nejpesimističtější doba v tom smyslu, že ještě před lety se to pořád zlepšovalo a člověk měl tu vizi, tu představu že když se to zlepšuje, tak se tolepší alepší (...)

Hm, takže celkem pesimistickéj závěr.

Ne, tak já jsem optimista, já si myslím, že v nejhorších dobách se vždycky lidi nějak semkli, takže až bude dostatečně špatně, tak se zas lidi vzbouřej.

Takže největší problém vidíte v tom, že nejde ani tak o veřejné zájmy jako o vlastní prospěch, o peníze?

A ta technologie moci je tak propracovaná. Já bych řekl, že dneska v určitém smyslu je to jako v normalizaci někdy začátkem 80. let. Všechno se dá nějakým způsobem překroutit, převracet. A jedna strana ví, že vy víte a druhá strana ví, že oni vědí, že vy víte.

A jak to vidíte s budoucností sdružení? Spolchemie tady pořád je, není to rozhodně dokonalý...

Spolchemie tady je, tím, že jsme pak nepodali ty žaloby, tak teďka něco těžko něco zásadního můžem říkat vůči Spolchemii. Uvidíme, jestli se něco zásadního neobjeví. Osobně jsme se účastnili nějakých petic, když Spolchemie chce prodloužit provoz té starý rtuťový elektrolyzy. Spolchemie je na tom tak špatně, že teďka se jedná o to, jestli vůbec přežije, nebo nepřežije a nějaká představa o tom, že teď bude zavádět membránovou výrobu je absolutně mimo realitu. My se budem scházet, zase budeme tím diskusním kroužkem, pokud nás opravdu něco opravdu nevytočí... Ale tak udržujeme si tu možnost, nějaký administrativní věci by měly být v pořádku, abychom kdyžtak do těch řízení mohli vstoupit.

Hm. Ještě bych se chtěla zeptat poslední věc: vy máte celostátní působnost nebo jenom tady Ústí?

Jenom Ústí.

(...)

Arnika

Tak na úvod bych vás poprosila, jestli byste mi mohl říct, kolik má Arnika zaměstnanců a dobrovolníků a kolik z nich se věnuje řízení?

My máme momentálně čtyři právní subjekty a mluvil bych asi o tom programu Toxické látky a odpady, který vedu já. Takhle, zaměstnanců, buďto pracují u nás na normální úvazek anebo na základě smlouvy jako externisti, tak když bych to sečet, i když to záleží na tom, jak dopadnout ty projekty, ale jako kmenových zaměstnanců má ten program čtyři a pak máme ještě na lokální práce smlouvy s dalšíma pěti, šesti lidma. Přibližně deset dohromady. A těch dobrovolníků řádově 150 asi.

A co se týče těch řízení, kolik lidí se na tom podílí?

Dobrovolníci vůbec. To je tak složitá věc, že dobrovolníci se na tom podílet nemůžou, jedině kdyby to byly odborníci nebo studenti, který studují ten obor, ale myslím si, že ani ti by se do toho nepouštěli, popravdě řečeno. Ono je někdy složitý i vystudovanému člověku to vysvětlit, o co tam jde. A než se to člověk naučí... Třeba IPPC u nás dělala holka, která nastoupila rovnou ze školy k nám a trvalo jí myslím tak rok, rok a půl, než se do toho dostala. A pak byla celkem zdatná. No a z těch lidí, co u nás pracují, tak vlastně do IPPC se v současnosti zapojují jenom tři. Ale intenzivně to dělám jenom já.

A můžu se zeptat, jaký máte vzdělání?

Já jsem přírodovědec. Původním vzděláním je fyzická geografie, ale pohybuju se spíš v IPPC, zajímá mě chemie.

Takže tu chemii, to jste se nějak musel doučit? Třeba ty spisy to jsou docela těžký věci...

No tak on to člověk musel v zásadě dostat do krve během tý práce předchozí. Ale většinou IPPC není čistě odborný proces, ona to je dost politika.

Jasně. S tím taky souvisí ta právní stránka...

Spolupracujeme s právníkem, který pracuje pro Arniku – centrum pro podporu občanů. Takže v momentě, kdy tušíme, že tam půjde o zapeklitost, nebo jde o odvolání nebo případně by to mohlo dojít až na žalobu, což se nám zatím nestalo v tom IPPC, tak tam spolupracujeme s právníkem.

Jo, takže když je to nějaký složitý, využíváte ty jeho služby, ale jinak jste musel se s tím poprat.

Tak já se v ekologickém hnutí pohybuju od roku 79. V Dětech Země, kde jsem byl předtím, jsem se dlouhou dobu zabýval účastí ve správních řízeních podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Tam se člověk musel naučit dělat s právníkem věcma. Myslím, že v IPPC je ta stránka práva jednodušší než jsou správní řízení u zákona o ochraně přírody a krajiny. Tam jde opravdu víc o ty argumenty odborný.

Jo, takže to IPPC je pro vás jednodušší.

Jo. Už jenom tím, že se člověk pohybuje jenom na poli jednoho zákona a maximálně jsou tam sem tam odvolávky na stavební zákon.

A sledujete nějak ty novely?

V zásadě jo, ale popravdě řečeno, ta oblast kde se pohybuju, tam to nezasahuje.

Dobře. Když byste měl charakterizovat cíle toho vašeho programu, tak co hájíte, o co vám jde, jaké jsou zájmy Arniky?

Konkrétně program Toxické látky se zaměřuje na snížení míry znečišťování životního prostředí v ČR toxickými látkami, především se zaměřujeme na vliv perzistentních organických látek – tzn. dioxiny, polychlorované bifenylly, DDT atd. a současně se zaměřujeme vlastně na minimalizaci negativního dopadu nakládání s odpady na životní prostředí.

Takže když byste měl říct, čím hájíte zájmy?

Veřejnosti.

Veřejnosti, veřejné zájmy, hm. Pak bych se chtěla zeptat, jestli znáte Aarhuskou úmluvu?

Ano.

A četl jste ji nebo koukal jste do ní?

Určitě. To byla oblast, kterou jsem se zabýval předtím, protože jsem vlastně zakládal Centrum pro podporu občanů v Dětech Země. Aarhuská úmluva byla jedna ze základních věcí, se kterou člověk pracoval.

A zkoušeli jste někdy se na ní odvolávat?

V IPPC to vlastně ani moc nefunguje, protože tam je účast občanských sdružení a veřejnosti jasně vymezená zákonem, takže Aarhuská úmluva se dá využít jenom, když to třeba souvisí s přístupným nějakých informací...

Možná když je tam nějaký konflikt.

Zatím jsem se s tím nesešel. Myslím, že Aarhuská úmluva je využitelnější v procesech EIA třeba. Ale IPPC to je tak technický proces, že tam je využitelná třeba v momentě, kdy se diskutuje o tom, jak ten zákon bude, nebo nebude vypadat.

Jasně. Stalo se vám třeba, že by po vás chtěli zaplatit za pořizování kopií?

No, tak to samozřejmě nic platit nebudu.

Takže se odvoláte na český zákony.

No, přesně tak.

Jenom ještě k těm řízením: jakou část tak vaší činnosti to představuje?

No, moh bych vám to spočítat dokonce na hodiny, nicméně ono se to nedá oddělit od dalších aktivit, protože aby člověk uspěl v těch řízeních, tak je nutný vyvinout jakousi minikampaň vedle toho. Protože to je myslím i politický proces, není čistě jenom odborný, takže tam musíte vyvinout dostatečný tlak na to, aby člověk byl schopen prosadit to, co tam hájí. Kdybych to vzal čistě hodiny na přípravu, tak účast v řízeních řádově na jeden proces je dejme tomu 6 hodin na připomínky a dalších 6 hodin tam na místě, tak jako dejme tomu 20, 30 hodin na jedno řízení. A záleží na tom, o jaký řízení jde. (...) Někdy jsou to změny integrovaných povolení, ale když jde o integrovaný povolení na úplně nový provoz, tak tam je to řádově jiný, musíte přečíst prostě takovejhle tlustospis a najít si k tomu nějaký dokumenty.

A to jste obvykle studoval sám tyhle spisy?

No, po pravdě řečeno, tadyty úvody právě dělala ta dívčina, protože my jsme většinou IPPC, kterýho jsme se účastnily, tak se týkalo chemiček Spolchemie a Spolany.

Jo, to bych se vás zeptala, jestli byste mohl říct, o co v nějakém tom konkrétním řízení šlo?

Tak nám třeba v případě tady těch dvouchemiček šlo o to dosáhnout co nejbližšího data, kdy budou muset plnit podmínky nejbližší dostupné technologie při výrobě chloru. Tzn. vyloučit z výroby rtuť. To byla základní věc. Ale pak je tam řada provozů, který se tohodle netýkaly, takže ty cíle byly různé. Třeba u Spolchemie šlo o to dosáhnout, aby se vyhnuli technologii, kdy vzniká hexachlorbenzen – tam jsme úspěšný nebyly v zásadě vůbec. V některých řízeních jde o postupný kroky. Třeba teďka se Spolanou – nám se podařilo dostat do podmínek integrovaného povolení nutnost měřit přítomnost

perzistentních organických látek v odpadech, tam jsme se odvolávali na Stockholmskou úmluvu, což fungovalo a díky tomu, že to museli měřit, tak teďka se v dalších řízeních dostáváme k tomu, že budeme chtít, aby měřili úniky dioxů do ovzduší, což by v tom prvním nebylo možný, protože jsme neměli v ruce důkazy, že tam ty dioxiny vznikají.

Aha. Takže koukám, že docela úspěchy máte.

Dílčí. Ona to je hra. V zásadě dokud člověk se na účast v IPPC dívá jako na to, že má na začátku nějaký cíl, kterej se snaží prosadit, tak to nakonci vždycky bude hodnotit jako prohru, protože nikdy nedosáhnete sta procent. Ale jak jsem říkal, myslím si, že je to politický proces a jako takovej je to vlastně o snaze dosáhnout aspoň nějakýho kompromisu.

Jasně a takže už to můžete považovat za úspěch.

Ano. Dost často to řízení, to vlastní projednání je licitace. Vy řeknete 20, průmysl řekne 50 a skončí to někde ve prostřed.

A přijde vám to takhle dobře? Nebo normální? Že je to přirozenej stav?

Asi by to tak být nemělo. V zásadě si myslím, že ten úřad, který vydává integrovaný povolení, by měl víc hájit životní prostředí, takže i on sám by měl prosazovat třeba přísnější limity, měl by tam dávat víc podmínek nad rámec zákonů, což český úřady nedělaly, ale musím říct, že vidím v posledních letech posun k lepšímu. Že je daleko větší ochota přistupovat tadyhle na to, takže si myslím, že se to v zásadě ty úředníci postupem času naučili, že integrovaný povolení není jenom o tom splnit podmínky zákona a současně si myslím, že díky tomu, že jsme se párkrát odvolali a oni prohráli to odvolání, museli ten proces otevřít znova, pro toho žadatele to bylo, že se třeba něco oddálilo, takže i ty samotný chemičky už se naučily, že je pro ně výhodnější se s námi pokusit dohodnout na tom řízení. Je to ale opravdu o tom, jak dokážete hrát na místě. Dost často to rozhodnutí záleží na tom, co v daným okamžiku řeknete.

Myslíte, že třeba tím, jak jste právě častými účastníky a snažíte se nějak odborně argumentovat – předpokládám – tak že jste si tam vytvořili takovou pozici? A ne že je to jen ten strach z vás?

Myslím si, že ano, protože jinak bysme neměli možnost něčeho dosáhnout. Pokud bysme neměli argumenty a podklady, tak nic by nebylo.

Hm, takže ale vidíte, že ty úřady k vám přistupují jinak a stejně tak ta Spolana?

Ano.

Dobře. A stalo se vám třeba v těch začátcích, že by vám dávali najevo, že jste nějaký rebelové nebo ekoteroristi?

Tak Spolchemie se snažila s náma soudit. Ty první kontakty byly daleko drsnější v tom, že vlastně člověk šel proti proudu a měli jsme v zásadě punc radikálů v těch řízeních. Nicméně se to postupem času měnilo a měnilo se to i tím, že třeba v případě otázky náhrady rtuti ty podniky cítily, že když půjdeme do odvolání a až k soudu, tak vyhrajem, protože nejlepší dostupná technologie není s rtuť. Takže v jejich zájmu bylo dosáhnout dohody.

A to teda oni ted' používaj?

Ne, ještě ne, poslední řízení, kde jsem byl, byla Spolchemie v Ústí, kde Spolchemie s odvoláním na to, že je ekonomická krize, tak se snažila posunout tu dobu, do kdy musí vyřadit tu rtuťovou a amalganovou výrobu asi o tři roky a podařilo se to teda o rok.

A vy jste prosazovali, aby...?

My jsme prosazovali, aby se to neposunulo vůbec a skončilo to na posunutí o jeden rok, což byl návrh krajského úřadu a na to jsme přistoupili.

Hm. Takže když ty vaše požadavky nejsou naplněny, tak se snažíte to aspoň někam posunout a najít kompromis...

Pokud možno. V momentě, kdy je to zásadně proti...no, vlastně jakýkoli posunutí víc poškodí životní prostředí ale v momentě, kdy je to tak zásadní věc, že nelze ustupovat, tak bysme neustoupili asi.

Dobře. Pak bych se zeptala na to poskytování informací, jak to probíhá? Vy sledujete veřejnou desku?

No musíme sledovat. Jako popravdě řečeno už nám pár řízení díky tomu bohužel uteklo. To v zásadě musíte sledovat denně, protože je tam osm dní na přihlášení. Ale v momentě, kdy se do toho řízení na ten proces dostanete, tak pak už většina úřadů postupuje tak, že jste účastníkem jakéhokoli následných řízení. Musíte se do nich jakoby formálně přihlásit znova, ale přijde vám od toho úřadu oznámení o zahájení řízení. Takže v tom problém není, no. Ale to je specifikace IPPC.

Takže vyhovovalo by vám více, aby vám chodilo to oznámení ... nebo aby se třeba prodloužila ta osmidenní lhůta?

Já si nedokážu asi prakticky představit, jak to udělat při ušetření papírů. Jestliže je v našem zájmu účastnit se řízení, tak myslím, že máme sledovat a v době, kdy většina věcí funguje elektronicky, tak nevidím v tom problém.

Takže když to nestihnete, tak to považujete za svůj problém?

Přesně.

A ta osmidenní lhůta?

Je trošku šibeniční, mohla by být trochu delší, ale taky si nemyslím, že by to byl takovej problém.

A pak je tam nějaká ta lhůta na to...

Na Vyjádření. 30 dní. Ta je taky v pohodě.

Takže to je taky v pohodě.

Jo. Protože stejně i kdyby se protáhla o další měsíc, třeba aby člověk moh s něčím argumentovat, tak už musíte mít v ruce nějakou studii, kterou když neuděláte za měsíc, tak za dva měsíce taky ne. Takže myslím, že 30 dní je v pořádku.

Hm, jasně. Ta Aarhuská úmluva teda říká, že veřejnost by měla být informována včas, přiměřeně a účinně. Myslíte si teda, kdybyste to měl shrnout, že tenhle předpoklad je splněn? Jestli třeba už na tý veřejný vyhláče najdete dost informací k tomu, jestli vůbec má cenu se tam přihlašovat do toho řízení a v těch spisech jestli tam třeba něco nechybí...?

Tak já tam ty informace v tom stručným shrnutí najdu. Samozřejmě je otázka, když bych byl občanský sdružení nebo občan, který se najednou rozhodne vstoupit do IPPC, jestli by mi to něco říkalo. Na druhou stranu nevím, bohužel proces IPPC je tak technický, že si nedokážu představit, jak to podat lidověji. Takže si myslím, že to v zásadě vyhovuje, akorát vidím problém v zasutosti toho informačního systému. V podstatě i když napíšete ippc.cz... mohly by být ty stránky vytažený dopředu. Než se člověk probojuje x odklikama na to oznámení, tak je to problém. A každé kraj to má jinak, tak myslím, že by bylo přívětivější, kdyby to bylo nějakým způsobem unifikovaný, aby to lidi snáz našli.

Jo, takže vy vlastně musíte koukat na stránky všech krajů.

Buď, anebo jestliže sleduju ... v našem případě sledujeme určitý typy provozů, takže jdu rovnou do toho informačního systému MŽP, kde najdu ty oznámení za jednotlivý provozovatele. To je pro mě rychlejší. Nicméně z pozice veřejnosti si myslím, že to je dost složitý, obzvláště na některých stránkách, kde je to hodně zasutá informace, nehledě na to, že musíte projít x naprosto divnejch oznámení o prodeji pozemku a já nevím čeho všeho, než se prokoušete k oznámení o zahajovaném řízení.

Hm, takže to by mělo být nějak jednodušší...

A oddělený třeba.

Hm. A když využíváte ty možnosti nahlížet do spisu, s tím není problém?

Tak IPPC většinou běží tak, že vám ty spisy pošlou.

To vám pošlou, tak na CD?

No, většinou elektronicky. Ale někdy to chodí i jako takovej tlustospis. Dřív chodil poštovní balík, dneska už většinou to chodí na CD.

Když potom píšete nějaká ta svá stanoviska a námítky, tak využíváte nějaký odborníky?

To je různý. Někdy zadáváme třeba i studie externistům, ale jak už jsem říkal, tak spoustu lidí musíte mít připravenou dopředu. Oni musí v zásadě vědět, že je někdy budem potřebovat, takže využíváme spíš třeba práce externích odborníků, ale zadaný dávno před tím procesem.

Dobře. Já jenom ... mně to přijde tak složitý, že obdivuju, že to jste schopný dát dohromady. Když ještě nemáte vyloženě to chemický vzdělání.

No tak mě chemie bavila. To spíš jde o vztah. A člověk má tu základní orientaci.

Využíváte i spolupráce s nějakýma jinýma nevládkama?

Ta oblast, kde se pohybujem, je značně osamělá. Teoreticky by se některých těch řízení mělo zúčastnit třeba Greenpeace, ale to jsme nezažili, že by se zúčatnili IPPC- ani ve Spolchemii, ani ve Spolaně. V případě Spolchemie jsme spolupracovali s Občanskou ligou, což je místní organizace zaměřená na záležitosti kolem Spolchemie.

Vodoprávní řízení Arnika vůbec nedělá?

Dělá, ale se to můžete zeptat ob dveře v Centru pro podporu občanů, ty se některých řízení účastní.

Dobře. Ještě by mě zajímalo, jestli se vám stalo, že vás odmítli vpustit do toho řízení s tím, že nejsou dotčeny zájmy ochrany přírody?

To v IPPC není. V IPPC máte paragraf, který říká, kdo může být účastníkem řízení...

Jo, že vlastně kterákoli nevládka.

To je v EIE.

No a ve 114.

A ve 114. V IPPC ne, tady je to jednoznačně vyřešený zákonem.

(...)

A vy máte teda celostátní působnost?

Ano.

Tak pak bych se chtěla zeptat, jaký máte zkušenosti s úřady. Jestli si myslíte, že vás berou jako nutné zlo, nebo jako něco, co k tomu rozhodovacímu procesu patří, anebo že na vás třeba koukaj jako na nějaký alternativní pohled, který může i něco přinést?

V zásadě to funguje tak, že když ten úřad vás nezná nebo i ten úředník, tak na začátku asi nás vnímají nebo vnímali jako nutné zlo, ale časem se to prostě změní.

A proč myslíte?

Já nevím, doufám, že je to tím, že prostě nepožadujem nesmysly, že vyžadujeme podložený věci.

A vlastně to jméno Arnika je dost známý. Myslíte, že tohle vám taky pomáhá?

Určitě.

Takže kdybyste byly nějaká lokální...

Já si myslím, že dost významnou roli hraje, že vlastně u každého úředníka vzbudí pozornost to, že do toho vstoupí Arnika, protože za tím vidí potenciální možnost zveřejnění nebo že tam bude vlastně fungovat vstup masmédií do toho případu.

Takže je to trochu strach.. nebo opatrnost.

Trochu, no.

Takže ty úřady ve vás vidí nějakýho hlídacího psa.

No, to je naše role. To je v pořádku.

Když jste na těch jednáních, tak je vám jasný z toho chování účastníků – žadatelů i úředníků, i když u těch žadatelů je to docela jasný, takže hlavně těch úředníků – je vám jasný, čí zájmy hájí, dokážete je „přečíst“?

Tak já si myslím, že v poslední době už se přestaly jakoby schovávat v zásadě na tom veřejném – ono to není veřejné – na projednání té žádosti IPPC. Už vyloží na stůl karty, jakým směrem, jak rozhodnou. Myslím si, že časem zjistili, že je nesmysl to nějak schovávat a čekat až do momentu, kdy rozhodnou, protože když je to předjednaný, tak pak se vystavují daleko menšímu riziku, že se proti tomu někdo odvolá. Nebo aspoň zjistí, jaký jsou pozice těch zúčastněnejch stran. Dřív, tím že to bylo skrytější, tak člověk se moh dohadovat, pod čím vlivem nebo podobně jsou a já si myslím, že to hrozně záleží i na tom, jak jsou nastavený poměry na krajských úřadech a dřív mi přišlo, že ty úřady byly víc pod vlivem těch podniků, který tam jsou a že tlak samosprávy na rozhodován těch úřadů byl vyšší. V poslední době mě to přijde víc oddělený, že je to konečně víc tak, jak má být – že státní správa funguje tak, jak by měla: odděleně od tý samosprávy, která je politická. Ale samozřejmě se nevyhnou, aby... tak příkladem je ta Spolchemie. Všechny místní samosprávy se přiklonili k tomu Spolchemii odmávnout ty tři roky. Takže popravdě řečeno jsem na to jednání jel s tím, že i ten úřad bude navrhopat vyhovět Spolchemii. A nebylo to tak. Navrhnul nějaký kompromisní řešení, a tím v zásadě si vytvořil pozici, protože všem přítomným nezbylo, než s tím souhlasit.

Hm. Takže nejsou zas tak ve vleku nějakých těch politických tlaků...

V poslední době mi přijde, že to tak není. Ale zase mluvím o oblasti IPPC, ostatní oblasti neznám.

Jasně. Takže řekl byste, že existují úředníci, kteří hájí veřejné zájmy... nebo se snaží?

Existují úředníci, kteří rozhodují věcně a podle stanovisek, který v tom řízení obdrží. Neřek bych, že to jsou jednoznačně úředníci, kteří hájí veřejné zájmy. Kdyby hájily jeden veřejný zájem, tak by to neposunuli ani o rok.

No, ono je to těžký s tím veřejným zájmem.

Jasně. Tam se jako veřejný zájem dá třeba postavit x stovek zaměstnanců Spolchemie.

To je zase sociální rozměr.

Ano, přesně tak.

No a jak vy to vnímáte taky, že z dlouhodobýho hlediska je ochrana životního prostředí bezesporu veřejným zájmem, ale zrovna tady jsou i další veřejné zájmy, které mohou být v rozporu?

Veřejný zájem je myslím stejně diskutabilní pojem jako trvale udržitelný rozvoj. Takže si myslím, že prostě je to takový slovo, který si každý vyloží jinak a po svém a v zásadě podle dané politické situace.

Ale třeba vašim zájmem, jak jsem pochopila, není ukončení výroby, ale jenom snížení znečištění nebo ne ukončení znečišťování, ale jeho snížení. Takže jste si vědomi, že nejde jít hlavou proti zdi ...

V zásadě se nesnažíme prosazovat věci, který jsou úplně mimo realitu.

Takže najít nějaký kompromis.

Hm. Na druhou stranu popravdě řečeno by z hlediska dopadu na životní prostředí bylo ideální chlorovou chemii opustit, což je náš dlouhodobý cíl, ale zároveň je jasný, že toho nedosáhneme zítra.

Jasně. Jaké si myslíte, že je hlavní důvod, proč nejsou ty vaše požadavky respektovány?

Myslíte, proč nejsou respektovány ta stanoviska, co tam požadujeme?

No no.

Protože v tom řízení je víc účastníků. Když by ty úřady vydaly stanoviska, který by byly na naší straně, tak by se dočkaly odvolání z druhé strany. Na druhou stranu já už jsem asi obroušený letama účasti v těch řízeních, takže to víc vnímám jako hru, kde se snažím vyhrát co nejvíc. Nevím, jestli bych takhle mluvil třeba před pěti deseti lety. A proč nejsou respektovány? Je tam prostě řada dalších účastníků v tom řízení, tak proto to ten úřad nerespektuje. Na druhou stranu když řekneme, že přes nějakou věc nejede vlak nebo je pro nás tak zásadní, tak celkem vědí, že nemluvíme do větru a odvoláme se proti tomu rozhodnutí.

Kolik z těch řízení skončilo odvoláním?

Ze začátku jich bylo hodně, to byly tak dvě třetiny.

A kolik z nich se podařilo?

Nebylo to v úplně v každém rozhodně, ale ve více než polovině těch odvolání jsme uspěli.

Hm, ještě by mě zajímalo, když jsou tam různé názory a konflikty, jak na to osobně koukáte? Jestli vás to nějak rozesmutňuje, nebo štvě, nebo to berete jako normální věc, která patří k demokracii?

Tak já myslím, že to patří k životu. Člověk si nemůže představovat, že dosáhne všeho, co chce.

Takže to berete s klidem.

No, člověk se postupem času v týchletý oblasti když pracuje stane cynikem trochu. Bez zdravého odstupu se to nedá dělat. Setkal jsem se s několika lidma, který ekologický organizace – nebo environmentální organizace, abych byl přesnější – opustili z toho důvodu, že je to vlastně natolik psychicky ničilo, že tu práci nemohli dál dělat, protože se vlastně moc emocionálně angažovali v tom. Takže jsem zažil prostě lidi, který měli sny o tom, že musí někam běžet, aby zabránili jaderný katastrofě. Člověk musí mít zdravý odstup a s tím se to dá nějak zkousnout.

Jasně. Stalo se vám třeba, že jste na základě těch jejich argumentů dospěli k tomu, že třeba ty vaše námitky nebyly správné?

Dokážeme uznat chybu. Pokud prostě ta protistrana přinese přesvědčivé důkazy a jsou podložený nezávislým měřením, tak ustoupíme, v tom není problém.

Hm. A myslíte, že třeba potom oni jsou naklonější zase v něčem? Že to může i z dlouhodobého hlediska přinést něco pozitivního?

Samozřejmě to buduje kredit té organizace. Já si myslím, že není možný chtít pořád za každou cenu vyhrávat.

A teda takové zhodnocení: vidíte větší problém v tom, jak jsou nastavený ty rozhodovací procesy a jaké tam má veřejnost místo, anebo spíš v tom rozhodování těch úřadů a v těch nějakých ekonomických a politických vlivech na to?

Ono se to hrozně mění v čase, takže já si myslím, že to osciluje podle toho, jaká je politická nálada a kultura v zemi. Takže to je jedna věc, která to ovlivňuje. Někdy je problém v zásadě v politickém naladění a v tom, jakým způsobem, jsou přijímány zákony. Tam byla určitá doba temna v období, kdy byla opoziční smlouva – pro ekologický zákony opravdu doba temna, to se ČSSD a ODS dohodly na tom, jak bude vypadat zákon o EIA a podle toho ten zákon taky vypadá.

Hm. IPPC je vlastně 2003.

No, to je až potom, 2002 myslím. EIA byla 2001. Záleží na politický situaci a na tom, jak politici dokážou celkem ovlivnit náladu v zemi, čili zhruba do téhož období nebo spíš před něj spadá označení ekologických – nebo environmentálních – organizací za ekoteroristy. To se bohužel od té doby drží. To jsem nezažil moc v jiný zemi tadyhleten punc. Ale myslím si, že je i problém – konkrétně v IPPC – v takový určitý lenosti environmentálních organizací se posunovat dál a vzdělávat se, na druhou stranu řada lidí to dělá po práci, ve svém volným čase a v tom volným čase bohužel účast v řízeních IPPC víceméně je passé. Takže to vyžaduje – dá se říci – profesionální organizace, který do toho budou vstupovat. Takže to je problém na straně environmentálních organizací. A samozřejmě dost často je problém u úřadů, který nejsou ochotný vzít ty nevládní organizace jako partnery nebo jako prostě rovnocenného účastníka řízení. V našem případě to holt obnáší, že se odvoláme proti jejich rozhodnutí a oni se buď poučí, nebo nepoučí. Ale samozřejmě tomu úředníkovi zase když má hodně úspěšných odvolání proti rozhodnutí, tak asi to nesvědčí pro něj. Čili já si myslím, že ta odpověď nemůže být jednoznačná, protože ty procesy tvoří lidi.

Ještě bych sepro doplnění zeptala, Arnika vznikla v jakém roce?

2001. Ale odštěpily jsme se z Děti Země, takže lidi, který Arniku zakládali, tak měli zkušenost z Děti Země, někteří od roku 89, což je i můj případ.

Hm. Takže to si za docela krátkou dobu vybudovala celkem dobrou pověst.

Tak jsme měli na co navazovat.

Hm hm. Ale i že to jméno Arnika něco znamená.

Tak jsme věděli, že během prvního roku se musíme dostat do masmédií.

Takže využíváte nasmédia...

Rozhodně.

A jak dlouho se účastníte těch řízení, hned od začátku jste začali?

Od začátku, no. My jsme navazovali dost často na předchozí historii Děti Země. Program Toxický látka a odpady navazoval na práci sekce Děti Země.

Ještě bych se zeptala, jestli máte v úředníky důvěru?

Tak pokud třeba člověk vstupuje do nějakých řízení a jedná tam s tímtež úředníkem, tak tu důvěru asi časem buďto mít musíte, nebo zjistíte, že ji mít nelze. Ale zase to nejde generalizovat. Nemůžu říct, že mám v úředníky důvěru, ani že ji nemám. Mám ji v konkrétní lidi, kteří jsou i úředníci.

Takže někdy tam třeba vidíte, že tam bude nějaká korupce? Nebo to asi nezjistíte...

To se nedá zjistit, ale myslím si, že daleko častěji takovýhle podezření zakládalo právě to netransparentní jednání, který se časem odbouralo. Tim, že úřady si myslím získali nějakou praxi ve vydávání integrovaných povolení, tak i to jejich jednání je transparentnější – nejen vůči nám, ale i vůči průmyslovým podnikům.

Takže oni nejdřív vůbec neříkali nic...

Neříkali, jaký bude rozhodnutí. Takže člověk vlastně čekal až na to, jak bude vypadat to finální rozhodnutí. Teďka už se během toho jednání osobního v zásadě dozvíte, jak to rozhodnutí bude vypadat.

Jo a dá se pak měnit na základě toho...

No, musíte se odvolat jedině. Poslední moment, kdy můžete něco v tom rozhodnutí změnit, je to projednání. A to taky trvá, než se člověk naučí. Když vstoupíte do IPPC a nikdy v životě jste to nedělala, tak vás může velice nemile překvapit tenhle moment. Že vlastně se rozhoduje ve vteřinách a minutách toho projednání. Když tam nic neřeknete nebo prostě neuspějete, tak máte smůlu.

Jasně, takže vy už předtím víte to jejich rozhodnutí.

Ne, tam se to dozvím.

Kdežto předtím jste se to dozvěděli ještě později,

Ano, v podstatě až v tom rozhodnutí.

Hm, takže v tom, co vám přišlo, nějaký to vyrozumění

No.

Jasně. To ale zase tolik nezvyšuje tu transparentost, nebo ano?

Tak zvyšuje, protože víte, na čem jste. A zároveň na místě můžete říct: tohleto se nám nelíbí, proti tomu se odvoláme.

Kdežto předtím jste museli čekat.

Čekat, no.

Takže se to v podstatě jenom posouvá o několik dní.

Ano, ano. Ale je to výhoda, protože jestliže vám ten úředník na místě řekne, jak asi rozhodne nebo prostě víte zhruba, jak to rozhodnutí bude vypadat – samozřejmě nemůžu říct, že ve 100% případech to tak je, že to řekne – tak to zakládá daleko menší pole pro vaše dohady o tom, že je, nebo není podplacen. S velkou pravděpodobností v případě IPPC nebyl ani předtím, ale vlastně tam bylo daný větší pole práci fantazie, na čí straně vlastně ten úředník stojí. Když to člověk zkombinuje ještě s jednáním vůči nevládním organizacím, který bylo prostě povýšenecký na začátku ještě před několika lety, tak samozřejmě se člověk moc dohadovat.

Hezké Jižní Město

Takže na úvod kdybyste mi mohl představit stručně to vaše sdružení a jaké jsou jeho cíle a činnost?

Takhle, o sdružení si můžete přečíst na internetu – najdete si Hezké Jižní Město. Vznikly jsme před pěti lety a vznikly jsme proto, že na Jižním Městě bylo rozhodnuto, aniž by občané věděli o tom, že má vyrůst na Milíčově, kde vlastně byly louky a nízká zástavba a má tam vyrůst vlastně město. A to na hraně mezi Jižním Městem a přírodní památkou Milíčovský les. A pikantní na tom je, že furt nám říkají ty politici, že se nás to týká a že tam bydlíme. Já tam nebydlím. A založil jsem to sdružení. Mně prostě přišla obrovská arogance, že vlastně lidi se dozvědí věci jako je navýšení míry využití území ex post a že vlastně vůbec nemají šanci do těch procesů zasáhnout, a že prostě to je zbalte si kufry nebo prostě akceptujte, tzn. že se s lidma jedná jako s ovcema, ne jako s lidmi, kterých by ty představitelé, který jsme si zvolili, se ptali. Takže je to pět let, co jsme vznikli.

Hm. Takže to mělo tenhle konkrétní cíl.

Mělo to tenhle konkrétní cíl, ty pozemky byly ve vlastnictví Magistrátu. A v podstatě my jsme nebyli proti bytové zástavbě, my naopak jsme podporovali tu bytovou zástavbu, ale chtěli jsme, aby to byla zástavba nízkými domy, aby tam byl park, aby to byla taková ta nárazová zóna mezi tou přírodní památkou. A dneska tam vyrostly domy, který jsou dvojnásobný, než ta stará zástavba. Takže my jsme říkali: co je to za pokrytectví, říkali jste, že Jižní město jsou králíkárny, říkáte, že na Jižním městě chybí občanská vybavenost a teď tam postavili město pro 3000 lidí? To pro vaše pochopení, to je velikost Jáchymova – bez jediného obchodu, bez jediný školky. Jenom prostě že to je lukrativní. A prostě jako jiný nadávaj v hospodě, my jsme si založili sdružení.

A jakou činnost jste vyvinuli v souvislosti s tím?

No tak, udělali jsme několik shormáždění – my to většinou děláme ve školních jídelnách, takže je to větší, byli jsme na radnici, několik tiskovek jsme udělali, při tom prodeji jsme se orientovali na zastupitelstvo hl.m.Prahy, proti radnici, aby se navyšovaly ty koeficienty, takže to byly ty první dva roky. Potom, aby proběhla EIA...

Tam jste se účastnili?

Účastnili, no vlastně jsme prosadili EIU, na půlce nebyla, na další půlce byla, to, že nebyla, tam jsme podali žaloby, je tam x podanech žalob. Územní řízení, stavební řízení, odvolání, jedna část je třeba i vodoprávní řízení. A od té doby už vzniklo víc těch sdružení jako Hezké Jižní Město, v Jižním Městě už jsou tři.

V té oblasti?

Ne, na jiných oblastech Jižního Města. V podstatě spojuje ty lidi taková ta idea, že občani nejsou ovce, který pasivně přijímají. Snaha, aby byly dopředu informovaný. Personálně nejsme propojený, ale to, co nás sdružuje, je ta aktivita, ten zájem.

Spolupracujete nějak s ostatními nevládkama? Nějak si pomáháte?

Tak pomáhala nám Agora, soudní spory nám dělá vlastně Judr. Kužvart a Judr. Černovous, potom Kruh bezpečí nám udělal tiskovku, pak jsme si nechali poradit, na začátku třeba jak udělat tiskovku, jak pozvat televizi, novináře, s tím nám pomáhali. Ale dneska už víceméně stojíme na vlastních nohách. Snažíme se sdružovat i s ostatními sdruženími.

A kolik máte členů?

No takhle, záleží jak aktivních. Členů máme asi sto, ale aktivních je asi 10 lidí.

A jak byste charakterizoval zájmy, které hájí to vaše sdružení?

Tak já bych řekl, že to je životní prostředí, řekl bych, že to je informovanost, transparentnost.

Řek byste, že to je veřejný zájem?

Já bych řekl, že to je veřejný zájem, ale rozumíte, to je takový slovo, že každý si řekne: já hájím veřejný zájem. Takže se mu trochu bráním. Já bych to spíš řekl, že jakoby hájíme selskej rozum a my říkáme: my hájíme zájem zelených ploch, protože tam, kde se dá něco postavit, tam to hájí ty investoři a my chceme být tou protiváhou pro tu radnici, aby prostě byl i ten protizájem a mohlo se hledat to vyrovnání. Pokud bude tlak jenom ze strany těch investorů, tak je to jako kdybyste šla k soudu a měla jste jenom žalobu v ruce a chyběla by vám obhajoba. Takže hájit ty zelené plochy a – to bylo na začátku – teď už jsme se posunuli dál, teď bych řekl, že to je o tom, koho zájmy ty zástupci zastupují, co je k tomu vede, proč se tak rozhodli a dospěli jsme už tak daleko, že i pochopíme, že třeba někdo s náma nesouhlasí, ale jenom chceme, aby nekrad.

Takže s tím jste se taky setkali?

Ale tak máme jen podezření, ale když ten člověk není schopnej logicky ... někdo třeba chce stavět mrakodrapy – jestli, já nevím, je postiženej, že prostě viděl v mládí v Chicagu mrakodrapy, ale já to

beru. Nebo třeba jsou lidi, který přijeli z venkova a tráví sobotu a neděli v obchodě. Ale já je беру, když jsou jakoby integrální a vysvětlej to. Ty lidi mají na to právo.

Jo, takže když to dokáží nějak obhájit, tak jste schopný pochopit tu jejich perspektivu, ten jejich názor, ale nemáte rád, když vám nějak lžou...

Jasně, ano a jde nám o to... tam je takovej ten pocit tý pravicovosti a levicovosti. To znamená pravičák vám řekne, že takový sdružení nemá vlastně význam. Ale my si myslíme, že i z pravicového pohledu to má svý opodstatnění, protože my jsme investoři do těch bytů, my jsme vložili naše peníze do toho a my chceme, aby se nám zhodnotily. A radnice by neměla mluvit jenom s těmi velkými investory jako je Skanska, který prostě mají miliardy, ale my jsme investovali taky prostředky a prostě máme v tom svý peníze a prostě nenecháme si ty peníze znehodnocovat. Takový ty kecy pravicový jako vám jde o váš zájem. Ano, nám jde, my máme stejně jako ten investor stejný práva. To, že máme, řekněme, jeden milion a ne jednu miliardu, tak prostě v rámci toho jednoho milionu bychom měli mít stejný práva jako ten, co má tu miliardu.

Ano. Ještě bych se zeptala, jaké máte vzdělání? Jestli vám nějak pomáhá v té vaší činnosti?

Tak já jsem fyzik, mám matematicko-fyzikální fakultu, takže jsem postiženej tím, že když mi někdo něco vykládá a nemá to logiku, tak ...

A bylo pro vás obtížné vstoupit do toho světa těch zákonů a vyhlášek, nebo naopak jste s tím problém neměl?

Obtížný to pro mě bylo, na druhou stranu my jsme měli obrovský štěstí, že vlastně s náma spolupracovali naprostý kapacity v oblasti architektury. Jeden není členem, ale pan profesor Mayer, kterej je vědeckej proděkan fakulty architektury. My teda nemáme vždycky stejný názory, on by stavěl dál, ale podle nějakých pravidel. Ale jak říkám, že jsme se naučili tý toleranci. Jsme chodili třeba, dělali jsme dotazníky, vysvětlovali jsme to těm lidem a pochopili jsme, že lidi mají k tomu různý přístupy. Takže máme architekty u nás ve sdružení, pak máme i právníky, máme lidi, který jsou odborníci na hluk, vodní záležitosti, z hlediska botanických a zoologických analýz třeba pro tu přírodní památku nám to dělal ředitel zoologických sbírek Národního muzea, takže my po odborný stránce, bych řekl, o tři kategorie převyšujeme ty developery, ale ty lidi to pro nás dělaj zdarma, my nikoho neplatíme za to, kdežto tamty jsou zaplacený.

Myslíte si, že kdyby těhle odborných znalostí nebylo, že by vůbec bylo možné se nějak prosadit? Zúčastnit se těch řízení?

Ne, rozhodně ne.

A co se týče těch zákonů, tak tam to platí taky?

No naprosto, když si vezmete zákon 114/1992, že musíte dopředu podat žádost, teďka musíte vědět, že vám ta žádost může přijít přímo nebo bude vyvěšena na veřejné vyhlášce, to znamená musíte stále sledovat tu veřejnou desku.

A to děláte? Někdo z vás to má na starosti?

Ano, nějak tak. Taký nám – těch řízení jsme měli tak 50 – takže nám samozřejmě taky něco uteklo.

Uvítal byste nějaký jiný upisov, jak se dovědět o tom řízení? Nebo vidíte v tom nějaký problém?

Tak vidím v tom, vidím, že celý ten proces je v podstatě nastavený tak, aby vás vyřadili.

Myslíte?

No jsem o tom přesvědčenější. Zákon 100/2001 je nastavený trošku jinak, tam jakoby můžete, ale tam zase to je naprosto plácání o ničem, protože tam vlastně máte toho jednoho, který napíše posudek, kterýho zaplatí ten investor a potom, když se odvoláte, tak máte toho, koho zaplatí Magistrát, no jenže zase je z vybraných společností a když se podíváte, tak vlastně předtím oni oba dva byli v opačných pozicích. Jo, takže tyhle řízení, to je čistě pro veřejnost, která není informovaná, aby nabyla dobrého dojmu.

Takže ty řízení, myslíte, jsou...

To jsou mimikry, to je aby se neřeklo, že nic neprobíhá. Kdyby se chtělo, aby to bylo nějakým způsobem účinný, tak by se to muselo udělat úplně jinak a já osobně jsem přesvědčenější, že by muselo probíhat ne jenom územní řízení a územní plán, ale i regulační plán. Tzn. aby investoři neměli možnost to prolamovat přes územní řízení. Dneska to je nastavený tak, že máte územní plán a ten schvaluje zastupitelstvo hl. m. Prahy, ale úpravu míry využití území, tu schvaluje čistě rada, dělá to uzavřeně, dopředu to neprojednává, k těm odborným studiím ani nemáte přístup, k těm odborným útvarům, a vlastně rozhodne vám o tom Útvar rozvoje města. A potom, když jdete do územního řízení, tak už se nesleduje to, jestli to lze udělat, ale jenom soulad. To znamená v tom hlavním řízení, který neprobíhá ani v rámci správního řízení, je rozhodnuto o vás bez vás. A to, že je nějaký územní plán, to, že máte barvičku takovou nebo takovou, to je úplně jedno. Vy, když máte bytovou výstavbu, tak prostě je rozdíl, jestli postavíte jednopatrovou perníkovou chaloupku, anebo dvanáctipodlažní nebo třicetipodlažní dům. A to všechno se dělá bez účasti veřejnosti.

A co se týče těch jiných řízení? Nejen to stavební, ale třeba i to vodoprávní?

Vodoprávní řízení je naprosto katastrofální. V podstatě vodoprávní řízení neprobíhá podle zákona 114/1992, že jo. Takže první věc je, že zákon vám říká, že musíte to podle předmětu a věcně specifikovat. Nikdo vám neříká, co je věcně a co je předmět, respektive říká to nějaký náměstek ministra, na to se všichni odvolávají. My jsme prostě řekli, že my chceme být informovaný o všech záměrech na Jižním Městě. Načež oni nám řekli, že to není dostatečně místně specifikovaný. Tak já jsem říkal: no počkejte, Jižní Město – vy nevíte, co je to za oblast? No ne, to vy si musíte vybrat nějakou část. Tak jsem říkal: dobře, podle zákona o informování 123/1998 jsme podali žádost, do jakých částí se dělí Jižní Město a co je to lokalita, když to musí být podle té lokality – jestli je to ulice nebo jestli je to číslo katastru nebo jestli je to třeba U Dubu, jo, já nevím podle čeho. Tak jsme jim to takhle napsali a oni napsali, že to dostatečně nespecifikujeme. Přitom já jsem jim říkal: no, nezlobte se na mě, ale zákon mě prostě neomezuje – já kdybych řekl, že chci pravej břeh Vltavy, tak prostě to je přesně územně specifikovaný a to musíte nějak zpracovat. Ne prostě, to nemáte... to vám kdyžak pošlu tu korespondenci. No potom další story byla věcná specifikace. Takže jsem napsal, že chceme podle všech předmětů a oni mi napsali, že to nelze, že to není dostatečně věcně specifikovaný. Já jsem říkal: podle všech předmětů, který projednává váš úřad. Takže to není dostatečná věcná specifikace. Tak jsem jim napsal, aby mi udělali výčet, co ten úřad projednává podle toho vodního zákona a napsal jsem jim do toho dopisu, že podle toho seznamu, který nám napíšou, tak chceme podle všech. To zase napsali, že to nejde. No a kvůli tomu nás vyřadili.

To snad není pravda. Myslíte si, že je to jejich tupost, nebo je to nějaký záměr?

Je to jejich záměr. Takhle – je to tupost i záměr. To jsou ženský, který prostě mají děti a který prostě ráno přijdou do práce a večer chtějí odejít, chtějí být zaměstnaný a chtějí mít co možná nejmíň problémů. To, že tam šly na ten úřad s nějakým ideálem, to už ztratily. Prostě ona běží, aby koupila sunar. Já jí to nevyčítám. Ale prostě ona nebude za vás bojovat.

Takže problém je v těch úřednicích – jsou lhostejní, nemotivovaní dát té veřejnosti prostor, protože je vlastně zdržuje?

Tahle, my jsme měli jednu úřednici – vedoucí odboru územního rozvoje – která za náma stála, a ona teda stála za náma i kvůli tomu, že ty architekti, kteří za námi stáli, byli capacity. A ona byla propuštěná. A byla propuštěná ještě nezákonně, ona na ně podala žalobu, protože jí úplně obvinili. Oni jí sebrali prémie, takže pak ona odešla sama a podala žalobu, takže ty peníze jí vyrovnali, ale ona odešla a nechce se tím dál prostě zabývat.

Takže byla nepohodlná.

Byla nepohodlná. Takže když tohleto vidíte, tak ty ostatní vedoucí odboru se srovnaj...

No to mi říkalo hodně lidí, že ty úředníci se bojí ...

Je to v podstatě jak za komunistů. Je to problém. Za komunistů se nedělala taková cenzura, ale prostě plno lidí dělalo autocenzuru. Prostě vy jste věděla, že se na něco není dobrý ptát, tak jste se neptala. A ona prostě: proč by ona nasazovala hlavu do oprátky? A prostě ty úředníci se to vrátí.

Takže i kdyby ten úředník chtěl dát veřejnosti ten prostor nebo dokonce se přiklonil na její stranu, tak to odnese...

Bude vyměněnej. Vždyť to musíte vědět na Praze, současnej Vinkler. Předtím tam byla paní, já už jsem zapomněl jméno, nějaká právnička a to byla naprosto skvělá ženská. Jako takhle, člověk nesouhlasil s některýma jejíma názorama, ale to prostě byla integrita, prostě mám nějaký zájem, něco prosazuju, já třeba jsem měl jinej, ale to nevádí. Kdežto Vinkler, to prostě je bejvalej svazák.

Hm, jasně. Takže tam budou nějaký politický a ekonomický tlaky na ty úředníky?

No, tak ty, co jsou zvolený, tak ty mají nějaký zájmy a prostě ten úředník je brán podle toho, aby ty zájmy nehatil. Jemu je dovoleno v rámci toho ... takhle to řeknu: když dostane deset rozhodnutí, s kterejma nesouhlasí, tak řekněme může u jednoho, který je nejkřiklavější, to nějakým způsobem přibrzdit. Nám se třeba podařilo na Jižním Městě jako sdružení prosadit, protože se společnost Lidl rozhodla v centru Jižního Města, kde jsou paneláky, postavit svoji provozovnu s červenou střechou, která se normálně staví někde za městem. Tak prostě uprostřed Jižního Města, který má rovný střechy, postavit takhle s touhle červenou. To skutečně mělo stát. A našemu sdružení se podařilo tomu zabránit. Za první že neměli tolik parkovacích míst a za druhé se nám podařilo, že nevycházely koeficienty zeleně. Takže udělali z té střechy zahradu a ta zahrada je rovná.

Takže to jste prosazovali tam?

No my jsme to neprosazovali, my jsme tam Lidl nechtěli, my jsme chtěli nějakou kvalitní prodejnu, nějak urbanisticky řešenou, ne parkoviště u toho, ale prostě se nám podařilo nepřímo to obměnit, něco s tím udělat.

Takže takovej kompromis. Nebo aspoň menší zlo.

Tak kompromis bych to neřek, ale prostě že se něco podařilo.

Nebylo to asi to, co jste chtěli...

Nebylo to, co jsme chtěli. Ale ta práce nemá ten smysl, že dosáhnete toho, že by se někdo věcně s váma bavil. Ale pokud ten úředník na druhou stranu má možnost postupovat podle toho zákona – tak samozřejmě, že jsou zločinci, ale to většinou nejsou – když může to podle nějakýho zákona nebo striktně udělat, tak to udělá. Ale v rámci ty šedý zákony, když on by měl posoudit věcně, jestli ten záměr je správněj, tak to on se bojí. Jinak teda já jsem nezažil za naší činnosti, že by ten úředník udělal vysloveně nezákonnost.

Hm, takže i třeba co se týče informování, to probíhá bez problémů?

Ne, to jsou nezákonný věci, ale to je zase, že ten úředník pořádně neví, kdy co předložit. Kdy je to veřejná listina a kdy to není veřejná listina. On vám nepředloží plán, protože vám řekne, že to je toho developera.

To by měl ale.

No měl, protože ve chvíli, kdy to ten developer předloží, tak to musí být opatřeno razítkem od autorizovaný osoby. A ve chvíli, kdy to je opatřeno razítkem od autorizovaný osoby, tak je to veřejná listina a nevztahuje se na to autorský zákon.

Takže se vám stalo, že když jste si žádali o nahlédnutí do spisu nebo o nějaký informace, tak že vám je nevydali?

X krát. No, ale odvolali jsme se proti tomu, tak jsme to dostali a nebo jsme za nima došli a řekli jsme, že jestli to nedostaneme na to odvolání, tak že na ně podáme žalobu.

Hm. Kolik tak procent z těch situací, kdy jste žádali o informace, se vám to stalo? Jestli je to marginální záležitost, nebo poměrně často?

Já bych řek, že u těch důležitějch věcí je to tak 80%. My víme, po čem jít. Tam je problém ten, že když tam půjde někdo neinformovanej, tak oni mu daj obrázek lidí táhnoucích kočárků a prostě krása, ale ve chvíli, kdy bude se chtít někdo podívat do dokumentace, do stavebních plánů, tak vám to nedaj. Samozřejmě daj vám to, když jste účastník správního řízení, který má jasný pravidla, k čemu se můžete dostat, tak to zase daj.

Jo takhle, vy jste mluvil o situaci, kdy jste jako běžná veřejnost ...

Ano, já jsem mluvil za občanské sdružení, ale ne v rámci správního řízení. To znamená, když třeba radnice si nechá zpracovat nějakou studii, třeba i na náš tlak, a my bychom se chtěli s tou studií seznámit. To znamená, my žádáme podle zákona 123/1998, že radnice použila veřejných prostředků

pro zjištění stavu, takže žádáme, abychom k tomu měli přístup, a to se různě kroutěj a snažej se nám to dávat později. Ale ve chvíli, kdy se to předloží k tomu řízení, tak to už zase jede podle toho správního zákona, to už dělá třeba stavební úřad, kterej vlastně zastupuje stát a pak ty ženský postupujou nebo snažej se striktně postupovat podle toho.

Jasně, takže jakmile jste účastníky řízení, tak s tím problémy nejsou.

No, nejsou s tím problémy, ale na druhou stranu máte tu dokumentaci na úřadu, nedovolí vám udělat kopii.

To vám nedovolí?

Nedovolí. Třeba v plánu vám nedovolí udělat kopii. Něčeho ano, třeba textu, ale nedovolí vám udělat kopii plánu.

S jakým odůvodněním?

S odůvodněním někdy absurdním, že by se jednalo o autorský zákon.

Aha. A stalo se vám někdy, že po vás požadovali peníze za pořízení kopie?

Vždycky.

A to víte, že nemusíte platit, takže to...

Musíme platit. Jako občanský sdružení se musíme podílet na nákladech. To znamená, kdyby si radnice udělala, že třeba bude chtít za tu kopii třeba 30 Kč, tak to my nemusíme platit. Ale my musíme jim pokrýt náklady, tzn. když ta kopii je stojí já nevím 1, 20; 1, 50, tak to jsme povinný zaplatit. Takže my máme takovej ten lísteček, že nejsme povinni platit, takže ty poplatky správní my neplatíme, ale podílíme se na nákladech.

Hm, ty jiný sdružení často neplatí nic a myslela jsem, že taky nemusíte platit vůbec nic.

Musíme. To už je pak benevolence toho úřadu. A to po nás teda taky chtěj! Ale třeba u vodoprávního úřadu nám nenechali udělat ani kopii.

A tadyty správní poplatky, ze kterých byste měli být osvobozený, taky po vás někdy vymáhali za ty kopie?

No ne, my jsme vždycky platili tu nákladovou cenu. Takhle, po mně chtěli leccos, ale řekněme nikdy jsem to nezaplatil a vždycky potom ona někomu volala a vždycky nakonec se to nějak vyřešilo. Ale ono jako, taky, dáte za to 200 Kč. Protože máte řízení, který má já nevím 3000 stran a prostě potřebujete udělat 150 stran – potřebujete se na to řízení nějak připravit. To znamená ta nerovnováha v možnostech toho jednoho a toho druhýho, to není vyvážený.

No, v souvislosti s tím by mě zajímalo: když jsou k tomu řízení ty tlustý spisy, tak přece jenom je potřeba se na to trošku připravit. Tak jak je tam ta lhůta na předložení námitek a stanovisek, jestli vám vyhovuje ta její délka?

Já si myslím, že co se týče těch námitek a stanovisek, tak že to je dostatečná doba. Jako to by pak bylo, že by to člověk nějak oddaloval. To si myslím, že v rámci toho řízení ten problém není. Problém je s odvoláním. Protože na odvolání máte 15 dní. A jaksi nejste schopna v tom čase těch 15 dnů nastudovat ten canc, co tam dali, teď ještě je tam nějaký posudek, kterej nejste schopná...jakoby vy jste schopná napsat to vyjádření sama za sebe, ale nejste schopná sehnat odborníka, kterej udělá proti tomu protiposudek a už ho potom nemůžete doplňovat. Takže v tom základní řízení bych problém neviděl, ale v tom odvolání je to naprostá nerovnost účastníků v řízení.

A kdybyste měl možnost rozhodnout sám, jak dlouhou dobu, tak kolik byste navrhoval?

No, já bych hlavně nechal prostor pro doplnění. A hlavně bych zrušil to, že musí ty občanský sdružení se přihlásit do osmi dnů k tomu řízení. To považuju za naprosto diskriminační. A hlavně ostatní účastníci mají delší doby a proč občanská sdružení maj jenom osm dnů? A vůbec nechápu, proč občanský sdružení mají být přihlášený předem, aby byly informovaný, když potom stejně když to jde přes veřejnou vyhlášku informovaný nejsme. Kvůli tomu jsme podali žalobu u správního soudu.

Jo. Takže těch osm dnů je krátká doba. A stalo se vám někdy, že by vám uniklo kvůli tomu to řízení?

Stalo se nám a i je nesmyslný to periodicky podávat znovu tu žádost každý rok, protože ji musíte dávat... vemte si, kolika úřadům my to dáváme. U ochrany přírody Český ráj, u Magistrátu hl.m. Prahy u několika odborů, na městský části, to je prostě naprosto diskriminační. A hlavně co je diskriminační, že oni to dávaj přes tu veřejnou vyhlášku. Protože vlastně vy si požádáte o informování a ten úřad vás neinformuje. Tak dopřic, jestli teda žádám o informování, tak bych měl bejt teda vždycky informovanej.

Takže je to jenom na internetu nebo na tý úřední desce v podstatě...

Ne, oni to dělaj tak, že je vnitřně obesílaj ty lidi, anebo to jde přes veřejnou vyhlášku. To znamená, když je vnitřně obesílaj, tak máte osm dní na tu reakci. A to jde, protože vám přijde dopis. Ale když to vyvěsej jako veřejnou vyhlášku, tak vy musíte od datumu vyvěšení do osmi dnů to dát vědět. To znamená vy musíte furt sledovat veřejnou desku. Jako ty zákony jsou dělaný vysloveně pro nějaký ekologický šílence – jak říkaj, že to dělaj ekologický šílenci, tak mě to nakonec přijde, že skutečně někdo se obětuje a prostě to dělá, ale to není dělaný pro normálního občana. Normální občan nemá možnost sledovat každéj tejdén osm veřejných desek.

Jasně. A je teda pravda, že to je i na internetu vyvěšený?

Je, ale když je to na internetu blbě vyvěšený, to znamená když úředník udělá chybu, což se taky stalo, tak platí to, co je na fyzický desce.

Takže když to tam vyvěsí pozdě...

Když to vyvěsí pozdě, tak úřad se omluví, ale lhůtu máte pryč.

Hm, tak to je síla. Ta Aarhuská úmluva, jestli jí znáte...

Znám, nikoho nezajímá.

... tak tam je právě, že veřejnost má být informovna přiměřeně, včas a účinně.

Ano, tak to není, to jsme si vysvětlili. Ta Aarhuská úmluva jakožto mezinárodní smlouva je součástí našich žalob...

Takže se na ní nějak odvoláváte?

Tak píšeme v rámci žalob, ale naše správní úřady vůbec na to neberou ohled.

Aha. Tak pak bych se chtěla zeptat, v kolika řízeních jste dosáhli, nebo aspoň částečně dosáhli, svých požadavků? Byli jste vyslyšeny, zapracovali se ty vaše námítky...Jestli byste to mohl takhle odhadnout.

Tak já bych řekl, že v žádném.

V žádném. Takže částečně jste tam něco ovlivnili, ale nebylo to pro vás dostatečný splnění požadavků?

To jo, částečně ano. Tak samozřejmě byly řízení, který jsme shodili, těch bylo několik. Ale ty jsme shodili na formálních věcech. Tzn. to bylo na tom, že ten to poslal pozdě nebo že nedodali něco. Ale problém byl v tom, že ve chvíli, kdy to ten developer dodá špatně, tak on to řízení stáhne a podá ho znovu. A třeba takhle ohledně vodního zákona, my jsme vyhráli to řízení, no, ale výsledek byl ten, že to stáhnul, rozdělil to na tři řízení a ještě to udělal tak, že jak jsme to měli mít věcně specifikovaný, tak že úplně tomu nevyhovujeme, takže nás vyřadili z těch řízení, kde předtím jsme byli účastníci.

Takže vám řekli, že nehájíte zájmy, které tam budou dotčeny?

Ne, že jsme předem nežádali o to informování, tzn. oni to řízení rozdělili na x partikulárních řízení.

A vy jste se nepřihlásili do těch řízení...

My jsme se přihlásili do těch řízení, ale oni řekli, že z hlediska té naší specifikace to neodpovídá přesně tomu duchu. My jsme tam měli, že chceme o všech vodních řízeních, který odpovídají výstavbě domů, který zasahují do přírodních parků a tak. A tam je výstavba domů, ale oni napsali, že předmětem toho specifickýho řízení o nakládání s vodními zdroji nejsou budovy. A přitom ty budovy jsou přesně to, co ten developer chce udělat. Rozumíte, tzn. oni to udělaj tak, že vědí, o co žádáte, takže oni to napíšu, abyste nic nemohli. Jo a měli jsme tam jakékoli terénní úpravy a oni, že předmětem toho řízení nejsou terénní úpravy. Takže z toho důležitýho řízení ohledně nakládání nás vyřadili a udělali vedle řízení, který bylo ohledně úprav a my jsme měli možnost, ale kde už nic neuděláte, protože to šlo přes stavební zákon.

No, hezky se vás zbavili teda. A to jste se odvolali?

Ne, to bylo na odvolávku tohleto. To už jsme se odvolali, to je z Magistrátu, jak se nás prostě zbavili. Ne jako, to jsou mimikry. Veřejnost si myslí, že se o to někdo stará. Nestará.

No a co myslíte, že je hlavní snahou toho úředníka, který rozhoduje? Už jsme se o tom trochu bavili...

Já si myslím, že udržet si místo a jít brzo domů.

A jak jste mluvil o té paní, která potom byla vyhozena, tak ještě s nějakým úředníkem se vám dobře spolupracovalo, nebo prostě se setkáváte s podobným postojem?

Tak setkal jsem se s těmi lidmi, ale říkám prostě byli vyměnění. Dobře se mi dělalo na hl .m Prahy s tou paní, ale ta byla vyměněna. Takže musíte s nima spolupracovat. Ale to není o korupci. To je o tom, že když s nima spolupracujete, tak dostanete byt v tý městský části, leccos vám dovolej. Pokud hájíte jiný zájmy, stanete se nepohodlnou. Prostě je to stejný jako za těch komunistů. Naprosto. Jenom barva je jiná.

Modrá...

Ale u nás i Sociální demokracie. Prostě ty velký subjekty maj podchycený ty strany, který jsou u moci. To znamená, jestli vyhraje ... u nás je koalice ODS a ČSSD. A ty velký developeři maj pochycený ty, co jsou u moci, na všechny strany. Takže to by musel přijít někdo úplně nověj.

Když jsou nějaký ty veřejný projednávání v rámci toho řízení – když už jednáte s těma žadatelama o to povolení a s těmi úředníky – tak daří se vám rozluštit, co je jejich zájem? Jestli ho nějak sami prezentují, nebo se schovávají za nějaké jiné, veřejné zájmy, že vám vlastně lžou a vy nevíte, co je jejich motivací, co se za tím skrývá?

Tak ve chvíli, kdy předloží ten záměr, tak je jasný, co je jejich motivací. Ale jakoby je to pozdě. A s tím slovíčkem veřejný zájem, to je takový klišé. Jako co to je? Nám bylo řečeno, že veřejným zájmem je výstavba i v rámci EII, my jsme chtěli furt alternativní posuzování. V rámci zákona z roku 2001 je napsáno, že se musí posuzovat i nulová varianta. A vůbec nikdo ji tam nedal. A ještě tam máme nejkritičtější ohrožený živočichy v rámci zákona 114. A ty můžete ohrozit jenom tehdy, když je to v rámci veřejného zájmu. A tam bylo řečeno, že v územním plánu je to jako bytová zástavba, takže veřejným zájmem je ohrozit.

To pak záleží, jak si to každéj definuje.

No, ten investor si to definuje ve svůj prospěch.

No, to je pravda, u toho investora, tam je jasný, o co mu jde, ale v případě těch úředníků – jestli je vám to jasný, nebo jestli oni otevřeně přiznávají, co vlastně je jejich zájmem nebo se schovávají za bůhvíco?

Úředník vám řekne mimo, že je to hrozný, stejně jako Vodrážka tady. Já s tím nesouhlasim, já s tím nemůžu nic dělat. Ale to, že všechno dělá pro to, aby s tím nic nemoh dělat, to už neřekne těm lidem. Říkám, kdyby udělali ten regulační plán, tzn. vyloučilo by se územní řízení, ale prostě regulační plán by udělalo město, tak by se to změnilo. Dneska prostě ty investoři si z těch měst dělaj trhací kalendář. Prostě já chci toto, tak si to tady prosadím, já chci támhleto. A u nás na Jižním Měste jsme to úplně zdokonalili, protože u nás dostává městská část od Passerinvestu za změnu územního plánu a za prosazení zájmu investora peníze. Takže oni dokonce říkaj, že je to veřejným zájmem, protože městská část dostane peníze.

A to oni řeknou, že od nich dostanou peníze, nebo ne?

To řekli. Ale to je ta viditelná část. Já nevím, jestli nejsou nějaký peníze bokem, ale to já nemůžu vědět. To já vám říkám všechno, co je viditelný.

Jo, takže celkově asi nemáte moc důvěru v úředníky?

Jako důvěru... já je lituju. Já jsem šťastnej, že nejsem úředník, protože já si myslím, že jsou ve strašný situaci, protože v podstatě podle mě tam šli s nějakými ideály, něco prostě dělat, něčemu pomoci a v podstatě oni tam jenom přežívaj. Podle mýho tam přežívaj jenom proto, aby zajistili elementárně rodinu. Jak říkám, ta ženská se omezuje na to, aby běžela pro ten sunar. A já se jí nedivím. Já ji nekritizuju. Já nejsem pánbůh...

To není ani její chyba...

No, chyba to její je, ale já prostě nejsem jakoby autorita, abych měl právo ji soudit.

Viděl byste nějakou možnost, jak tohleto řešit?

Říkám, podle mě je potřeba ten regulační plán. Podle mě to musí městská část dotáhnout, aby nebyly územní řízení, ale aby přesně nadefinovala... udělala analýzu celého toho území, jak to chce rozvíjet a potom vypisovala výběrový řízení. A ne, že tam přijde investor a prostě prosadí něco, udělá, pozve. Já považuju za korupci i pozvat někoho na dovolenou. Jako samozřejmě někoho pozvete do Brazílie, ale může to být, že někoho pozvete i na hory. A to se prostě děje. Takže podle mě nestačí ten územní plán místo toho regulačního, musí podle mě být to, co říká Kužvart, tzn. investor že nese odpovědnost za to, že nebudou zhoršený žádný koeficienty, žádný limity z hlediska emisí a podobný věci a že za to nese odpovědnost investor. Tzn. pokud by došlo ke zhoršení, tak prostě ta stavba bude zbouraná. Prostě je to jeho riziko. To je jako by někdo postavil, já nevím, vlak a ten vlak by vykolejil a řeklo by se: on vykolejí, ale jenom někdy. Nebo: my jsme to nevěděli. To se tak prostě nedá dělat! Když něco dělám, tak musím nést plnou odpovědnost a je nepřijatelný, aby prostě byly překračovány ... lidský zdraví bylo ohrožováno. Hluk a podobně. My jsme taky proto ve sdružení, aby Jižní Město bylo vyhlášeno jako klidová zóna. Říkám to z toho důvodu, že jako fyzik, oni říkají tři decibely, ale tři decibely znamená v intenzitní škále dvojnásobek. Tzn. když něco navýšíte o tři decibely, tak je to dvojnásobek. Takže my když dneska máme šedesát decibelů, což je na mezi, tak dvojnásobek – 120 decibelů – je když vám startuje stíhačka. Jo, na lidi se používaj... z nevědomosti bysme to navýšili. Ted' jsem slyšel, že prostě se snižuje rychlost a že se snižuje jenom o tři decibely. No to je jasný, protože to je logaritmická škála.

Ten regulační plán jako řešení se teda spíš týká té výstavby, ale celkově jsem spíš narážela i na to, jestli nevidíte problém i v tom, že ty úředníci maj špatnou pověst, málo peněz, takže i malou motivaci a že tak nějak celkově nemaj prostor na to rozhodování?

Tak asi by něco pomoh ten kariérní řád, zase na druhou stranu si myslím, že to není vlastní problém. Tam oni jsou prostě svázaní s tou radnicí, i když zrovna ten stavební odbor přímo pod ní nespadá.

Tak právě možná to nějak rozetnout tadyhleto spojení.

Já vám to řeknu upřímně, tamto jsem mluvil o věcech, který rozumím. Ted' se mě ptáte na něco, o čem tolik nevím.

To je spíš taková moje myšlenka.

Jako bylo by to fajn, na druhou stranu já si myslím, že primární co je, je ta odpovědnost na těch občanech. Já prostě si myslím, že základní je se prostě zajímat o to, co se na té městský části děje. A říkám, je mi úplně jedno, klidně ať jsou to lidi, který si přejou stavbu mrakodrapů, ale aby to bylo

jejich rozhodnutí. To znamená, aby k tomu dospěli, že to je skutečně jejich, a ne že je někdo balamutí a že jim někdo něco předkládá. Takže myslím si, že veřejná informovanost, transparentnost, výběrový řízení, protikorupční oddělení – ale ne tím, že udělám telefonní linku, kterou mi spravuje jeden z největších potencionálních korupčníků. Tak prostě všechny tyhle věci, který jsou ve světě, kdyby se implementovaly. A co se týče těch úředníků ... myslím si... jako třeba ve stavebním zákoně máte napsáno, že právnická osoba, která činí své kroky v dobré víře, za jejich dopady neodpovídá. To si najdete ve stavebním zákoně. Prostě to je síla. Já naopak bych udělal, protože podle mě v jakýkoliv činnosti, prostě když něco dělám, nesu za to plnou odpovědnost, mám odpovědnost výrobku za škody. Prostě když vám někdo přidělává kolo a ono vám upadne, tak nese za to odpovědnost. Tzn. podle mě musí mít ty developeři odpovědnost za to, že to bude dodrženo a je potřeba, aby když to nebude dodrženo, tak aby ten barák byl skutečně odstřelen. Ale aby ten náklad nes ten developer. Prostě dokud nebude vymáhání práva jako na těch developerech... On ten developer jenom slízne tu smetanu. Ale vlastně nenese vůbec žádnou odpovědnost. Nebo další věc: když někdo něco staví, tak musí podle mě odpovídat i za destrukci toho. Tzn., že když něco postavím, tak musím mít někde náklady na to, že až se to vybydlí, tak že z toho zase vznikne ta zelená plocha. Tzn. musí se uzavřít ten kruh. A pokud se tohleto podaří, tak už ty developeři nebudou žádat o věci, o kterých musí oni sami primárně vědět, že jsou to lži.

Ted' je dost výrazný preferování developerů...

No, je to jako ta finanční krize. Bankéři dostali obrovský odměny za to, že dělali letadlo, že dělali rizika, ale prostě nikdo je nežene k odpovědnosti za to a zaplatí to nakonec celá společnost. Ty rizika byly přesunutý na celou společnost. Je potřeba ty rizika přesunout na ty, který ty rizika vyvolávají. A potom může ten úředník rozhodnout. Protože ten úředník, kterej je na tom stavebním odboru, tak to je třeba stavební odborník, není to ekolog, není to člověk, kterej je odpovědný za akustiku, tam jsou třeba věci třeba hygienický stanice atd. To znamená je to v podstatě poštovní úřad. Primárně je potřeba, když teda chtěj dělat pravicovou, aby ten, kdo něco činí, tak byl zcela za to zodpovědný. Tzn. změna zákonů v tomto smyslu.

Dobře. Pak by mě ještě zajímalo, jak jste vnímali, že vás vnímá úřad? Jakej byl ten jejich postoj k vám? Připadá vám, že vás brali jako nějaký obtížnej hmyz, kterej tam prostě musí bejt, nebo se vám stalo, že by vás brali jako partnera nebo někoho, kdo tam vnáší nějaký jinej pohled na věc?

Já si myslím, že jo.

Jako třeba v případě tý nepohodlný úřednice jste cítili, že...

Ale i jiný. To jako ona byla šéfová. Já bych to řek takhle, když máte oficiální jednání s představiteli, tak nás vnímaj jako hmyz. Jako prostě chtěj ukázat, že jsou na straně toho vedení. Ale když s nima takhle mluvíte, tak vám řeknou, zaplat' pánbůh, že to není na mě, to je úplně šílený, co tady dělaj. Takže naopak...

Vás nikdy i vítaj.

Jo, jako to jsou normální lidi, to nejsou žádný gauneři. To, že ta ženská jde pro ten sunar, jak jsem vám říkal, to je prostě logický. Ale ona prostě má nějaký meze, do kterých je ochotná něco nastavit, ale v dnešní době chce bejt zaměstnaná.

Já jsem spíš to vyvodila z toho, že přece jenom tady panuje vůči ekologicky zaměřeným nevládkám ve společnosti taková spíše nedůvěra nebo jejich odmítání jako radikálů nebo ulitých ekoteroristů, jestli jste se s tím setkali...

Jo, to nám řekli, že jsme ekoteroristi, to nám řekl pan starosta. Ale zase pan starosta se svým zástupcem chtěli vstoupit do našeho sdružení, takže pro nás je těžký...

Cože??

No, tak prostě chtěj nás rozložit, jak se dá. Jednou jsme kamarádi strašný. Jako my jsme je vyloučili, ale ...

Jako špioni...

No ne, tak my jsme jim říkali: vy hájíte nějaký zájmy, my hájíme nějaký, to je sice hezký, že k nám chcete vstoupit, ale potom naprosto zmateme, na který straně kdo sedí při tom jednání. My jsme jim říkali: my budeme rádi s váma intenzivně komunikovat, ale dneska nejste v souladu s našima stanovama, takže vás nepřijímáme. Třeba se to za rok změní.

Takže chtěli tam nějak zjistit, jaký budete mít požadavky předem a...

Já nevim. Já vám říkám, co vím. My jsme dostali přihlášku. Dostali jsme přihlášku pana starosty a dostali jsme přihlášku vedoucího odboru pro územní rozvoj a životní prostředí zastupitelstva, což je radní, to je významná funkce.

A to se stalo poté, co vás nazvali ekoteroristy?

Ano, potom. My jsme ve sdělovacích prostředcích, oni prostě by byli strašně rádi...oni by nám rádi něco nabídli, abychom se zařadili.

Abyste přestali vystrkovat růžky.

No no no, abychom se zařadili.

Jasně. Ještě by mě zajímalo, jestli pozorujete v tom přístupu k vám nějaký rozdíl. Když vlastně pět let existujete, jestli k vám začali přistupovat jinak?

Takhle, v našem sdružení jsou zastupitelé, my jsme významný sdužení, je tam bývalá místostarostka, takže my tam máme zastupitele z tý opozice.

Takže tohle vám pomáhá v tom, jak k vám přistupují...

Jo, já bych řek, že my jsme respektovaný. Naopak nám řekli, že s náma se dá mluvit a s těma ostatníma ne. Prostě je to takový cukr a bič. Mně to je jako jedno. Já vždycky lituju ty lidi, který tam přijdou nepřipravený na ten úřad. Protože to, že ten člověk tam přijde a řve, tak já si myslím, že je daný tím, že ty procesy jsou nastavený tak, že ten člověk neinformovanej... že prostě vylučujou ty lidi... takhle: ty procesy nejsou nastavený tak, aby byly schopný vstřebat toho člověka neinformovanýho. A já to beru, ne že to je vina toho člověka, ale toho úřadu.

Takže když bych se zeptala, jestli je spíš problém v nastavení těch procesů, anebo v tom věcném rozhodování a v těch tlacích na to rozhodování, tak kde myslíte, kde je větší problém?

Takhle, ty procesy jsou nastavený pro ten tunel, ty procesy jsou nastavený tak, aby to umožňovalo to... a ty úředníci jsou tlačeny pro to, aby to schválili. Takže to se nedá oddělit.

Jasně, takže je to propojený a obojí je problém.

Obojí je problém a bejt úředníkem statečným... já mám obrovskou úctu před těmi dobrými úředníky. Jako rozumíte, já dělám v soukromý sféře. Já nevím, jak bych reagoval, kdybych byl na to odkázaný finančně, jako živitel rodin. A pak jsou tam vyloženě gauneři. a to vidíte, že dostane byt, tamhleto dostane. A pro mě to je forma korupce, i když je to oficiální.

No, je to korupce.

Prostě korupce ne z pohledu, že někomu dám obálku, prostě zájmová. To jako nás se snažili prostě zařadit, taky nám bylo řečeno, napsali nám, že jsou rádi, že se tak zajímáme, že bychom si mohli požádat o nějaký grant

Od nich...

No že by nám pomohli s grantovou politikou, protože jsme ještě nezískali žádný grant. Nás to stojí strašně peněz. Víte, co stojí žaloba? Teďka ještě máme, že po nás chtějí, abychom nově platili za ty žaloby. Jako to jsou 4000. Pro nás je to hodně peněz, protože my těch žalob máme asi 6. Kde to chcete od těch lidí brát?

Takže vy to děláte vyloženě dobrovolně a platíte to ze svého?

Ze svého.

Možná od nějakých nadací, neuvažovali jste o grantech?

Ale tak jako uvažovali, ale rozumíte, my zase jsme soustředěný na ty naše akce, tzn. nám by to někdo musel nabídnout jako balík – říct napiš to a to, podej to tak a tak. My nemáme čas to obcházet a chceme si udržet tu nezávislost a potom už to rozjedete, tam musíte ... jako my vedeme účetnictví, ale jenom to elementární.

No, vyžaduje to docela hodně energie a času.

No, ale jakoby neefektivně. My máme nějaký penzum sil a teď je otázka, kam to namíříme. A my jsme si vyhodnotili prozatím, že prostě pro nás je lepší jít na ty soudní řízení a na ty správní řízení.

Ještě by mě zajímalo, jestli si myslíte, že kdyby byl tý veřejnosti dán větší prostor v těch zákonech, jestli by se pravděpodobněji prosazovaly požadavky těch nevládek? Kdybyste tam měly delší lhůty, kdybyste tam měly lepší postavení jako má třeba ten developer...

Takhle, to řešíme nějaký dopad. Ta příčina je někde jinde. Prostě základní věc je ta, že u nás oni ti lidi chtějí moc. Přesně, co napsal Čapek o komunistech „Proč nechci být komunistou“. Tak to úplně stejně jde naroubovat na současnej stát. Ty lidi chtějí moc. A v podstatě jediný, co je zajímá, je, aby byli za ty

další čtyři roky znovu zvolený. Nic jinýho je nezajímá. A chtějí z toho maximum získat. To znamená, tohleto řešíme všechno jenom okrajový věci. To znamená, je potřeba zajistit tu transparenci, tyhleto věci a v rámci té transparence ty podmínky. Na druhou stranu já bych byl i kritickej k těm občanským sdružením. U nás třeba vznikaj, aby byl proti nám tlak, tak vznikaj občanský sdružení, kde pak starosta je za výstavbu. Nebo developer si udělá občanský sdružení. Nebo do těch občanských sdružení nahrnou třeba stavební dělníky a rozložej to sdružení. Takže to občanský sdružení zas na druhou stranu může být i nebezpečný. Takže já bych to úplně ... to postavení nějak je daný ... já bych se poučil z té Evropy a hlavní je lidem vysvětlit, že to není, jestli je Paroubek, nebo Topolánek. Že ta politika se dělá i místně. Aby byli informovaný a aby říkali průběžně, co si myslí a aby začala ta komunikace. Věřím tomu, že kdyby cítili ty lidi, co jsou u té moci, že jsou kontrolovaný, tak že to by to změnilo. Tyhleto třeba těch osm dní, to se dá rychle změnit, to nejsou donebevolající věci. Ale jak jsem vám řekl, v tom zákoně, jak je možný že právnická osoba, pokud v dobrý víře ... ? Anebo představitelé města nejsou odpovědní za své kroky, to máte v dalším zákoně. A nikdo to nezmění, protože ty Dalíci a podobně z toho žijou.

Hm. To je docela smutný všechno, co říkáte.

Tak asi vám to neříkám jako první, ne?

No, právě, že to je ještě smutnější, že ne.

Ale jako já jsem poznal plno fajn lidí, neříkám. Prostě my děláme to, co můžem, zase na druhou stranu naše možnosti jsou omezený. Problém je v tom, že my jsme si na začátku mysleli, že když řekneme tu pravdu a ukážeme tu podstatu, tak že se toho někdo chytí. A on se toho nikdo nechytí. Protože předtím ta politická reprezentace byly roztráštěný zájmy. Kdežto dneska, když na to podíváte, tak to je vlastně původně jedna firma a pro ně je ta radnice vysloveně řetězec k těm penězům.

Děti Země – Plzeň

Tak poprosila bych tě, jestli bys moh krátce představit tu svoji nevládku a říct její hlavní cíle.

Tak Děti Země fungujou od roku 1989. Naše cíle, který máme ve stanovách a naše poslání je ochrana přírody, krajiny, životního prostředí a zvířat a takový věci, který s tím nějak úzce souvisí. Co se týče těch řízení IPPC, jakoby zkušenosti ty naší plzeňský pobočky, tak se týkají velkochovu hospodářskej zvířat, kterýma se systematicky zabýváme. Snažíme se dohlížet jednak na to, jestli se dodržuje ta platná legislativa a jednak se snažíme prosazovat nějaký dílčí opatření, který by mohly buď částečně zlepšit životní podmínky těch zvířat anebo který by mohly částečně snížit negativní dopady těch velkochovů na životní prostředí.

A dokázal bys říct, kolik procent z té vaší činnosti tvoří účast v těch řízeních? Řízeních obecně a IPPC?

Tak polovinu třeba. My se snažíme vždycky a i co se týče jinejch témat, tak jednak je ta účast ve správních řízeních, ale snažíme se vždycky dělat k tomu i druhou část kampaně, která je zaměřená na veřejnost a jedná se o nějakou osvětu, o nějakou komunikaci s veřejností hlavně přes média a i reklamu prostřednictvím nějakých krátkých osobitejch akcí, to jsou třeba výstavy nějaký. Taky jsme měli v loňským roce nějaký přednášky na středních školách o velkochovech, to bylo hodně zajímavý, to byla nějaká reflexe od lidí, jak to vidí.

Ještě bych se zeptala, jestli se účastníte těch řízení nějak od začátku toho svého působení, nebo jste teprve později k tomu došli?

No tak my tu kampaň, která se týká velkochovů máme od roku 2006 zhruba a...

Takže v souvislosti s tím jste se začli hlásit do těch řízení IPPC.

No, některých řízení IPPC se účastníme možná o něco trochu dýl, ze začátku jsme dělali hlavně posuzování vlivu na životní prostředí a potom územní a stavební řízení, kde se nejvíc řeší vlastně nějaký technologický podrobnosti tý stavby, ale tak zhruba 2007, 2008 jsme se začali účastnit těch řízení IPPC.

Dobře. Ty jsi říkal, že máte asi 10 členů, asi 5 aktivních. Máte nějaký zaměstnance nebo nějaký úvazky? Nebo to dělají všichni dobrovolně?

No tak jedinej asi, kdo to dělá nějak profesionálně, jsem já. O nějakých úvazcích se dá mluvit, když se nám podří získat nějaký grant na tu kampaň, tak to mám nějaký částečný úvazek, tak maximálně poloviční, spíš nějaký mnohem menší.

A ostatní jsou tam na dobrovolnický bázi?

Jo, co se týče ty naší plzeňský pobočky, tak jo.

A ty máš nějaký zaměstnání nebo studuješ?

Já ještě mám zaměstnání a ještě studuju.

Aha. A ještě by mě zajímalo, jaký máš vzdělání? Co studuješ?

Studuju západočeskou univerzitu, obor sociální péče. To úplně s tím nesouvisí, no.

No no no, k tomu právě směřuju. Protože mě by zajímalo, jak je pro tebe náročný, orientovat se v tom světě zákonů a vyhlášek. Jestli to pro tebe představuje – nebo představovalo – nějakou neproniknutelnou houbu, nebo to bylo bez problémů, hned jsi tomu porozuměl?

No, tak já teda kdysi jsem chvíli studoval v Plzni práva, ale odtamtud jsem teda asi po půl roce odešel. (...) Předtím než jsme začali dělat kampaň k těm velkochovům, tak já ještě, já nevím, tak čtyři roky, tak jsem dělal různý jiný kauzy, kde taky ta účast ve správních řízeních byla důležitá, takže dneska mi přijde, že je to pro mě úplně běžná věc.

A sleduješ třeba novely těch zákonů, vyhlášky a tak?

Tak rozhodně se snažím být nějak v obraze, co se týče toho oboru a jeho legislativní úpravy. V nedávný době došlo k docela k zásadním změnám, který tu naši účast v těch správních řízeních dost jako neutralizujou. Protože nejdůležitější vyhláška, o kterou my jsme se opírali, což byla vyhláška 191/2002 o technických požadavcích na stavby pro zemědělství, tak ta byla zrušená. Ta vlastně podrobně upravovala různý technický parametry těch staveb, který se hodně týkaly životních podmínek těch zvířat. Ale v současný době už je jenom ten úplně rozbitý základ, kterej je

implementované z té evropské legislativy. Takže teďka vlastně řešíme, co s tou kampaní bude dál, protože už nemáme moc věcí, který bychom mohli prosazovat a zároveň se opírat o nějaký právní předpisy.

Jasně, chápu. Ještě bych se zeptala, jestli znáš Aarhuskou úmluvu?

Ano.

A četl jsi jí nebo víš, co v ní přibližně je?

Tak přibližně vím.

Takže asi se nezkoušíte na ní nějak odvolávat nebo odvozovat z ní nějaký práva?

No, tak přímo na Aarhuskou úmluvu ... vím, že jsme s ní argumentovali v nějakém soudním řízení. Myslím, že se to týkalo asi žaloby proti stanovisku EIA. Ono se nějak dlouho řešilo, jestli je možný zrušení stanoviska EIA, pokud by bylo nezákonné. A myslím, že to dopadlo špatně, že ten soud to neuznal. Vlastně je k tomu nějaká judikatura, že je možné jediné žalovat to finální rozhodnutí s tím, že zpětně se tam dá argumentovat tím, že to podkladové stanovisko bylo nezákonné, ale je to dost krkolomnej proces.

Hm. Ty správní řízení, tam se účastníš jenom ty nebo máš ještě někoho, kdo ti pomáhá?

Ty správní řízení, to dělám jenom já. Ty ostatní lidi spíš pomáhaj v té osvětové kampani.

A máte na to nějaký granty. A co děláte v případě, že je nedostanete?

No, tak vloni jsme měli ještě grant od Nadace Partnerství, letos nemáme nic. A tak jako zatím doufáme, že v tom budem pokračovat.

To znamená, že si to nějak hradíte z vlastních prostředků?

Ano.

Tak další otázka je, čím a jaké zájmy hájíte v těch řízeních IPPC? Nebo řízeních obecně?

No, tak jako v těch řízeních IPPC, který se týkaj těch velkochovů, tak v podstatě se snažíme hájit zájmy těch hospodářských zvířat, což jako ne asi úplně jsou zájmy, které nějak právně se dají nějak interpretovat.

Ne, tak to nemusí být vůbec právně. Jak vy to pociťujete, prostě koho zastupujete?

No, tak my se snažíme zastupovat hospodářská zvířata, jakkoli to může znít divně, potažmo veřejnosti nebo té části veřejnosti, která tohle téma nějak vnímá citlivě a má ten názor, že ty zvířata by měly mít nějaký podmínky, který budou alespoň blízky nějakým jejich etologickým potřebám.

A když hájíte zájmy životního prostředí, tak myslíš, že to jsou zájmy veřejnosti? Veřejné zájmy?

No, tak on ten pojem veřejnej zájem, to je problematickej pojem, protože v podstatě tím argumentuje kdokoliv. Takže to je těžko říct, no. Tak jako určitě, takhle: myslím si, že je nesporný, že hájíme zájmy části veřejnosti. Ale zase definovat něco jako veřejnej zájem, že by to celá veřejnost ten zájem měla, tak to myslím, že nemůže nikdo v žádným případě, protože asi nikdy nenajde tu podporu takovou, aby tohle moh říct. Ono často tohle se děje třeba v územních plánech, kde třeba nějaká stavba se prohlásí za veřejnej zájem a ta stavba sice je škodlivá, ale kvůli tomu, že oni ji prohlásí za veřejnej zájem, to zastupitelstvo, tak potom na základě toho můžou třeba vyvlastňovat pozemky, což jako je zvláštní.

Jasně, takže nechceš to takhle hodnotit, protože víš, že je to spornej pojem a že to každěj může zneužít...

No, tak asi budu spíš korektní a řeknu, že hájíme zájem části veřejnosti.

Hm, dobře. Pak bych se asi zeptala na ty konkrétní kauzy. Mně by zajímalo, proč jste se rozhodly do toho řízení vstoupit, o co tam konkrétně šlo, jak to probíhalo, co jste tam předkládali, nějaký vaše námítky, stanoviska a jak to dopadlo?

No, ono to v podstatě vzniklo asi tak, že my jsme tu metodiku účasti ve správních řízeních spojili s tím tématem velkochovů, což myslím si, že ve větším rozsahu to nikdo předtím nedělal v ČR a ani v současnej době to nikdo nedělá a nevládky, který se zabývají tímto tématem hospodářskejch zvířat, dělají třeba osvětový kampaně nebo řeší konkrétní případy, ale že by někdo systematicky se snažil monitorovat stavby a rekonstrukce velkochovů a nějak je připomínkovat, tak to jsme jediný, kdo to dělá, což bohužel trochu svědčí o tom, že ta aktivní veřejnost je zatím dost malá a přijde mi to zvláštní, že to takhle je.

Hm, takže ty teďka mluvíš obecně, proč jste se rozhodli vstupovat do řízení IPPC. A ty kauzy...

No a ty kauzy, jsou to většinou buď úplně nový stavby anebo rekonstrukce starejch staveb.

Hm, takže změna povolení, vydání novýho?

No, u těch IPPC, tam byl zajímavěj moment někdy, tuším, že to byl říjen 2007, kdy nějak byl ten termín, kdy ty stávající velkochovy nebo všeobecně stavby, který jsou nad nějakým tím limitem kapacitním, tak vlastně zpětně si museli opatřit to integrovaný povolení, což byl moment, u kterýho my jsme byli a ukázalo se, že, řek bych, výrazná část těch velkochovů tuhleto svoji povinnost nesplňuje do toho termínu. Takže na to potom jsme rozsáhle se snažili upozornit a dávali jsme podněty ČIŽP, že ty velkochovy tu svoji povinnost nesplnily. Tak to dopadlo dost smutně, protože výsledkem bylo uložení pokuty tak třeba ve výši tak pět, deset, patnáct tisíc korun, což pro ty firmy s obratem desítek milionů ročně vejš je opravdu trapný.

Jasně. To je hrozný. A teď bych tě poprosila, jestli tam máš nějakou konkrétní kauzu, která byla něčím zajímavá... nebo pozitivní... nebo negativní.

Já jsem se dneska ráno podíval do svýho přehledu o těch řízeních a můžu ti nabídnout kauzy, kde se něco málo podařilo, pak nějaký takový ilustrativní kauzy, kde se nepodařilo vůbec nic a pak kauzy, nebo teda jednu kauzu, která měla takový zajímavý vyústění, který vedlo úplně mimo to řízení o vydání integrovanýho povolení. Nebo můžem vzít od všeho něco.

No, to mi přijde ideální.

Ty jsi říkala, že jsi mluvila s krajským úřadem v Pardubicích?

No no, myslím, že to bylo s pardubickým.

Tak Pardubice tady zrovna mám jako pozitivní příklad. No, pozitivní...

Hodně úřadů mě na vás odkázalo. Ale přes Pardubice jsem se na vás dostala.

Jo, to my zase na těch úřadech jsme evidováni jako slavní prudiči (*smích*).

A vy máte teda celostátní působnost?

Ano. Takhle, když se budem bavit o úspěších, tak pokud sebemenší věc se podaří prosadit, tak já hned si to zaeviduju jako úspěch, abych to nějak odlišil od toho průměru, aby se to poznalo. Takže kde něco málo, tak mám červeně značeno úspěch, ale zase z nějakýho filozofickýho pohledu na celou tu kampaň, tak těžko hovořit, co je úspěch a taky další věc – na jedny straně je něco, co třeba se podaří dostat do toho rozhodnutí, ale pak je otázka, jak to funguje v praxi a možnost to nějak kontrolovat, jak se to plní, je omezená a nedělám si iluze, že ve všech případech ty podmínky, který ten investor nebo provozovatel dostane, se plní. Některý jsou možná napsány jako úspěch, ale praxe bude asi jiná.

Takže jsi musel snížit kritéria.

Jo jo, rozhodně citlivost na úspěch musí bejt postavená na vysokou. No, u toho krajskýho úřadu v Pardubicích mám chov brojlerů v obci, která se jmenuje Slepotice, kde se nám podařilo prosadit... no tohle koukám, že je zrovna takovej úspěch-neúspěch. No, to je takový problematický... ale zkusím to říct, no. Tady byl problém, že podle tý dokumentace, kterou ten provozovatel předložil, tak jedna ze základních otázek, která se u těch chovů brojlerů řeší, tak je počet zvířat na metr čtvereční, protože je na to nějaký limit a často se to nedodrzuje a je tam nějaká přímá úměrnost mezi určitejma zdravotníma problémama a pohodou těch zvířat a tím, kolik prostoru mají, na to jsou studie. Takže to je jedna z hlavních věcí, kterou se zabýváme a v tomhle případě oni předložili dokumentaci, podle který ta hustota zástavu vycházela přes limit. Takže to my jsme namítali, že je nezákonný a to teda ten investor s tím krajským úřadem vyřešili, ale vyřešili to formou, že on ten limit je stanovený odlišně pro různý věkové kategorie těch zvířat a ten zásadní limit je od věku sedmi týdnů, kdy ty brojleři už jsou velký a oni teda to vyřešili tak, že si stanovili podmínku, že ty brojlery vystavní už pětatřicátý den, tudíž nedosáhnou toho období, kdy by pro ně platil ten nejpřísnější limit, tudíž ten limit splní. No, takže úspěch je, že zákon teoreticky možná bude dodržen. Mimochodem tohle je stejně podle tý vyhlášky, která už byla zrušená.

Jasně, takže námitce bylo vyhověno-neyhověno.

No, tak jako vyhověno, no. Pak jsme tam namítali, že počet brojlerů na jedno krmítko a jednu napáječku nedosahuje minimálního limitu, kterej stanovovala ta zrušená vyhláška. Tak to nám bylo vyhověno, že to skutečně mají špatně a že tu technologii musí doplnit. Potom jsme navrhovali, aby měli jako závaznou podmínku nějaký plán školení a vzdělávání, kde by ty zaměstnanci měli školení o tom, jak správně zacházet s těma zvířatama a související věci, tak to ten krajskej úřad taky nám vyhověl, že teda jim to dal do závaznejch podmínek rozhodnutí. A pak jsme namítali, že navrhovanéj světelný režim pro ty zvířata... ty chovatelé mají oblíbený režim, který nazývají 23:1, což znamená,

že v rámci toho 24hodinového dne je jedna hodina tmy a 23 hodin světla, což samozřejmě úplně nevyhovuje těm etologickým potřebám zvířat, tak se nám podařilo prosadit, že v rozhodnutí je, že budou mít tu světlenou fázi maximálně 16 hodin denně.

Aha, tak to je docela výrazný.

No, já nevím, kdo to tam bude kontrolovat, jak dlouho se tam svítí, takže jako.... Ale úřad uznal spoustu našich připomínek oprávněných.

A vy jste se odvolávali na nějaký studie o etologických potřebách zvířat? Nebo čím jste tam argumentovali?

Tak já přemýšlím, jestli zrovna tady, ale tak obecně se dá říct, že prostě se snažíme shromažďovat nějaký odborný podklady, který se týkají těch zvířat.

Jasně, takže tady něco jste prosadili, takže úspěch ... částečný...

No, to jsem vybral jako pozitivní příklad, no. Je fakt, že ty výsledky nejsou nijak ohromující.

A třeba v případě tady toho světla a tmy, tak vy jste navrhovali, že těch osm hodin bude tma?

Jo.

Takže to přesně vyhověly tomu, co jste chtěli.

Jo, tohle byly všechny naše připomínky kromě jedné, která se pak ještě řešila a to bylo, jak je zajištěná péče o zvířata, kolik zaměstnanců se tam stará o zvířata a jak je řešena péče o zraněný nebo nemocný jedince. A to zase bylo v té vyhlášce, že oni musí mít nějaký oddělený prostory, kam umístí zraněný nebo nemocný jedince a kde se o ně budou starat a tak. Takže to se potom nějak řešilo, ale tahle věc moc nedopadla, protože k tomu nějak napsali, že – čímž jako se dostáváme k tomu, co se táhne téměř skrz všechny ty řízení IPPC – že předpisy, který se týkají ochrany zvířat v řízeních o IPPC prostě nemají místo a že to spolu nesouvisí. Aniž by se někdo věcně zabýval tou připomínkou, tím obsahem. No, tak tohle je pozitivní příklad Slepotic. Tak potom negativní...

Dovedl bys říct, kolik tak je těch pozitivních nebo pozitivnějších? Nebo kde dosáhnete aspoň nějakých požadavků?

Tak pozitivních tohohle typu tak do deseti procent.

Hm, takže výrazná menšina.

No, to jo. To spíš je výjimka.

A čím myslíš, že je to způsobený?

No takhle, jakoby nejčastější argumentace v těch řízeních o IPPC je to, co jsem říkal, že prostě se to netýká toho řízení. Proti tomu já mám protiargumentaci, která si myslím, že je dobrá, ale bohužel jsem s tím zatím nikdy neprorazil. A to ti hned řeknu, já ti ocituju z toho zákona o IPPC. Zákon o IPPC v paragrafu 13 odst. 4 písmeno d) říká, že to integrovaný povolení má mimo jiné stanovit podmínky

zajišťující ochranu zdraví zvířat. Je tady ochrana zdraví člověka, zvířat, životního prostředí atd. Takže z toho já dovozuju, že pokud integrovaný povolení má stanovit podmínky zajišťující ochranu zvířat, tak potom ty otázky, který se týkaj zvířat, by se tam měly řešit, no. Ale s tím jsem zatím neprorazil.

A přitom je to takhle v zákoně. A oni co k tomu říkali – nerelevantní připomínka?

No to přesně nevím, moh bych Ti to dohledat. Asi je to o tom, že zatím žádný to řízení IPPC jsme nedotáhli do správní žaloby. Často ten výsledek je ten, že máme třeba šest bodů, kde prostě je nějaká věcná argumentace, která se týká konkrétních věcí a ten úřad se nezabývá tím obsahem ani na to nereaguje a jediná reakce je třeba jedna věta, že – to co jsem říkal – že ty otázky, který se týkaj ochrany zvířat, nejsou předmětem řízení IPPC. A to je jeden z těch mnoha negativních případů – to je taky Pardubický kraj, pro změnu, to je zajímavý, a je to chov brojlerů v obci, která se jmenuje Lipoltice. Tak to je přesně ten případ. Zajímavý je, že to bylo zhruba ve stejný době tohleto řízení. To by mě zajímalo, jak tam s tím zacházej teda. No a to vlastně skončilo tak, že my jsme se teda odvolali, ministerstvo to naše odvolání zamítlo, že ty naše připomínky se netýkají řízení IPPC, ale tak jakoby tam mírně naznačili, jelikož to byly věci, který opravdu se týkaly porušení těch předpisů, který upravujou chov zvířat, tak tam naznačili, že bysme se s tím měli asi obrátit na Krajskou veterinární správu, která by to měla řešit. Tak to jsme udělali a to dopadlo tak, že ta veterinární správa popřela úplně všechno, co jsme tam psali, třeba ten provozovatel v tý žádosti o IPPC uváděl nějaký počty zvířat, který tam mají bejt, pro který ta hala je projektovaná a ty veterináři napsali, že to tak není, že těch zvířat je tam míň.

Aha. A co jste s tím dělali dál?

Nic. A u jedný kauzy, kde jsme taky řešili stížnost na veterinární správu, to byl případ nejmýraznější, tak to jsem si řek, že se pokusím dojít s tím co nejdál a to bylo proto, že sama ta veterinární správa v nějakým svým zápise přiznala, že tam byla porušená právě ta vyhláška v bodě počtu zvířat na metr čtvereční – byly tam napsaný konkrétní počty, který zjistili při tý kontrole a že to přesahuje ten limit. Tak jsem si říkal: to je jasnej podklad, že byla porušená ta vyhláška, to se musí prosadit. Takže postupně hierarchicky jsme s tím šli na Státní veterinární správu, potom na Ministerstvo zemědělství a skočilo to asi dvou a třičtvrtě hodinovým jednáním na Ministerstvu zemědělství, kde prostě... závěr byl, že oni to nebudou řešit, no. No a na tom Ministerstvu zemědělství ten pracovník první, co mi řek, bylo, že za minulýho režimu dělal vedoucího v nějakým prasečáku a jak to tam dobře fungovalo mi začal vyprávět, tak jsem si řek: no tak tady jsem asi marně, nicméně pak jsme debatovali asi tři hodiny skoro, ale k ničemu jsme se nedobrali, on to prostě celý zpochybnil, že ta veterinární správa to sice napsala do toho zápisu, ale že on neví, jestli to tak opravdu je a že by musel vidět nějaký protokoly z jatek, kolik ty zvířata vážili a musel by si to ověřit, prostě úplně to rozložil celou tu věc. Takže prostě to je asi obecný, že na těch veterinárních správách se nevyřeší nic. Tam mezi těma chovatelema a těma veterinárema je takový, bych řek, přátelský prostředí.

Hm, to mě nepřekvapuje co říkáš. Já mám taky negativní zkušenosti s veterinární správou, když jsme podávali stížnost ohledně značení balení vajíček. No. Takže tohle taky nedopadlo...

Jo, takže to byl příklad negativní. A pak ještě mám jeden příklad kauzy s vyústěním mimo řízení o IPPC. To byl prasečák v Poběžovicích tady v Plzeňském kraji, kde nějaký podnikatel prostě koupil starej prasečák chátrající a rozhodl se, že za pomoci vydatných dotací z EU ho celej zrekonstruuje plus k němu udělá celou řadu navazujících zařízení jako bioplynovou stanici, na střeche dá solární panely a další prostě technologie, že z toho udělá celej výrobní proces nějaký z jeho pohledu optimální. A tam teda se řešila jenom ta rekonstrukce, pročež naše požadavky jakoby nebyly moc zásadní, protože ten

prasečák byl ve strašném stavu, takže ta rekonstrukce tomu mohla jenom pomoci, nicméně alespoň aby se dodržely nějaký ty zákonné požadavky, tak to jsme chtěli. No a to dopadlo tak, že ten investor nás oslovil, jestli bysme s ním mohli jednat o tom. Tak to jsme udělali a dopadlo to tak, že jsme uzavřeli spolu nějakou smlouvu, kde ten investor se zavázal – je tady asi 10 bodů – co v tom chovu bude dodržovat a my jsme se naopak zavázali, že v tom řízení IPPC ani v těch navazujících řízeních podle stavebního zákona se třeba nebudeme odvolávat nebo prostě nebudeme v těch řízeních nějak aktivně vystupovat, pokud bude v souladu s těma podmínkami, který jsme si domluvili a budou nějak odpovídat té původní podobě záměru, kterej má nějakou kapacitu a tak. Tak máme tady nějaký body. Jednak je tady obecně bod, že dodrží ustanovení nějakých těch vyhlášek, (...), pak je podmínka, že prasnice bude v porodním boxu maximálně tři dny po porodu a potom bude mít pohyb v kotci, což je nadstandard proti předpisům, potom jsme prosadili, že ty prasnice i prasata budou mít k dispozici slaměnou podestýlku...

Tak to je dobrý, oni maj tu betonovou podlahu vždycky...

No, to bylo ale ve vyhlášce. Ale nevěřím, že nějaký velkochov by to splňoval. Nebo nějaký možná jo, ale minimálně. To už platilo v době, kdy my jsem se tam šli podívat dovnitř do toho starýho velkochovu ještě před tou rekonstrukcí a samozřejmě to tam nebylo, ačkoliv by to správně měli mít. A že nám to dalo práci velkého vyjednávání prosadit, aby to do té smlouvy vůbec dal, přitom je to zákonná podmínka v podstatě. Ale okolo toho toho byly velké boje a on to řešil s hromadou svých veterinářů a pořád jsme si psali a já jsem pořád štrachal v nějakých studiích prostě různý odůvodnění, že to jako jde a bylo to náročný, no.

No, ale já nechápu, jak to může být vůbec předmětem sporu, když je to v té vyhlášce.

No a to se dostáváme, ty tam nějak zkoumáš, jestli ty předpisy jsou dobrý, nebo ne. No a to teďka když trochu přeskochím a dostanu se k nějakému obecnějšímu závěru, tak mě po těchto zkušenostech přijde, když to vezmu hodně obecně, tak že ty právní předpisy v zásadě jsou docela dobrý, ale problém je v té realizaci, v té praxi. Třeba když odbočím od IPPC, tak když si přečteš český zákon na ochranu zvířat a nejsi znalá stavu věcí, tak si řekneš: no, tady všechny zvířata si musí žít úplně super. Protože tam jsou krásný vzletný fráze. Ale vůbec to neodpovídá skutečnosti.

No, já jsem došla ke stejnému závěru, když jsem se učila environmentální právo. Třeba EIA, to taky vypadá, že se nemůže zrealizovat snad nic, co by poškodilo prostředí...

No, ona ta účast veřejnosti trochu... já nevím, z části myslím, že to je tak, že každé se může ke všemu vyjadřovat, ale je to úplně jedno, protože nikdo nikoho neposlouchá.

Takže myslíš, že je to spíš formální?

No, tak jako většinou.

To by mě právě zajímalo, jak jsi říkal o tom jednání na té správě nebo i jinde, tak jak jsi to cítil, jak se na vás dívají jako na sdružení? Myslíš, že třeba dokážou i občas uznat ty vaše argumenty, s tím, že třeba se jim to nechce prosazovat, ale že vás třeba berou jako partnera nebo někoho, kdo jim dá nějaký odborný názor? Anebo na vás koukají jenom jako na nějaký radikály?

No, tak já to nechci zobecňovat, protože vím, že i mezi úředníky se najdou lidi, který jsou velmi svědomitý, čestný, jde jim o věc a tak. Určitě tam takový jsou, obávám se, že je jich menšina. A jinak

takový to, jak se traduje, že ten základní úřednickej princip je dělat to, co je nejsnazší, tak to se obávám, že skutečně asi převládá. Tam je pak otázka, jestli větší tlak je ze strany investora, nebo z naší strany. Tak asi ze strany investora, no. Ale tak zase na druhou stranu, oni s námi většinou nejednají vyloženě že by dávali najevo, že si myslí, že jsme prudiči. Protože zase většinou ty úředníci ví, že ty argumenty máme, v těch správních řízeních se celkem vyznáme a v různých kauzách jsme vyhráli spoustu žalob a když pomínu některý úřady, který jsou nezdolný, tak radě úředníků se nechce do toho, aby prohráli nějakou žalobu a aby jejich rozhodnutí bylo zrušený jako nezákonný, takže zase do jistý míry oni si dávaj pozor na to potom.

Takže možná z vás maj i trochu strach?

No tak trochu asi. Jako myslím si, že ve chvíli, kdy ty řízení začneme sledovat a účastnit se jich, tak si myslím, že aspoň trochu si daj pozor na to, co do těch rozhodnutí píšou. Což pokud tam není žádná účast veřejnosti nebo nějakých jiných sdružení, když je tam jenom ten investitor třeba, tak mu tam napíšou skoro cokoli, si myslím.

Hm. Jasně. Ještě by mě zajímalo, jak probíhalo to informování. Vlastně v IPPC vy musíte sledovat tu veřejnou desku...

Musíme sledovat portál veřejný správy, no.

Takže to děláte.

No. Já jsem teda zkusil na všechny krajský úřady poslat žádost o informování, že chceme, aby o těch konkrétních řízeních nám posílali dopisem oznámení, což ale... to jsem tak jako zkusil (*smích*).

A jaká byla odpověď?

Odpověď byla, že ne, že to nejde, že zákon o IPPC to upravuje odlišně od toho paragrafu 70 zákona 114 a že musíme sledovat portál veřejný správy. A tak právně to tak asi je, takže dobrý.

Takže sleduješ?

No.

A jak často?

Jednou týdně. Ne vždycky se to stihne.

Takže stalo se, že vám něco uniklo.

No, to je jasný. Ta naše kapacita úplně neodpovídá tomu záběru, kterej v tý kampani bysme si představovali.

To znamená, že těch osm dní není pro vás dostatečně dlouhá lhůta?

Osm dní je málo, no. Ono teďka už je problém i územní řízení, protože zase je nověj stavební zákon, takže člověk musí sledovat úřední desky všech těch stavebních úřadů. A pokud to bylo osm dní od doručení dopisu, tak to je dobrý, to si myslím, že je normální, ale osm dní od vyvěšení na úřední

desku, to znamená, že tak minimálně jednou za týden projdeš ty úřední desky a zbyde ti ten jeden den na přihlášení.

To znamená, že ty musíš sledovat úřední desky všech těch úřadů krajských?

Ne, co se týče IPPC, tak my sledujeme portál veřejný správy, kde jsou řízení o IPPC. Ale samozřejmě, kde jsou ty stavby nebo kde se chystají, protože my se chceme účastnit i těch navazujících řízení – územního a stavebního, tak to je potom hromada úřadů. Ale tak já to ještě беру, že když to děláme takhle kampaňovitě, že teda máme na to nějaký systém, snažíme se na to sehnat aspoň nějaký dobrovolníky, dá se to nějak dělat. Tak ještě nějak se to dá. Ale když si to vezmu z pohledu toho občana, kterej by se vyloženě zajímal o to, co se děje v jeho okolí a měl třeba malý občanský sdružení, který by se zabývalo tím svý okolím, tak pro něj nějaký takovýhle sledování úředních desek, to je jako zvláštní, no. A samozřejmě potom běžná veřejnost, tak samozřejmě nikdo nesleduje úřední desky. A dřív aspoň, když někdo vedle baráku mi něco stavěl, tak mi přišel aspoň doporučený dopis, ale teďka už vlastně mi nepřijde a já bych si to měl přečíst na tý úřední desce. Takže každej občan by měl sledovat úřední desky jednou za týden, což asi není úplně reálný, no.

Jasně. Aarhuská úmluva říká, že veřejnost by měla být informována přiměřeně, včas a účinně? Tak myslíš si, že to tak je?

Přiměřeně, včas a účinně. Ono spíš u těch řízení podle stavebního zákona, tak tam je to, si myslím, největší problém vůči těm jakoby blízkým, ne třeba úplně přímým, ale blízkým sousedům, který ten záměr může ovlivnit. A IPPC samozřejmě řeší jenom velký stavby a provozy a přijde mi, že u těch staveb, který jsou nad tou hranicí, že už musí mít IPPC, tak tam by asi bylo na místě, aby vždycky proběhlo nějaký veřejný projednání, o kterým se dozví lidi z těch okolních obcí nebo tak. A asi ten úřad by měl bejt nějak aktivní, aby ty lidi nějak informoval, ale tak samozřejmě to asi to nikdo nědělá.

No, to asi ne. Takže prostě u toho IPPC sledujete tu desku...

Jo a když je tam něco zajímavýho, tak se přihlásíme.

Pak by mě zajímalo, jestli využíváte tý možnosti nahlížet do spisu nebo jestli ty úřady vám to nějak poskytují elektronicky?

Úřady nám vždycky pošlou CD, kde je celá ta dokumentace, což je dobrý.

A ta lhůta, kterou máte na sepsání těch námitek, tak ta vám stačí?

Těch 30 dní stačí, rozhodně.

Takže tohle bys neprodlužoval?

To ne.

Tzn. vy si ani nepořizujete kopie, protože to máte na tom CD?

No.

Nikdy jste si nepořizovali? Já jenom, mě by zajímalo, jestli po vás chtěli peníze někdy?

No, tak samozřejmě, ale to už je mimo IPPC. Tak samozřejmě se účastníme těch jinejch řízení, pak různě si podáváme nějaký žádosti o informace a tyhle věci někdy jdou hladce a někdy ne.

Takže když se třeba odvoláte na ten správní řád, že nemusíte platit jakožto občanské sdružení, tak to pak je bez problémů?

No takhle, co se týče kopií a jejich placení, tak pokud ten úřad s tím vyrukuje, tak někdo od nás, kterej tam dojde na ten úřad, tak si veme foťák a prostě si to nafotí, no, takže jako papírový kopie nepotřebujeme.

Dobře. Ještě by mě zajímalo, jestli jste někdy měli problém s tím, to teda se týká obecně všech řízení, že vás nechtěli vpustit do toho řízení s tím, že nejsou dotčeny zájmy, který hájíte?

Jako zájmy ochrany přírody a krajiny?

Hm.

Jo jo, to se řešilo třeba v kolaudačním řízení na chov brojlerů v Malešovicích, kde už asi 4 roky vedeme soudní spor o to a zatím to ještě nemá výsledek. Krajskej soud v Brně nám to zamítnul, Nejvyšší správní soud mu to zrušil, Krajskej soud v Brně nám to znovu zamítnul a takhle nějak to je, myslím, že teďka čekáme, co řekne Nejvyšší soudní soud.

Ještě by mě zajímalo, jak často dáváte to odvolání?

No, tak vzhledem k tomu, že v těch řízeních o IPPC naše námítky v 90% případů jsou zamítnuté, tak asi tak v 90% případů dáváme odvolání.

A z toho vám nevyhoví ve většině případů?

No, já nevím, jestli vůbec nám někdy vyhověli v odvolání... no, jednou jo, tak maximálně dvakrát nám vyhověli.

Jasně. Tak ještě tady mám pár otázek, který nějak směřují k tomu vztahu s úředníky. Tak by mě zajímalo, jestli v ně máš důvěru? Jestli si myslíš, že někteří z nich jsou lidi na svém místě, že rozhodnou ... ten veřejnej zájem zase nechci to používat moc... ale že aspoň se snaží shromáždit všechny možný náhledy a pak nějak rozhodnout? Nebo jestli jim jde o to, aby co nejrychlejc rozhodli a mohli si jít nakoupit a domů?

No tak takhle, myslím si, že v řízeních... taky jde jenom o IPPC nebo obecně?

Můžeš obecně, no.

Obecně v řízeních, kde o nich nejde, tak si myslím, že často ten úředník to řeší jako veřejnej zájem, že skutečně se tou věcí zabývá. Potom je nějaká skupina řízení, kde si myslím, že ty úředníci to dostanou příkazem od těch politiků, sice by měli bejt nezávislý, ale je jasný a ví se to, že prostě to tak není. Takže v části případů určitě to dostanou od těch politiků příkazem a maj výběr, jestli to udělaj tak, jak dostali příkázany, anebo jestli opustí zaměstnání a to, co dostali příkazem, tak to rozhodne někdo jinej.

No, to mi přesně říkali i ostatní, že tam nemaj moc prostoru. Takže nějaký politický a ekonomický tlaky...

No, tak samozřejmě korupce nějaká taky tam určitě bude. Jako když nějaký investoři se snaží upláctet nás, který o ničem nerozhodujeme, no tak jak to asi musí vypadat u těch úřadů, to je hrůza.

S tím jste se teda taky setkali?

No, s tím jsme se setkali.

A co bylo podmínkou? Že přestanete se účastnit...

No jasně, že se nebudeme zabývat tou jejich kauzou. Tak samozřejmě to není očividný, že někdo otevře kufr s těma penězma nebo tak.

Ale že vám prostě dá nějakou sponzorskou dar...

No jasně, no.

A přijali jste?

No, tak já vždycky když tuhle nabídku jsem dostal, tak jsem slušně odmítl a u některých kauz později jsem toho zalitoval, že jsem slušně odmítl a že jsem s nima ještě jednal o nějakých aspektech toho záměru. Myslím si, že adekvátní reakce je absolutně přestat komunikovat s takovýmhle investorem. Ale tak je to o zkušenostech, že postupně člověk se učí.

Ty jo, tak to je síla upláctet i nevládky. To už jsou hodně zoufalí asi.

Mně to přijde zvláštní, když nemáme žádnou rozhodovací pravomoc.

Tak nechtěli, abyste jim to zdržovali a asi se jim to vyplácí.

Zdržovali. Pokud ty úřady pojedou podle nějakých lhůt, který jsou v tom správním řádu nebo v těch zákonech, tak žádný řízení nemůže trvat dýl než maximálně pár měsíců. A to jsou pak ty úřady, kde třeba je to půl roku, kde to visí. A jestli je to tam kvůli tomu, že ty úředníci si neví rady s našima připomínkami, my jsme amatéři, tak já nevím, no. (...)

A ještě teda, jak jsem se ptala, jak k vám přistupují ty úředníci, tak jak k vám přistupují ty investoři? Když s nima nějak jednáte, korektně, snaží s váma nějak dohodnout?

Tak my rozhodně aktivně žádný investory neoslovujeme, že bychom se s nima spojili, že s nima chceme jednat o tom jejich záměru, tak to neděláme, protože od toho je ten úřad, aby rozhodnul a případně vzal v potaz nějaký námitky, který my vneseme. A pokud už s nějakým investorem jednáme, tak je to na základě opačného principu, že investor se ozve nám, že se chce sejít, což zatím ze slušnosti jsme neodmítali, ale nevím, jak se to bude vyvíjet.

A v rámci toho řízení, když se dohadujete...

No tak my třeba pošleme nějaký vyjádření a oni pak pošlou svoje vyjádření, kde napíší, co si myslí o našem vyjádření.

Takže to není face-to-face, že byste se tam prostě dohadovali?

No, ty ustní jednání v rámci toho IPPC, tak na pár jednání jsem byl, ale v podstatě přišlo mi, že je to ztráta času.

Takže to vyřizujete takhle spíš přes tu poštu.

Jo. Jinak většinou ty investoři přicházejí s tím, že jako jsou otevřený, většinou přicházejí s tím, že deklarují, že ochrana životního prostředí a prostě pohled zvířat jsou pro ně důležité a že to chtějí nějak řešit, tak se třeba bavíme o těch aspektech. Nevím, no, tak v několika případech my jsme uzavřeli nějaký smlouvy s těma investorama, z toho asi jenom dva nebo možná tři se týkají těch zvířat, jiný jsou jiný kauzy, a dospěl jsem teda k závěru, že to není dobrý. Že opravdu řešit to mimo ty správní řízení, tak není dobrá cesta. Já jsme si dlouho myslel, že jo, ale prostě po těch zkušenostech, když si vezmu, nakolik je problematický nějakou smlouvu dohodnout a jaký jsou pak možnosti skutečně doáhnout toho, aby ten investor to splnil. S tím, že my když uzavřeme tu smlouvu, tak my na začátku se vzdáme všech práv jakoby a potom, když už je po všem, tak je na investorovi, aby splnil ty svoje závazky. A on když to nesplní, což jako se děje, tak je to problematický a samozřejmě dá se to řešit soudně, ale pro nás je to důkazní břemeno, takže my musíme dokazovat, že ty závazky nesplnil a je to problém.

Což je kolikrát těžký, protože do těch velkochovů ani nemůžete vstoupit...

No, to jo, no.

Takže obvykle to prostě jenom takhle omezíte na to stanovení těch požadavků a pak už to dál moc nekontrolujete, jak se to v praxi uskutečňuje?

Tak asi v těch dvou případech, kdy jsme uzavřeli smlouvy s těma investorama, tak tam jsme si teda zakotvili, že můžeme provádět kontroly, protože to by jinak vůbec nemělo smysl. V té jedné kauze se ukázalo, že třeba ten investor se může dohodnout s místní veterinární správou a ta nám se může snažit zatrhnout ty kontroly. A když přijde taková aféra jako panika kolem ptačí chřipky, tak hned mají důvody, proč tam nesmíme do toho chovu. To jsme absolvovali takovou debatu. To prostě jsme seděli, shodou okolností tam bylo kolaudační řízení a já jsem říkal: tak když tady jsme a kolaudujeme tu stavbu, tak bysme se tam asi měli jít podívat. A ten veterinář říkal, že to prostě nejde, že řadí ta ptačí chřipka a že bysme jí tam mohli do toho chovu zanést.

Jako vy zanést do toho chovu?

No jasně, že třeba já budu mít ptačí chřipku a když tam půjdu mezi ty slepice, tak je nakazím. A já jsem mu říkal: tak já si nechám udělat zdravotní test a přinesu vám certifikát, že nemám ptačí chřipku. Tak on přemýšlel a pak říká: no, ale to je jediný místo, kde testují ptačí chřipku a to je v Londýně v nějaký laboratoři. A já jsem říkal: není problém, přinesu vám z Londýna potvrzení, že nemám ptačí chřipku, já si tam zajedu. Tak on zase přemýšlel chvíli a pak říká: no, ale to mi nemůžete zaručit, že po cestě z Londýna sem tu ptačí chřipku někde nechytne. Na takovýhle úrovni tam probíhala ta debata. A potom později ve výsledku my jsme prosadili alespoň nějaký omezený režim, kdy na ty kontroly můžem chodit. Ale prostě takovýhle podmínky tam jsou.

To je výsměch trošku.

To je jako výsměch, no.

Ještě by mě zajímalo, jestli při tom řízení je ti jasný, jaký ty zájmy ty lidi hájí? Jestli to třeba i nějak otevřeně přiznávají, nebo jestli se jenom za něco schovávají a ty ani neznáš jejich motivace, proč vlastně rozhodnou tak, jak rozhodnou?

Ty úředníci?

Hm. Tak u těch investorů, tam je to jasný asi. I když taky teda, jak jsi říkal, že ti říkají, že jim jde o welfare zvířat...

No, tak oni některý to deklarují, ale to je samozřejmě nesmysl.

Hm. Jasně. A teda ty úředníci, je ti jasný, proč rozhodnou tak, jak rozhodnou?

Hm, moc ne, moc ne, docela by mě to zajímalo, u spousty úředníků moc nevím, co si myslí. Ale moc asi není třeba cesta nějak si s nima neformálně popovídat nebo třeba to nějak zkusit... nevím, no. To jsem moc nezkoušel.

Takže ani se vám nestalo, že by nějak bokem vám řekli: já s váma souhlasím, ale musím rozhodnout takhle, protože...

Moc ne.

A jenom by mě zajímalo, co si myslíš, že je ten největší problém, proč ty vaše požadavky nejsou vyslyšený? Jestli je problém spíš v tom věcném rozhodnutí nebo v těch rozhodovacích procesech, v tý legislativě, jak ty procesy jsou upravený?

No tak u toho IPPC a u těch zvířat já si myslím, že je to tím, že zatím nedokážeme vyvinout takovej tlak, abysme to prosadili prostě, no.

A to je daný čím?

No, že asi nemáme dost prostředků. Že ty investoři maj více prostředků než my.

Takže peníze.

No, ale tím neříkám, že kdybysme měli peníze, tak že budeme podplácet úředníky, aby rozhodovali ve prospěch zvířat. To ne samozřejmě (*smích*).

Jestli to třeba čístečně nemůže být i tím, jak je vztah společnosti k ochraně prostředí a zvířat?

Asi jo, no, tak samotřejmě kdyby tlak tý veřejnosti byl řádově větší, tak taky je to jiný. A je jasný, že, já nevím, teďka něco plácnu, když oni prostě by zamítli naše připomínky a druhej den by jim 500 lidí přišlo před úřad na demonstraci, tak je jasný, že by to bylo jiný. Než když jeden člověk jim tam něco napíše.

Dobře. A když se setkáš takhle s opačnými názory v těch řízeních, je ti to líto, nebo tě to štve, nebo ti to přijde jako něco normálního, s čím počítáš, že všichni nemůžou mít stejnej názor. Jak na to koukáš?

No, tak rozhodně vím, že všichni nemůžou mít stejnej názor. Tak já se snažím se tím takhle moc nezabývat, nevím, no, snažím se to řešit věcně a případně nějakou lehkou cynickou humor neuškodí.

Takže nějakou trošku nadhled.

No, rozhodně, no. Což po návštěvě nějakýho velkochovu není jednoduchý ten nadhled si udržet samozřejmě.

A stalo se vám někdy, že byste dali nějaký ty námitky a oni vám je nějak vyvrátili a vy byste to vzali, že maj pravdu? Že byste uznali, že jste to nějak přepískli nebo jste udělali chybu? Nebo si myslíš, že máte pravdu?

No myslím, že se stalo určitě, že jsme třeba namítali něco, co nebyla pravda, třeba omylem, to myslím, že určitě se nám stalo několikrát. Ale jako v tom řízení tam není moc místa, že bysme mohli tenhle krok udělat. Protože oni buď ty naše námitky zamítnou s tím, že se s nima vůbec nebudou zabývat anebo je zamítnou s tím, že je nějak odůvodní, takže to je lepší. Ale tam už není prostor, že bysme psali: ano, byla to chyba, jim je to asi jedno.

Občanské sdružení pro Ďáblice

Tak na úvod bych vás poprosila, jestli byste mohl představit tu svou nevládní organizaci...

Občanské sdružení...

...ano, občanské sdružení přesněji, jeho cíle a hlavní činnost.

Tak je to Občanské sdružení pro Ďáblice, je to teda místní sdružení občanů, myslím, že jsme vznikly oficiálně počátkem roku 2008. Sdružuje to zhruba tak dvacítku místních občanů. A ten důvod, proč vlastně jsme vznikli formálně, proč jsme založili to sdružení, je jaksi nespokojenost se stávajícím stavem životního prostředí v obci, resp. více než nespokojenost se stávajícím stavem obavy o budoucnost. A prostě ty Ďáblice, nebo někdy se tomu říká staré Ďáblice, zkrátka ta ves tam za Ďáblickým hřbitovem za vrchem Ládví, je tam několik takových problémů, ale asi tím největším je skládka Ďáblice, která teda leží na katastru obce. Potom tam máme jednu výpadočku, která v podstatě je dálnicí de facto, která není odhlučena.

Takže nejste spokojení se stavem toho prostředí. A byl tam nějaký impuls, proč založit to sdružení?

Hm, vlastně ta skládka pořád pokračuje, pořád se rozrůstá nebo prodlužuje a není tomu vidět konce a je velmi jaksi reálné nebezpečí, že prostě tam bude ještě dalších 10 let. A v podstatě jedním z takových důležitých impulsů, proč jsme se dali dohromady, je ten, že máme pocit... nebo pocit, jsme přesvědčení spíš, že městská část dostatečně se za tu věc nebere. Nedostatečně tu skládku a její provoz kontrolovala jednak a jednak v podstatě není v zájmu vedení městské části nějak tlačit na to, aby ta skládka skončila nebo, řekněme, nějak se zásadně bránit tomu, aby ta skládka dále nepokračovala, protože jaksi obec z toho má poměrně slušené příjmy a rada městské části, zejména

teda to užší vedení té městské části prostě zcela podle našeho názoru jí to vyhovuje, že má z čeho rozdávat peníze a nemusí shánět peníze někde složitě jinde, víceméně mají velmi pohodlný život. Ale dobře, to samozřejmě je, řekněme, legitimní, pokud by se starali nebo pokud by šlapali na tu skládku a na její provoz, aby skutečně to bylo všechno v pořádku. A vlastně tehdy, když jsme se ustavili nebo těsně před tím, než jsme se ustavili, bylo v běhu projednávání rozšíření té kládky o jednu sekci – ta skládka má několik etap a v rámci těch jednotlivých etap jsou ještě sekce, menší úseky té skládky. A skládka přišla s úmyslem, že oproti původnímu plánu tu jednu etapu rozšíří ještě o šestadvacátou sekci a to schvalování došlo teprve nedávno, před několika měsíci a tehdy, těsně než jsme se ustavili, probíhalo to řízení EIA, to hodnocení vlivu nebo dopadu toho projektu nebo toho záměru na životní prostředí, a do toho jsme teda nevstupovali jako občanské sdružení, protože jsme ještě formálně nebyli ustaveni, ale jako prostě občané nebo jednotlivci, kteří také mají možnost vznášet připomínky atd. A potom následovalo územní řízení, stavební řízení a teda taky to IPPC, které je nutné vzhledem k tomu, že jde o něco, co v tom původním nebo v tom schváleném IPPC nebylo, takže to museli udělat znova. Čili vlastně ten důvod byl ten, abychom byli alespoň trochu rovnocennými partnery a abychom se mohli hlásit do těch řízení a vnášet tam připomínky a nějak tam fungovat. Zase, znovu opakují, pokud by toto všechno dělala městská část z našeho pohledu s plným nasazením, tak by asi nebyl důvod se tímhle vysilovat. Ale oni toto nedělali a pokud do toho vstupovali, tak vlastně na nátlak občanů. V podstatě když už byli dotlačeni, aby to nevypadalo, že jim je to jedno nebo že dokonce jsou nějakým způsobem zavázáni té firmě a podobně, tak někdy přišli, něco řekli, něco napsali, ale prostě téměř nikdy neudělali nic dobrovolně, sami od sebe.

Takže řekl byste, že nehájí veřejné zájmy ta veřejná správa?

To je těžký, oni jistě budou tvrdit, že zájmy té obce hájí. Tam vždycky je ten argument... tak ono to má několik poloh, záleží na tom, jak se na to člověk dívá. Tak jedna věc je, že dobře, ta skládka tam je, provozuje se, ta obec z toho má nějaké příjmy a teď na co ty příjmy půjdou. Pro někoho je důležité, že ty příjmy půjdou do fotbalu, do nějaké společenské sportovní činnosti a do takovýchto věcí, někdo by si třeba představoval, že by větší podíl těch příjmů měl jít do životního prostředí, nějakým způsobem např. někde něco vysadit, ale to je v podstatě názor, na to může mít každý člověk jiný názor. Oni argumentují tím, že je občané zvolili, a zřejmě názor většiny občanů je takový a makový. To by byla dlouhá řeč o tom.

A kdybyste teda měl odpovědět na otázku, jaké zájmy hájí vaše občanské sdružení?

Jaké nebo čí?

Jaké a čí.

Tak jaké, tak řekněme zájmy zdravého životního prostředí. Protože opravdu se ukazuje, že pokud by se těm věcem nechal volný průběh, tak spousta věcí je na papíře a v různých provozních řádech a v podmínkách provozu a já nevím kde, ale prostě skutečnost je jiná. My jsme tehdy ještě, když probíhala ta EIA, to bylo myslím v lednu 2008, tak my jsme na podzim toho předcházejícího roku se na to dost intenzivně připravovali. Tam oni předložili ten zpracovaný materiál k té diskusi, k tomu schvalování, tak nejenom že jsme ten materiál si pečlivě pročetli a uvažovali nad tím, zda je všechno úplně tak nejlepší, jak je to tam prezentováno, ale i prostě jsme se na tu skládku – ne přímo na ní, protože tam jsme tehdy neměli přístup, ale chodili jsme se pravidelně dívat a okukovat ty věci a jaksi zpoza plotu se dívat, jak tedy to probíhá. A zjistili jsme celou řadu věcí, které jsme zdokumentovali, nedostatky, počínaje nefunkčním oplocením, kde teda kdokoli může přijít od pole a cokoli tam někde rozhrabat, vzít nebo něco podobného. Máme zdokumentovaný prostě neuvěřitelný porušování rozsahu

ploch skládkovacích, tzv. aktivních ploch. A tedy tyto věci byly prezentovány na tom veřejném projednávání té EII a myslím, že tehdy to bylo docela pro ty lidi z MŽP a i pro tu ASU, to je ta firma, to bylo docela místy šokující a neměli na spoustu věcí odpovědi, resp. měli tu odpověď, že to je nedostatek, kterej prostě zrovna teď je, ale že předtím nebyl a do budoucna taky nebude, že to je nějaká mimořádná věc. Takže tu atmosféru toho jednání to určitě nějakým způsobem ovlivnilo a ten sál té školy tehdy byl plnej a většina, naprostá většina lidí, co tam přišla, kteří to považovali za důležitý se o tom něco dozvědět, tak měla velmi odmítavý postoj k té skládce. Takže ta atmosféra tehdy myslím tím byla poznamenána, nicméně v nějakém konečném výsledku, tak jak ty věci se pak zpracovávají, jak se s tím úředníci tzv. vypořádávají, to zase nemělo až tak velký efekt. Respektive tam bylo v tom konečném výroku, nebo prostě v těch podmínkách rozhodnutí, tak tam bylo několik slibných formulací.

A to se týká té EII...

Týká se to té EII, resp. je to EIA k té šestadvacáté sekci, ke které se pak také dělalo to IPPC po dvou letech. Tak bylo tam několik formulací, který nám připadali velmi slibný, nebo jsme si od nich hodně slibovali, ale pak se ukázalo v tom územním řízení a v tom stavebním řízení, kde už jsme teda byli jako účastníci a vlastně i v tom řízení IPPC, že vlastně některý ty podmínky MŽP nejsou nějak tak promyšlený, že jejich naplnění nelze vymáhat, že pak ta skutečnost je mnohem složitější. Resp. jako příklad, jedna z takových nejdůležitějších věcí asi byla ta, že v rámci té EII, v rámci toho rozhodnutí, tam byl požadavek, že skládka po ukončení skládkování aktivního, celá její plocha, bude rekultivovaná podle takových a makových předpisů a zároveň bude změněn ten její statut, že prostě ta plocha té skládky včetně sousedícího biokoridoru, že to bude proměněno v tzv. lokální biocentrum, a že tím pádem vlastně v budoucnu po ukončení toho skládkování by tam měl být takovej jako přírodní prostor, nejen tedy jako fakticky, ale měl by být i nedotknutelný a chráněn a že tedy ASA iniciuje návrh na změnu územního plánu, protože tyto věci musí být taky zohledněny v územním plánu. No jo, ale ukazuje se, že ASA má v plánu třetí etapu, my už jsme to věděli tehdy, že v plánu mají třetí etapu, která se rozšiřuje tím směrem, kde je teď ten biokoridor, tzn. by ho úplně převálcovala, prostě odstranila, tam by zřejmě došlo k nějakému řešení, že by se tedy vedl jinudy, zase okolo...

A to jste se dozvěděli od nich nebo nějak náhodou?

No, složitá... všichni vědí, že sousední obec Březnives, která je tedy taky ještě součástí Prahy, vlastně se dohodla s vedením té firmy, že vlastně, aby teda taky oni něco měli z té skládky, která řekněme je zhruba stejně daleko od nás jako od nich, tak v podstatě – a je to myslím doložitelný usnesením toho zastupitelstva březniveského – v podstatě se dohodli s tou ASOU tak, že oni iniciují návrh na změnu územního plánu, aby ASA mohla pokračovat v té skládce v té třetí etapě na místě, kde se se skládkováním původně nepočítalo. Dobře, to je vždycky možnost tohle udělat, ale je to prostě ve zcela logickém rozporu s tím, že teď tady probíhá dva nebo kolik let velmi úporné projednávání velmi malé části té skládky, šestadvacáté části skládky, a všichni se zaklínají, že to je ta poslední sekce té skládky, poslední sekce té druhé etapy skládky, kterou ta skládka měla tak jako tak skončit a jak se to všechno zrehabilituje, ozelení a teď byly tahanice dlouhé ohledně toho pásu zeleně, který má jaksi to obkroužit tu skládku právě tady v tom místě atd. atd., takže na jednu stranu se tady takto horko těžko projednává tadyta věc a vybojovává se tam nějaký vyšší stupeň ochrany, ovšem na druhou stranu – nebo současně – vlastně vůbec se nepočítá s tím, že by toto bylo kdy realizováno, protože záměr je ten, jít ještě o jednu etapu dál, tak řekněme čtvrtinu toho tělesa, co je dneska.

Takže to by bylo vlastně spoustu dalších let...

Jednak je to spousta dalších let aktivního skládkování. Dobře, to by samozřejmě bylo předmětem, pokud by se rozběhlo to řízení, to povolování, jako to bylo předmětem všech těch řízení. Ale prostě nám připadá skandální to, že vlastně se tady něco schvaluje a ošetřuje se to velmi pečlivě na jednu stranu, ale na druhou stranu je tady tento plán, kterej už teďka nabral reálnou podobu, vlastně teď v průběhu schvalování změn toho územního plánu, je to jedna z těch změn.

Takže budete v tom řízení usilovat o to, aby se to zastavilo?

Tak my jsem přišli s tím, že ta změna je z našeho pohledu nepřijatelná atd. Ale ukazuje se, že v těch dílčích řízeních, pokud se vznáší tady tato námitka, že vlastně všechny ty závazky, podmínky jsou nesplnitelné, pokud teda ASA zároveň prosazuje třetí etapu, protože to pokračování by bylo v tom místě, kde se to má teďka utnout a zrekultivovat atd. Ale ten protiargument úředníků je, že toto není předmětem tohoto dílčího projednávání a hotovo. A tím to pro ně vlastně padá, je to pro ně vyřízené. Ještě teda zpátky k té třetí etapě. To byl taky jeden důvod, proč jsme vznikli, protože obec říkala: my nic oficiálně nevíme. No, skutečně oficiálně se tehdy nic nevědělo, tehdy ještě nějaký oficiální záměr...nebo se to nějak nezhmotnilo někde v nějakém dokumentu, který by jim někdo doporučeně poslal. Ale samozřejmě prostě zasedání zastupitelstva nebo já nevím zápis je veřejně přístupná listina a tam si to může každý přečíst. Jistě to třeba věděli, protože oni mají velmi dobré kontakty na tu skládku, nadstandartní, nedobře nadstandartní vzhledem k tomu, že by měli hájit zájmy obce, ale prostě jejich aliby bylo to, že oficiálně ještě nic takového neběží, čili my se tím nemusíme zabývat. A vlastně od té doby se také datuje úsilí několika zastupitelů o jakési referendum nebo hlasování o té skládce. Ke kterému došlo. My jsme měli referendum jako třeba v Klánovicích a ještě několik referend, tak my jsme byli jedním z těch místních referend, které se konalo v datu, které bylo původně určeno na konání parlamentních voleb.

To jste nějak prosadili vy to referendum?

Prosadili jsme referendum, resp. takto, neprosadilo ho občanské sdružení, ale Výbor pro referendum, čili občané. Já jsem tam shodou okolností byl, ale byl jsem tam za sebe a byli tam i další lidi, který nebyly z toho sdružení a nebylo to jménem toho sdružení. Tam stačilo asi 800 podpisů a ta obec to musela realizovat. To referendum bohužel nebylo platné, protože se nedostavil minimální počet voličů. Chybělo asi 25 nebo kolik lidí, jsou to řádově desítky lidí jaksi chybělo, nebo prostě se nedostavilo. Ten počet lidí, kteří se musí dostavit, je dán zas nějak procentuálně. (...) A co je zajímavý, tak 98% lidí bylo proti té skládce. (...) Ta otázka zněla, jestli souhlasíte nebo nesouhlasíte s tím, aby vedení městské části podniklo veškeré kroky k tomu, aby nedošlo ke změnám v územním plánu, které by vedly k možnosti realizace té třetí etapy.

Ještě by mě zajímalo, jestli byste byli třeba ochotní prosazovat, aby se ta skládka otevřela někde jinde? Mimo Dáblice?

Takhle, to už je pak trochu taková politika, když člověk říká: tak teda my jí nechcem, někdo jinej by jí moh mít, třeba támhle. No, ta skládka prostě když vznikla v 1992 tak nějak, tak byla naplánovaná na určité počet let, v podstatě v této době už měla končit nějak tak přibližně to její skládkování. Ten její původní rozsah byl naplánovanej na menší dosah, než jakej ta skládka dneska má, a to se netýká jenom plochy, ale i objemu, to je kopec do vejšky atd. A prostě jestliže svahy dřív byly takhle a teď jsou takhle, tak se tam vejde víc toho odpadu. Teď je teda to prodlužování té 26. sekce, což se původně taky nepočítalo, byť je to teda na pozemcích, které jakoby ještě k té skládce patří, ale to byla plocha původně určená právě k tomu odstínění a k takovému tomu technickému zabezpečení, tak teď vlastně se ta ochranná opatření a ten pás odsouvá za plot a do posledního centimetru se využívá ten

prostor na to skládkování. Čili podle těch původních plánů, představ, slibů atd. to mělo víceméně končit a měla to být vyřízená záležitost. Podle původních smluv, které byly podepsány mezi tím provozovatelem a hl. m. Prahou a teda já nevím, jak tam přesně figuruje městská část Ďáblice. Navíc tam byly všelijaké kompenzace a tyto věci, které jenom částečně ta obec dostala. Ten důvod, proč tam celá řada věcí nebyla realizovaná, je zřejmě ten, že tam bylo pak potřeba ty věci oživit nebo prostě obnovit nebo vyvolat nějaký jednání, ale prostě nikdo se toho nechopil. No, ale to ještě by nebylo tak nejhorší. Úplně nejhorší je to, že v podstatě spousta těch věcí právě týkajících se eliminace nějakých možných vlivů na životní prostředí v reálu se nejeví tak, jak jsou namalovaný na těch papírech. To znamená ta skládka má takový podlouhlý tvar a to, že ona roste jako takový salám a teď po těch delších stranách je zeleň, stromy, jsou tam takový topoly, ale třeba ten pás není dostatečně udržovanéj, není úplně celistvej, jak by měl být, teď třeba ta první etapa tý skládky, tzn. ta stará část zrekultivovaná už řadu let není taky v nejlepším stavu (...). prostě je tam řada takových nedokonalostí.

Takže ty vy se snažíte odstranit nebo zlepšit tadyty standardy a zároveň bojovat za to, aby se to už dále nerozšiřovalo?

No, tak zlepšení toho, co je, na to se pokoušíme tlačit ať už v rámci toho sdružení, nebo ještě třeba i jinými způsoby, že lidi, kteří v tom sdružení nejsou, jsou nějakým způsobem aktivní, tak...

Takže děláte nějaké akce osvětové?

No, pokud jde o tu skládku jako takovou, tak jsme nic speciálního nedělali, ale uspořádali jsme asi dvě setkání s občany, kde ta skládka byla mj. také na programu. Ale bylo tam vždycky i něco jinýho, protože, jak říkám, ta skládka je součástí docela takových vlivů dvou tří, který třeba teď ještě v tuto chvíli nejsou tak aktuální, ale přijdou na řadu, dříve či později, a pokud by měly všechny tři najednou působit, tak by to opravdu se velmi tam zhoršilo. Je to ten severní segment toho silničního okruhu Prahy, kterej se prosazuje, to je ten segment Suchdol-Březiněves, kterej se tak označuje – špatně, protože je to Suchdol-Ďáblice. Zase velmi pravděpodobně tady jsou vztahy mezi Březiněvsi a Magistrátem, takže u nás by to mělo končit vlastně mimoúrovňovým křížením, který by pravděpodobně bylo jedním z největších vůbec v republice svojí plochou a komplikovaností a navíc by tam mělo končit, ten segment dál není doposud naplánovanéj v takovém stavu tak, aby to... tzn. tam by se najednou ty auta, který by objížděli Prahu, vrhly po tý Cínovecký výpadovce, tzn. po území Ďáblic do Prahy anebo z Prahy. No, to je jedna věc a druhá věc je ten plán tý nový ranveje na Ruzyni, kdy vlastně by to přivedlo letecký provoz nad Ďáblice.

Docela hodně problémů mají Ďáblice...

No, takže je to takhle všechno dohromady. To je naše agenda a my jsme měli představy, že teda ohlídáme drobné věci typu, že se někde něco má stavět a jestli teda z těch 15 stromů, co tam jsou, se má 14 vykácet nebo 12 a kterej zakonzervovat a kterej ošetřit a takhle nebo že by se něco vysadilo sem tam nějakej stromeček někde při cestě nebo takhle, no tak pokusili jsme se o to, ale naprosto nám to uniká, nemáme na to vůbec sílu, čas.

A pokud jde o ta řízení, tak ta tvoří přibližně jaké procento vaší činnosti?

No, hlavní, hlavní. Protože když si vezmete, že se máte připravit na to, co není vaším oborem, ale vůbec, tak vám to zabere – něco přečíst, nastudovat, něco vymyslet. Zpravidla nemáte šanci, ty vaše argumenty prostě nejsou argumenty pro ty, kdo to posuzují, takže samozřejmě vždycky znovu a znovu uvažujem o tom, že prostě si někoho někde seženeme, někoho, kdo se tou problematikou zabývá. Což

jsme i dělali, ale zase je to trošku aktivita, která není jenom aktivitou toho sdružení. V té obci to vypadá tak, že vedle toho sdružení jsou tam ještě lidi, který jsou velmi aktivní v těchto věcech, ale nejsou v tom sdružení a vlastně na osobní rovině s nima spolupracujeme jako kdyby v tom sdružení byli, formálně ovšem v tom sdružení nejsou.

Takže využíváte některých jejich služeb, ale nejsou přímo součástí sdružení...

Nejsou přímo zadaný tím sdružením. Třeba někdo prostě někoho sežene a podobně. (...)

Takže nemáte ve svých řadách nějakýho inženýra nebo někoho, kdo by vyznal ve skládkách?

Nemáme, přímo ve svých řadách ne, absolutně ne, ale samozřejmě jsme ty lidi kontaktovali, ale musím říct, že ne vždy nám byli úplně ke prospěchu, ne vždy prostě ...

Možná, že nějak nepochopili...

Ani byl neřekl, spíš tam člověk někdy obtížně odhadne, zda ten specialista je úplně nestranný, prostě zda nedělá pro obě strany. A bohužel teda se ukázalo, že zřejmě mají tyhle lidi, který se tím skládkováním a tímhle hospodářstvím skládkovým zabývají, často mají různé kšefty nebo různé prostě zadání od různých stran.

Jasně. Je bezpečnější využívat své vlastní rady.

No, ale když tomu nerozumíte. Tak v obci je jeden dva lidi, který jsou vzděláním aspoň stavební inženýři, takže aspoň se orientují v těch věcech lépe než já nebo někdo jinej, ale je to obtížný a rozhodně tomu dáváme spoustu času. A teda výsledek je prachbídny, musím říct.

Takže těch řízení se účastní aktivně kolik členů?

Málo, z těch dvaceti 2, 3.

A vy teda taky?

Já jsem se účastnil většiny.

Takže pro vás to musí být opravdu velmi těžké...

No, není to úplně jednoduchý, chvílema člověku dochází dech, chvílema se nadechne a zas nějak pokračuje.

Takže stalo se vám, že ty vaše námitky byly smeteny z důvodu, že to není dostatečně odborné?

No, že to je prostě z nějakého důvodu třeba irelevantní, že to není součástí zrovna toho konkrétního projednávání. Já bych vám moh něco nastínit, ale nevím, do jaké míry chcete jít do detailů..

Tak možná... těch řízení IPPC bylo více nebo jenom to jedno?

To bylo jedno, jako řízení jako teda jednání, ústní jednání bylo jedno. Ale samozřejmě to řízení je to proces, kdy se vyhlásí, kdy je distribuovaná nějaká dokumentace, to se vlastně víceméně týká toho

provozního řádu té skládky, kdy teda má člověk nějakou lhůtu se k tomu vyjádřit písemně, pak je svolaný to řízení, kterého jsme se účastnili, pak teda byl nějaký výrok, vůči kterému jsme se odvolali MŽP, které mu nedalo za pravdu ani v jednom bodě. A teda samozřejmě pokud jde o to řízení IPPC, to je poslední v řadě, prvně bylo to řízení EIA, pak územní řízení na stavebním odboru Prahy 8, potom bylo stavební řízení na tomtéž odboru a potom bylo to IPPC a tím vlastně se to jakoby uzavřelo, ta firma má teď všechna povolení a víceméně může se do toho pustit a u některých dílčích věcí už i začíná. Je to tedy ta poslední šestadvacítka. A my jsme nebyli jedinými účastníky tadytěch řízení, tam vždycky bylo víc lidí, ale co je docela zajímavý pro mě, což bych třeba dřív, když jsem o tom nic nevěděl, tak bych to nečekal, že ten navrhovatel nebo zkrátka ta ASA, ta firma, která tu skládku provozuje, na všechna ta řízení jde velmi dobře připravená, v plný parádě, nejdou tam dva lidé, ale jde tam šest osm lidí počínaje tedy jednatelem té firmy a jeho sekretářkou nebo jeho prostě nějakou pravou rukou a ještě s někým z vedení té firmy, ale jdou tam i dva tři projektanti, kteří dělají velmi specifické věci, jde tam člověk, kterýho si oni najmou na záležitosti životního prostředí a maj tam skutečně zástup, že zaberou zpravidla polovinu nějakýho zasedacího stolu a proti nim jste tam jeden, dva, je tam někdo z obce, kterýho tam teda bohužel, musím říct, spíš dokopeme, než aby se tam zjevil dobrovolně a který třeba zrovna z toho projednávání IPPC před polovinou odešel a hotovo, zmizel a už tam nebyl. No a potom jsou tam ještě samozřejmě jiné orgány dotčené nebo jejich zástupci, takže je tam někdo z MŽP, je tam někdo z ČIŽP, z agentury CENIA a pak je tam teda někdo z toho buď stavebního odboru nebo Magistrátu z toho danýho odboru životního prostředí. Takže by člověk řekl: no tak není to úplně tak špatný, vlastně ty zájmy, který tam hájím já za to sdružení a za tu obec, vlastně teoreticky hájí ještě další: MŽP, ČIŽP atd. No ale ne že by snad měli vždycky nějak špatnou vůli, ne že by prostě apriori tam přišli s tím, že teda už to honem vyřídíme, ať už ta ASA může v tom pokračovat, to ne, ovšem na druhou stranu jsou jako bezzubí. A pak se ukázalo při tom projednávání IPPC, že tam na místě při tom projednávání vznesli nějaký požadavky nebo námítky, který byly totožný s těma našima nebo inspirovaný těma našima, ale že vůbec je to nenapadlo vznést předem v nějaké písemné podobě no a jedním z důvodů, proč ten požadavek je smeten ze stolu, formální důvod je ten, že prostě to bylo ad hoc tam řečeno.

No, tak k tomu přece slouží to projednání.

No, ale oni tam maj nějaké ustanovení, že pokud měl ten účastník toho řízení možnost to vznést dřív a neučinil tak, tak se k tomu v určité fázi už nebere ohled.

A čím myslíte, že to je, tadyhle ta neschopnost těch dotčených institucí?

Možná je to neschopnost konkrétních lidí, to může být. Nebo zase ne úplně neschopnost, oni zase nevypadají jako neschopní po odborné stránce. Ale nemají zpravidla, aspoň to je můj pocit, jim chybí motivace nebo vůle k tomu něco. Oni tam jsou, protože tam jsou a protože prostě je tam někdo poslal.

Takže nějaký hluboký zájem o životní prostředí tam z nich cítit není?

No, to je teda strašidelná zkušenost, kterou jsme udělali. Počínaje odborem životního prostředí na naší radnici malé, kde sedí paní, která prostě bez problémů vám vysype z rukávu latinský názvy všech stromů a keřů a podobně, je to starší paní před důchodem, která zcela jistě má nějakou kvalifikaci tady na ty věci a má v hlavě i nějaký předpisy a podobně, no ale prostě kdykoli jsme cokoli s ní jednali a kdykoli jsme cokoli jí předhazovali jako předmět jejího profesionálního zájmu nebo jejího služebního zájmu, tak prostě ta paní nespolupracuje, protože ona je především líná a prostě jí to nezajímá a ona má zkrácenou pracovní dobu a aby někdo po ní něco chtěl, aby něco udělala, to jako v žádným případě. Vedení obce – to samý, prostě jim chybí jakákoli motivace, zájem hlubší. A tadyhle u těch, je

to různý. Lidé z ČIŽP se nám zdají někteří jako lidé na svém místě. My – já a jeden kolega – máme ještě tady s tou institucí další zkušenost, a sice tu, že jsme prostě v průběhu těch dvou let ... jo ještě musím říct další věc, ta naše obec, je tam politicky nešťastná situace to v tom, že prostě je to já nevím 7:8 nebo 8:7, tzn. jeden hlas tam vždycky převažuje, je to teda hlas, kterej je na té straně samozřejmě té rady a těch zastupitelů, který jsou semknuti okolo té rady té obce, nefunguje v podstatě tam nějaká kloudná diskuse, kompromis na nějakých veřejných zasedáních zastupitelstva, to jako se nekoná. Celá řada těch zasedání zastupitelstva končí ve chvíli, kdy začínají, že se nedohodnou na programu atd.. Prostě je to zablokovaný, je to zablokovaný vinou patrně obou stran, ale samozřejmě, že je tam problém, že rozumný věci, o kterých by se dalo jednat a který by byly ku prospěchu obce jako celku se nedělají, tam se to všechno silově protlačuje. Bohužel ta strana, která to silově protlačuje, nemá žádný zájem na hlídání téhle věci, resp. poslední dobou se tváří, že má, protože k tomu byla dotlačena právě lidma, který se nějak aktivně zajímají, kteří třeba přijdou jim vynadat na tu schůzi, ale ve skutečnosti nemá. No a teď se vrátím teda k tomu svému zážitku nebo zkušenosti s tou Inspekcí. Takže já a ještě jeden kolega, který teda není v tom sdružení, jsme se dost ponořili do těch odbornějších záležitostí týkajících se skládky, jsme dosáhli toho, přes zastupitele teda, bylo to šílený, ale prostě podařilo se, že uznali, že ta dosavadní kontrola skládky nebo toho provozu skládky ze strany obce není úplně tak dostatečná nebo 100%, takže tam došlo k tomu, že jsme byli kooptováni nebo vzati do kontrolního výboru obce, což je takovej orgán, kterej může kontrolovat leccos, počínaje nějakým hospodařením až, co já vím, čistotu něčeho. Ale my jsme tam byli jakoby kooptovaný nebo nějak přijatý čistě pro tu skládku. No a dostali jsme papír od obce, která jinak nemá na tomto zájem, ale byla dotlačena k tomu, že jsme dostali papír, kterej nás opravňoval ke kontrolám té skládky. Takže jsme tam hned druhý den myslím to bylo... no, bylo to hodně rychle ... jsme tam teda jeli na tu skládku se podívat tady s tím papírem a udělali jsme to nestandardně ve srovnání s těmi kontrolami, které tam probíhaly doposavad, kdy se ta kontrola ohlásila několik dnů předem. No a navíc jsme teda vzaly s sebou dvě kontrolorky z ČIŽP, s tím že jsme jim jako důvod, proč je tam vůbec taháme, předložili nějaký ty fotky toho šílenýho prášení a podobně, takže oni přijely, vzaly nás tam a vlastně jsme tam byli z titulu nejen toho, že jsme ti obecní kontroloři, ale byli jsme tam i s tou ČIŽP. No, prostě ta kontrola dopadla tak, že tam byly nějaký drobný nedostatky týkající se zejména toho zkrápění těch ploch, který prášej a tady ty věci. A potom jsme teda podnikli ještě jednu kontrolu na vlastní pěst bez nich, kde jsme zjistili překračování velikosti té aktivní skládky a nějaký takovýhle věci. Ti lidé z té Inspekce nám dávali najevo, že je to z naší strany velmi dobré, že teda se o to takhle sami zajímáme, že oni sami nemají kapacitu na to tam jezdit pravidelně to kontrolovat, že oni přijedou, pokud je nahlášen nějaký průšvih, nějaká prostě situace, která vyžaduje jejich hodnocení anebo pokud dostanou takovýhle odůvodněný pozvání nebo signál a že teda je to dobrý, že jim pomáháme v té jejich práci a jen tak dál. Ovšem asi jsme šlápli na kuří oko v tu chvíli, protože následovala série rozhořčených, výhružných a podobných dopisů směřovaných na obec atd.

Ze strany tý ASY...

Ze strany tý ASY, ano. A nejen to, oni v podstatě si vyžádali jednání ohledně tady té záležitosti těch kontrol na ČIŽP s tím, že to nebylo tak, jak kontroloři zjistili atd. Takže jsme byli pozváni s kolegou na Inspekci do Bubenče, tam jsme se dostavili netuše nic zlého... nebo zlého, prostě jsme mysleli, že teda půjde o to, co já vím, potvrdit, že to, co jsme napsali, že to tak bylo nebo něco takového. Ovšem skutečnost byla taková, že tam došlo k takovému jako výsledku nebo konfrontaci, kdy vlastně aniž bychom to věděli předem – zřejmě to je podle nějakých regulí, podle kterých se řídí ta ČIŽP, kdy prostě tedy ASA, kterou zastupovali 4 lidi a teda 3 lidi z té ČIŽP tam seděli a vlastně nás po jednom, nikoli společně, že bychom tam byli, ale prostě bez přípravy po jednom vyslyšali. A zajímavé je, že kladli otázky především ti lidé z té ASY. A prostě byly to otázky typu: pohybovali jste se celou dobu po skládce v doprovodu odpovědné osoby? Máte kvalifikaci, která by vás opravňovala k tomu

hodnotit tady tyto věci? atd. Byly tam i otázky typu: trváte na tom, že ta plocha měla víc než 50 metrů čtverečních nebo něco takového. Ale celá řada těch otázek byla typu zcela evidentně jako: jste si jistý, že jste tam přišli v 16.35 a ne 16.37? Prostě mělo to za cíl poukázat na co nejvíc nesrovnalostí, nějak třeba přehmatů, ale zároveň i, co já vím, porušení nějakých pravidel.

No, chtěli vás nějak vystrašit.

A samozřejmě vystrašit. Já myslím, že to byla z jejich strany skutečně psychologická válka. Protože třeba ten ředitel tý ASY nebo prostě ten, jak se tomu říká, prokurista tam prohodí k tomu ... ve chvíli, kdy zrovna se mě nikdo na nic neptá, kdy je takový jako mrtvo, prohodí: no, trestní oznámení nebo: podáme trestní oznámení jako poznámka k nějakému bodu. Shodou okolností tady ten výslech dopadl tak, že prostě ASA nemohla nějak to shodit na základě nějakých nesrovnalostí, na druhou stranu ty naše nálezy, u kterých teda jsme byli jenom my a pracovník ASY, prostě neshledala ČIŽP natolik závažná a asi i průkazná, to by samozřejmě zřejmě oni by se různě cukali a teď by tam bylo další dohadování. Prostě jim to nestálo za to, aby zahájily nějaký řízení, který by vedlo třeba k nějakému udělení nějaký pokuty nebo něčemu takovému. Ale protože teda jsme s nimi jakoby v kontaktu nadále, kdy s nima konzultujeme třeba některý věci týkající se těch řízení anebo prostě i těch provozních věcí, kdy prostě upozorňujeme na to, že teď je zrovna nějaké vítr a takhle, tak je naprosto jednoznačný, že ty lidi, aspoň teda ty lidi z toho odboru, se kterýma jsme přišli do styku, nám fanděj nebo víceméně děláme práci, kterou by třeba v ideálním případě měli dělat oni, ale zkrátka a dobře nemají na to kapacity a i na tom řízení nebo projednávání IPPC se ukázalo, že s těmi výhradami, které tam předkládá to sdružení anebo i ta městská část, která to musela nakonec převzít od toho sdružení, tak že vlastně s nimi souhlasí a předložili je tam, to jsem uváděl ten příklad toho zkrápění a vodoměry a takovýchle věci jako svůj ten. Ale to zas tam nebyla ta osoba úplně přesně ta, s kterou jsme jednali, ale byl tam někdo vyslaný – nějaký jinej člověk, kterýho jsme neznali, ale to by na tom snad nic neměnilo. Ale je to takový nesmělý... nesmělá připomínka, není to nic kategorického, razantního, nic, na čem by si stáli, nic, co by jim stálo za to podávat odvolání atd., resp. tam je člověk překvapený, konkrétně tady po tom výroku IPPC, právo na odvolání sdružení mělo, ale ČIŽP ne. Což je úplně bizarní. Ona tam má nějaký statut trochu jinej než teda my.

To není veřejnost, no.

Čili my jsme vlastně jakoby jejich jménem podávali do toho odvolání některý věci nebo jsme vyloženě odkázali na to, že se odvoláváme vůči tomu výroku také pro to, že nebyly vypořádány připomínky té Inspekce, ale zas to bylo shozeno z nějakých formálních důvodů. Čili to je na tu vaši otázku, kdo za koho tam kope. Ale celkově chybí teda opravdu u těch profesionálů, kteří by měli vlastně být ostražití vůči teda záměrům těch subjektů, který podnikaj, kterým o to jde, by měli být ostražití, měli by být přísní a důslední. A často se stává, že vlastně tu věc vykládají z té strany toho žadatele. To znamená říkají: no podívejte se, musíte se na to dívat z týhle strany, vždyť... no a takhle.

Napadlo vás, že by tam mohla hrát roli korupce?

Tak můžu si to myslet a často mě to napadá. Ale samozřejmě těžko může člověk tohle říkat, protože by musel samozřejmě to nějak doložit. Ale řekl bych, že zcela jistě tam hrají roli vztahy, který nemusí nutně být založený na nějaké korupci. Ale prostě a jednoduše, tady ti lidé jsou trochu jako kolegové nebo prostě se potkávají. Prostě ta ASA je velká firma, která neprovozuje jenom jednu skládku a prostě je to její každodenní chleba se s úřady někde handrkovat nebo prostě něco. A nejenom to, prostě chodí na různá školení, setkávají se tady s těmi ministerskými úředníky, kteří mají tadytu agendu na starosti, i třeba na nějakých akcích, který nejsou záležitostí ani jedny strany, jsou to nějaká

školení nebo nějaký takovýhle věci. Tak třeba při tom jednání IPPC, tam byl někdo myslím z tý ČIŽP, kterej na něčem trval nebo prostě nějaký požadavek tam měl a na to byla jedna z odpovědí: prosím vás, co to tady překládáte, vždyť ta a ta z toho vašeho úřadu nic takového nikdy nechtěla a podobně. Ale ještě teda dobře, vyslali tam někoho, kdo se v tom neorientuje a ten, kdo tomu rozumí, zůstal sedět v kanceláři, ale ještě tam byla konverzace mezi nima, ale jako hlasitá: no, já se jí příští týden nebo za 14 dní, až budeme mít zas nějaký to... zeptám, co jako. No, tam se potom člověk neudrží a neodpustí si jízlivou poznámku taky nahlas: tak co to je, vy se dohadujete se státními úředníky na nějakých jednáních o tom, jak se nějaký věci maj dělat, místo aby.... jo, prostě jsou tam vztahy samozřejmě mezi nima, nemusí být nutně zkorumpovaní. Jo, to jsou jako šikovný chlapi, milí kumpáni, prostě kdyby člověk šel s nima do hospody, tak se s nima jistě dobře pobaví a jistě mohou mít různý sympatie k někomu a někdo k nim a ta spleť těhle vztahů a kontaktů určitě hraje roli, určitě. Ale asi to není to, co by tím hýbalo. Já si myslím, že to, co tím hýbe, jsou ty podnikatelský subjekty, který to tlačej a v podstatě ta protisíla nebo ten protitlak je příliš chaběj na to, aby se to zastavilo. A skutečně oni si najmou lidi, který tomu rozuměj a který to připravěj tak, aby to víceméně prošlo. Ale jedna věc je papír, jedna věc je skutečnost.

Jak jste říkal o tom výsledku, tak s tou ASOU neměli jste nikdy dobré vztahy? Jako že byste třeba na tom projednání něco navrhli a oni se snažili třeba najít nějaký kompromis?

Ne ne, oni někdy na těch jednáních se i tváří vstřícně, je to trošku takovej cukr a bič. Jsou okamžiky, kdy říkají: no jo, to jste měli říct dávno, to pro nás není obtížné a tak a pak řeknou: a ono to vlastně nejde, ono tady je ochranný pásmo vysokýho vedení nebo něco takovýho. Někdy samozřejmě ze začátku při těch prvních jednáních, kdy ještě si mysleli, že prostě nás nějakým způsobem ochočí, tak samozřejmě, že tam padaly slova typu nebo návrhy typu: dohodneme se, hlavně je důležitý se dohodnout, nebudem to řešit konfrontačně. Ale potom postupně se to samozřejmě mění. Potom teda zase jsou otázky, na nás teda otázky, typu: o co vám jde nebo otázky, no otázky...to nejsou otázky, to jsou rétorický otázky: vám jde o to to jenom zdržovat. Ale my jsme to nikdy z čistě formálních důvodů nezdržovali a vlastně jsme ani nepodávali odvolání k těm jednotlivým výrokům, až u toho IPPC jsme odvolání podali a to byla velmi technická záležitost, to byly konkrétní věci, o kterých jsme byli přesvědčený, že teda by se měly ještě nějak zdokonalit. Bohužel teda...

Jo, vám nedali zapravdu. Ještě by mě zajímalo, jak probíhala ta fáze informování. V v tom IPPC vy musíte sledovat nějaké ty úřední desky, portály veřejné. Tak jestli tohle pro vás představuje nějaký problém. Nebo jestli jsou třeba ty lhůty pro vás krátké, tam je ta lhůta těch osm dní přihlásit se do řízení, tak jestli tohle pro vás není problém?

No, zásadní problém to není, my o těch věcech samozřejmě dopředu předem víme nebo prostě počítáme s tím a ohlídáme si to. A když teda je to potřeba, tak prostě to holt do těch osmi dnů nebo do tý patřičný lhůty sesmolíme nebo se přihlásíme. No ale samozřejmě je pravda, že pokud by člověk jenom trošku zaspal nebo to nechal dýl, tak mu to všechno uteče. A bohužel zase ta městská část, která by mohla nějakým způsobem ty věci víc zveřejňovat nebo víc zdůrazňovat, že jsou, že se o nich jedná, že jsou na pořadu dne. Tak už se nám stalo, že některá věc nebyla vyvěšena fyzicky na úřední desce a když jsme teda řekli, jestli náhodou by nechtěli prodloužit lhůtu oznamovací, protože to nebylo vyvěšeno na úřední desce, tak se našla klička, že to visela no Praze 8 a že to stačí.

Takže vám i něco třeba uniklo?

No neuniklo, protože jsme si to pohlídali, resp. tyhle věci, teď mluvím o tý skládce, tak ty věci souvisle sledujeme, takže tam nám nic neuniklo. Nicméně je pravda, že jsme museli některý ty věci

jakoby ... teď abych si nevymýšlel, ale je fakt, že ta ASA poskytuje třeba městské části ty materiály, které ze zákona je povinná poskytnout těm účastníkům toho řízení, tak je tý městský částí poskytuje bez problémů. Jenže tam to leží, tam si toho nikdo nevšimne, tam prostě ani nevědí, že to tam je. Čili je to taková tahanice. Tyhle věci člověk různě chodí, zjišťuje, urguje, ale v zásadě ta mašinerie funguje, je to korektní jednání, lhůty se dodržují, dokonce tady bylo nějak prodloužený to rozhodnutí nebo něco takového, protože se tam doplňovaly nějaký věci. Takže tohle všechno není možný nějak říct, že by to nefungovalo.

Takže formálně jsou podle vás nastavený dobře ty rozhodovací procesy, tam pak už jde o to rozhodování a o ty lidi, kteří rozhodují. Ale ty procesy dávají dostatečný prostor té veřejnosti, vytváří pro tu účast dobré předpoklady?

To je těžký, těžký na tohleto říct ano, nebo ne. Asi ano, skutečně počínaje tou EIOU mohla se veřejnost k tomu nějakým způsobem vyjádřit atd. a i celkem to vypadá na těch jednáních, že jakoby vám naslouchají. Ale myslím si, že je velmi jednoduché cokoli protlačit a pro cokoli získat v podstatě to povolení a že je velmi složité něco napadnout úspěšně. To skutečně jsou konkrétní problémy, o kterých my bychom mohli teda hodiny vykládat, ale nejsou to nějaký malichernosti, ani to nejsou nějaký formality nebo něco takového, jsou to docela závažný věci, ale stejně je obtížný je prosadit. Ale teda musím říct, že v rámci tý IPPC se podařilo některý věci z naší iniciativy tam do toho dostat nakonec. Takže třeba, a to myslím bylo docela hezký, na tom jednání znovu a znovu se debatovalo o tom, kdy se vlastně během toho dne, během 24 hodin, ukončuje skládkování a kdy je proveden tzv. denní překryv, tzn. kdy ta plocha, kam se nenaváží v tu chvíli, se překryje nějakým tím inertem a nic se neděje. S tím se počítá ve všech těch provozních řádech a tam je, že prostě do 22 hodin se to naváží a pak ještě tam může někdo přijet atd. atd. a že od nějaký hodiny zas něco, ale nikde není prostě řečeno, že skutečně během toho dne, teda v noci, prostě dvě tři čtyři hodiny ta plocha, kde je ten bordel, byla prostě zahrnutá něčím. Nikde to není zaznamenáno, nikdo tam nikdy nebyl v tu dobu v tý tmě, nikdo tam nešel. My jsme přesvědčeni, že se to nikdy nedělalo, že denní překryv je jakýsi pojem, který tam pořád figuruje, ale nikdy se nedělal. Na tom jednání se o tom debatovalo a tam teda musím říct, že moc připravený nebyly, protože každý z těch inženýrů, ať už teda těch konstruktérů nebo provozních lidí, na to měl trošku jinou odpověď, víceméně pak z toho vyplynulo, že vlastně taky to může být tak, že je to pořád otevřený a tak to podle mě je. Takže vlastně třeba tam je v tom výroku povinnost třeba tadyto zaznamenávat do toho deníku, taky je tam rozšířená povinnost nebo víc kolonek a pečlivější záznamy týkající se třeba toho zkrápění. Prostě před našima kontrolama se kontroly spokojily s tím, že se zkrápí, aby se neprášilo. Pak jsme tam byli my na jedny kontrole, která byla teda lehce po pracovní době, v půl pátý odpoledne v pátek, a tam už prostě bylo v provozním deníku napsáno, že tam bylo pět cisteren vykropených, ale ještě to bylo přejetý tím bílým mazátkem, takže ještě pod tím mohlo něco být napsáno jinýho, bylo to napsáno na to bělidlo, dobře, ale tam se skládkuje minimálně do půlnoci a tam prostě v půl pátý v létě, světlo, slunce vysoko na obloze, prostě jakoby skončila šichta, padla. Prostě záznamy zřejmě skončily úderem teda tý odpolední směny a co se dělo pak dál, no nic se nedělo, prostě nic se nezkrápělo, nezakrývalo, nic, akorát to tam někde všechno figuruje jako hezký takový řečičky. Takže třeba tyhle věci se tam podařilo dostat a třeba ten provozní deník, který bude teda veden na základě té nové IPPC, by měl být v těchto položkách podstatně teda rozšířen, měly by tam být pečlivější údaje, takže dobře, teď se těšíme na to, že až to teda začnou dělat takhle, tak třeba, já nevím, za půl roku se udělá nějaká kontrola a zjistí se, že za půl roku ani jednou tam není zápis, že tam byl proveden ten denní překryv. Tam by se pak zjistilo, že ten denní překryv třeba vůbec není praxe, že by se to dělalo, protože logicky je to nesmysl, protože nač by překrejšvali, tam přijede poslední auto v jednu hodinu a v půl třetí je tam první auto, tak co by překrejšvali tam někde v noci.

Jasně. Považujete to za úspěch nebo částečný úspěch, že byly nějaké ty vaše námítky vyslyšeny, nebo je pro vás úspěch jenom když dosáhnete všech těch svých požadavků?

No, částečný úspěch to je, to určitě. Ale je to takovej trpkěj úspěch, protože když si člověk uvědomí, že kdyby se o to nezajímal sám ve volným čase, kdyby do toho prostě nedal tu energii a teda dalších pár lidí, tak že by se o to vůbec nikdo nezajímal. Ta inspekce by tam přijela jenom kdyby to začalo hořet a městská část by se o to nezajímala, ta by se zajímala jenom o to, aby to všechno klapalo tak, jak to klapě. Takže z tohodle pohledu to není veselý a hlavně teda je neveselý pomyšlení, když člověk si řekne: no dobře, teďka na to nemám čas, tak se na to rok dva vykašlu, nebudu to dělat, tak ty věci prostě se vrátí, tam kde byly. To zřejmě vyžaduje nějakýho drába, aby nad nima stál.

No, když bysme si představili, že byste měli stejný kapacity jako ta ASA, tolik peněz, abyste si najali všechny možný experty a oblékli se do kváder a prostě přišli v osmi lidech a odborně argumentovali, myslíte si, že by se to hnulo k lepšímu a byla opravdu prosazeny většina ... nebo některé z požadavků, nebo tam jde o to, že stojíte proti těm ekonomickým zájmům a že by stejně ty zájmy životního prostředí nebyly respektovány příliš?

No, takhle, já si myslím, že některý věci by ještě šly vyargumentovat. A třeba tady proti tomu odvolání k tomu IPPC není odvolání, byl by možný soud. Já si myslím, že ano, trochu odborných znalostí ještě do toho dát, ale hlavně teda právnických, že by se tam daly ještě nějaký zlepšení protlačit, určitě, zcela jistě. To prostě jsou absurdní někdy věci. Ale myslím si, že už to není záležitost tolik jakoby technická, jako spíše teda právní. A asi teda u toho soudu by spíš někdo to vzal v úvahu než takhle když to má někdo vypořádat a rozhodnout. Protože on samozřejmě když rozhodne ve prospěch ASY a v neprospěch občanského sdružení, tak je větší pravděpodobnost, že tím to končí. Kdyby tomu bylo naopak, tak ASA by třeba to napadla soudně a prostě by měl práci. To znamená, tam by určitě prostor byl. Zase jo, tam jsou prostě absurdní věci, na tý skládce je nedostatek vody na zkrápění omezení prašnosti. Ta skládka prostě se rozrůstá na pozemcích, který třeba některý nemusí mít úplně vyřešený, komu patří a podobně, čili je to jakoby velmi složitý nebo se různě zkupují a podobně nebo jsou součástí toho pozemkovýho fondu, takže by se zdálo, to bude těžký na takový půdě skládkovat nebo tam cokoli dělat. No, ale kupodivu skládkovat je tam velice jednoduchý. Ale zřídit druhou jímku pro dešťovou nebo jakou vodu, která by se dala čerpat a zpětně zalévat ta skládka, to nejde ji zbudovat, ačkoli na to mají plány a ve všech těch řízeních se to objevuje, jako že ano, počítáme s tím, tak to nejde, protože jsou tam nevyřízené majetkové vztahy. A teď, kdyby se k tomuhle přihodilo ještě to, že oni to zavlažují podzemní vodou, tzn. zdrojem pitné vody, resp. víceméně jakoby, protože ty zdroje ty povrchový vody jim nemůžou dostačit na to odpovídající zkrápění, čili oni používají v podstatě pitnou vodu. Jo ale prostě toto jsme napadli, tak výsledek byl, že oni sice: je to nemorální – teď parafrázuju – zalívat pitnou vodou skládku, aby se na ní neprášilo, na druhou stranu nemůžou ty ASE v tom zabránit, protože oni jí zaplatí, tu vodu. No jo, ale kdyby... teď to uvádím jako příklad, kdyby teďka někdo šikovně tohle opravdu vzal jako případ soudní, že prostě tady se plýtvá přírodními zdroji, který dneska ještě jsou, ale za deset let už být nemusí a tak dále, tak by to samozřejmě nějakou šanci mělo a nebyla by to jenom nějaká samoučelná... to je prostě zcela evidentní, oni nejsou schopní udělat jímku povrchový vody, nejsou ochotní osadit to čerpání vody vodoměry a ani jim to nenařídili v rámci toho IPPC, aby bylo doložitelný, kolik vody vyplejtvali na to kropení a tvrdí, že kropěj, ačkoliv máme zdokumentováno, že je tam třeba pět vozů nebo osm vozů za den. Čili asi by to s patřičnou výbavou šlo, asi by to bylo reálný jim být nějakým větším partnerem nebo být jim jako partnerem, ale to není věc, kterou můžou dělat dva tři ochotníci ve svém volným čase. Já jsem třeba... to je perlička ... já jsem měl svého času semestr volno, takže jsem místo abych psal nějakou knihu nebo co, tak prostě jsem víceméně jako... nebo ne že by mě to zabralo tolik času, že bych prostě neměl čas na tu svoji práci, na kterou jsem si vzal volno, časově možná ne, ale prostě

vás to tak rozhodí nebo vás to tak vtáhne, že potom fakt jakoby nedáte tomu svému to, co máte dát a vlastně vkládáte více energie do tohodle a...

Místo, aby to dělali ti, kteří jsou za to placení...

No, prostě nejde to, dlouhodobě to nejde. Já třeba taky teď cítím, že v takovém nasazení, v kterém se to třeba určitou dobu dělalo, to nejde. Nejde, musel by být člověk profesionál, skutečně musel by to dělat na plnej úvazek. My třeba máme štěstí, že v tom sdružení jsou mladé aktivní důchodkyně, které ještě mají sílu, ale už nemají rodinu každodenní a nechodí na osm hodin do práce. Takže leccos stihnou z takovýho toho, z té agendy, že pohlídaj tyhle věci, stáhnou atd.

Takže máte nějak rozdělené úkoly?

Jo, no, tak přirozeně se to rozdělí. Každý na co se cítí, k čemu tíhne nebo prostě v čem se orientuje. To asi jo, taková přirozená dělba práce.

A jsou tam nějaký mladý lidi, 25 let, 30 let?

Málo, málo. No, bohužel. To souvisí s těmi obyvateli toho danýho místa, jaký je tam složení, ale asi lze říct, že ideální jsou ty důchodkyně mladý. Potom je tam pár lidí středního, mého věku, ale jak říkám, my máme ty potíže s tím časem.

Všichni mají zaměstnání...

Samozřejmě, všichni mají prostě jazyk na vestě.

A vlastně i peníze, to máte všechno ze svého?

Tak my jsme nějak šileny výdaje s tím zatím neměli. Tam by samozřejmě potom byla otázka někoho najmout vyloženě, nějakýho konzultanta a podobně. Nám se podařilo nějaký ty dílčí konzultace vyřešit, že jsme pumpli tu městskou část, že to jakoby ona zadala, ale vlastně to bylo na náš popud. No ale tak to jsou potom částky jako třicet, padesát, sedmdesát tisíc za nějaký důkladný přečtení něčeho a prostě napsání nějakýho elaborátu.

Máte tam nějaké právníky?

Bohužel nemáme, no.

Jasně. Četl jste Aarhuskou úmluvu nebo znáte ji?

Nečetl, nečetl, ale vím, že se na ní odvoláváme.

Jo, takže někdo jí tam zná a vytáhnete ji třeba...

Nevím, jestli jí někdo zná, ale já jsem na ní narazil jako na odkaz.

Jasně. Bavili jsme se o té lhůtě osm dní, pak je tam ta lhůta 30 dní na to vlastně poslat nějaké ty vaše námítky, tak ta vám připadá dostatečná?

Ta je krátká, něco kloudnýho promyslet a vymyslet, to je krátký. Opravdu. Když začnete studovat něco, co vůbec neznáte, nevíte atd..

Takže jak dlouhá by vám vyhovovala?

Třeba dva měsíce, třeba o polovinu to prodloužit. Tam je spíš možná ještě ten problém – nevím, jestli je to náhoda, nebo nějaký úmysl, ale skoro mám někdy pocit, že je to i úmysl – že často tady to období, kdy se něco musí udělat, případně buď na vánoční svátky nebo na léto, ale skutečně. To jako je doložitelný, ta EIA, to veřejný zasedání, se konala osmýho ledna nebo tak nějak a přes léto, přesně, se taky dělala jedna věc. Bohužel, no.

Takže je v tom možná nějaký záměr? I v těch lhůtách, aby to tu veřejnost trošku odradilo?

No, jako ty úředníci skutečně, a to jsem teda byl i na projednávání jiných věcí týkajících se třeba okruhu na Magistrátu anebo ohledně územního plánu, věci, který nesouvisely se skládkou, tak prostě já jsem přesvědčen, že fakt oni nepřístupují k těm věcem z toho pohledu: tak dobře, podíváme se, o čem to je, tak je tadyhle tenhle nějaký problém a teďka to jdeme nějak zvážít. Ne, oni to podání někoho mají jako ... to je jiný typ problému, to není problém ten, o kterém tam někdo píše jako o problému, jako o problému někoho nebo nějakého místa nebo nějakého střetu. Pro ně je to problém prostě toho papíru a toho jeho vypořádání, jak tomu krásně říkají. A oni pokud mohou, tak to vypořádají tím způsobem, že se toho zbaví. A samozřejmě, že nejjednodušší, jak se toho zbavit, je prostě tu námitku nevzít v úvahu, odmítnout. A to má spousta lidí tenhle pocit z těch všech jednání, že vlastně nejdou k té věci nebo jenom zůstanou velmi na povrchu. Že by si něco zjišťovali sami, no to v žádném případě – já vím, že to není jejich povinnost... nebo nevím. Ale prostě berou to technicky. A oni jakoby mediuji... mně tady přišlo, že jsou jakoby nějaký rozhodčí nebo něco takového ... smíří soud nebo něco takového, jejichž úkolem není prostě zvážít tu věc, ale jejichž úkolem je vypořádat to ševelení těch listů okolo té věci. Ano, lhůty a všechno dodržíme, ale prostě o tu věc se vlastně nezajímají, ačkoliv jsou z odboru životního prostředí. Nebo z těch formulací, i který formulují písemně a který už třeba jsou ... není to v tom okamžiku, kdy se držeš za hlavu a prostě si říkáš: ježišmarjá, já tady budu hodinu po pracovní době, já tady zůstanu nebo něco takového, je to z doby, kdy na to máš čas a vyráběj to prostě tejdny, tak stejně podle mě nejdou do hloubky a stejně se toho chtějí zbavit. Třeba to IPPC, to ústní projednání, bylo svolané, to bejvá, v devět hodin ráno ve všední den, takže já prostě na ty jednání jdu s tím, že třeba mám po obědě přednášky nebo něco a pak zoufale volám do práce, aby se to tady se zrušilo, protože nepřijdu, ono to trvalo do... po pátý to končilo, spousta lidí odešla, ten náš starosta první, ale i další. Tak prostě tohle máš těžký, to teda je lituju, že musí takhle pracovat, ale i v tu chvíli, kdy nemají tady ty akce, kdy prostě jsou zamčený v kanceláři a nikdo k nim nemůže, tak i v tu chvíli oni myslí v podstatě tím způsobem: no, tak on to řek v tom odvolání nebo ta námitka je špatně formulovaná, tak hotovo, tak to je vyřízený nebo něco v tomhle smyslu.

Ještě teda jste říkal, že ty formální věci obvykle jsou vyřízeny správně, tak když jste se přihlásili do toho řízení, tak oni vám potom nabídli nějaké podklady k tomu elektronicky nebo vy jste tam šli na ten úřad, abyste si tam něco kopírovali nebo jak jste to měli s tím nahlížením?

Nahlížení je samozřejmě bez problémů možný, dokonce většina těch věcí byla i elektronicky přístupná.

Takže to vám bez problémů poskytli?

Jo, jo. A třeba v rámci toho IPPC po tom ústním jednání ještě předtím než oni vydali rozhodnutí nás vyzvali jako účastníky, abychom se zašli podívat na jakýsi koncept toho rozhodnutí a vypořádání těch námitek, takže tam jsem byl a měl jsem možnost si ty věci prostudovat a i zeptat se na to té paní, jo, takže jo, to určitě.

Hm, dobře. Takže co byste označil za ten úplně nejhlavnější důvod, proč se vám nedaří dosáhnout vašich požadavků. Kdybyste to měl vlastně zhodnotit, vy jste tady říkal hodně důvodů, ale co si myslíte, že je ten úplně zásadní, ta žába na prameni?

Každý to jednání prostě je trošku o něčem jiným. A řekl bych, že zcela jistě tam jsou zájmy ekonomické, to je zcela jistý a řekl bych, že největší roli hrajou na té úrovni, kde se projednává ten územní plán, to je jednoznačný, to je kombinace politických a ekonomických zájmů a tam teda skutečně si o tom nedělám sebemenší iluze. To považuju za opravdu skandální, když se podává návrh na změnu územního plánu, který ještě nebyl přijat. Čili teď se bude schvalovat nový územní plán hl. m. Prahy a ještě dříve, než vůbec se bude projednávat, schvalovat a tak dále, tak už se projednávají změny tohoto neexistujícího územního plánu, které velmi pravděpodobně budou schváleny ještě dřív než ten nový územní plán. Tzn. že ta skládka bude takto protlačena. Ovšem teďka jako my víme, že ta skládka, ta třetí etapa, to pokračování, že to není nějaká záležitost, že by tak to už bylo dopředu plánováno v nějakém plánu odpadového hospodářství hl. m. Prahy a že teda se musíme tomu podřídit v zájmu celku, vůbec ne. V tom plánu vůbec nic takového není, tam ta skládka měla končit. Naopak tam je řečeno hledat jiná řešení, spalovat, navyšuje se kapacita, do budoucna prostě se bude spalovat mnohem víc atd. atd. Nebo prostě jiná řešení, jinam odpad atd. Ukazuje se, že to je víceméně akce několika mála lidí, který jsou navzájem provázaný a je to skutečně od Magistrátu přes teda nějaký starosty a přes nějaký teda podnikatele, prostě je to tak. A teda já nevím, jestli jste nějak sledovala to jednání ohledně těch změn územního plánu a výroky radního Langmayera a tady ty věci, tak prostě on lže, on lže, on říká do kamery, že nemají pravdu ti, kdo říkají, že ta třetí etapa, ta plocha, to místo na tu třetí etapu té skládky, že už s tím nebylo dopředu plánováno. Tam byla rezerva na to v tom územním starém plánu, tam to bylo vyšrafovaný jako se šrafuji rezervy. To vůbec není pravda. My jsme byli na tom Útvaru rozvoje hl. m. Prahy, dokonce jsme tam se dostali k těm lidem, který to malují, prostě jsme se jich vyloženě ptali, ukažte nám, kde to tady je vyšrafovaný. On samozřejmě ten Langmayer vůbec netuší, o čem mluví buď, a nebo prostě lže. Protože on tím šrafovaním myslel to, co je dneska ta existující skládka. Tak ano, ten prostor pro tu skládku jakoby vyčleněnej v tom stávajícím územním plánu je, ale nikoli ten prostor, kam se to má rozšířit. Čili ale když tohle někdo řekne v televizních novinách na kameru a prostě řekne, že ten druhý je úplně blbec nebo prostě, že ten druhý říká nepravdu, tak prostě je to velmi obtížný. Čili žába na prameni na týhle úrovni je určitě ve spojení politiků a byznysmenů, to je úplně jednoznačný, a prostě jde o to dělat nerušeně dobré obchody bez ohledu na to, že by to bylo nějak třeba dobré nebo nejlepší nebo rozumné nebo nejrozumnější pro lidi. A na těch jiných úrovních bych to tak neviděl, prostě nějaký stavební řízení nebo tahle, to je záležitost mnohem víc odborná a drží se tam prostě faktů, ale je fakt, že jako úředník čehokoli se mohu zbavit, to udělám. Prostě nepůjdu do toho. Nerozmáznu to, neřeknu. A velmi často slyšíme: ano, bude se to řešit v navazujících řízeních. A pak zjistíte, že prostě: jak mohli říkat, že se to bude řešit v navazujících, to se mělo řešit v těch předcházejících. Anebo dokonce řeknou, jako už to bylo řečeno o těch podmínkách, které dalo MŽP v rámci toho řízení EIA: no víte, oni to vlastně ani nemají moc dobře rozmyslený, to oni vlastně ani jako nemůžou změnit ten územní plán nebo navrhnout, vždyť oni nejsou prostě majitelé toho třeba území a podobně. Takže člověk se dozví spoustu věcí a má někdy pocit, že těm věcem začíná rozumět a že trošku do toho vidí, ale samozřejmě ve svém volném čase, tak to za chvíli pustí z hlavy, že to je příliš jakoby složitý a vlastně i nehezký na to myslet, že se tím člověk nechce ani zabývat.

Hm, chápu. A vlastně ještě ty zákony, neměl jste problémy se v tom orientovat? Přece jenom nejste právník a už jenom ten správní řád a ty speciální zákony...jak to zvládáte?

No, to víte, že jsme měli problémy se v tom orientovat. A musím říct, že mě to nebaví, mě osobně a prostě pokud mi někdo z kolegů řekne: hele, je to tak a tak, tak prostě opíšu, co mi kdo nadiktuje, jakýkoli číslo a odkaz atd. a asi někde to taky bylo znát, třeba právě to odvolání, přesto, že jsme to konzultovali s právníkem z Arniky a ještě možná s někým, přesto tam byly i věci formální, jako že to bylo nedostatečně konkrétní nebo že to odkazovalo na chybnou nebo irelevantní pasáž a takhle.

Fakt, a už tohle znamená, že vám to nevyporádaj?

No jeden z důvodů.

Takže i tohle může být pak překážka úspěšnosti.

Hm. Vlastně zapomněl jsem říct, že spolupracujeme ... nebo spolupracujeme, pomohla nám Arnika v leccčems. Jak teda lidé z Arniky, kteří se zabývají odpady, na to mají specialistu, tak teda ty lidi, co tam...

Jasně, to je ten program Toxické látky a odpady.

No no no.

A to nějaká jako „přátelská pomoc“, zadarmo?

No, zadarmo, samozřejmě. Zadarmo to je. A přátelský to je, ale není to přátelský v tom smyslu, že bychom předtím spolu chodili do hospody. Je to prostě, že ty lidi jsou vstřícný a narozdíl teda od těch úředníků, ačkoliv jim za to nikdo nezaplatí, ani teda jejich zaměstnavatel, tak dobře... oni jsou za to taky placený...ale to, že já ho přijdu obtěžovat anebo taky, že on přijede do Dáblic, což se taky stalo, mu nikdo nezaplatí navíc. Takže jakoby jsou v tomhle smyslu mnohem vstřícnější k těm druhým než ti úředníci.

A vy jste teda z Dáblic?

Ano ano, já bydlím v Dáblicích.

Jihočeské matky

Takže na úvod bych vás poprosila, jestli byste se mohla představit, říct, jakou máte pozici v tomto sdružení a úplně v krátkosti cíle Jihočeských matek.

Tak já se jmenuju (...) a jsem pověřená našimi členkami, abych se věnovala správním řízením, které se týkají ochrany přírody a životního prostředí. Dříve jsme na tom byli finančně líp, takže já jsem na částečný úvazek dělala... vlastně zúčastňovala jsem se za naše sdružení správních řízení v celém Jihočeském kraji, ne teda úplně všech, ale vybraný prostě některý kauzy, takový důležitější. Teď už na to nemáme prostředky, takže chodím jako dobrovolnice a dělám to sama, víc pracovníků na to nemáme. Jinak já jsem absolvovala Pedagogickou fakultu, takže nejsem odborník na ochranu přírody, ale snažila jsem se, protože vlastně v dobrovolné ochraně přírody dělám už dvacet let, od začátku 80. let to bylo ve Svazu ochránců přírody, po převratu teda jsme založili v roce 92 sdružení Jihočeské

matky, takže jsem absolvovala řadu seminářů odborných a školení, takže něco jsem se naučila, nicméně takové velice specializované věci, které se právě třeba týkají některých záležitostí v těch procesech podle zákona o integrované prevenci, to už jsou někdy vyhraněně odborné záležitosti, tak právě naše sdružení se od doby, kdy ten zákon platí, zúčastnilo pouze třech těch řízení.

Bylo to proto, že jste to nezvládaly nějak kapacitně?

Taky, no.

Jasně. K tomu pak směřují ty otázky, tak já se na to možná zeptám hned. Jak je tam ta lhůta 30 dní vlastně na předložení těch vašich námitek, tak jak to zvládáte?

Tadyta 30 denní lhůta by nebyla až tak nepřijatelná, ona nakonec dříve i v procesu EIA byla ta lhůta 30 dnů, teď je zkrácená na 15 to zjišťovací, ale horší je, že vlastně je docela složitější ... v procesu EIA vlastně tím, že dáte ty námítky a připomínky, tak jste účastníkem. Tady se musí vyplňovat ten formulář a myslím si, že pro některý občanský sdružení nebo jednotlivý občany, kteří by se rádi třeba zúčastnili, ale nebydlí... jo, každý třeba nemá možnost stáhnout si z internetu, zvlášť třeba ty starší lidi, nehledě k tomu, že někdy ty kraje, konkrétně třeba tady Krajskej úřad měl ty první roky strašně nepřehledný ty svoje stránky webový, takže cokoliv tam hledat bylo hrozný, teď se to teda už zlepšilo. Takže si myslím, že to je docela byrokracie to přihlašování. My tedy máme výhodu v tom, že jsme si mohli přímo zajít na ten úřad.

A jde to teda elektronicky nebo to musíte vyloženě fyzicky tam jít nebo to poslat poštou?

Myslím si, že elektronicky to jde taky, ale prostě třeba pro lidi mladší to není problém dneska, ale myslím si, že kolikrát na tom venkově třeba i starší lidi, kteří nemusí mít počítač nebo s ním dobře zacházet, tak že je to může nějakým způsobem brzdit.

A jinak ta lhůta to pro vás není takový problém během těch 30 dnů si prostě nějak shromáždit, dát dohromady ty vaše námítky, prostudovat si to?

No, ona by v podstatě byla vyhovující, ale potom, když se jedná o takový odbornější a specializovanější záležitosti, tak tam už potom třeba by člověk potřeboval požádat nějaký odborný pracoviště a tam už je krátká. Na to samotný přihlášení, ale s tím, že by teda bylo možno ještě některý ty námítky upřesňovat nebo podepřít nějakým odborným posudkem ještě v průběhu toho procesu.

Takže se zeptám, kdyby byla ta lhůta delší, myslíte, že byste měly vyšší pravděpodobnost, že prosadíte některé...

Lépe bychom se zúčastňovaly.

A pak je tam ta 8denní lhůta na přihlášení...

No, ta je krátká.

Stalo se vám, že vám už nějaké to řízení uniklo kvůli tomu, že je to krátká doba a že jste se nestihli přihlásit?

Tak tady v tom procesu ano, u těch běžných správních řízení nám to celkem vyhovuje, ale tady u toho, protože právě to je složitější záležitost, tak to je opravdu krátká lhůta. Kdyby byla aspoň těch 15 dnů jako v tom procesu EIA.

A vy se teda účastníte jakých všech řízení?

My teď momentálně děláme hlavně správní řízení, co probíhají tady v Českých Budějovicích, dříve to bylo pod okresem, teď je to vlastně pod Magistrátem, odbor životního prostředí. Pak ještě máme žádost podle paragrafu 70 v Krumlově, v Jindřichově Hradci, ale to si vybíráme opravdu jenom ty jednotlivé věci.

Jasně. Takže děláte I14, EIU, stavební řízení a IPPC.

No. Nebo věci, který se týkají třeba chráněných území, Šumavy a podobně.

A vy teda jste říkala, že to děláte sama. Takže v celém sdružení vy se na to specializujete?

Ano.

A kolik je vás tady zaměstnanců na nějaký úvazky a kolik dobrovolníků?

Děvčata se zabývají energetikou a obnovitelnými zdroji, protijadernou kampaní atd. Dělalí přednášky na školách o obnovitelných zdrojích nebo úsporách energie a podobně. Jedna předsedkyně naše je tu na celý úvazek, jedna kolegyně – já ani nevím – ale byla tady na půl úvazku, a ještě jedna. Takže vlastně dva pracovní úvazky.

A těch dobrovolníků máte nějak víc?

Jako na stálo jako jsem já ne, ale vždycky nárazově třeba v nějaké akci na smlouvu. Některý lidi třeba odborný posudky na to seženou peníze přes nějakou nadaci a plus teda potřebujeme pomoc třeba v nějaký organizaci nebo takových věcech, tak potom naše členky, jak která zrovna má čas.

A takže využíváte služeb odborníků při těch řízeních?

My tady máme úžasnou výhodu v tom, že jsou tu pracoviště Akademie věd.

Tady přímo v domě?

Tady přímo v domě. Je tady, už za bolševika tady byly odstěhovaný některý ústavy z Prahy, třeba Ústav krajinný ekologie a ještě další dva a teď snad už tady je pět ústavů a rybáři a kromě toho tu máme na Jihočeský univerzité fakultu biologickou a pak tady vlastně má pracoviště jako v každým krajským městě Agentura ochrany přírody a krajiny a ty jsou úplně úžasný, protože ty skutečně podle možností svých časových nám napíšu stanovisko, byť třeba i jenom na dvě stránky, ale už to můžeme podepřít nějakým odborným posudkem.

A to dělají zadarmo?

Agentura ta to dělá zásadně zadarmo, ta se tím nesmí jako státní instituce žít. No a když nechceme nějakou obsáhlou studii od těch odborníků, od těch vědců, tak to taky poskytují zadarmo.

Využíváte služby právníků?

Naše sdružení má smlouvu s nějakou kanceláří, ale to přesně nevím, takový ty podrobnější věci, to se týká právě ty energetiky. A jinak využíváme EPS, který ale samozřejmě nemůžou se věcem věnovat do hloubky, takže na takový ty věci, kde už si třeba nedokážeme poradit a nebo si myslíme, že něco by nějak mohlo bejt a potřebujeme to zkonzultovat. V tom Táboře to není tak daleko, i když oni teď omezili činnost. Předtím ta práce byla vyváženě rozdělená mezi to Brno a Tábor, ale v tom Táboře potom nějak taky asi z finančních důvodů omezili tu činnost, protože jeden čas dokonce nás zastupovali v nějakých řízeních a to už teda teď dělat nemůžou.

A to bylo taky zadarmo?

To bylo zadarmo no, právě.

No a vy jste teda říkala, že máte pedagogické vzdělání, to znamená, že právní stránka je pro vás možná trošku neznámá – nebo byla. Tak jaké to pro vás bylo, zorientovat se v těch zákonech a pochopit, jak to chodí s těma řízeníma atd.?

Pokud jsou to běžná správní řízení, do kterých vstupujeme podle paragrafu 70, tak to je za těch v podstatě už 15 let, co to dělám – od roku 95 – tak to už v podstatě je rutina, tam si myslím, že už to ovládám bez problémů. Proces EIA v podstatě tam se jenom změnily ty termíny a nehledě k tomu, že EPS pokaždé, když se změní zákony, tak pořádá semináře, zase zadarmo, kde teda do nás hustí, co může a i v tištěné podobě nebo můžem si stáhnout potom z počítače obsah těch seminářů, takže to není problém. Ale – jak říkám – problém je právě u toho procesu podle zákona o IPPC, protože tam už se dostáváme... třeba když bylo řízení ke skládce v Lišově, tak tam jde o nepropustnost podloží. Tak to už je tak specializovaná věc, že tam už jako potom... my jsme žádali teda nezávislej odborněj posudek, to se nám nepodařilo, ani sdružení Calla, který se taky účastnilo s námi. Myslím si, že v těch letech případech jako jsou spalovny, skládky apod., na to se specializuje Arnika, má na to odborníky vystudovaný, takže si myslím, že ty v tomhle můžou být úspěšnější, a to je taky jeden z důvodů, proč vlastně jsme se zúčastnily jenom třikrát.

Jasně. Ještě bych se zeptala, jaké procento z činnosti vašeho sdružení přibližně tvoří ta účast v řízeních?

Tak u mě je to tak 80% .

Hm, dobře, u vás. A celkově sdružení, ty vaše kolegyně...?

Celkově bych řekla, že asi tak z 50%.

Tak ještě taková otázka: jaké byste řekla, že vaše sdružení hájí zájmy? Jaké a čím?

Jaké a čím. No, zájmy občanů, protože v podstatě žijeme tady, slyšíme názory lidí, ale lidi prostě obecně jsou pasivní a nemají moc odvahy se veřejně angažovat. Někdy se nám – nebo často se nám stává, že nám volají a říkají: udělejte s tím něco. Takže jim se spousta věcí nelíbí a nesouhlasí s nima, ale už je pro ně problém třeba sednout a napsat nějaký podání na ČIŽP, že tam a tam se děje něco špatnýho a že by se to mělo teda zkontrolovat, případně postihnout. Takže my jsme takovej jako mezičlánek mezi

veřejností občanskou a mezi úřady, i když vlastně úřady jsou placeny z jejich daní a měli by se obracet rovnou na ně.

Jak byste řekla, že je to s občany, kteří s vámi nesouhlasí? Myslíte, že stejně zastupujete jejich zájmy, protože oni neznají svoje zájmy? Řekla byste, že hájíte veřejné zájmy?

(Smích) Ale jo, řekla bych, že hájíme i jejich zájmy, protože oni si neuvědomují, že vlastně tou pasivitou a tím, že nechávají třeba věcem volnej průběh, že zkrátka jdou nebo nejdou k volbám a že nechávají...část občanů třeba říká: oni si ty páni nahoře stejně to udělaj, jak chtějí a to je zbytečný, co děláte. A pak jsou ty, co třeba nám spílají a nadávají a telefonáty vulgární máme. Ale v podstatě, když by zase ti mocní věděli, že nemusí se ohlížet na nikoho, na veřejnost a že si můžou dělat, co chtějí, tak by to dopadlo jako za bolševika.

No, ono už to tak skoro občas vypadá...

No, je to tak, no.

Tak, teď bych se zeptala na tu vaši konkrétní účast v těch řízeních. Jestli chcete všechny stručně popsat nebo vybrat jenom jedno. O co tam šlo, proč jste se rozhodly tam vstoupit, jaké jste tam měly požadavky na toho investora a námitky a jak to dopadlo celé to řízení?

První byla spalovna Mydlovary. To měla být spalovna pro celej Jihočeskej kraj, dokonce snad že by vozili i z jinejch krajů, aby naplnili kapacitu, měla být na sto tisíc tun odpadu ročně. To se táhlo vlastně od roku 1996, byla k tomu EIA. To samozřejmě bohužel i ten proces EIA i ten proces k IPPC je v podstatě kosmetická záležitost. Protože já jsem se nesetkala s tím, že by někdy vydali rozhodnutí, že něco nepovolujou. Takže je to podle našeho názoru taková hra na demokracii, jako že se to projednalo s veřejností. Taky tím, že jsme v EU, tak máme závazek to tak dělat, je to povinnost, aby si udělali čárku, že teda to proběhlo, nicméně je to jenom formalita a v podstatě není příliš velká naděje to zvrátit. Co si vzpomínám v procesu EIA se nám například podařilo zastavit ten šilenej ... tu rekreovnu v Rajchětově, v přírodním parku Česká Kanada, tam se zúčastnilo dokonce 24 občanských sdružení, z toho asi polovina vůbec se nezabývala ochranou přírody, ale taky je to naštvalo, protože tam je nádherná přírodní rezervace u hranic na Jindřichohradecku a Holanďani tam chtěli postavit obří park, kterým by to vlastně zničili, tak tam opravdu se to podařilo tenkrát. No a v procesu EIA se nám ... nebo nám... podařilo se zastavit a zatím aspoň dočasně ukončit záměr výstavby té spalovny v Mydlovarech a ten důvod, proč se to podařilo zastavit, já osobně vidím v tom, že se tam postavil za ty lidi mydlovarský i jejich pan starosta a zastupitelstvo, a to má velkou váhu, protože ten investor potom couvne, když vidí, že i samotná ta obec je proti tomu. Protože to je obec, která už byla zatížená, tam se přepracovával ten uran vytěžený a dodneška je tam veliká zátěž radioaktivní. Potom tam byla teplárna hnědouhelná, takže zastupitelstvo prohlásilo: my tady prostě už jsme tak zatížený, takže my tady už další věc nechceme a když chcete spalovnu, postavte si ji jinde, což bylo takový to „ne na mým dvorku“, nicméně posloužilo to dobrý věci. A samozřejmě my chápeme, že odpad vzniká a že se musí nějak likvidovat, že úplně bezodpadový hospodářství neexistuje. Ale po konzultaci s odborníkama jsme tvrdili, že by stačilo, kdyby byla dobře nastavená koncepce krajská nakládání s odpady, že by stačilo, kdyby kapacita byla poloviční a kdyby se vlastně většina toho odpadu třídila hned v místech vzniku a tam se vozilo už jenom to, co už nelze dál roztrždit. A oni si to představovali tak, že se tam naveze všechno a tam teprve bude třídírna, takže to znamenalo obrovskou zátěž těma kamionama, který by jezdili tam s tím plus zbytkový odpady a podobně. No a ten proces, o jakem se vám jedná, ten vlastně probíhal až teď před dvěma lety, tuším, nebo před třemi a už to vypadalo na spadnutí a nakonec firma EON, která to tam chtěla dělat, od toho odstoupila.

Jo, aha, to byl EON..

Původně to byla Jihočeská energetika, ale pak jak Jihočeskou energetiku koupila ta německá firma EON, tak to převzali.

Hm. A jak jste řikla, ta EIA tam vlastně neprošla a stejně oni tam začali stavět?

Ta EIA prošla. To jim všechny ty orgány odsouhlasili, že se to může udělat. Potom k tomu byly ty další správní řízení, co vedl stavební úřad, toho jsme se taky zúčastnily a vždycky nakonec vydal, že jo, jenže tím neustálým zdržováním, to vlastně se táhlo celý ty léta, až nakonec vstoupil v platnost ten zákon o IPPC a oni museli si vlastně vyřídit tohle. A v průběhu teda toho procesu tadytoho o tý IPPC se právě zašprajcovalo hodně to zastupitelstvo a došlo to teda až k tomu, že vydali kladný rozhodnutí, my všichni účastníci jsme se odvolali...

Včetně obce teda...

Tak. A pak asi za měsíc nám přišlo, že tedy ten investor odstupuje od záměru a že se to dělat nebude.

Takže to bylo úspěšné.

Tak to byla úspěšná kauza.

Bylo tam ještě nějaké jiné sdružení?

Bylo tam Calla, Hnutí Duha taky jako místní pobočka.

A tam jste nějak spolupracovaly?

No no.

A vy jste teda prosazovaly, aby to bylo menší a aby to bylo i jinde, nebo s tím už jste se smířily s tím místem? To už vlastně nešlo měnit...

No takhle, obec chtěla, aby to bylo jinde. My jsme v podstatě nepožadovaly konkrétní místo, ale vzhledem k tomu, že Budějovice jsou největší producent odpadů, tak jsme namítaly, že by bylo spravedlivý, aby tedy byla ta spalovna – pokud bude teda a v tom polovičním rozsahu – aby byla realizovaná co nejbliž, aby nedocházelo k tý dopravní zátěži a k tomu zbytečnému vození sem tam.

Hm. A vy jste z Českých Budějovic?

Já jsem z Dobré Vody. To je vesnice tady kousek od Budějovic.

Dobře, takže tohle řízení bylo více méně úspěšné... nebo úspěšné.

Zatím, pokud s tím někdo nepřijde znovu. Ještě k tomu můžu říct, že nám v tý kauze pomáhal taky ten odborník Arniky na odpady.

Pan Havel?

Jo jo jo. Takže pokud se týká těch odborných záležitostí, tak ten nám k tomu dal nějaký svoje věci, který jsme tam uplatňovaly, protože samozřejmě vlastně správně už by se nemělo v tom procesu uplatňovat to, co v EIE, to znamená to, že to tam bude ošklivý a že to naruší pohodu těch lidí a tak podobně, ale spíš to riziko havárií. No ale obec Mydlovary tam v podstatě zopakovala všechny ty svoje námitky, co už uplatňovala v procesu EIA, a nakonec jim to taky uznali.

Takže tohle byl úspěch. Tamty další dvě řízení, jestli si vzpomenete...?

To bylo v Dobrý Vodě u Nových Hradů. Tam je už roku 1991 ta balírna vody Dobrá voda, a tu si tam postavili opravdu teda šíleným způsobem, to bylo bohužel teda těsně před tím, než začal platit zákon na ochranu přírody, takže dneska by to snad neprošlo podle mého názoru. Tam dokonce došlo i ke zcizení státního vrtu, protože to tam dělaly Vodovody a kanalizace za státní peníze teda ten pokusnej vrt, pak vlastně papaláši z tohoto podniku plus ještě další se dali dohromady, udělali firmu soukromou a dokonce, protože hlásili, že to bude kojenecká voda, nezávadná, tak na to dostali požehnání od MŽP. Takže je to tam docela příšerný, celá řada důvodů, tam jsou i ohrožený živočichové vedle prostě v nivě Stropnice a z hlediska krajinného rázu je to šílený a z hlediska toho drancování té podzemní vody. Oni od té doby rozšiřovali provoz dvakrát, dva vrty už jsou v podstatě vybrakovány, takže otvírali další a právě k tomu otvírání dalších museli mít to integrované povolení. Takže my jsme žádaly, aby se monitorovaly poměry v průtoku ve Stropnici, aby se monitorovalo, jestli to nemá vliv na blízkou přírodní rezervaci Červený blato, jestli tam teda ta hladina spodní vody neklesá a nemůže to potom mít vliv a aby se monitorovalo, jaký vliv to může mít nebo... místní lidi si prostě stěžují, že jim klesá voda ve studni. Tak se nám podařilo jenom to monitorování těch průtoků v řece Stropnici, protože ta je hned vedle, takže tam můžou být nějaký souvislosti. Tak to jediný dali do toho rozhodnutí. A další věc teda, že aspoň se nám podařilo z hlediska toho krajinného rázu, protože to je tam jako rána do hlavy, že slíbili, tuším, že do roku 2003 osází celej obvod toho svého podniku stromama.

A tadyhleten monitoring sledujete to nějak, jestli se to opravdu naplňuje, nebo když to takhle prsadíte, tak už jenom doufáte, že se to naplňuje?

Ono to vychází...sleduje to krajskej úřad a vychází to na stránkách jejich. Otázka je, jak dalece tomu lze věřit teda, to je zase jiná věc.

Takže vaším cílem v tomhle řízení bylo jenom tadyty parametry zlepšit?

Samozřejmě, že už po tolika letech nelze odstranit závod, kterej tam funguje. Ale v podstatě naším cílem bylo dosáhnout toho, aby se to nerozšiřovalo ještě víc, aby se nezvyšovala kapacita čerpání, nestavěly další haly. To se nám tedy nepodařilo a jediný, co se podařilo, je ten monitoring – jedinej výsledek. No, takže tam hlavně šlo o ty hydrogeologický odborný záležitosti. A pak teda třetí proces, kterýho jsme se zúčastnily, byla skládka komunálních odpadů v Lišově, která slouží hlavně teda pro krajský město a pro celý bývalý okres Budějovice a to je taky šílená kauza, protože tam se vlastně začaly odpady navážet už někdy v 70. letech, podloží vůbec nebylo zajištěný, postupně se odsunovaly ty temíny, do kdy má bejt ta skládka teda zaplněná, uzavřená, zrehabilitovaná. To už všechno samozřejmě zase neplatí, protože už je, já nevím, asi třetí etapa teďka byla povolena, s tím, že to, co vydali včetně rekultivačního projektu je passé. No, tak tam jsme se snažily prostě to rozšiřování zastavit, aby se splnil ten původní termín uzavření a rekultivace. Bohužel teda se to nepodařilo. Argumentovali jsme zase tím, že se tam vozí neříděnej odpad, i když obce některý se snažej třídit, mají ze zákona ty kontejnery, ale teď je otázka ochoty těch občanů, jestli teda popojdou k těm kontejnerům a hodí to tam ty pet flašky a ten papír (...) a vidím, že od té doby, co jsme přešli z toho

známkovýho systému na tu jednotnou daň, tak se tím většina lidí nezabývá, že to hází do jedny popelnice, ta se vyveze a takhle prostě vlastně zbytečný kamiony zase tam jezdí jeden za druhým na tu skládku v Lišově. No, a tím samozřejmě vzniká obrovská masa, obrovské množství toho odpadu a my jsme argumentovaly tím, že vlastně nikdo neví, v jakém stavu je to podloží na té původní části, nezajištěný, že je to vlastně v chráněné oblasti přirozené akumulace vod Třeboňsko, to jako není zrovna dobrý umístění, teď vlastně je to mezi městečkem Lišov a vesnicí Hůrky, na rovině, kde foukají od západu větry, který to ženou na ty Hůrky, takže až jim na zahradu prostě litali, oni to blbě těsnili. Ta skládka každou chvíli zahoří. Zajímavý je, že jsme to třeba porovnávaly s píseckou skládkou ve Vydlabech, kterou provozuje přímo město, tohle je soukromá firma ASA, a tam to riziko zahoření je mnohem menší a když dojde, tak je to prostě naprostá výjimka, kdežto tady se to stává několikrát za rok.

A ty obce taky nějak spolupracovaly s vámi?

Ne, tam bohužel lišovské pan starosta a ta ODS, co má většinu v zastupitelstvu, tak ti prostě tvrdili: my z toho máme peníze daňové a je to úžasný a vy, občané, buďte rádi – psali ve zpravodaji – že můžete mít o to menší poplatek za odpad. No, takže bohužel tam jsme neuspěly a táhne se to pořád, protože oni teda dostali to integrované povolení někdy začátkem minulého roku a pak ještě si požádali o změnu, tu změnu dostali někdy začátkem podzimu a my jsme prostě měly signály od těch místních lidí, že se tam začalo navážet ještě předtím, než jim bylo vydáno jednak to povolení a jednak pak ještě ta změna, kdy oni měli zastavit všechno. Tak jsme daly podnět na Inspekci, ti tam provedli kontrolu, napsali nám, že tam zjistili nějaký nesrovnalosti, ale když jsme teda žádaly o upřesnění informace, co tam teda zjistili a jakým způsobem se to bude řešit, tak nám napsali, že nám tu informaci nemůžou poskytnout a odvolávali se na nějaký zákon o státní kontrole a na to, že ve 123 je napsáno, což je teda pravda, že pokud nejsou ukončena všechna správní řízení, tak že se nemají poskytovat informace. Tak teď jsem žádala znova, jsem zvědavá, co odpoví.

To je teda docela stupidní paragraf. Právě když nejsou skončený, tak ty informace jsou o to víc potřeba...

No a oni nám doslova řekli, že ...já vám to najdu...

Jinak ještě v té Dobré vodě, tam byly nějaké ty hydrogeologické záležitosti, tam jste spolupracovaly taky tady s těmi odbornými ústavy, nebo na to jste stačily samy?

Pokud jde o tyhle ty posudky, tak tam totiž je problém v tom, že k tomu se vyjadřovalo několik odborníků a jejich názory se na to rozcházejí. Někteří tvrdí, že to může mít vliv na ten stav vody ve studni a někteří to důrazně zamítají. Takže je to zase asi tak jako v jiných případech, že odborný posudek vyzní podle toho, kdo ho zadá.

Takže když jste si o něj žádaly vy u někoho, tak vycházely, že poškozují prostředí?

Tak. My jsme třeba žádali pana inženýra Koláře, který má tady firmu v Budějovicích a ten tvrdil, že to vliv může mít, tak jsme tedy jeho posudek přiložily. Nicméně oni si vlastně určují – Krajské úřady – toho, kdo jim dělá dokumentaci, posudek a kdo je pro ně směrodatný..

Jasně.

Tak tady to je. Rozhodnutí o odepření zpřístupnění informace. Já vám přečtu, co nám teda napsali. ČIŽP nemůže žadateli poskytnout konkrétní informaci ani kopii dílčího protokolu, neboť podle zákona

522/1991 Sb. paragrafu 12 o státní kontrole jsou inspektoři a kontrolní pracovníci povinni zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dověděli při výkonu kontroly a nezneužit těchto. Takže jako kdyby nám dali informace, tak by to zřejmě podle nich bylo zneužití. A dále píšou teda, že je třeba zohlednit i ustanovení zákona 123/1998, podle kterého může být odepřeno, pokud se týká neukončených řízení. Tak to jsem uznala. Ale teď jsem teda napsala žádost, protože už přece krucinál po té době už by mohli mít správní řízení ukončený. A pokud se zas budou odvolávat na ten zákon 552, tak se odvoláme k MŽP, protože to jako si myslím, že nemají právo takhle. Protože on ten zákon jejich nemůže být speciální vůči té 123.

Tady u těch dvou řízení, tam jste se odvolávaly nebo to jste to rozhodnutí přijaly a už to dál neřešily?

U Dobrý vody jsme se neodvolávaly, ale ve věci lišovský skládky jsme odvolání podávaly, bohužel tedy nevyšlo.

A u té Dobré vody jste to nepodaly z jakého důvodu?

On nebyl hlavně právě z hlediska toho zákona relevantní důvod. My jsme mohly zase operovat tím, že se drancuje přírodní zdroj, že to zase dál ještě víc naruší krajinný ráz, ale to oni že to vyřeší tím ozeleněním. A oni právě říkali: ale vy jste to nedoložily, nelze doložit, že se ten zdroj tím drancuje. A že to teda může mít vliv. To – říkali – to byste si museli zaplatit hydrogeologickou studii a to obnáší 40 000 ta studie, která by to dokázala.

A to vám říkali ty úředníci nebo ty investoři?

Ne investoři, krajskej úřad.

Jasně. Stalo se vám někdy, že jste podaly teda nějaké ty námitky a že jste zjistily, že nejsou správné? Že třeba vám je vypořádali a vy jste zjistily: aha, tak oni mají pravdu. Nebo vám přijde, že máte pravdu vy a z nějakých důvodů...

No my jsme se právě ve věci tý Dobrý vody neodvolaly, protože opravdu tím, že se ty odborníci lišili v tom názoru, že to má vliv na ty poměry tý podzemní vody, tak tam jsme si nebyly jistí a z toho důvodu jsme to odvolání nedávaly. A odvolávat se na krajinný ráz právě podle toho semináře, co do nás hustili, jak teda postupovat, tak to je věc EII a neuznali by nám to v procesu o IPPC.

Jasně, chápu. Tak zeptala bych se, jestli považujete i třeba to, že se vám podaří jenom jeden požadavek protlačit, už za úspěch?

I tak. Každá věc, která se podaří, je dobrá a někdy je třeba dobrý i prohrát. To se nám stalo ve správním řízení, který vedl stavební úřad budějovickéj, měly se stavět tovární haly tady v Nový Vsi u Budějovic a tam ani místní lidi to prostě nechtěli a my jsme to nechtěly z důvodu teda zase narušení krajinného rázu, měla se tam vykácet taková hodnotná alej kvůli tomu a samozřejmě ty lidi, co tam blízko toho bydleli nebo bydlí teda, tak ty byli proti z důvodu, že to měla být nějaká těžká výroba, něco s kovem, nějaká německá firma, která se pak odstěhovala do Prachatic. A my jsme to tenkrát – to jsme ještě měly víc peněz – tak jsme to dokonce hnaly až k soudu. Protože tam stavební úřad některý věci podle našeho názoru porušil z hlediska zákona. A my jsme ten soud prohrály, protože to ještě tenkrát totiž neexistovalo správní soudnictví, to bylo před tím než vlastně byl zřízen ten Nejvyšší správní soud v Brně a dalo se tedy zažalovat podle toho zákona. Takže jsme to prohrály, tenkrát nás to stálo asi 6000 ta prohra, nicméně tím, jak se to táhlo, tak ta firma si to rozmyslela. Takže nakonec my

jsme říkaly: my jsme prohrály, ale vyhrály jsme. Takže i to zdržování někdy má smysl, každá věc, která se podaří aspoň něco malinko v tom dosáhnout si myslím, že má smysl a prohrávat má smysl i z toho důvodu, že opravdu tedy ty mocný, takový ty propletence mocenský těch politických špiček a ekonomických subjektů, který si hrajou... protože samozřejmě jako podplácet rovnou do kapsy je riziko, ale když se zadá zakázka nějaký firmě a ta potom, když má dobrou kšeft, tak dá do volebního fondu tý partaje, tak je to nepostizitelný, jo, ale navzájem si teda vyhovují. A zrovna tak krajské úřady, protože on je sice pověřený státní správou, ale nefunguje jako nezávislá státní správa, je de facto řízený krajskými politiky. Takže i to, že oni vidí, že všichni nepřijímají pasivně bez námitek jejich rozhodování, ale že se někdo proti tomu ohrožuje, to si myslím, že má smysl v dnešní době a bereme to tak. Vždycky když na nás padá beznaděj, tak si vždycky vzpomenu na pana profesora Koháka, který na jedné přednášce řekl: nesmíme si myslet, že spasíme svět a když teda vy ekologická organizace jste neúspěšný, tak nesmíte propadat depresi, protože je důležitý, aby člověk, až bude odcházet tady z toho světa, aby se mohl podívat pánubohu do očí a říct: dělal jsem, co jsem mohl.

To je hezky řečeno. Tak ještě bych se zeptala na to poskytování informací. Vy tedy sledujete nějak úřední desky pravidelně a na základě toho se pak rozhodujete, jestli se přihlásíte do řízení?

Tady je to třeba v Budějovicích jednoduchý, protože se můžou i fyzické úřední desky sledovat jak teda Magistrátu, tak krajského úřadu, tak územního odboru MŽP anebo teda přes počítač, elektronicky. Horší to máj – jak říkám – někde na venkově, který neumí moc s počítačem. Takže tímhle způsobem. Jinak máme teda – jak už jsem říkala – na těch třech úřadech a na krajském úřadě máme generální žádost podle paragrafu 70, takže nám dokonce teda máj povinnost i posílat písemně. Takhle, s Jindřichovým Hradcem a s Krumlovem máme dohodu, protože oni se chovají solidně, tak s nimi máme dohodu, že nám to nemusí posílat písemně a že nám stačí, když nám pošlou mailovou zprávu a my jim teda vzápětí potvrdíme, že jsme tu zprávu dostaly a až když se teda přihlásíme do toho řízení, tak potom to jde normálně klasickou poštou.

U IPPC tahle povinnost není...takže musíte sledovat...

Ano, zrovna tak EIU.

Ano. A jak často koukáte na ty vývěsky? Nebo na ten internet...

Já to mám zařízený úplně přepychově, protože já když jsem tady, tak to není problém, ale vzhledem k tomu, že jsem důchodkyně, někdy delší dobu pobýváme na chalupě v krumlovském okrese na samotě úplně a ještě mám 4 vnučky, tak taky nemůžu všechen čas věnovat tomuhle, tak my už léta spolupracujeme se sdružením Calla, teď to tam dělá Pavla Matějková, která pravidelně přes internet kontroluje ty úřední desky a když něco závažného je, tak mě upozorní, jo, i když nejsem, tak mi pošle.. můj muž má přes mobil mailovou adresu, tak mi třeba pošle, že se něco děje a třeba se přihlásíme.

Jinak když jste tady, tak se vždycky koukáte?

To sleduju sama, no. Zase taky, abysme toho neměly moc, tak některých řízení se zúčastňují oni, některých my a když jsou to velké věci, právě třeba jako ta skládka v Lišově, tak všichni.

A cítíte nějaký rozdíl, když je tam víc těch nevládek? Že máte větší šanci uspět? Nebo myslíte, že to nemá vliv?

Myslím si, že to vliv má, nevím, jak dalece na ty úřady, ale každopádně, když je tam víc těch sdružení, účastníků nebo i jednotlivých občanů, tak to má vliv na ty investory. Protože oni se teda jako vyděsí, že bysme mohly dělat nějaký obstrukce a zdržovat jim to.

Stalo se vám, že by vám nabízeli nějaké sponzorské dary, když nebudete vstupovat do řízení?

Stalo. Buď přímo anebo že třeba jakoby někde něco jako vysadili stromy a tohleto. Na to teda samozřejmě namítáme, že to si musí vyřídit s orgány ochrany přírody, pokud jim to povolí, tak jakým způsobem teda kompenzovat a my že rozhodně nemůžeme přijímat žádný peníze.

Jasně. Takže to funguje dobře tadyto informování ze strany úřadů. V těch jiných řízeních vám zasílají ty informace, pak co se týče IPPC...

Takhle, nemůžeme si stěžovat – v tomhle teda, podle toho paragrafu 70 – na kraj, na Magistrát, jak říkám, krumlovské a hradecké, dokonce jsme přistoupili na tuhle... nabízeli jsme to i budějovickému, ale ty mají strach, že to není standartní, tak třeba, kdyby jim přišla kontrola, tak že jako správně by to měli posílat písemně, tak nám to... i jsem nabízela, že si tam, já nevím, jednou týdně přijdeme k nim si to vyzvednout, ne oni to posílají za těch 24 korun nebo 26 korun. Ale stávalo se nám dříve, když teda jsme tu činnost vyvíjely v celém kraji, tak se nám stávalo, že jsme měly velmi špatnou zkušenost s píseckým úřadem, městské úřad odbor životního prostředí. Tam teda byli hrozně neochotný. Oni třeba zásadně nevedli některý správní řízení třeba i u velkých staveb z hlediska krajinného rázu, i když byly ve volný krajině. Když jsme si stěžovaly, tak MŽP jim napsalo, že porušují zákon a že musí jako se napravit, nicméně napsali, že nadřízeným orgánem je kraj. A my jsme si teda stěžovaly nejdřív u kraje, protože jsme věděly, že kraj je nadřazený, ale kraj nám na to napsal, že neshledal žádné pochybení, tak jsme si pak stěžovali u MŽP, MŽP napsalo, že nám teda dává zapravdu, ale že bohužel teda kompetentním orgánem je kraj, že mu teda posílají své stanovisko. Neochotný byl taky velice stavební úřad v Kaplici svého času. Našlo se prostě pár úřadů, který opravdu nás považovali za třídního nepřítel. Ale takhle, já úřady nebo úředníky nepovažuji za své úhlavní nepřátele a za největší škůdce. Já za ty léta bych je rozdělila do třech kategorií: ti, co skutečně chtějí chránit přírodu. Těch je hrozně málo. Protože oni většinou po nějaký době narazí na vedení toho úřadu a mají strašný problémy v tom, že je na ně velikánskej nátlak a oni se dostanou do situace, že buďto se stanou nepohodlnými a dostanou padáka z důvodu nadbytečnosti a přitom za dva měsíce třeba vezmou už místo nich někoho jinýho anebo sami začnou mít pocit, že by ztratili tvář a odejdou sami. To konkrétně třeba Mgr. Pejcha z Krumlova, který tam dělal ochranu přírody léta, nějak přes deset let, tak ten z tohodle důvodu odešel, když se tam změnil starosta, protože tam došlo dokonce i k podvodnému jednání, že odbor životního prostředí dal k něčemu stanovisko a pan starosta si to jejich stáhnul do svého počítače, vyjmul z toho ten kritickej odstavec k té věci, nechal jenom začátek a konec, takhle to vydal, ale s podpisama těch lidí původníma, takže vlastně jim zfalšoval jejich vyjádření a když se Pejcha proti tomu ohradil, tak tam měl hrozný zle a jeho kolegové, který byli taky původně rozhořčený, ale skonili hlavy a nechali ho v tom, tak on potom odešel a teď ekologicky hospodaří. Jo, jako konkrétní třeba jeden případ, takže takovýhle případy známe. Jo, že takovýhle lidi potom většinou dlouho nevydrží.

Takže na nátlak těch politiků...

No, ale ono někdy stačí, když ten politik nebo ten investor zvedne telefon a zavolá vedoucímu třeba toho odboru životního prostředí, v jakém je to stadiu a že na tom maj zájem. A pan vedoucí si řekne: já mám děti na studiích nebo já mám hypotéku a nemusel bych být vedoucí. Prostě ta správní správa není nezávislá, jak by měla bejt, protože dříve podlíhala vlastně ... ještě poslední instancí na odvolání bylo MŽP, po vzniku krajů tohleto zrušili a poslední instancí je kraj a pak už jedině správní žaloba. A tím

vlastně, že už ty lidi nemají zastání v tom ministerstvu, tak oni už se bojí. Pak je teda velká většina těch lidí, kteří by rádi chránili přírodu a životní prostředí, ale mají strach, mají existenční starosti a strach, aby vydrželi, aby je nevyhodili. A já nejsem schopná jim to zazlívát, štvete mě to, ale chápu je – je nezaměstnanost, lidi dneska jsou zadlužení, všechno je drahý, tak já je chápu a snažíme se – nejenom já, ale i z jiných sdružení – aspoň teda tím, že neustále říkáme, že třeba ke kácení by se měl vyjádřit dendrolog z Agentury a takhle a vnučovat jim to, aby oni třeba měli za sebou někoho, aby jim třeba neřek někdo z těch nadřízených: jaktože jste to nepovolili, aby oni třeba řekli: ale my tady máme odborný posudek, kterej to nedoporučuje. Takže takhle, spíš se snažíme dohodnout. A pak je zase malá skupina těch, který skutečně škodí, kterým je to úplně jedno, jenom prostě jim jde plat a oni se na to vykašlou a kdyžtak dokonce i jsou schopní se spřáhnout s těma „škodičema“, když jim třeba možná někdo nabídne nějaký výživný nebo tak. Ale řekla bych, že velká většina těch úředníků hlavně, že maj strach.

Tak to je moc zajímavý. Kolik byste řekla, jak jste je takhle rozdělila do těch skupin, jak to tak procentuálně je? Přibližně.

Většina je těch, co maj strach, takovejch 20 % bych řekla, že může bejt těch dobrejch, těch bojovníků, který se snaží aktivně chránit a takovejch možná taky asi 20 % těch škodičů.

Jasně. Takže řekla byste, že máte v úředníky důvěru nebo spíš...?

Ne, tak jako v každý skupině profesní jsou lidi slušný a neslušný a pak i takový ty, co se vezou. Tak jako jiný to není ani v tý státní ochraně přírody. Jaká je celková atmosféra v Česku, tak prostě zrcadlově se to odráží. Takže bych řekla konkrétně: v některý úředníky mám důvěru, v některý ne.

Dobře. Tak ještě se teda vrátím k poskytování těch informací. Jestli nebyl problém v tom, když jste se teda už přihlásily do toho řízení, s poskytováním těch pokladů pro to budoucí rozhodnutí? Když jste vlastně žádaly o ty informace, jestli nebyl problém je získat z těch úřadů?

Když už jsme účastníky řízení, tak ne, protože to je celkem bez problémů žalovatelný a musely bysme to u správního soudu vyhrát, takže to oni si nedovolí. Ale problémy jsou právě v takových případech, kde účastníci řízení nejsme, kde teda žádáme infomaci podle tý 123. A oni dokonce porušujou zákon nejenom vůči nám, ale prostě obecně – lidi, když něco jim má vyrůst za humnami a oni jdou na ten příslušnej úřad a chtěj informaci, tak se pořád ještě vymlouvají na to, že správní řízení jsou neveřejná a že na ty informace z těch řízení mají nárok vlastně jenom účastníci řízení. Ale to není pravda, protože podle správního právního výkladu oni třeba nesmí získat informaci o bydlišti toho investora, o jeho majetkových poměrech, nějaký věci, který by se týkaly obchodního tajemství, ale obecný záležitosti jako kde to bude stát, jak to bude vypadat, to může vědět úplně každej. Ale běžně se stává na úřadech, že si nám stěžujou lidi, že někde se obrátili, že chtěli se podívat do dokumentace, že jim to odmítli.

Ty informace, když už jste tedy účastníky řízení, vám poskytují elektronicky nebo si jezdíte na úřad si to kopírovat?

Ted' už většinou běžně elektronicky a dříve jsme víc jezdily, takže i nám udělali kopie. Pokud to nebyla nějaká objemná záležitost, tak dokonce ani nic za to nechtěli. Takhle, my jsme osvobozeni od správních poplatků, to znamená, že nám nesmí to, co třeba podle toho zákona obecnýho, jak si tam oni udělali ten paragraf, že se musí zaplatit i za čas toho úředníka, asi 15 Kč za stránku nebo kolik, tak to jako se na nás nevztahuje, protože my jsme – pořád ještě poslanci nezrušili to – že i ekologický organizace jsou veřejně prospěšný, takže jsme osvobozeni od toho, ale můžou nám účtovat režijní, tzn.

1 Kč nebo 2 Kč za stránku, za kopírování, za CD, za cenu nosiče, to můžou, ale oni to většinou nechtěj. Málokdy jsme se s tím setkaly a jak říkám, v posledních letech už v podstatě všechno řeší se přes počítač.

Tak, ještě, vy jste říkala, že s nějakými úřady máte dobré zkušenosti, jestli si myslíte, že některé úřady ve vás opravdu vidí nějaký jiný pohled na věc, nějaký zdroj obohacujících informací a vyloženě vítají tu vaši účast? Anebo jestli spíš vnímáte, že vás berou jako něco, co tam musí být podle zákona, ale spíš něco, co je zdržuje, obtížný hmyz?

Zase je to různý. Některý tak, jak vy říkáte, ale i se nám stávalo, nebo stává čas od času, že některý z úředníků nám mezi čtyřma očima řekne: já jsem musel rozhodnout tak a tak, ale prosím vás, odvolejte se.

Fakt???

Na mou duši. To se nám stalo a takových případů bylo kolem dvaceti. My budeme rádi nebo já budu rád, když se odvoláte, protože já jsem musel bohužel... Jo, takhle. Proto já i jak jsem tvrdila, že si myslím, že hodně se jich bojí.

No, to je fakt hrozný... Jinak by mě ještě zajímalo, jestli třeba cítíte nějaký rozdíl – vy existujete vlastně už od roku 92, jste říkala – tak jestli vidíte nějaký vývoj, jestli vás třeba více respektují v těch řízeních než dřív? Jestli tam hraje nějakou roli to, že se třeba nedáte nebo že předkládáte dobré připomínky nebo že prostě z vás mají strach z nějakého důvodu?

Tam, kde ty vztahy jsou na slušný úrovni, kde s námi zachází slušně, zdvořile, neupírají nám informace, tak tam si myslím, že nás nepovažují za úplně takový ty, co jenom „ne na mým dvorku“. Ale tam, co prostě vidíme to očividný nepřátelství - taky se nám v Písku stalo, že nám pan Lojík, úředník, teda řadový úředník je to, nicméně má tu ochranu přírody na starosti, tak nám řek, že škodíme ochraně přírody (*smích*), tak tam jako samozřejmě znevažuje cokoli člověk napíše. Ale myslím si, že tím právě, že se obracíme na ty odborníky, na tu Agenturu ... Jako já jsem se naučila, že nesmím postupovat tak jako, když se mi něco líbí, nebo nelíbí, ale skutečně teda musím... neustále se člověk učí celý život a na některý věci i během času může změnit názor. I u těch odborníků vidíte, že některá záležitost je z hlediska dendrologů dobrá a z hlediska třeba etomologů špatná. A tak dále, je to složitý. Nebo vezměte OZE. (...) To jsou složitý záležitosti a někdy si úplně protřečí navzájem a je třeba nějakým způsobem to vyvažovat, takže člověk si musí dávat pozor, aby nebyl úplně hloupoučkej a trapnej. Tak opravdu se snažím ty názory od těch odborníků získávat, konzultovat s nima a Agentura je třeba ráda, protože oni vlastně nepovolují, to je odborný pracoviště státní ochrany přírody, jejich úkolem je teda vlastně odborně posuzovat, ať už na žádost teda ty státní ochrany přírody, která má to kulatý razítko ty odbory životního prostředí anebo i teda vyhovují nám, i když by nemuseli, když maj moc práce, tak by mohli říct: sorry, my nemáme čas, no, ale dělají to. Oni jsou rádi, protože kolikrát říkaj: to je taková zhůvěřilost, ale my nemáme pravomoc to zastavit. Takže jsou rádi, že oni to odborně popíšu, a my jako účastníci, protože oni nejsou účastníci řízení a my se můžeme odvolat a poukázat, že oni k tomu dali takovej a takovej posudek. Takže si myslím, že úplně tak stupidní ty naše názory nejsou. A tak jako si myslím, že ty úřady, kde jsou rozumní úředníci, že už nás docela berou. No to víte, když potom je třeba nějaký úplně nový občanský sdružení, který třeba jenom nechce, aby jim něco postavili u vsi, ale klidně si to postavte někde jinde....

Ty spíš hájí svoje zájmy, než vyloženě životní prostředí jako celek.

Ale tak ono je to legální. Já si myslím, že by ty obce měly mít pravomoc říct: my to tady nechceme. Je to legální, protože i třeba ten výhled do krásný krajiny je nějaký právo, ty lidi si to tam postavili, investovali do toho, tak proč by jim tam museli postavit nějakou zhůvěřilost. Ale z hlediska společenského je to bohužel: ne na mém dvorku, mně by to nevadilo, ale nestavte to u nás. Takže vždycky je samozřejmě dobrý, když tam uvedu spíš takový důvody, proč to uškodí přírodě a životnímu prostředí než „my to tady nechceme“.

Tak vy jste tady mluvila o tom, že nechcete něco prostě považovat za hotovou pravdu a pořád se učíte dál. Tak když jsou takhle ty různé názory, třeba při tom jednání v rámci toho řízení, tak jaké to ve vás vyvolává pocity? Jestli vás to nějak mrzí, že ty lidi maj úplně jiný názor, nebo vám to připadá jako přirozená věc, nebo jestli vás to nějak naštvě?

Ne ne ne, když na těch jednáních...každý má samozřejmě právo na svůj názor, a nakonec i na ten odborný. I ti odborníci se mohou mýlit. Ale když to teda prezentují neútočným způsobem, protože my se taky setkáváme, že, já nevím, zástupci samosprávy, který třeba chtějí, aby se jim tam něco postavilo, protože z toho budou mít daňovou výtěžnost nebo třeba odborník, kterýho si zaplatí město nebo někdy i ty úředníci, jak jsem uváděla ten písecký příklad, tak jestliže na vás začnou syčet nebo tak nějak útočně prostě: a vy zase a jakým právem se do toho vměšujete a nějaký matky a vraťte se k plotně, tak to neberem a většinou je nejlepší si toho nevšímát a říct tam své a vůbec na to nereagovat, protože by se to zvrhlo v nějakou hádanku, to nemá smysl. Ale pokud tam slušným způsobem, neurážlivým, arguemtují, já znám spoustu takových lidí, a docela i mezi svými kamarádama, který maj na nějaký věci jinej názor, a maj ho, no, přitom mi nespílají, že já si nemyslím to samý, tak co bych spílala já jim? Koneckonců stejně nakonec vždycky rozhodne ten úřad a my víme, že tady rozhoduje politika, že bohužel to není odborný rozhodnutí ve velký většině případů, že to je politický rozhodnutí to, co vydávaj úřady. To bysme se museli hlavně zlobit na to, jakým způsobem u nás vlastně ta veřejná správa funguje, že je pod takovým strašným tlakem.

Daří se vám nějak odhalit ty motivace těch úředníků, těch rozhodovatelů? Nebo takhle, jestli oni se předem přiznají k tomu, proč rozhodují tak, jak rozhodují, nebo se schovávají za nějaké veřejné zájmy?

No samozřejmě, že se nepřiznají, protože to by bylo ze zákona postižitelný. Ale jak říkám, já si nemyslím, že je to věc korupce, ale že je to opravdu spíš věc strachu. Jestliže ten úředník z kraje ví, že proti něčemu, co prosazuje pan hejtman a většina zastupitelstva, která partaj zrovna má většinu, a to je úplně jedno, jestli jsou to ODS nebo ČSSD, protože oni filosofii maj úplně stejnou, no tak jako... I když jsou i takový případy, že se o nich píše, že přímo někdo řek, že si někdo řek o úplatek, ale v Jižních Čechách teda o takovým případu nevíme konkrétním, ale myslím si, že je to spíš opravdu strach – přišel by o místo. Že ten zákoník práce opravdu umožňuje bez udání důvodu napsat z důvodu nadbytečnosti.

Myslíte si, že tam může hrát nějakou roli i třeba lenost? Že jim to dává práci navíc, tak prostě rozhodnou, tak jak rozhodnou ?

Taky, taky. On je třeba hroznej rozdíl už i v tom, jakým způsobem podávají informaci podle toho paragrafu 70. Máte úředníky, který vám podají takovou informaci, že ani nemusíte si k tomu další věci zjišťovat a už na základě tý informace pochopíte, jestli je to závažná věc, nebo jestli vůbec nestojí za to se tam přihlašovat. Že to popíšu nějak, jo, třeba na stránku popíšu konkrétně, co všechno, jak to bude velký, jakou plochu to bude zaujímat apod. A pak jsou zase takový, jako ty písecký, který vám napíšu, že se má kácet strom na parcele číslo to a to. A teď jako – to vám nic neřekne. Já znám Písek,

takže kdyby tam aspoň napsali ulici, tak už bych věděla, kde to je, jaký přibližně hodnotný stromy tam jsou. Ne, oni napíšíou parcelní číslo. Nenapíšíou tam vůbec, jestli ten strom je nějaký nálet tenkej, v jakém zdravotním stavu je, jestli je stabilní. Samozřejmě, že jako nemůžou ... třeba nějaký skrytý vady se nepoznají, to může třeba dendrolog třeba mikrosondičkama, když je to něco vevnitř, co není vidět venku, ale většinu věcí teda i ten odbornej dendrolog věcí pozná, když ten strom není v pořádku. Tak kdyby aspoň napsali, strom se jeví jako velice nestabilní, ulamujou se z něj větve, má na sobě viditelnou hnilobu nebo něco. Nebo strom se jeví jako zdravý, kdyby napsali. A správní řízení, že je k tomu, aby se posoudilo, zda teda je relevantní ho pokácet – ne, to oni nenapíšíou, takže vy nevíte, jestli má smysl se tam přihlašovat, nebo nemá smysl, no tak to je informace bezcenná. To je jako kdyby nám nenapsali nic.

Takže to řešíte, že tam voláte?

Snažíme se volat místním lidem, který známe tam, aby nám k tomu něco řekli.

Myslíte si, že je to záměr, aby odlákali veřejnost od účasti, nebo...?

V tom Písku si myslím, že to je záměr. Ale na druhý straně třeba jejich odbor odpadového hospodářství pracuje výborně.

Aha. Takže to fakt záleží na lidech.

Na konkrétních jednotlivých úřednicích.

Tak kdybyste měla zhodnotit, co je hlavní problém v těch řízeních nebo co je hlavní překážka toho, že tam neprosadíte ty svoje požadavky nebo že nejsou hájený zájmy životního prostředí? V čem vidíte ten největší problém... nebo problémy?

Největší problém je, že státní ochrana přírody nemůže pracovat nezávisle. Že vlastně jejich nadřízeným přímo na tom úřadě je tajemník úřadu, ale ve skutečnosti to na těch úřadech ovládá pan starosta, u nás pan primátor, na krajském úřadě by zase ta státní správa měla fungovat nezávisle, ale ve skutečnosti tam to hlavní slovo má pan hejtman.

A myslíte si, že kdyby veřejnost měla větší prostor v těch rozhodovacích procesech, že by lépe byly prosazovány požadavky ochrany přírody a životního prostředí?

Takhle, v některých věcech ano. Třeba je šílený, že třeba podle atomového zákona nemají ani obce možnost říct: my to tady nechceme. Tam je účastníkem řízení vlastně jenom ten samotnej investor. To je šíleně nedemokratickej zákon. Ono třeba k výstavbě jaderných zařízení pochopitelně probíhá EIA a ty další zákony, ale to konečný řízení, který probíhá podle atomového zákona, tak tam vlastně neexistuje možnost občanských sdružení, obcí, nikoho se přihlásit. Takže to jsou takovýhle případy. A jinak si myslím, že v těch ... třeba podle toho našeho zákona 114, kterej podle mého názoru je docela dobrej, i když furt třeba novelama je oklešřovanej... no, to my tady máme jednoho ze spoluautorů, Dr. Mlčocha, a když jsme mu vyčítala, že některý ty paragrafy mají nejednoznačnej výklad, tak mi říkal: no, ale to se nediv, protože my jako skupina ekologických právníků jsme vypilovali ten návrh, jenomže potom se do toho začali vměšovat ty jednotlivý poslanci, který vůbec nejsou právníci a každej uplatňoval ty svoje všelijaký připomínky a podobně, a tím se to bohužel trochu pokazilo, nicméně pořád je to ještě zákon – bych řekla – na slušný evropský úrovni. Ale problém vidím asi v tom, že málo lidí se angažuje veřejně. Protože kdyby byl tlak takový, že by třeba v tý konkrétní obci

nadpoloviční většina občanů se vzbouřila, tak jsou to krucinál voliči, tak by prostě ty politický tlaky ustaly, protože by se nedovolili riskovat, že prohrajou volby.

Jasně, takže pasivita občanů ...

Ono těch občanských sdružení na ochranu přírody je podle rejstříku, co jsou registrovaný u Ministerstva vnitra, strašně moc, ale v celostátním měřítku je to zlomek populace, protože někde je třeba jenom pět členů, někde deset, my jsme mívaly kolem stovky členů, členek teda, i některý mužský. Ale postupně jak lidi jsou čím dál pasivnější, mají čím dál míň času, tak mám pocit, že asi na polovinu se to omezilo, já nevím přesně, to registrujou kolegyně. Takže samozřejmě my nepředstavujeme žádnou většinu, a tudíž toho moc neprosadíme.

Hm, hm. Pak ještě bych měla dotaz: jestli znáte Aarhuskou úmluvu?

Ano.

A nějak jste ji studovali nebo jste o ní slyšeli, víte, co požaduje?

My ji tu máme někde vytištěnou a samozřejmě že taky se na ní odvoláváme.

Jo, odvoláváte. A jak na to reagují úřady?

Oni se většinou k tomu nevyjádří. Jako ani že by to zamítli ale ani že by uznali, že je to k něčemu zavazuje. Ono to je zřejmě jako se všema ostatníma úmluvama, který jsme podepsali, to se týká i památek a dalších věcí, oni prostě jako kdybysme byli ostrůvek někde v moři, opuštěnej, samostatnej. Pořád ještě nevzali na vědomí, že by některý směrnice a úmluvy, když jsme v EU, měly bejt taky závazný.

Takže to tady nějak moc neplatí pro ně?

Ne.

(...)

My se vlastně dopouštíme pro ně dvojnásobného zločinu: jsme ekologické aktivistky a zároveň ženy. Nějaký pan Štěpán tenkrát o nás napsal, že ženské, které nepochopily ani těleso ponořené do kapaliny, si dovolují mluvit do Temelína. A přitom teda naše členky, pokud nemají vysokou školu, tak mají všechny aspoň teda maturitu. Ale protože jsme ženský, tak ... jak by ženská mohla něčemu rozumět?

Tohle je hrozně zajímavá informace. Vlatně asi i cítíte, že ta společnost není vůči vůbec slovu „ekologie“, „ekologický“ moc nakloněná...

No, z toho vlastně vznikla taková ta polonadávka ekologista, to má v sobě takovej ten pejorativní přídech. A někteří dokonce i poslanci mluví přímo o ekoteroristech, když se do něčeho opováží nějaký občanský sdružení vmísit, tak jsou to ekoteroristi, který brzdí rozvoj.

Hm. Já jsem se vlastně ještě zapomněla zeptat, jaké jsou vztahy s těmi firmami, s těmi investory? Když je s nimi nějaké to jednání, tak setkaly jste se taky s nějakým napadáním, že jste ekoteroristi nebo...

Někdy jo, ale spíš teda v těch 90. letech a teď už jako bych řekla, že oni se naučili chovat se korektně, že spíš škodí tak jako za zády. Ale to vystupování na těch jednáních už se zlepšilo. Dříve to bylo horší, protože dřív skutečně se stávalo i ze strany těch investorů, že přímo na nás útočili: tomu nerozumíte, co proti tomu máte a tak. Teď už jako ne. Teď se spíš jako snaží tak jakoby lobbovat, že sem volají a že by se jako rádi s námi sešli a vysvětlili nám jako k tomu, podali nám informace, že určitě ten náš postoj nepřívětivej k tomu záměru plyne jenom z toho, že o tom nemáme dost informací.

A využíváte této nabídky? Nebo jste se s nimi nesešly mimo to jednání v rámci toho řízení?

Párkrát jsme to zkusily, ale v podstatě jsme zjistily, že je to jenom ztráta času, protože my jsme si myslely, že na tom jednání, kde bysme se sešli, že bysme se jim taky my pokusily třeba vysvětlit ty důvody, který nás vedou k tomu, proč jsme proti tomu. To bylo hlavně teda v prvních letech, v těch devadesátých a když jsme zjistily, že to absolutně nefunguje, že oni jenom se snaží nás zlobovat a tak, tak teď už říkám: nezlobte se, my svůj názor nezměníme, a zbytečně bysme ztráceli čas vy i my a navíc ještě, když se budeme scházet, ještě by nás někdo mohl nařknout, že nás třeba podplácíte.

Hm, takže dneska už je to jednání víceméně korektní, na úrovni...

Tam, kde svolá úřad to jednání, oficiální.

Hm, takže tam ano, ale přesto tam nejde o nějaký skutečný dialog, kompromis, že by se snažili třeba slevit oni ze svého a dohodnout se s vámi, spíš jde o to, jak vás tak nějak převézt?

Ano. Nebo o nějaký kosmetický úpravy.

Ale nějaký opravdový kompromis, snahu o dohodu tam necítíte...

Hm. A to dokonce představu o kompromisu mají podivnou i nějaký státní instituce, jako jsou vodohospodáři, který jsou pověřený státní správou na tocích. Takže jsme se setkaly s tím tady v Budějovicích, že bylo nějaký kácení stromů, protože tam chtěli... že by bylo časově náročné, že by se prodloužila oprava břehů, kdyby použili menší mechanizaci, že musí teda použít tu mohutnou a ta že se jim tam nevejde, takže proto se tam kácely úplně zdravý stromy. A oni přišli s tím, že chtějí vykácet osm stromů a my jsme teda jako potom nabízely, že jsme ochotni přistoupit na kompromis, že teda z těch by se vybraly ty méně hodnotný, polovina – čtyři, že by se pokácely, aby tam měli víc místa na tu opravu, ale že by použili menzimuk, což je malej takovej a taky se s tím dá zpevňovat, jenže holt to trvá dýl, když je to menší. A to na mě vykřikoval ten člověk z Povodí Vltavy, že nejsme ochotní ke kompromisu. Takže oni by za kompromis považovali to, když bysme přistoupily na těch jejich požadovaných osm, to je kompromis. Tak to je potom těžký jednání...

To se těžko dosahuje kompromisu.

Takže s tím se docela jako setkáváme. (...) Ale kácí se strašně, té zeleně ubývá, hrozně opravdu, šíleně. Zrovna tak jako v Praze a ve všech městech.

Já se vždycky ani neotočím a už tam zase stojí nějaký nový domy.

A to zase na těch sídlišťích někdy i mě štve ty místní lidi, protože ono je spousta alergických dětí dneska a oni jsou alergický i na pylu a oni chtějí: všechno tady vykácejte, protože my máme alergický

děti. Jenže oni si neuvědomují, že když ty dětičky nebudou špatný z pylu, tak budou špatný z toho prachu a z těch výfukovejch plynů, který jsou ještě horší (...)

(...)

Vy máte peníze z nějakých grantů na ta řízení, nebo to si hradíte z vlastních zdrojů?

Na tu energetiku se daří opravdu něco sehnat (...). Je to klasický projektový řízení, kde buď uspějeme nebo neuspějeme. Zatím se děvčatům podařilo vždycky nějaký peníze sehnat na ten provoz. Já jsem ale už teď několik let žádný peníze, co předkládám projekty, nesehnala, ono totiž těch spolků na ochranu přírody je hodně a já mám takovej pocit, že oni ty nadace naše český si řeknou: oni ty Matky maj peníze z Rakouska, tak co bysme jim dávali? Takže teď jsme bez prostředků, takže na plat bohužel není... takže nemůžu ani velký cesty po kraji podnikat a tak (...)